

This is a digital copy of a book that was preserved for generations on library shelves before it was carefully scanned by Google as part of a project to make the world's books discoverable online.

It has survived long enough for the copyright to expire and the book to enter the public domain. A public domain book is one that was never subject to copyright or whose legal copyright term has expired. Whether a book is in the public domain may vary country to country. Public domain books are our gateways to the past, representing a wealth of history, culture and knowledge that's often difficult to discover.

Marks, notations and other marginalia present in the original volume will appear in this file - a reminder of this book's long journey from the publisher to a library and finally to you.

Usage guidelines

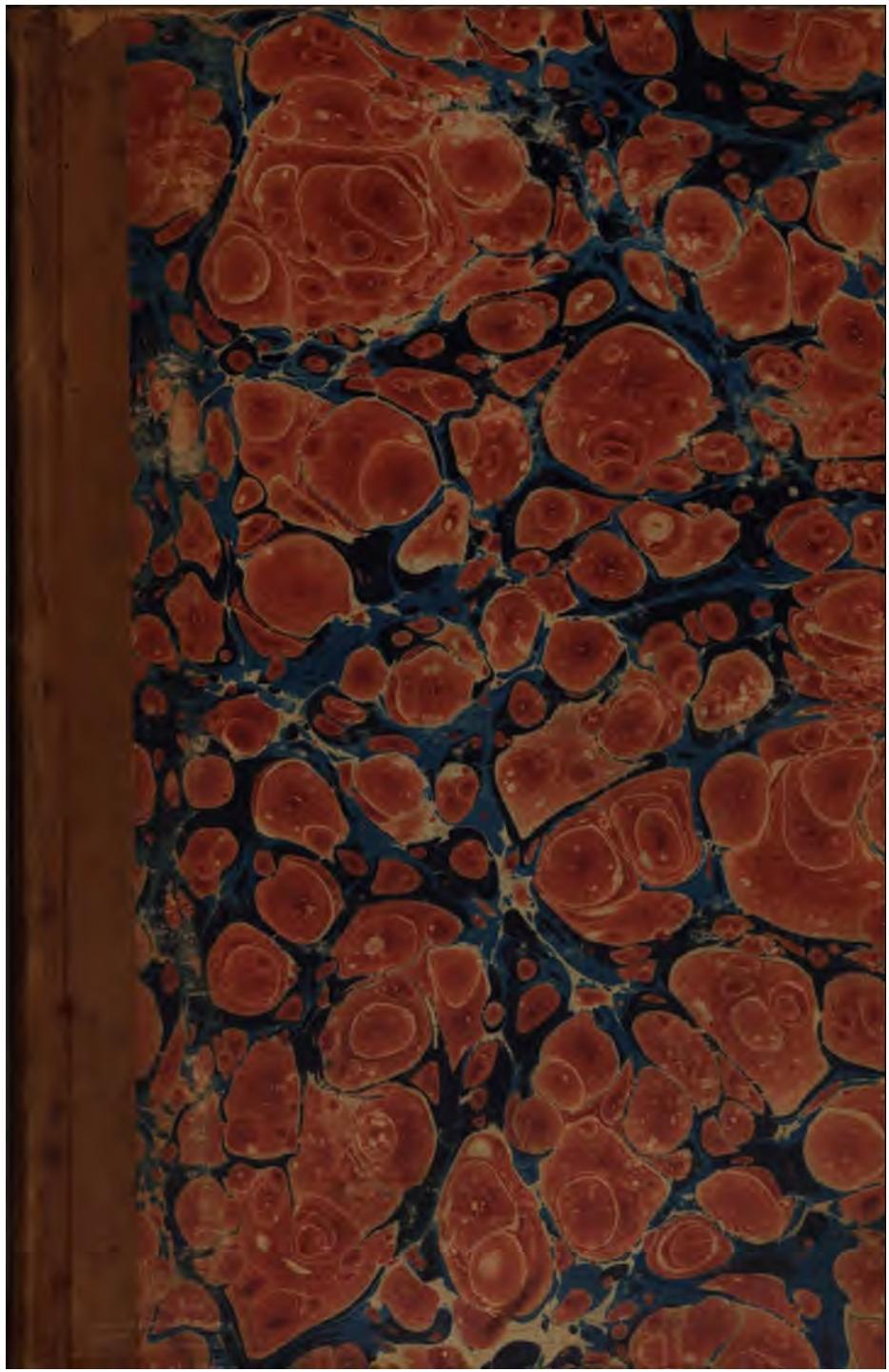
Google is proud to partner with libraries to digitize public domain materials and make them widely accessible. Public domain books belong to the public and we are merely their custodians. Nevertheless, this work is expensive, so in order to keep providing this resource, we have taken steps to prevent abuse by commercial parties, including placing technical restrictions on automated querying.

We also ask that you:

- + *Make non-commercial use of the files* We designed Google Book Search for use by individuals, and we request that you use these files for personal, non-commercial purposes.
- + *Refrain from automated querying* Do not send automated queries of any sort to Google's system: If you are conducting research on machine translation, optical character recognition or other areas where access to a large amount of text is helpful, please contact us. We encourage the use of public domain materials for these purposes and may be able to help.
- + *Maintain attribution* The Google "watermark" you see on each file is essential for informing people about this project and helping them find additional materials through Google Book Search. Please do not remove it.
- + *Keep it legal* Whatever your use, remember that you are responsible for ensuring that what you are doing is legal. Do not assume that just because we believe a book is in the public domain for users in the United States, that the work is also in the public domain for users in other countries. Whether a book is still in copyright varies from country to country, and we can't offer guidance on whether any specific use of any specific book is allowed. Please do not assume that a book's appearance in Google Book Search means it can be used in any manner anywhere in the world. Copyright infringement liability can be quite severe.

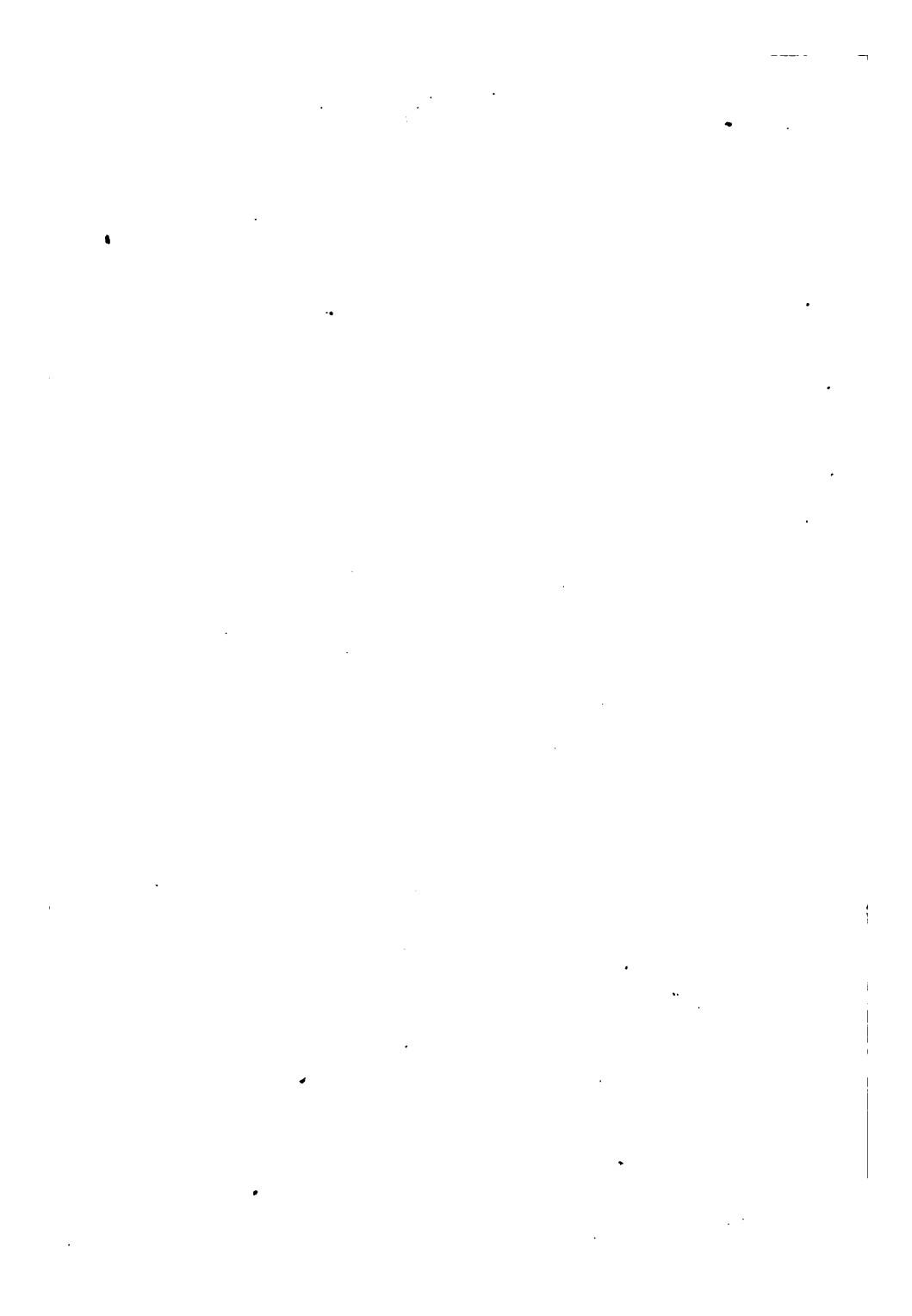
About Google Book Search

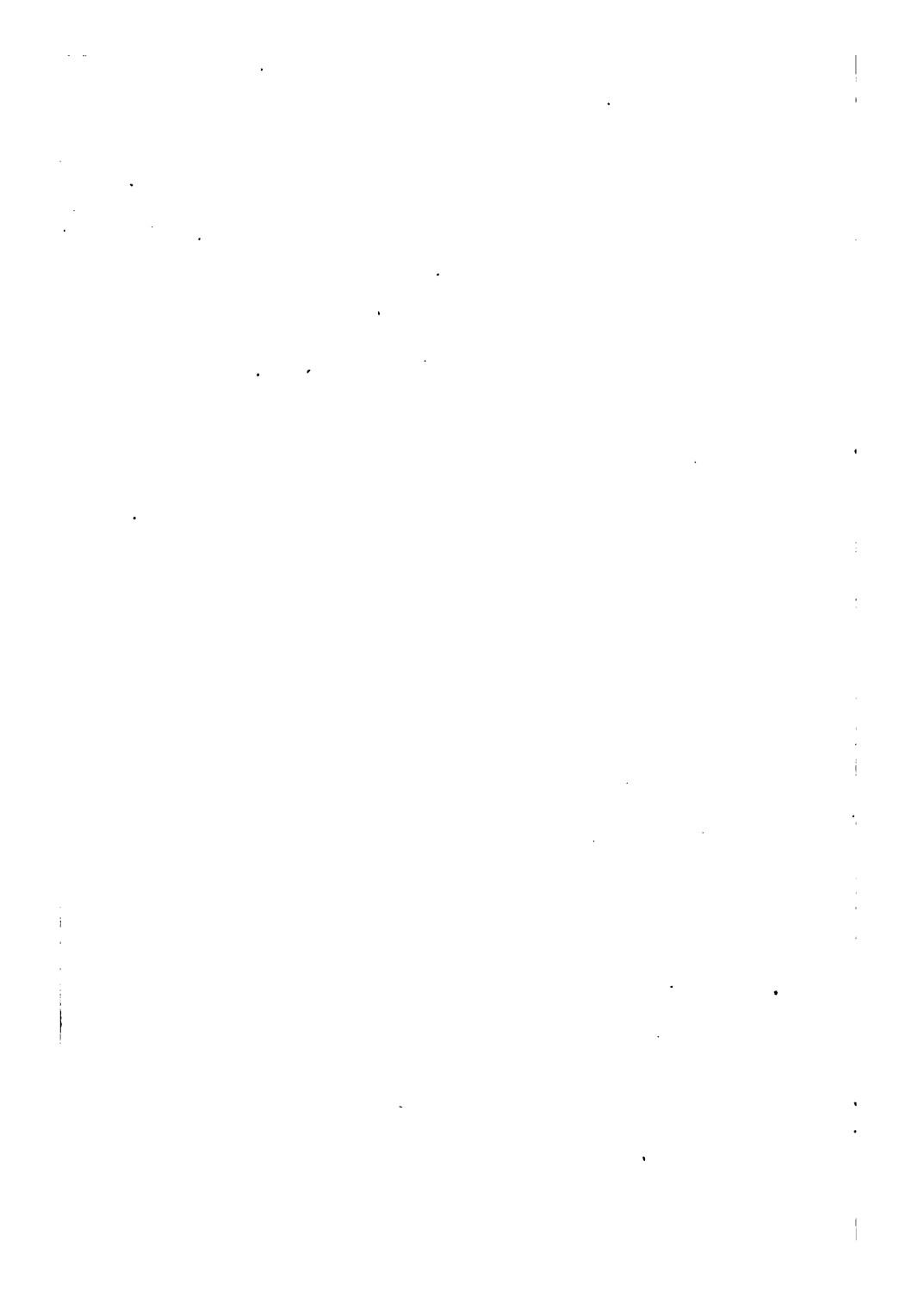
Google's mission is to organize the world's information and to make it universally accessible and useful. Google Book Search helps readers discover the world's books while helping authors and publishers reach new audiences. You can search through the full text of this book on the web at <http://books.google.com/>

39.

368.

הַמְנִיל

THE GUIDE
OF
THE HEBREW STUDENT;

CONTAINING

An Epitome of Sacred History,

TOGETHER WITH

EASY PASSAGES, IN PURE BIBLICAL HEBREW,

SELECTED FROM HEBREW SCHOOL-BOOKS MOST APPROVED AND
EXTENSIVELY USED IN GERMANY:

EDITED, WITH

ADDITIONS, KEYS, AND GLOSSARY,

ADAPTED FOR ENGLISH LEARNERS,

BY

HERMANN HEDWIG BERNARD,

HEBREW TEACHER IN THE UNIVERSITY OF CAMBRIDGE,

AUTHOR OF THE

"CREED AND ETHICS OF THE JEWS EXHIBITED IN SELECTIONS FROM THE
YAD HACHAZAKAH OF MAIMONIDES."

LONDON:

JOHN W. PARKER, WEST STRAND.

1839.

368.

LONDON:
PRINTED BY ROBSON, LEVEY, AND FRANKLYN,
46 St. Martin's Lane.

P R E F A C E.

WHEN a Student directs his attention to a language heretofore unknown to him, he is naturally led to inquire for some Elementary Reading-book, which, containing easy compositions or selections, furnished with Keys and other helps, may serve as a preparatory means of introducing him to the Classics of that language. Now, it is a remarkable fact, that, while the acquisition of almost every other language has been facilitated by a copious variety of such aids, the Hebrew, the language of the Old Testament Scriptures, has, in this country, been hitherto destitute of them. Scarce has the Hebrew learner made himself acquainted with some of the grammatical rules, and hastened through a few examples quoted as elucidations of them, when, without further preparation, he opens a Volume at once the most ancient, the most classical, and (perhaps we may add) the most difficult—*the Hebrew Bible!*

Here anomalous forms, and sentences of intricate phraseology, retard his progress at every step; *Masoretic* notes, intelligible only to the consummate Hebraist, bewilder him in every line; *Keris* and *Kethibbs* assail him on every page; and *Accents*, diversified in use as in shape, oppose a formidable barrier in every word. And even if, after long and patient labour, he so far succeeds as to work his way through a few verses of Genesis, it remains

a question, whether his success is attributable to the actual progress that he has made in the Original, or to his previous familiar acquaintance with the English translation. To measure the Student's advancement with any degree of exactness, some easy book, in pure and Biblical Hebrew, should be put into his hands, with the passages of which he is not so fully acquainted, as to forestall his lesson by *verbatim* recollections of its version in his native tongue. Thus only can there be made a fair calculation of his real progress and acquirements at each successive step. But how can an object so desirable be satisfactorily attained, so long as no book, in pure and Biblical Hebrew, is open to the learner, except the Bible itself?

The want of elementary Hebrew works, that might serve as an Introduction to the Hebrew Sacred Scriptures, was felt by the Jews in Germany; and it was supplied by *Wolfsohn*, Head Master of the Royal William School at Breslau, and by *Ben Zeeb*, Author of the well-known and justly celebrated Hebrew Grammar* (written in Hebrew), at Vienna. To these two great Hebraists Germany is indebted for Hebrew School-books, the value of which has been so highly appreciated, that they have already passed through several editions. They are deservedly considered as the most powerful engines ever employed for successfully attacking and ultimately mastering the Hebrew language.

But if the Jews in Germany, who from their earliest childhood are taught to read, to write, to pray, and almost to think in Hebrew, and with whom Hebrew learning incontrovertibly stands in the zenith of its glory; if they,

* Entitled *תלמוד לשון עברית*.

who can boast of having produced, in our day, such Masters in Hebrew literature as *Mendelssohn*, *Wessley*, *Eichel*, *Bril*, *Wolfsohn*, and *Ben Zeeb*, (men whose respective works, essays, and commentaries, written in Hebrew, will be read with admiration by all future generations);* if *these* have judged the Hebrew Bible to be a Volume too sublime and too difficult for the tyro; if they have deemed it necessary, by introductory works, to smooth and level the steep and arduous path that leads to that Sanctuary: —it appears to be an axiom needing no demonstration, that the same assistance is requisite for students in this country, who, without any previous bias of education or early training, usually commence their pursuits in Hebrew literature at a much maturer age. To afford such assistance, to provide the English Student with a Book that may serve him as a *Guide* and Introduction to the Hebrew Bible, is the object contemplated in the following pages.

With the exception of some additions,† and a few very slight alterations, the following sheets are selected from the Hebrew School-books published by *Wolfsohn* and *Ben Zeeb*. The language will be found to be that of the purest *Biblical Hebrew*; the *Keys* after each paragraph, as far as they extend, are ample; and the *Glossary* at the end of the work full and extensive. *Here* some few words may have been occasionally omitted which occur in the text; but those that are given will be found not only with the various acceptations in which they are used in the work itself, but also, for the most part, with all their

* See note [scrap] at the end of the Preface.

† The Editor, by no means desiring to mix up and confound the productions of such names as *Wolfsohn* and *Ben Zeeb* with those that are from his own humble pen, has uniformly affixed the signature [*Ed.*] to the latter.

principal forms. The Idioms are carefully explained either in the Keys or in the Glossary, and (where it seemed necessary) are illustrated by quotations from the Sacred Scriptures.

The *first* Section* is so easy for construction, that the very rudiments of Hebrew grammar will suffice to enable the beginner to go through it, with the assistance of the Keys and Glossary. He is therefore recommended to practise even his earliest *mechanical* reading in this Section, in order that he may make himself familiar with the aspect and the sound of the words that are introduced in that part of the work where he is about to make his first attempts at construing Hebrew.

The *second* Section† presents an *Epitome of Sacred History*, entirely in the style of the historical Books of the Old Testament. By means of this Section, the narrative parts of the Sacred Records will be at once thrown open to the learner.

When he has digested the *third* Section,‡ written in the style of the Proverbs of Solomon, he will gain a strong hold upon that Book; the first Nine Chapters of which, when he has sufficiently familiarised himself with the historical Books, should be his first attempt upon the higher and more difficult portion of Holy Writ.*

* Inscribed תולדות העמים ותארץ.

† Inscribed תולדות אבותינו.

‡ Inscribed מוסר אב. When the Student shall have come to the end of this Section, he may consider himself to be fully prepared for the Hebrew Bible; but still he is strongly recommended to read attentively the remaining two Sections, which, whilst developing to him the capabilities of the language, are intended also to inspire him with confidence, by convincing him that he has made such satisfactory progress that he is now able to construe any Hebrew, be it prose or verse, however diversified in style and subject.

The Keys are discontinued after the *third* Section; for the Student, arrived thus far, will have the satisfaction to find that he no longer has occasion for them. From the comparative facility with which he will peruse the remainder of the Work, solely with the aid of the Glossary, he may be able to judge of the extent of ground that he has gained in the language, and of the degree of his preparation for admission into the Majestic Temple towards which his steps have been, from the first, directed—the Hebrew Bible. Led on gradually and imperceptibly to the portal of the sublime and sacred Edifice, he will no longer have cause to apprehend that he shall stumble at its threshold; but, on the contrary, will find the doors which conduct into the inner Sanctuary widely unfolded for his reception. Master of nearly all the Particles, acquainted with most of the Idioms, and in possession of the greater number of those Words that most frequently occur in the Bible, he will now open that rich Repository of Divine Truth, not to con a verse or two by way of *Reading lessons*, but to discover its treasures, to admire its beauties, and to ascertain for himself, (in some sort as a critic), what advantages the Original possesses over any Translation with which he may be acquainted. A matchless combination of conciseness and vigour, of simplicity and grandeur, will there be developed to his view; every fresh discovery of its hidden wonders will unlock new sources of admiration; and the ratio of his progress in the Language of Inspiration will be exceeded only by the ratio of the high and pure delight resulting from that progress.

The cheering prospect exhibited in the preceding paragraph is not the fanciful picture of a visionary and enthusiastic editor:—it is the sober representation of a

professional Teacher, whose anticipation is justified by the successful results of a long-tried experiment. The School-books from which these Selections are made have been constantly used by the Editor, and with the greatest success, during the many years that he has been established as a Teacher in this country. But the manner in which Elementary Works are executed on the Continent, the badness of the paper, the wretchedness of the print, the numerous *errata*, and, above all, the total want of any thing that could be of the least assistance to the English Student, have, of course, been great drawbacks.

These disadvantages are removed in the little Work now sent forth to the world; wherein the type is clear, the misprints few, and the assistance abundant. The Editor, therefore, does not scruple to say, that, in his humble opinion, the Hebrew language is actually *given* with the following pages; and that it only rests with the Student to accept the gift.

It is very gratifying to the Editor to have, in conclusion, to express his grateful acknowledgments to his much-esteemed friend, the Rev. W. G. Greenstreet, M.A., of Christ's College, Cambridge, for the assistance kindly and generously afforded him in the arrangement of the Keys and Glossary of this Work; an assistance which, rendered by one so deeply read in the Hebrew, and so well acquainted with almost all the departments of its Literature, and accompanied, moreover, by some very judicious remarks and suggestions, has not only contributed most materially to increase the aid designed for the beginner, but has also given rise to several notes, which, it is hoped, may be interesting even to those more advanced in the language. Should this little Work be found to be printed more correctly than is usual with

books in the pointed Hebrew, the credit for it is principally, if not entirely, due to the Reverend Gentleman above named, who was kind enough to revise the proof-sheets after they had passed the hands of the Editor, and to correct such misprints as had escaped his eye.

~~Note~~ Note to page v. of the Preface.

It is not unusual in this country to hear it asked, even by educated men, in other respects well informed: Whether there are any Hebrew books beside the Bible?—A question of this nature, proceeding from such respectable quarters, is sufficient to convince any one that (excepting the few very eminent Hebrew Scholars that this country can boast) an erroneous impression generally prevails upon the public mind on matters relating to Hebrew Literature. It will surprise many when told, that, independently of Bibles and Prayer-books, the number of Hebrew books that are printed abroad is enormous. There is scarcely a subject, religious, moral, or scientific, but which has occupied, and, in all probability, at this moment occupies, the Hebrew press on the Continent.

The *Talmudical*, or (as it is now the fashion to call it) the *Rabbincical Hebrew*, is a very extensive language. To this, indeed, recourse must be had, in scientific Works, for terms that are no where met with in the Bible; yet will any one undertake to prove, that the same terms would not have been used by the Inspired Writers themselves, if they had had occasion for them in the Sacred Subjects that engaged their pen? What is the Talmudic language, but Hebrew copiously saturated with words and idioms of its cognates, the Chaldee and the Syriac? And do we not find words and idioms of the cognate languages occasionally adopted also by the Authors of the Hebrew Bible?

Further, the *Talmud*, as comprehending the *Mishnah* and the

טַלְאָכָה¹⁸ : see note 10. עַזְף¹² בֶּג¹¹ ; literally, upon [consideration that the thing is] so; that is, therefore. צוֹה¹⁶ שִׁמֶר¹⁷ קָדֵש¹⁸ .

אַרְבָּעָה זָמִינִים בַּיּוֹם, שְׁחָרָה, בְּקָרָה, אֲחָרִים, וְעַרְבָּה.
לְפָנָיו אַתָּה. הַשְּׁמֵשׁ הוּא שְׁחָרָה, בְּצָאתִי הַשְּׁמֵשׁ
הוּא בְּקָרָה, בְּחִצֵּי הַיּוֹם הוּא אֲחָרִים, וּבְבָא', הַשְּׁמֵשׁ
הוּא עַרְבָּה. בְּרוּתָה, הַשְּׁמֵשׁ מֵעַל לְאָרֶץ. הוּא אָרוֹן
וּבְרוּתָה, הַשְּׁמֵשׁ מִתְהַתָּה לְאָרֶץ. הוּא חִשְׁךָ. לְאוֹרָה
גָּקְרָא' יּוֹם וְלִחְשָׁךְ יָקְרָא' לִילָה. יּוֹם הַעֲבָרָה גָּקְרָא'
תָּמָול, יּוֹם הַהָדָה. גָּקְרָא' הַיּוֹם, יּוֹם הַעֲתִיד לְרוּתָה,
גָּקְרָא' מַחְרָה: מְחֻלְקֹות. הַזּוֹמָן לְשָׁנִים¹⁹ וְלִחְדָּשִׁים²⁰,
לִשְׁבּוּעוֹת²¹ וְלִימִים²². בְּשָׁנָה שְׁנִים עָשֶׂר חֶדֶשׁ,
בְּחֶדֶשׁ אַרְבָּעָה שְׁבּוּעוֹת²³, וּבְשְׁבִיעָה שְׁבָעָה יָמִים²⁴.
אַרְבָּעָה עַתִּים²⁵ שְׁוּנִים²⁶ בְּשָׁנָה, אָבוֹב וְקִיזָּן, תְּרִיף
וְסָתוֹ.

בּוֹא⁴ יֵצֵא³ *יָמָן¹ *פְּגִים² see Glossary under. הִיא⁶ see page 1, note 5. יָקְרָא⁷ as the future tense is very often used in the Hebrew to denote frequent or habitual occurrence (compare Gen. ii. 6), and the passive voice to supply the deficiency of an indefinite pronoun corresponding to the French *on* (just as the French *on dit* may be Englished by—*it is said*), the word יָקְרָא in the text, which literally signifies—*he* or *it shall be called*, may, in this instance, be

* The substantive verb *to be* is commonly understood, but not expressed, in the Hebrew; and so is also the impersonal verb *there is* or *there are*, which must be supplied after the word יְהִי in the text.

considered as representing the French expression, *on appelle ordinairement* (men are in the habit of calling). Compare Exod. xxi. 28, Numb. xxvi. 55, and Prov. xvi. 33; which passages could hardly be turned into the French language without using the indefinite pronoun *on*; but then, this pronoun introduced, the appearance of the particle תְּאִי after the passive voices, respectively used in the above-named passages of Scripture, will cease to puzzle the English student, and will become quite natural.

חַיָּה ⁸ שְׁנָחָת ¹⁰ מְחֻלְּקָת הַחֹוֹת ⁹ the plural form of חַיָּה. שְׁנָחָת ¹¹ חַדְשָׁה ¹² שְׁבּוּעָה ¹³ יֹם ¹⁴ עַת ¹⁵ חַדְשָׁה ¹⁶.

הָאָרֶץ הִיא עֲגָלָה בְּתִמְנוֹתָה וְעַל פְּגִיה ³ וְרָאֵי
הָרִים ⁴ וְגַבּוֹת ⁵ עַמְקִים ⁶ וְגַעֲשָׂתִים ⁷ עָרִים ⁸ וְבְּפָרִים ⁹,
מְדָבָר וְנָעֵר. הַהֲרִים ¹⁰ גְּבוּחִים ¹¹ מִן הַגְּבֻעָות ¹².
הַבְּפָרִים ¹³ קָטְנִים ¹⁴ מִן הָעָרִים ¹⁵. הַמְּדָבָר הִיא אָרֶץ
צִיָּה וְשֶׁמֶמֶה ¹⁶ מַאיִן יוֹשֵׁב ¹⁷. בְּיוּר עֲזִים רַבִּים,
וּמְעָזִים ¹⁸ יַעַר וּבְנָנוּ ¹⁹ בָּתִים ²⁰ לְשָׁבַת ²¹ בָּהָם. בְּלֹב
הַחֲרִים. גַּם בְּקָרְבָּהָרֶץ וּמָצָא זָהָב וְכַסְף, נְחַשֵּׁת
וּבְרִזְל, בְּדִיל וּעֲפָרָת, גְּפָרִית וּמְלִיחָה, וְאַגְּבִים ²² טוּבּוֹת
וַיְקָרוֹת ²³ לְמִינִּיחָן.

חַר ⁵ רָאֵת ⁴ פְּגִים ³ תִּמְנוֹת ² עֲגָלָה ¹
or לְפָר ¹⁰ עַיְר ⁹ גַּבּוֹת ⁶ עַמְקִים ⁷ בְּגַעֲשָׂת ⁸
יַשְׁבָּה ¹⁴ שְׁמָם ¹³ בְּגַעֲשָׂת ¹¹ בְּפָרִים ¹²
יַקְרֵר ¹⁹ אַבְּן ¹⁸ בָּתִים ¹⁷ בְּנָה ¹⁶ עַז ¹⁵

מִקְוָה ¹ מִים רַבִּים גְּדוּלִים ² וְרַחֲבִים ³ נִקְרָאים ⁴
וּמִים ⁵. הַיּוֹם הוּא עַמְקָם מִאָה, קָרְקָע הַיּוֹם הוּא מִתְּחַת

למי' הַיָם וְשִׁפְתָה' הַיָם נִקְרָא הַיָם. הַפִּים חֲלִבִים. מִן הַיָם מִתְהַת לְאָרֶץ וְקִירָוּ מִבֵּין הַרִים וְזֹוִים וְחוּוּ לְמַעֲנִות. הַמְּעֻנִות נְזִילִים עַל פָנֵי הַאֲדָמָה וְחוּוּ לְגַחְלִים, וְהַגְּתִלִים וְחוּוּ לְגַהֲרִים גָדְלִים, וְהַגְּתִרִים לְשֻׁבוּי אֶל הַיָם. עַל פָנֵי הַיָם יַלְכוּ הַאֲגִינִות.

יָם ⁵ קָרָא ⁴ בְּחָבֵב ⁸ בְּגָדְלָל ² מִקְהָה ¹
חַר ¹⁰ קָורֵב ⁹ חַלְדָה ⁸ שְׁפָחָה ⁷ *מִים ⁶
(חַיָה ל . . .) ל : this verb when construed with ¹¹ חַיָה signifies—to be changed into, to become or turn. Compare Exod. iv. 3, 4, 9. בְּנָתָר ¹⁵ בְּנָתָל ¹⁴ בְּנָנִים ¹³ בְּנוֹל ¹² שָׁוֹב ¹⁷ אֲקִנָה ¹⁹ יַלְדָה ¹⁸ בְּגָדְלָל ¹⁶

הַרִוח מְרַחֵף עַל פָנֵי בְּלַהֲרֵץ מִסְבֵיב, וְהַרִוח הַחַזָק נִקְרָא סְופָה וּסְעָרָה, וּבְרוּחַ סְעָרָה וְהַמָה. הַיָם וּוּרְבָמוֹ גַלְיוֹ וּמְשָׁבְרוֹיּוֹ אֶרְבָע רֹוחֹות לְתַבֵּל פְנִים וְאַחֲרָה, יָמִין וּשְׁמַאל. מִקְוּם אֲשֶׁר יֵצָא הַשְׁמָש בְּבָקָר הוּא פְנִים וּנִקְרָא קָדָם אֶוּ מִזְרָח. מִקְוּם אֲשֶׁר יָבָא הַשְׁמָש בְּעַרְבָה הוּא אַחֲרָה וּנִקְרָא יָמָן אֶוּ מִעַרְבָה. מִקְוּם אֲשֶׁר יַעֲמֹד שֶׁם הַשְׁמָש בְּצָהָרִים הוּא יָמִין וּנִקְרָא גַבְבָה, תִימָן אֶוּ דָרוֹם. וּהַמִּקְוּם אֲשֶׁר יַעֲמֹד שֶׁם הַשְׁמָש בְּחָצֵי הַלִילָה מִתְהַת לְאָרֶץ" הוּא שְׁמַאל וּנִקְרָא אַפְון.

* For the force of the prefix ל in the word לְפִי in the text, see page 1, note 5.

גָּלִים ⁶ רְמָם or רְוָם ⁴ חַמָּה ³ קָרָא ² פָּנִים ¹
 בָּקָום ⁸ wind, (likewise) side, quarter. מְשֻׁבְרִים ⁶
 see note on this word in the Glossary. יֵצָא ⁹ בָּוֹא ¹⁰
¹¹ for the force of the prefix ל in this word, see page 1, note 5.

בָּמְרוּמִים, בָּמְקוּם, אֲשֶׁר יְדָאוּ שֶׁם הַעֲבִים יְרָאָה,
 הַרְקִיעַן. הַאֲדִים יוֹצְאִים, מִן הָאָרֶץ וּמִן הַמִּינִים וּוְחוּיוּ.
 לְעֵב וְלְעֵנוּ, וּמִן הַעֲבִים וּמִן הַעֲנִיגִים יְרָדוּ טַל וּכְפֹורָה
 גָּשִׁים וּמְטָרָה בְּרִיד וְשָׁלָג. וַיְשַׁׁיֵּשׁ אֲשֶׁר יְהִיה "הָעֵנָן עַל
 הָאָרֶץ וְאַז יְקָרָא" בְּשָׁם עַרְפָּל. בָּאָבִיב חָם, בְּקִיזָּחָן
 הָרָב, בְּחִרְףָּ קָרָה, וּבְסָתוּ קָרָח. בְּקִיזָּנִים גָּשִׁים מְעַט,
 וּלְעַתִּים יְהִיוּ" עַם הָגָשִׁים בְּרִקִּים מְשֻׁמְיעִים" קוֹל
 רָעַם חִזָּק וּנוֹרָא, וְגַם הַקְּשָׁת יְרָאָה, בְּעֵנוּ. בְּחִרְףָּ
 גָּשִׁים רַב, וּבְסָתוּ יְרִידָה. הַשָּׁלָג וּקְפָאָו" הַגְּחִילִים"
 וּוּכְסָה" עַלְיָהָם" הַקָּרָח.

יֵצָא ⁵ רָאָה ⁴ דָּאָה ³ בָּקָום ² מְרוּם ¹
 ל: for the force of this verb when construed with
 יְרָד ⁸ צְנוּ ⁷ חִיזָּחָן ⁶, see page 4, note 11.
⁹ there is or there are: this impersonal verb when fol-
 lowed by אֲשֶׁר expresses a particular case or occurrence; ¹⁰ see page 2,
 Compare Numb. ix. 20. חִיזָּחָן ¹¹ קָרָא ¹² : see page 2,
 note 7. צְתָת ¹³ see page 1, note 10. בְּרִיךָ ¹⁴ כְּפָא ¹⁵.
 עַל ¹⁶ כְּסָה ¹⁷ בְּגַחְלָה ¹⁸ שְׁמָעָה ¹⁹.

אֶלָּה הַמָּה אַרְבָּעָה רָאשִׁי יְסוּדי הַבְּרִיאָה, אָרֶץ
 וּמִים, אַשׁ וּרְיחָה. הָאָרֶץ מְשֻׁבָּן הַחַיִם בֶּל אֲשֶׁר

חרמש **הָאַדְמָה**, וטמֵנה יצא. בְּלֹא צִמְחָה לְאַכְלָס' .
הַמִּים לְשַׁתּוֹת, לְשִׁבֶּר¹ צְמָאָס'. הַאֲשׁ לְחַמְס',
וְקָרוֹחַ לְנַשְּׂמָת² אַפְיוֹחָם³. צִמְחָה הָאַדְמָה מִינִים
שׁוֹגְנִים⁴, רְשָׁא, יְרָק עַשְׂבָּי, רְנוּ גַּעַז. הַלְּשָׁא וְצִמְחָה
בְּאַחֲרָיו וּבְוּ חַצִּיר וְפְרָחִים⁵. הַפְּרָחִים⁶ הַם נְחַמְדִים⁷
לְמַרְאָה בְּצָבָעִים⁸ שׁוֹגְנִים⁹. הַאֲכָבָעִים¹⁰ הַם לְבָנו
וְשַׁהָר, אֲדוֹם וַיְרָק, תְּכִלָּת וְאַרְגָּמוֹ.

שְׁתָחָה¹¹ אֲכָל¹² יְצָא¹³ מַשְׁקָנוֹ¹⁴ רָאשׁ¹.
שְׁתָחָה⁶ this verb, which originally signifies *to break*, when
applied to thirst signifies *to quench*. Compare Ps. civ. 11.
שְׁנָה¹¹ אַפְים¹⁰ בְּשִׁמָה⁹ חַמְט⁸ אַקְבָּא⁷.
צְבָע¹⁴ פְרָח¹² חַמְד¹³.

הַקְּנוּ וְצִמְחָה מִן הָאָרֶץ בְּקָנָה, וּבְרָאשׁוֹ שְׁבָלִים,
וּבְשְׁבָלִים זָרָעַ תְּרָנוּ לִמְינוֹ, חַטָּה, שֻׁעוּרָה וּבְסָמָתָה.
וּבְאַשְׁר וּבְשָׁלוֹ הַשְּׁבָלִים יְקַצְרוּ אֶתְהָם הַקְּצָרִים וּאַסְפּוּ
אֶתְהָם אֶל הַפְּרוֹן לְדוֹשָׁה¹⁵, וְאֶת הַקְּנוּ וּמְתַחְנוּ בְּרָתִים
לְקַמָּה. הַקְּמָה יְלֹוֹשָׁוּ בְּמִים לְבָאָק, וְאֶת הַבָּאָק
יְאָפוּ בְּתַגְוּר וְרִיחָה לְחָם לְאַלְלָי¹⁶, לְאָדָם וּלְסָעַד אֶת
לְבָבוֹ. הַשְּׁבָלִים הַרִּיקִים יְהִי לְקַשׁ וּלְתַבּוֹן וּמְסַפָּא
לְבִהְמָה.

אֲכָל¹⁶ אַפְה¹ לְוֹשׁ³ דָוָשׁ² אַסְפָּא¹.

הַעֲצִים וְגַטְעָו¹⁷ בָּאָרֶץ וּנְשִׁרְיוֹשָׁו שְׁרַשׁ לְמַטָּה. מִן
הַשְּׁרַשׁ יְצָא¹⁸ גַּעַז, מִן הַגַּעַז יְצָא¹⁹ חַטָּר, וּמִן הַתְּלִטָּר

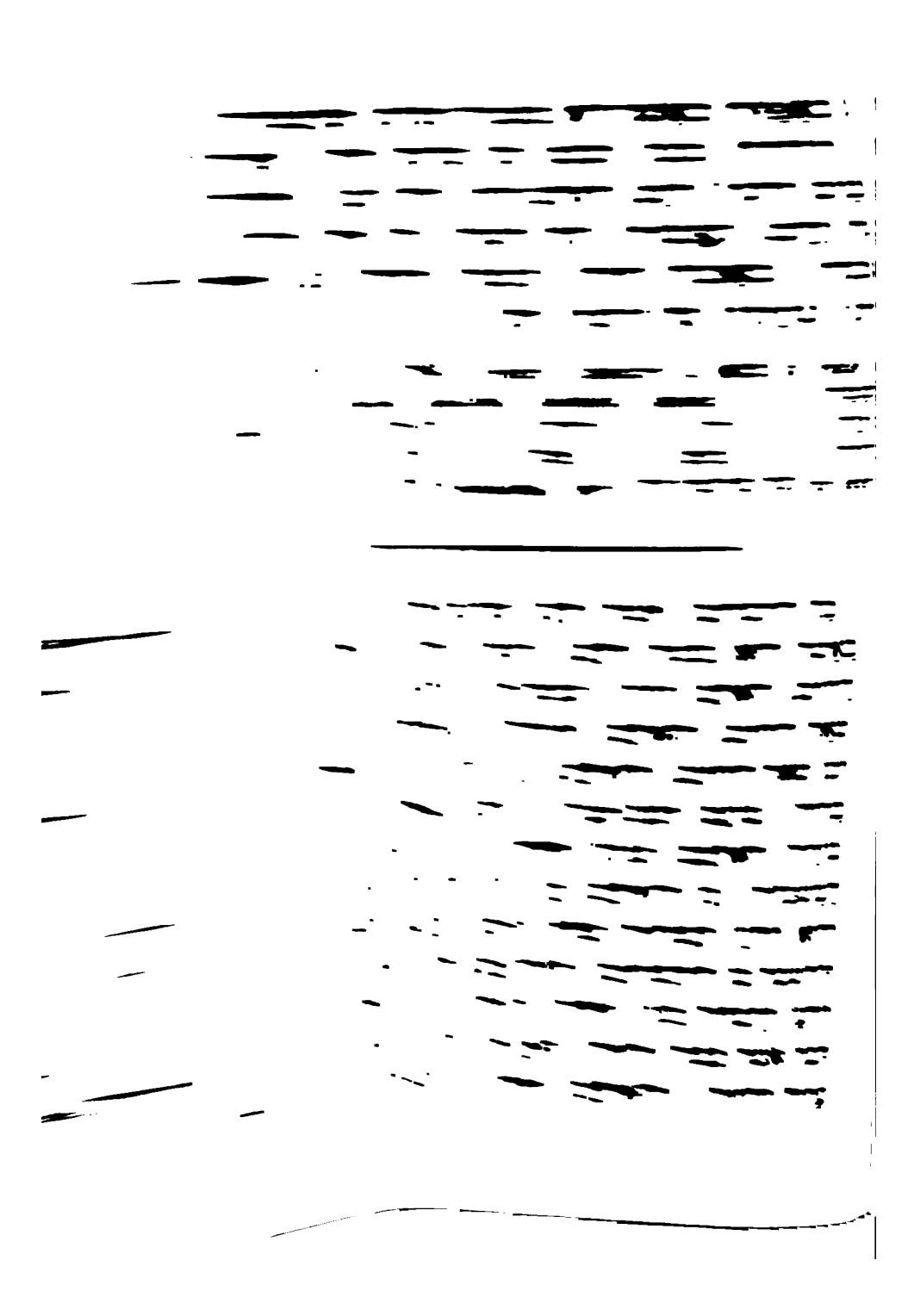
וַיָּצֹא אֶעֱפִים¹ רַבִּים וְמִן הָעֵנְפִים² וַיַּצְמַחֵוּ עַלִּים³ וַיָּפֹרֵי לִפְנֵי עֲשָׂות⁴ פָּרִי צִיזָּן⁵ צִיזָּן וַיַּגְּבַרְתָּה בְּרָה.
הַצִּיזָּן נָפְלָה וַיַּהֲפַרְתָּה נָגְלָה וַיַּהֲפַרְתָּה נָגְלָה וַיַּבְשֵׁלָה פָּרִי
הַעַז הַם מִינִים שָׁוְנוֹם⁶ תָּאָנָה רַמּוֹן זִיתָה שָׁקְדִים⁷
תַּמְרוֹס⁸ וְעַגְבִּים⁹ מִן הַזְּוִיתִים¹⁰ וַיַּעֲשֵׂה¹¹ שְׁמָן
לַמְּאוֹר בְּגַרְטִים גְּפִינִים¹² רַבִּים בְּגַפְןִ אַשְׁבָּלוֹת¹³ וְ
וְבְּאַשְׁבָּלְלִ עַגְבִּים¹⁴ מִן הָעֵנְבִּים¹⁵ וַיַּעֲשֵׂה¹⁶ יָין לְשָׁמָח
לְבָבָ אָנוֹשׁ.

see Glossary
 גַּטְעָ¹ צִלְתָּה² צִנְתָּה³ יַצְאָ⁴ גַּטְעָ⁵
 נָגְלָה⁶ צִיזָּן or צִזָּן⁷ עֲשָׂה⁸ גְּפִינִים under
 גְּפָנִים⁹ שְׁקָדָר¹⁰ שְׁקָדָר¹¹ שְׁנָה¹² נָגְלָה¹³
 עַגְבָּה¹⁴ תַּמְּרִס¹⁵ גַּפְןִ אַשְׁבָּלוֹת¹⁶ עַגְבִּים¹⁷ לְבָבָ¹⁸ אָנוֹשׁ¹⁹

בָּעֵלי הַחַיִם נִכְבְּדִים מִן הַאֲמֻתִים בַּי הַמָּה יְנוּעָי
מִמְּקוֹם לִמְקוֹם לְרִצְוֹן¹ הַחַיִם זָכָר וְגַקְבָּה מִינוּנִי
הַחַיִם בְּהַמָּה חַיה וְעוֹוף גְּגִים שְׁרֵץ וְרַמְשָׁה הַבְּהַמָּה
וְהַחַיה הַוּלְכֹות עַל אַרְבָּע רְגָלִים² וַיְשַׁׁיַּר לְהַם
קְרִנִים³ לְעוֹוף שְׁתִי רְגָלִים לְנִתְרִי וַיְשַׁׁתֵּי גְּנִיפִים⁴
לְעוֹוף⁵ לְשְׁרָצִים⁶ רְגָלִים רַבִּים דְּגַשְׁשָׁה וְהַרְמָה
וְחַלִּים עַל גְּחוֹן⁷ לְדָגִים סְנִפְיר וְקִשְׁקָשָׁת לְשָׁחוֹת⁸.

רְגָל⁹ חַלְד¹⁰ בְּצֹו¹¹ נָעוֹ¹² בְּעֵל¹³ שְׁרָצָן¹⁴ עַוְתָּה¹⁵ קְרָנוֹן¹⁶ שְׁחָחָה¹⁷ בְּגַחְנוֹן¹⁸

הַעֲלִיוֹן עַל בָּל הַחַי אַשְׁר עַל פְּנֵי הַאֲדָמָה הוּא
הַאֲדָם וְלוּ יִתְרַ שְׁאתִי עַל בָּל אַשְׁר נִשְׁמָת רֹוח

וְתַכְלִיתָם וְהוּא גַם יֹדֵעַ לְדִמּוֹת¹ דָבָר אֶל דָבָר
וְלִשְׁפָט מִקְבָּר עַל דָבָר. הָאָדָם יֹדֵעַ לְגַלּוֹת² אֶת
מִחְשָׁבָתוֹ בְּלִשְׁוֹן אוֹ בְמִבְחָבֵב וּסְפָר. כָּל אֱלֹהִ
מִפְגָּלָת³ נֶפֶשׁ הָאָדָם וְאַيִם בְּשָׂאָר הַחַיִם.

נוֹעַ ⁵	שְׁוֹחֵד ⁴	גַּזְפָּחָה ³	תִּכְוִיכָה ²	דָבָר ¹
מוֹתָה ⁶	יִשְׁן ⁹	שְׁתַחַת ⁸	אֲכָל ⁷	רְצֹוֹן ⁶
שְׁכָל ¹⁵	גַּזְפָּשׁ ¹⁴	מִזְבְּחָה ¹³	מִשְׁשָׁה ¹²	רִיחָה ¹¹
סְכָבָה ²⁰	חִיה ¹⁹	שְׁחַתָּה ¹⁸	יַעַל ¹⁷	רִידָע ¹⁶
סְגָלָה ²⁴	סְגָלָה ²³	מִמְחַשְּׁבָה ²²	גָלָה ²²	דְמָתָה ²¹

הָאָדָם בְּהַעוֹלָם¹ הוּא קָטָן וְחַלֵשׁ מְאוֹד וְגַנְקָרָא².
עוֹלָל אוֹ יוֹגֵק. לְשָׁגְתִים³ בְּמִים⁴ זַחַל⁵ לְלִבָּת⁶. וְלִדְבָּר
וְהָאָדָם יָלֵד (לְגַנְקָבָה, יָלֵדָה). לְשָׁלָשׁ עַשְׂרֵה שָׁנָה⁷ הוּא
נָעַר (גַּעֲרָה). לְעַשְׂרֵים שָׁנָה⁸ הוּא בְּחוֹר (בְּתוּלָה).
לְשָׁלָשִׁים שָׁנָה⁹ הוּא בְּעַצְמָתָה¹⁰ וְשָׁבָלוֹ¹¹ וְגַנְקָרָא¹⁰.
גַּבָּר אוֹ אִישׁ (אַשָּׁה). לְשָׁבעִים שָׁנָה¹² הוּא זָקָן (זָקָנָה).
הַזָּקָן יְחַלֵשׁ וְיִמְעַט בְּחָוֹן. וְנִלְבְּדוּ שְׁעֻרוֹתָיו¹³, עַגְנִיר¹⁴
תִּכְחִינָה¹⁵, יָדָיו¹⁶ תִּרְפְּחִינָה¹⁷, יְחַלָה¹⁸ וְיִגְעַע¹⁹ וְיִמּוֹת²⁰.
וְיִשְׁכָנָה²¹ בְּרִיאָה וְתִזְקַק בְּלָחֹן. וְנִאֲרִיךְ בְּמִים²² עַד שְׁמֻנוֹת
שָׁנָה²³, וְגַם עַד מְאַחַת שָׁנָה²⁴, וְהָאָדָם שָׁב אוֹ יִשְׁוֹשֵׁן. וְיִשְׁשַׁחַת
רְפָחָה וְחוֹלָה וְמַתָּה²⁵ בְּגַנְוּרָיו²⁶. הַגְּנִיעָרִים²⁷ אֲשֶׁר אַיִם
גְּשָׁמָרִים בְּמִאָכֵל וּבְמִשְׁתָה מִרְבָּרִים²⁸ הַמְּחַלְיִישִׁים²⁹
פְּחָם³⁰ חַמָּה לֹא יִזְקְנוּ.

1. קָרָא² יָלֵד³ the dual of שָׁנָה⁴. 4. יְוָם⁵. After nouns signifying a certain period of time, such as *week*, *month*, or *year*, ⁶ בְּמִים⁷ is frequently placed in apposition, to denote the full

הרמש האדמה, וממנה יצא. כל צמח לאבלט'.
המים לשותות, לשבר. צמאס'. האש לחמס',
וחרוכ לנשמת. אפיקם". צמח האדמה מינים
שונים", נשא, ורק עשב, גנו גען. הרשא לצמח
באותו ובו חצר ופרחים". הפרחים הם נחמים"
למראה באבעים" שונים". האבעים" הם לבן,
ושחר, אדום וירק, תכלת וארגמן.

שתה ⁶. אכל ⁴. יצא ³. משן ². ראש ¹.

⁶ this verb, which originally signifies *to break*, when applied to thirst signifies *to quench*. Compare Ps. civ. 11.
⁷ אָמַן. ⁸ חַמֵּן. ⁹ בְּשֻׁמָּה. ¹⁰ אֲפִים. ¹¹ שְׁנָה. ¹² פֶּרֶח. ¹³ חַמְדָה. ¹⁴ אַבָּע.

הבן יצמח מז האץ בקנה, ובראשו שבלים,
ובשבלים זרע להן למינו, חפה, שעורה ובסמת.
ובאשר ובשלו השבלים וקצרו אותם הקצרים ויאספו
אתם אל הפה לדוש". ואתה הבן יתחנו ברכיש
לקמה. הקמה ילושו. במום לבאץ, ואתה הבאץ
יאפו, בתגור וڌיה לחים לאלל. לאדם ולסעד את
לבבו. השבלים הריקם יהיו לקש וילתבן ומספא
לבחמה.

אכל ⁶. אפה ⁴. לוש ³. דוש ². אספ ¹.

העצים וגיטעי הארץ וישראל שרש למטה. מן
השער יצא גען, מן הגער יצא חטר, ומן ההלטר

ויצאו. ענפים. רבים. ומן הענפים. יצמחו עליהם.
וברי. לבני. עשות. פרי. איש. איז. ויפרחה פרחה.
האיש נופל. ויפרחה נוגבל¹⁰. ויחפריו נוגל ויבשל. פרי
הען הם מינים שזינים¹¹. תאנה. רמוון. זית. שקדים¹².
תמרים¹³. וענבים¹⁴. מן היוחטים¹⁴. יעשה¹⁵ שמן
למאור. בכרם גפנים¹⁶. רבים. בגפן אשפלות¹⁷.
ובאשפל ענבים¹⁸. מן הענבים¹³. יעשה¹⁵ יין לשמה
לבב¹⁹ אנוש.

¹ גטע. ² יצא. ³ עלה. ⁴ צלח. ⁵ see Glossary
נופל. ⁶ עשה. ⁷ ציז or צוץ. ⁸ ענף. ⁹ גפנים
under. ¹⁰ נבל. ¹¹ שחוד. ¹² תפר. ¹³ שנה. ¹⁴ גפן.
ענב. ¹⁵ ללבב. ¹⁶ אשפל. ¹⁷ גפן. ¹⁸ עשה. ¹⁹ בית.

בעלי התיים נברדים מן האמחים. כי הפה ינווע.
מקום למקום לרצינט¹. התיים זבר ונבקה. מיינו
התים בהמה. תיה ועויף. דגנים. שערץ ורמש. חבהמת
והחיה חולכות. על ארבע רגליים². ויש אשר להם
קרניים. לעוף שניתי רגליים³. לנתר. ושתי גפנים.
לעוף. לשערצים⁴. רגליים. רבים. הנחש והרפה
ותמים על גחונים⁵. לקרניים סנפיר וקשquet לשחות⁶.

¹ בצל. ² חלד. ³ רצון. ⁴ נוע. ⁵ בעל.
⁶ שערץ. ⁷ נתר. ⁸ עות. ⁹ גנוף.
¹⁰ גחוני. ¹¹ שחה.

העליו על כל התי אשר על פניו. האדמה הוא
האדם. ולו יתר שיאת. על כל אשר בשמה. רוח

חַיִם בְּאָפִיו, בְּאָשֶׁר הוּא מִשְׁבֵּיל וִמְדָבָר, וּבְתִּכְמָתוֹ¹
הוּא רֹדֶה. בְּפָל, וּבְגַשׁ כָּל בְּהִמָּה וְתִיה, אֲפָר
הַשְּׁמִים וְקַנְיֵי הַיּוֹם. הָאָדָם הוּא גַּוְיִחַ וְגַפְשָׁה. גַּוְיִתּוֹ²
בָּשָׂר וְדָם, עֲצָמוֹתִי, עֹור וְשַׁעַר. כָּל אֱלֹהִים יְכֻלוּ³
וַיָּאֶבֶדּוּ בְּאָבְדוֹן גַּוְיִתּוֹ, וְגַפְשָׁוֹן תִּחְיָה⁴ נִסְמָךְ
מוֹתָן גַּוְיִתּוֹ עַד עַזְלָמִי⁵ עַד.

שְׁאת² (properly, infinitive of *to raise or lift up*). **קָלִים**¹ **גַּשְׁפָּה**³ **דְּרָדָה**⁶ **גַּבְּ**⁷ **חַקְעָתָה**⁸ **אֲפָרִים**⁴ **גַּוְיִתּוֹ**⁹ **כְּלָתָה**¹⁰ **כְּלָתָה**¹¹ **חַיָּת**¹² **גַּפְשָׁה**¹³ **אָבְדָה**¹⁴ **עַזְלָמִי**¹⁵ **עַזְלָמִים**¹⁶ *everlasting, ever; for ever and ever.*

כָּל הַرְבָּרִים אֲשֶׁר הַם מִתְכּוֹנֶת, גַּופָּת. הָאָדָם
בְּאָשֶׁר הוּא בָּשָׂר וְדָם, יְשֻׁוּ, בְּהָם הָאָדָם וְשָׁאָר
הַחַיִם. הָאָדָם גַּנוּעַ מִפְּקוּדָה לְמִקְומָם בְּרָצָנוּ, וְכוֹן
שָׁאָר הַחַיִם. הָאָדָם אוֹגָלֵי, שָׁוֹתָהִי, יְשַׁוֵּן, וְמַתּוֹתִי,
וְכוֹן שָׁאָר הַחַיִם. הָאָדָם מִשְׁמִיעַ קֹול, רֹאָה, שָׁוּמָעַ,
מְרִיחַ, טוֹעַם וּמִמְּפָשֵׁשַׁ, וְכוֹן שָׁאָר הַחַיִם. אָוָלָם
מוֹתָר. הָאָדָם מִכְּלִי חַיִי הוּא מִתְכּוֹנֶת. גַּפְשָׁוֹן
הַמִּשְׁבְּלָתָה. בַּי הָאָדָם יִשְׁלֹׁו דִּעָתָה, שְׁבָל וּמִחְשָׁבָה,
וְהָוָא יָדָעַ. לְבַחוֹר בְּדָבָרִים, הַטּוֹבִים וּהַמּוֹעֲלִים
וְלַחֲשֹׁמֶר מִן הַרְבָּרִים, תְּרֻעָם וְהַמִּשְׁחִיתִים. הָאָדָם
יָדָעַ לְהַבְּדִיל בּוֹין אֶצְקָה וְעַלְיָה, וּבוֹין אֶאמְתָה רְשָׁקָה, בּוֹין
דָּבָר אֲשֶׁר בָּבָר תְּהִיה וְאֲשֶׁר הוּא עַתָּה וְאֲשֶׁר הוּא
עַתִּיד לְהִיּוֹת. הָאָדָם יָדָעַ סְבָתָה דָּבָרִים, רַבִּים

וְתַבְלִיתָם וְהוּא נִסְיֹּוּן לְדִמּוֹת¹ דָּבָר אֶל דָּבָר
וְלִשְׁפָט מִדָּבָר עַל דָּבָר. רְאֵם יְדִיעָה² לְגִלוֹת³ אֶת
מְחַשְּׁבָתוֹ⁴ בְּלִשּׁוֹן אוֹ בְּמִקְטָב וְסֶפֶר. כָּל אֱלֹה
מְסֻגָּלָת⁵ גְּפַשׂ הָאָדָם וְאַינָם בְּשָׁאָר חַחִים.

נוֹעַ ⁶	שָׁוָה ⁷	גְּנוּפָח ⁸	תְּכִוגְנָה ⁹	דָּבָר ¹
מוֹתָה ¹⁰	יְשָׁן ⁹	שְׁתָחָה ⁸	אֲכָל ⁷	רְצֹן ⁶
רִיחָה ¹¹	מְשֻׁשָׁה ¹²	מָזְקָר ¹³	גְּפַשׂ ⁵	שְׁכָל ¹⁵
יְדָעָה ¹⁶	יְעַל ¹⁷	שְׁחָתָה ¹⁸	חִיה ¹⁹	סְפָחָה ²⁰
דְּמָה ²¹	גְּלָתָה ²²	מְחַשְּׁבָחָה ²³	סְגָלָת ²⁴	מְחַשְּׁבָחָה ²³

הָאָדָם בְּחַלְדוֹ¹ הוּא קָטָן וְחַלְשָׁן מְאוֹד וְגַנְקָרָה².
עוֹלֵל אוֹ יוֹנֵק. לְשָׁגְטִים³ גִּמְיָם, גִּתְּלָל, לְלִכְתָּה. וְלִבְרָר
וְהוּא בַּלְד (לְנַקְבָּח, נַלְדָה). לְשָׁלֵשׁ עַשְׂרָה שָׁנָה⁴ הוּא
בָּשָׁר (גַּעֲרָה). לְעַשְׂרִים שָׁנָה⁵ הוּא בָּחוֹר (בְּתוּלָה).
לְשָׁלֵשִׁים שָׁנָה⁶ הוּא בָּעָצָם בָּחוֹר⁷ וְשָׁבָלוֹ⁸ וְגַנְקָרָה¹⁰.
גָּבָר אוֹ אֲיוֹשׁ (אֲשָׁה). לְשָׁבָעים שָׁנָה⁹ הוּא זָקָן (זַקְנָה).
הַזָּקָן יְחַלֵּשׁ וּמִמְּעֵט בָּחוֹר¹¹ וַיְלַבְּינוּ שְׁעַרוֹתָיו¹², עַיִינָיו¹³
תְּבִחִינָה¹⁴, זְדִיוּיָה¹⁵ תְּרִפְכִּינָה¹⁶, יְחַלָּה¹⁷ וּגְנוּעָה¹⁸ וּמִמוֹתָה¹⁹.
וַיְשַׁבְּרִיא וַיְחַזֵּק בָּלְחוֹר²⁰. וַיְאַרְיךָ יָמִים²¹ עד שְׁמָנוֹנִים
שָׁנָה²² וְגַם עַד מֵאָה שָׁנָה²³, וְהוּא שָׁב אוֹ יְשִׁישָׁן. רַלְשָׁ
רְפָה וְחוֹלָה וּמַת²⁴ בְּגַעֲרָיו²⁵. הַגְּעָרִים²⁶ אֲשֶׁר אַינָם
נִשְׁמָרִים בְּמִאָכָל וּבְמִשְׁתָּה מִרְבָּרִים²⁷ הַמְּחַלְיִשִּׁים²⁸
בְּחַם. הַמָּה לֹא וַיָּקָנוּ.

1. יְלָד. 2. קָרָא. 3. the dual of שָׁגָגָה. 4. יְמָם. After nouns signifying a certain period of time, such as *week*, *month*, or *year*, is frequently placed in apposition, to denote the full

space of the period of time expressed by the preceding noun: so, in this instance, לְשָׁנֹתִים יְמִים signifies—at or after the space of two years. Compare Gen. xxix. 14, xli. 1.

חַלֵּל⁵ nouns are put in the plural after cardinal numbers from 2 to 10, and in the singular after cardinal numbers that are above 10. Compare Gen. v. 6.

פֶּתֶן⁶ nouns are put in the plural after cardinal numbers from 2 to 10, and in the singular after cardinal numbers that are above 10. Compare Gen. v. 6.

כְּחַח⁷ שְׂעִירָה¹¹ nouns are put in the plural after cardinal numbers from 2 to 10, and in the singular after cardinal numbers that are above 10. Compare Gen. v. 6.

יְדָם¹⁴ מִזְבֵּחַ¹² nouns are put in the plural after cardinal numbers from 2 to 10, and in the singular after cardinal numbers that are above 10. Compare Gen. v. 6.

רְפָחָה¹⁵ גְּעִירִים¹⁸ nouns are put in the plural after cardinal numbers from 2 to 10, and in the singular after cardinal numbers that are above 10. Compare Gen. v. 6.

גְּעִירָה¹⁹ חַלֵּשׁ²¹ nouns are put in the plural after cardinal numbers from 2 to 10, and in the singular after cardinal numbers that are above 10. Compare Gen. v. 6.

לְבָלִיל יְלִיד יְשִׁישׁ אֲבָבָן אֲבָבִי דָּאָבָן וְאֲבָבִי הָאָם אָם
הָאָבָן וְאָם הָאָם. הַיְלִיד נְקָרָא בָּנו לְאָבָיו וְלְאָמוֹ,
וְהַיְלִיד נְקָרָה בָּת לְאָבִיהָ וְלְאָמָה. הַבָּן הוּא אָח
לְבָת וְהַבָּת הוּא אָחוֹת לְבָן. אָחִי הָאָבָן וְנָס אָחִי
הָאָם נְקָרָא דָוִי וְאַשְׁתָּא אָחִי הָאָבָן נְקָרָה דָוִה.
בְּחָור בַּי וְאֶרְשָׁה בְּתִוְלָה הוּא חָתָן וְהָאָבָלָה וְאֶרְחָר
חַתְּגָנָתָם הוּא אִישָׁה או בָּעֵלה וְהָיָה אַשְׁתוֹ אֲבִי
הָאִשָּׁה הוּא חָתָן בָּעֵלה וְאֲבִי הַבָּעֵל הָאָבָל
לְאִשָּׁה. אָם הָאִשָּׁה חַתְּגָנָת בָּעֵלה וְאָם הַבָּעֵל
חַמּוֹת אַשְׁתוֹ הַבָּעֵל חָתָן לְאָבוֹת אַשְׁתוֹ וְהָאִשָּׁה
כָּלָה לְאָבוֹת בָּעֵלה. הָאִישׁ אֲשֶׁר מִתְּהָאָשָׁה אַשְׁתוֹ
הָוָא אַלְמָן וְהָאִשָּׁה אֲשֶׁר מִתְּהָאָשָׁה בָּעֵלה הָוָא אַלְמָנָה.
הַבָּן אֲשֶׁר מִתְּהָאָבִיו או מִתְּהָאָמָה אַמָּו הָוָא יְתּוּם.
הָאִישׁ אֲשֶׁר הוּא קָרוֹב לְרָעוֹהוּ בְּתוּלָתָם הוּא אַלְמָנָה
שָׁאֵר בָּשָׁרוּי וְכָל הָאָנָשִׁים קָרוֹבִים אַיִשׁ אֶל
אֲחוֹיו וְכָל הָנָשִׁים תָּקָרוֹבּוֹת אִשָּׁה אֶל אֲחוֹתָה
הָמָה יְחִרּוּ מִשְׁפְּחָה או בֵּית אָב.

אָבֶּה¹ אָחֶם² אָמֵם³ קָרְאָה⁴ אָבֶּב⁵ אָחֶת⁶
 אָבֶּב¹⁰, plur. בָּנָמֹת⁹ בָּנָעַל⁸ בָּנָחָגָה⁷ אָרֶשׁ⁶
 תָּזְלִידָה¹³ רַעַץ¹² מִות¹¹. אֲבָבוֹת¹⁴: בָּקָשָׂר : שָׁאָר בָּקָשָׂר : [one] near of kin. Compare Lev. xviii. 6.
 אֲנָשׁוֹן or אֲנָשׁוֹן : אָחִי¹⁷ : אָחֶת¹⁸. קָרוֹב¹⁶ אִישׁ one to another (m.), of persons as well as things inanimate. Compare Exod. xvi. 15, xxv. 20. אֲחָזָה¹⁹: אֲחָזָה one to another (f.), of persons as well as things inanimate. Compare Exod. xxvi. 3. יְחִזְקָיו²⁰, sometimes יְחִזְקָיִי, together. בֵּית אָב : בֵּית²¹ (literally—father's house), a family. Compare Numb. iii. 24.

הָאָנָשִׁים אֲשֶׁר הֵם שְׁלִימִים בְּגֻווִּתָם הֵם בְּרִיאָם וְתִזְקִים, וַיְשֵׁאָנָשִׁים אֲשֶׁר הֵם חֹלִים אוּ יְשֵׁלָה מִום בְּגֻווִּתָם. יְשֵׁעוֹר אוּ חַרְשׁ אוּ אַלְמָס אוּ פְּסָה. יְשֵׁגְבָה קָומָה וְאַרְיךָ מָאָד וַיְשֵׁקָצָר מָאָד. יְשֵׁשְׁמָנוֹ וַיְשֵׁרְזָה. יְשֵׁגְבָר וְאַמְּפִיחָ לְבָב, וַיְשֵׁחַלְשׁ חַרְדָּה וְרַדָּה לְבָב. יְשֵׁוֹפָה תְּאָר וּפְהָה מְרָאָה וַיְשֵׁאָשָׁר מְשַׁחָת מְרָאָהוֹ. וַיְשֵׁאָשָׁר מְפָה בְּגֻנָּעִים וּבְחַלְיִים רָעִים, שְׁחִינוֹ, צְרִעתָה, בְּצָעָה וְחַבּוּרָה וּמְפָה טְרִיה¹⁵. אֶל תְּלַעַג בְּנֵי לְאַיִשׁ אֲשֶׁר מִום בְּבָשָׂרוֹ, בַּי מְאַלְהִים חַיְתָה¹⁶ לוֹ זָאת, עַל¹⁷ בָּן¹⁸ חֹס¹⁹ תְּחֹוס²⁰ עַלְיוֹר²¹ וְהַכְּלִים²² אֶל תְּבִלְיָמָהוֹ, פָּנִים תְּשָׁא²³ אֶת עַונְגָּה²⁴ וְהַיָּה בְּכָחָתָא.

בְּרִיאָה ⁴	גֻּווִּיה ³	אֲנָשׁוֹן or אֲנָשׁוֹן ¹	שְׁלִים ²	גֻּבְּהָ ⁹	גֻּבְּהָ ⁸	בָּנָמֹת ⁹	בָּנָעַל ⁸	בָּנָחָגָה ⁷	חַזְקָה ⁶	חַזְקָה ⁶	חַנְקָה ⁵	חַנְקָה ⁵	מְרָאָה ¹¹	מְרָאָה ¹²	נְכָה ¹³	גְּבָעָה ¹⁴	גְּבָעָה ¹⁴	שְׁחָתָה ¹⁰	שְׁחָתָה ¹⁰	חַלְיִי ¹⁵	חַלְיִי ¹⁵	(adjective, found in the feminine gender only), putrefying.	עַל ¹⁷ בָּן ¹⁸ חַיָּה ¹⁹ therefore: בָּקָשָׂר ¹⁶
------------------------	------------------------	-------------------------------------	----------------------	-----------------------	-----------------------	-----------------------	-----------------------	-------------------------	----------------------	----------------------	----------------------	----------------------	-----------------------	-----------------------	---------------------	------------------------	------------------------	------------------------	------------------------	-----------------------	-----------------------	---	--

see page 2, note 14, 15. ¹⁹ חום: an infinitive mood when coupled with a tense, either past or future, denotes *emphasis*, and may be Englished by *surely* or *indeed*. So, in this instance, חום signifies—thou shalt *surely* (or *indeed*) have pity. Compare Gen. ii. 16, 17. ²⁰ כלם ²¹ על. ²² נטה. ²³ צוֹן.

האֲנָשִׁים' גַּם בַּי לְשׂוֹן אֲלֵרְעָהוּ בְּתִמְנוֹתָם' וּבְתִכְוִיתָם' גַּוְיִתָּם' שְׁוִינִים' הַפְּתָחָה זֶה מִזָּה בְּסֶגֶלְתָּה' גַּפְשָׁם'. יְשַׁ מִתְּהַם טֻובִים וַיְשַׁ מִתְּהַם רָעִים. יְשַׁ מִשְׁפִּילְגָּבוֹן וְחַכְמָם, וַיְשַׁ בְּעָרָה סְכָל וְפְתִחְיָה. יְשַׁ צְדִיק וְזַרְחָר, וַיְשַׁ רְשָׁע וְעַלְעַל. יְשַׁ חָגָן¹⁹ וּמְרַחָם²⁰, וַיְשַׁ אַבְזָר וְעַרְעִזָּן. יְשַׁ עָנוֹ וַיְשַׁ גָּאָה. יְשַׁ חָרוֹץ וַיְשַׁ עַזָּל. יְשַׁ אַרְךְ²¹ רֹוח²², וַיְשַׁ קָצָר²³ אַפְּיִט²⁴ וּקָצָר²⁵ רֹוח²⁶. יְשַׁ גְּדִיבָה וַיְשַׁ בְּילִי. דְּחַקְמָת יְזִידָע²⁷ רְבָרִיט²⁸ רְבָרִיט וּכְלִי דְּבָרִי²⁹ חָנוֹן, גַּשְׁמָעִים בְּגַנְחָת וְגַעֲמִים³⁰ לְאָנוֹ שְׁוּמָעָן. הַחַבָּס הוּא מַבְּקָד³¹ מַכְלֵל אֲרִישׁ וּמַהְלָל³², וּמַהְבָּשָׂר בְּזֹוּיִם³³ הַפְּתָחָה בְּעַנְיוֹן³⁴ כָּל רְוַיְאִים³⁵. הַצְדִּיק טֻובִים מַעֲשָׂיו³⁶ בְּעַנְיוֹן³⁷ אֱלֹהִים וְאָדָם וְהַוָּא אַוְהָב³⁸ פָּל וְאַוָּב³⁹ לְלָל, וְהַרְשָׁע מַחְשָׁב לְהַרְעָע⁴⁰ לְלָל אֲרִישׁ, גּוֹגָב, חָוָםָס, וַיְשַׁ גַּם הַוְרָגָן גַּפְשָׁ אָדָם וְהַוָּא רְוִיאָה⁴¹. הַעֲיל דּוֹבָר⁴² שְׁקָר וּכְזָב וְאַיִן בְּפִיהוּ נְכֹונָה⁴³. הַרְשָׁע וְהַעֲלָל הַפְּתָחָה תְּשִׁבְתָּה⁴⁴ דְּאַלְהִים וְאַגְּנִשִּׁים⁴⁵. אַרְךְ⁴⁶ רֹוח⁴⁷ יְשִׁקְטָת רֹיב וּמְדוֹן, וְאַיִשׁ אָפְנְגָּה⁴⁸ מְדוֹן וּכְלִי יְמִין⁴⁹ בְּרָגָנוֹ וּכְעָם: הַגְּדִיבָה חָגָן⁵⁰ לְלִימָם בְּמַתָּת⁵¹ יְדוֹ וְהַיָּא יְבָלָה⁵² יְמִינוֹ בְּטוֹב וּבְגַעֲמִים⁵³, וּמַהְלִי⁵⁴ מַקְגָּא⁵⁵.

אחרים על הום ורכישם וביל ימיו⁶⁶ בעם
ומכבים.

אֲשֶׁר־ הַגְּשֵׁר יָנְחָה **אֶת אֶרְחוֹ** לְשִׁמְרָה בְּךָ
יְהוָה, לְאַחֲבָה **אֶת הַטּוֹב וְלִשְׁנָא** **אֶת הַרְעָה**. עַל זֹאת
וַתִּפְלֶל כָּל בָּנו מִשְׁבֵּיל, וּמִיּוֹם יְשָׁא קְוָלוּ בְתִפְלָה
וּבְתִחְנּוּנִים לְבַקֵּשׁ רְחָמִים מֵמִائָה בָּעֵל דְּרָחָמִים,
לְהִסְרָה מִפְנוּ דָּרְדָּךְ שָׁקָר, לְהַנְּחֹתָיו בְּדָרְךָ אַמְתָה,
וְלְעַשְׂתוֹ תָּבִרְאֵי יְהוָה וְלִשְׁמָרֵי מִצְוָתוֹ.

אָנוֹשׁ or אִישׁ	שׂוֹת	רַע	תְמִינָה
תְכִונָה	שְׁנָה	סְגָלָה	כְּפֵשׁ
גִּיחָה	רִיחָה	רִיחָה	רִיחָה
חֲנָן	רַחֲם	(literally — long of spirit) patient, enduring.	(literally — short
חֲנָן	רַחֲם	קַצְרָ רִיחָה	קַצְרָ רִיחָה
[as to his] nostrils*), easily provoked to anger.	קַצְרָ רִיחָה	קַצְרָ רִיחָה	קַצְרָ רִיחָה
(literally — short of spirit) impatient, irritable.	קַצְרָ רִיחָה	קַצְרָ רִיחָה	קַצְרָ רִיחָה
קָבֵר thing, likewise word.	בְּعִים	בְּכָבֵד	בְּכָבֵד
חַלֵּל	בָּזָה	רָאָה	מַעֲשָׂה
עַזָּן	עִין	רָצֶחֶת	דָּבָר
פֶּחֶת	רֹעֶז	תְּעֻבָּה	גְּדוּלָה
יּוֹם	a right or honest [word].	תְּעֻבָּה	גְּדוּלָה
יּוֹם	מִתְחָת	בְּלִיה	לִילָה
sweets, i. e. in pleasantness.	40 synonymous with a miser or churl.	פִּילִי	לִילָה
41 קָנָא	אַחֲרָה	אַשְׁרָיו	לִילָה
42 אַחֲרָה	אַחֲרָה	(literally —	לִילָה
[O! the] blessednesses of) stands for — how blessed is!	43 זָכָה	44 זָכָה	לִילָה

* We meet with instances in the Scriptures which prove that it was the general notion of the authors of those sacred volumes that anger is more peculiarly marked on the nose or nostrils than on any other part of the human countenance. Indeed, the Psalmist says: *There went up a smoke out of His nostrils* (Ps. xviii. 8). Hence the words פָּנָס and פָּנָסִים are used for *nose* or *nostrils* as well as for *anger*. In Isaiah xlvi. 9 we find פְּנַסֵּם, which both *Jarchi* and *Kimchi* suppose to be a verb formed of the Chaldee noun פָּנָס (*a nose*), and to be parallel with the expression פָּנָס וְפָּנָסִים by which it is preceded in the same verse.

יֹם יֹם ⁴⁵ day [by] אָחָב ⁴⁶ אַנְחָא ⁴⁷ שְׁנָא ⁴⁸. תִּחְנְנִים ⁴⁹ פְּתִינִים ⁵⁰ נְשָׁא ⁴⁹ Compare Exod. xvi. 5. suplications. ⁵¹ mercies. סָוֶר ⁵² נְחָח ⁵³ עֲשָׂה ⁵⁴ מְצֻחָה ⁵⁵ יְרָא ⁵⁶.

בְּנֵי, כַּאֲשֶׁר רָשַׁגְתָּ בְּלִילָה וִשְׁגַׁתָּךְ עֲרָבָה לְהָ, וְהַקִּיצוֹתָ, בְּבָקָר הַשְּׁגָטָם, וְקִמְתָּה מִמְשְׁבָבָה מִהָּרָה וְלֹא בְּעַצְלָתִים. אֶל תֹּאמֶר^o, עוֹד מַעַט שְׁנָותִ, עוֹד מַעַט תְּנוּמָה, עוֹד מַעַט חַבְקָק^o יְדִים "לְשָׁבָב, בַּי עַצְלָה תְּפִילָה" תְּרִידָמָה וִמְרָפָה^o יְדִים "מִעְשָׂות" בְּלַ רְבָר. וְקִמְתָּה וְרִיחָצֶת פְּנֵיכָה^o וְנִידְחָה^o וְמִרְקָה^o וְשְׁטָף^o פִּיךְ^o בְּמִימָם וְטִיהָרָת מִכְלָ צֹואָה וּמִכְלָ דָבָר גְּאַלָּת^o אֲשֶׁר תַּבְחַל בּוּ נְפָשָׁה אָדָם. וְהַחָה רְאַשִּׁית רְבָרָךְ^o הַתְּפִלָּה אֶל יְהֹוָה אֱלֹהֵיךְ^o, וְנִידְעָה^o לְבָדָךְ אֲתָאֵשֶׁר יְהֹוָה^o פִּיךְ^o, וְלֹא תְּהִיחָה^o בְּפִיךְ^o וּבְשִׁפְתִּיךְ^o מִכְבָּד אֲתָיְהָוָה וְלֹבֶךְ^o רְחוּק מִמְּנָנוּ. טֻוב אֲשֶׁר לֹא תַּתְּפִלֵּל^o מִשְׁתְּרִטְפָּלָל^o וְלֹבֶךְ^o בְּלַ עַמְּךָ. עַל^o גּוֹן^o בְּנֵי הַגְּנָעָה^o נְפָשָׁךְ^o לְפָנֵיכָה^o בְּרָאָךְ^o וְיָאָרָךְ^o מִבְּטָן^o הַתְּנִפְלָל^o לְפָנָיו^o בְּלַב גְּשָׁבָר וְנִדְכָּה^o בְּאַיִמָּה וּבְוַרְאָה, בְּמוֹרָא וּבְרַעֲהָה, וְנִשְׁאָתָה^o אֲתָה הַתְּפִלָּה הַזֹּאת אֶל שְׁוּמָעָה^o תְּפִלָּה בְּפִיךְ^o וּבְלֹבֶךְ^o לְאָמָר^o:

קְרוֹץ ¹ 4 (infinitive Hiphil of used adverbially) early. Compare Prov. xxvii. 14. קְומָם ⁶ 7 (infinitive Piel of used adverbially) hastily, quickly. Compare Zeph. i. 14, where it seems to be used adjectively. אמר⁸ 9 the plural of שְׁבָח^o. 10 folding of.

- פְּנִים ¹⁵ עַלְהָה. רֶפֶח ¹³ נְפָל ¹² יְדָה. ¹⁴ בְּכָר ²⁰ אֲלֹהִים ¹⁶ מְרִיק ¹⁷ שְׁטָף ¹⁸ פְּחָה ¹⁹ אֱלֹהִים ²¹ חֵיה ²² יְדָע ²³ לְבָב ²⁴ חֵנָה ²⁵ אֱלֹהִים ²⁶ פָּלָל ²⁷ שְׁפָחָה ²⁸ the dual of ²⁶ מְפָרִים being very frequently used in the Scriptures for (the prefix שׁ is equivalent to אֲשֶׁר). Compare Eccl. v. 4. ²⁹ בְּגַפֵּשׁ ³⁰ כָּנָע ³¹ עַל גַּן therefore; see p. 2, note 14, 15. ³² נְפָל ³³ בְּרָא ³⁴ יִצְרָא ³⁵ כְּנָל ³⁶ לְאמֹר (literally —in order to say, or for the purpose of saying), saying.
-

וְהִוֵּה אֱלֹהִים, אַתָּה בְּרָאתִי אֶת הָאָדָם בְּתַכְמָה,
 וְתַתֵּן לוֹ לִבְבָּךְ מְבָיוֹ לְבָהוּ וְלִדְשָׁתָּךְ אֶת הַטּוֹב וְאֶת
 הַרְעָע. עַפְתָּה הָאָרֶן, נָא, עַנְיִינָה בְּחַבְמָה, וְהַרְחַב לְבָיִן
 בְּתַבּוֹנָה, לְמַעַן אַחֲבָם בְּתוֹרָתְךָ וְאַשְׁכָּיל בְּפְקָדִיךְ.¹⁰
 הַוְרִנֵּי לְאַהֲבָה¹¹ אֶת הַטּוֹב וְלִשְׁנָא¹² אֶת הַרְעָע, לְבָהָרָה¹³
 בְּאֶצְקָה וְלִמְאָס¹⁴ בְּרִישָׁה. אִם בְּדַרְךָ הַיְשָׁר אַנְבֵּי הַלְּךָ¹⁵,
 תְּהִיוּ, נָא, חַסְכָּד¹⁶ עַמְדִי¹⁷, לְבָל¹⁸ אַעֲזָבָנו¹⁹, וְאִם
 תְּשַׁהַה²⁰ אַנְבֵּי בָּעֵלָם חַסְרָה²¹ דִּיעָת, חַשְׁיבָּנָי²², נָא, לְאַרְחָה
 מִישּׁוּר²³, וְאוֹרָה גִּנְיוֹה²⁴ עַל פְּעֻמִּי²⁵, אַשְׁר רַגְלֵי²⁶ לֹא
 יַפְּשֵׁלוּ.

- אָוֹר ⁵ יְדָע ⁴ בֵּין ³ או בֵּין ³ נְתָנוֹ ² בְּרָא ¹
 or פְּקָדִים ¹⁰ שְׁכָל ⁹ הַזּוֹרָה ⁸ לְבָב ⁷ צְוָן ⁶
 בְּחָר ¹⁴ שְׁנָא ¹³ אַחֲבָה ¹² וְרָחָה ¹¹ פְּקָדִים ¹⁵
 חֵיה ¹⁷ יְלִד ¹⁶ synonymous with הַלְּךָ¹⁰.
 חַסְכָּד ¹⁸ synonymous with עַפְדִּי¹⁹; the form is only found in the Scriptures in the first person singular. is בְּלָל ²⁰ a negative particle signifying not; that not. עֹז ²¹

תעה²² שוב²⁴ חסר²³ plainness, straightness; (in a moral sense) rectitude. רגל²⁵ פעם²⁷ ננה²⁶.

ויהו אלְהִי הרוחות לכלبشر, נוצר אותו ואת כל אדים הימים ובכל יום מפקרה רע ומפגע רע. לא אPsiל באיש, ולא יPsiל איש בוי. לא ארע לאדם, ולא ירע אדם לו. לא אבוש באחרים, ולא יבושו אחרים בוי. גטע בלבבנו אהבת רעם, ויאhab איש לרעהו כמוחו, ויעזר איש עמיתו בכל לבבו ובכל נפשו ובכל מאדו. ואם יחתא איש לרעהו בשגה, יסלח לו, באשר תסלח אתה לחתאינו. וידענו בלאנו כי אנשים אחיס אונחו, אל אחד בראנו, ואב אחד לבלנו. ראשית אחת בראשיתנו ואחרית אחת אחריתנו. בשמה בלאנו נקרא, ובטובך בלאנו נחעה, ולהסדר בלאנו נקינה, ובאורך יתד נראות אור בוחן העולמים. אמן.

ר. רוח² אלחים¹ ايש⁸ a man, any man, any one.

Compare Gen. xxiii. 6. רוע⁴ synonymous with ירע.

אתכח⁹ בוש⁵ גטע⁷ לבב⁸ אחר⁶ אחר¹¹ גע¹² אחד¹⁰

עמית¹³ כמוני, טמוני, טהור... טהור... עמיית thus: כמוני, &c. only found with possessive pronominal affixes.

חטא¹⁸ מאייד¹⁶ געפּש¹⁷ might, power.

כל¹⁹ גלי, גלע, גלו²⁰ גל, all, is declined thus: גל, &c.

חיה²¹ שם²⁴ ברא²³ אונש²² איש²⁵ literally

חצר²⁷ קוח²⁸ חיים²⁹ קוח³⁰ literally — eternities; used adjectively for eternal.

יְהוָה הַפּוֹתֵן לְחַם לְכָל בָּשָׂר וּמִשְׁבֵּיעַ כָּל חַי רֶצֶוֹן
הַטְּרוּפָנִי נָא, לְחַם חֲקִי דָּבָרִי יּוֹם בְּיוֹמוֹ וְגַתְתָּ
לִי לְחַם לְאַלְלָה וּבְגַד לְלִבְשָׁה. בְּרֵךְ יְהוָה, חַילִי
אֲבוֹתָי הַעֲרָכִים. לִי שְׁלָחוּ יוֹם וּוֹם וְנוֹתְנִים לִי
דַּי מִחְסּוּרִי אֲשֶׁר יִחְסַר לִי. וּשְׁמֹר אֶת גְּוּתִי מִכָּל
גָּנָע וּמִבָּבָב וְאֶת גְּפַשְׁיוֹ מִכָּל וְאֶרְךָ רָע וּמִכָּל מִתְּשַׁבָּח
רָשָׁה. חַתְּיִנִי וְחַתְּלִימִנִי וְטַהֲרִנִי מִכָּל חַטָּאת
וּמִכָּל פְּשָׁע, וְחַיִתִי בָּרִיא וְחַזָּק בְּגֻוִּתִי וְטַהֲר
וּשְׁלָם וְתָם בְּגַפְשִׁי וּבְלִבְבִי לְהַגְּנוֹת בְּתֹרְתָה²⁰,
לְשִׁיחָה²¹ בְּחַקְיָה²², לְשִׁמְרָה מִצְוֹתִיךְ²³ וְלְהַדּוֹת²⁴ לְשִׁמְךְ²⁵
לְעוֹלָם²⁶. בְּרוּךְ אַתָּה מִן הַעוֹלָם²⁷ וּעַד הַעוֹלָם²⁸. אָמֵן,
וְאָמֵן.

- ¹ שְׁבַע (Hiphil) *to fill with, to satisfy with,* ² טְרַף *portion;* ³ חַקִּי *my apportioned or appointed food,* i. e. *the food requisite for me.* Compare Prov. xxx. 8. ⁴ דָּבָר *a thing, matter, or business;* literally—*the thing of* (i. e. *the thing necessary for each) day in its day,* i. e. *as much as is necessary for the day.* Compare Exod. xvi. 4. ⁵ נְתָן *gave,* ⁶ אָכַל *ate,* ⁷ חַיל *wealth, property.* ⁸ אָבָּב ⁹ עַד. ¹⁰ day [by] day, daily. See page 14, note 48. ¹¹ חַלְמָם ¹² גְּוּתִיכְךָ. ¹³ גְּבָשׁ ¹⁴ חַיָּה. ¹⁵ טַהֲר *to be strong.* Compare Job xxxix. 4; Isa. xxxviii. 16. ¹⁶ חַיָּה. ¹⁷ שְׁחִית ¹⁸ לְבָב. ¹⁹ חַנְכָה. ²⁰ תְּרִיךְ. ²¹ חַיָּה. ²² עַוְלָם ²³ מִצְוָה. ²⁴ יְדָה. ²⁵ שְׁמָם. ²⁶ מִן הַעוֹלָם²⁷ for everlasting, i. e. *for ever;* ²⁸ מִעַד הַעוֹלָם²⁹ from everlasting to everlasting, i. e. *for ever and ever.*

תולדות אבותינו.

עשרה דורות מדם הראשון עד נח, ואלה שמותם: אדם הוליד שט. שט הוליד אנוש. אנוש הוליד קינו. קינו הוליד מהלאל. מהלאל הוליד גרד. גרד הוליד חנוך. חנוך הוליד מתושלח. מתושלח הוליד למד. ולמד הוליד נח. נוח באלף לשיש מאות וחתמיים לשש שנים, לברווא יהוה אלהים את האדם על הארץ, בשנת שיש מאות שנה לחיי נח, הביא יהוה מבול מים על הארץ לשחת כל אשר בו רוח חיים מתחת הרים. כי רעת, בניו האדם בדלה מאד בימים, מהם. וישאר אך נח ואשתו, ובינו שם ותם ויפת הים. ובניו וכל אשר לו, הביא אותו בתברח, אשר עשה מפניו מי' המבול.

בואה ⁸ פָּנָה ⁴. מַאֲהָה ³. ילד ². פָּנָם ¹.
ברצח ⁶. גָּנוֹן ⁷. יומם ⁸. אַשְׁחָה ⁹. מים ¹⁰ see
Glossary under פָּנִים.

עשרה דורות מן שם עד אברהם, ואלה שמותם. שם בן נח הוליד את ארפקשד, ארפקשד הוליד שלח. שלח הוליד עבר. עבר הוליד פלג. פלג הוליד רעו. רעו הוליד שרוג. שרוג הוליד נחור.

הוֹלִיד פֶּרֶחַ . וְתֵרָחַ הַוֹּלִיד אֶת אֲבָרְהָם הַוָּא' אֲבָרְהָם בָּעֵיר אֹור בָּאָרֶץ כְּשָׂדִים , שְׁתִי' מְאוֹת וְתֵשָׁעַם וְאַחַת שְׁנָה אַחֲרַ הַמְּבוֹלָן .

הַוָּא' אֲבָרְהָם אֲשֶׁר חִיה אָבָיו כָּל הַעֲבָרִים , הַוָּא' אֲבָרְהָם אֲשֶׁר הַחַלְיָן לְקַרְוָא בְּשָׁם וְהַוָּה . בַּי בְּגִימִים הַרְאָשׁוֹנִים בְּאַשְׁר הַתְּלִוָּה בְּנֵי דָאָדָם לְרָבָן עַל פָּגַי הַאֲדָמָה עָבְדוּ אֱלֹהִים אֶחָדִים . וַיַּעֲשָׂו פֶּסֶל וּמְסֻכָּה וַיִּשְׁתַּחַווּ לָהֶם וְלִשְׁמָשׁ וְלִירָחָה וְלִלְכָל אָבָא . הַשָּׁמִים . וַיַּהַיָּה אֱלֹהִים , אֲשֶׁר בָּרָא כָּל אֶתְנוֹ לֹא יָדַעַ . נִקְםָן אֲבָרְהָם וַיָּשֶׂם אֶל לְבָוֹ לְדִיעָת " אֶת יְהוָה וְלִדְרָשָׁהוּ בְּכָל לְבָבָו " . וַיִּמְאַס בְּדָרְכֵי הַדּוֹר הַהִיא וּבְגִלְעָד וַיִּסְרֵר אֶת אֱלֹהִי הַגָּבָר מִקְרָבוֹ וַיַּעֲבֹד אֱלֹהִי אָמָנו . וַיָּאֶהֱבָת " יְהוָה אֶתְנוֹ בְּחָרְבָו מִכָּל בְּנֵי הָאָדָם בְּדָרוֹתָנוּ . וַיָּרַא אֵלֵינוּ וַיַּצְוַהוּ לְשֹׁעַב אֶת אָרֶץ מָוֶלֶתָו " וְלִלְכָת " אֶרְצָה " בְּגַעַן . וַיְתַן לוֹ שֵׁם עַשְׂרֵה וּבְבוֹה , נִיהִי לוֹ צָאן וּבְקָרָה עֲבָדִים " וְשִׁפְחוֹת " וּנְעָרָה רֶבֶה . נִסְתַּר בְּרִית יְהוָה עִם אֲבָרְהָם בְּרִית לְאָמָר : לְוַעֲשֵׂה אֶחָנְיוֹךְ אַתָּנוּ אֶת הָאָרֶץ הַזֹּאת , אֲשֶׁר אַתָּה גָּרֵי בָה . וְתָלַד שָׁרָה אֲשֶׁתוֹ בָן וַיִּקְרָא שְׁמוֹ יַצְחָק . וְאֲבָרְהָם בָן מֵאַת שְׁנָה בְּהַזְוּלָד¹ לוֹ וַיַּצְחַק בָּנוּ . וַיְהִי אֲבָרְהָם מֵאָה וְשָׁבָעִים וְתִמְשָׁ שָׁנִים . וַיִּמְرַת² וַיִּקְבַּר בְּמִעֵרָה³ הַמִּבְּלָה בְּחַבְרוֹן , אֲשֶׁר בָּאָרֶץ בְּגַעַן .

¹ the same [is], that [is] : see Glossary under this word.

² חִילָל ⁴ אָבָב . ³ שְׁנִים ⁵ רַבָּב . ⁶ פָּגִים . ⁷ עַשְׁחָה . ⁸ שְׁחָח . ⁹ אָבָא . ¹⁰ קּוֹם .

¹¹ שָׁוּם . ¹² יַדְע . ¹³ לְכָב . ¹⁴ גַּרְגָּז .

צָהָר	19.	רְאֵחַ	16.	אֶתְקָבָח	17.	קָרְבָּן	18.	סָוִר	15.
עֲכֹד	24.	נְתַנְנָה	23.	אֶתְקָרָץ	22.	יְלָד	21.	מוֹלְדָה	20.
גָּנוֹר	29.	נְתַנְנָה	28.	אֶתְקָרָץ	27.	זְרוּעַ	26.	שְׁפָחָה	25.
מוֹת	34.	חִיָּה	33.	יְלָד	32.	אֶשְׁתָּה	31.	יְלָד	30.
מְשֻׁרָה									35.

וַיַּגְּלֵל יַעֲקֹב וַיָּלֹךְ בַּדָּرְכֵי אֶבְרָהָם אָבִיו לֹא סָרִי
מִלְּמַס זָמִינָה וְשָׁמָאלָה. נִיעָשָׂה הַטּוֹב וַיַּחֲשַׂר בְּעֵינָיו יְהוָה.
וַיַּהַי יְהוָה עִם יַעֲקֹב וַיַּבְּרֹךְ אֹתוֹ וַיָּلֹךְ הַלּוֹךְ וַיַּגְּזֹל
עַד כִּי גָּדָל מָאָד. וַיַּקְחֵה לוֹ יַעֲקֹב אֲשָׁה מִמְּשִׁפְתָּחָה
אָבִיו וַיִּשְׁמַתֵּחַ רַבְקָה מִפְּדוֹן אָרָם. וַיַּתְלִדֵּה לוֹ שָׁנִי¹⁵
בְּנִים¹⁶, שָׁם הַאֲחָد עָשָׂו הָוָא אֲדֹם, וַשָּׁם הַשְּׁנִי וַיַּקְרֵב
הָוָא יְשָׁרָאֵל. וַיַּעֲקֹב בָּנוּ שְׁשִׁים שְׁנָה בְּהַולְדָם¹⁷ לוֹ.
וַיַּהַי עָשָׂו רֹעֵב עַבְעֵינָיו אֱלֹהִים, וַיַּעֲקֵב דָּבָר אֲישׁ תְּמַם
וּוּרָא¹⁸ אֱלֹהִים. וַיְהִי יָמִינוּ יַעֲקֹב מֵאָה שָׁנָה וּשְׁמֹונִים
שָׁנָה וּמְתָה¹⁹ וַיַּקְרֵב בָּקָר אֶבְרָהָם אָבִיו.

עַיִן²⁰ 5. עַשְׂתָה²¹ 4. סָוִר²² 1. יְלָד²³ 2. צָהָר²⁴ 3. יְלָד²⁵ 1.
⁶ חַלְלָד: this verb, which literally signifies *to go*, is sometimes, when connected with another verb (and particularly with an *infinitive*), used adverbially to express the *going on* or *continuance* of the act denoted by the verb with which it is connected: therefore חַלְלָד continually increasing; which phrase is sometimes preceded by the verb יְלָד (to go), to give it still more emphasis, and to impress the idea of an *uninterrupted* act; so that נִיְלָד חַלְלָד may be translated—and he went on continually increasing; or—and he was continually and constantly increasing. Compare Gen. xxvi. 13, 2 Sam. v. 10. מְשֻׁרָה²⁶ 8. לְקָח²⁷ 7. מְשִׁפְתָּחָה²⁸ 6. יְלָד²⁹ 14. יְלָד³⁰ 11. יְלָד³¹ 12. שְׁנִים³² 13. בָּנָה³³ 10. אָבָב³⁴ 9. יְרָא³⁵ 16 when the verb precedes its nominative case, it is not necessary that it should agree with it in number. מוֹת³⁶ 17.

וַיָּצֹא יַעֲקֹב מִבְּאָר שֶׁבַע מִבֵּית אָבִיו וַיָּלֹךְ תְּרִנָּה
 אֶל לֶבֶן אָחִי אַפּוֹ וַיָּלֹבֶן שְׁתִי בְּנוֹתָיו שֵׁם הַגְּדוֹלָה
 לְאָהָה וְשֵׁם חַקְטָנָה רְחֵלָה וַיַּתֵּן לְבָנָו יַעֲקֹב אֶת שְׁתִי¹
 בְּנוֹתָיו לְנָשִׁים וַתַּלְדֹּנָה² לו בְּנָם וְאֶלְהָ שְׁמוֹתָם³:
 רְאֵינוּ שְׁמֻעוֹן לְוי יְהוּדָה יְשָׁבָר בְּלִיוֹן וְדִינָה
 אֲחֹותָם אֶלְהָ בְּנָי לְאָהָה בְּנֵי רְחֵלָה וּבְנֵימָן וְיִקְחָה⁴
 לו יַעֲקֹב עַד שְׁתִי נָשִׁים עַל נָשִׁי שֵׁם הַאֲחָת וְלִפְהָה
 רְשֵׁם הַשְּׁגִית בְּלִיהָה וַתַּלְדֹּזְלָה⁵ לַעֲקֹב אֶת גָּד וְאֶת
 אָשָׁר וּבְלִיהָה יָלְדָה לו אֶת דָּן וְאֶת גְּפָתָלָה וְיִגְּרָה⁶
 יַעֲקֹב בְּחִרְנוּ נָמִים⁷ רְבִים וְיִהְיָה רֹועָה⁸ אֶת צָאן לְבָנָו
 חַתְנוֹ⁹. וַיַּפְרַץ יַעֲקֹב בְּמַאֲד מַאֲד בַּיּוֹרְכָו יְהִוָּה
 וּמִקְעֵד עֲשָׂרִים שָׁנָה וַיָּשָׁב¹⁰ יַעֲקֹב אֶרְאָחָה¹¹ בְּנֵשׁ אֶל
 מִנוֹרִי¹² אָבִיו¹³ הוּא וְנָשִׁו וּבְנֵיו וְכָל הַרְכּוֹשׁ אֲשֶׁר
 רְכִבָּשׁ בְּחִרְנוּ¹⁴.

- אָם¹⁵ אָח¹⁶ יַלְד¹⁷ בְּיֹת¹⁸ יַלְד¹⁹ יְצָא²⁰
 שְׁתִים²¹ נָתָן²² קָטָן²³ גָּדוֹל²⁴ בְּתָה²⁵ See
 Glossary under בְּנָן²⁶ יַלְד²⁷ אֲשָׁח²⁸ שְׁנִים²⁹
 שְׁמָם³⁰ אֲחֹות³¹ בְּנָן³² לְקָח³³ literally
 — upon, i. e. in addition to, beside. Compare Gen. xxxi. 50.
 גָּרָר³⁴ יּוֹם³⁵ רָעָה³⁶ חַתָּנוֹ³⁷ שָׁׁבוֹ³⁸
 אָבָרֶץ³⁹ מְגַדֵּר⁴⁰ אָב⁴¹

וְסָף בָּנָו שֶׁבַע עֲשָׂרָה שָׁנָה דָּעָה רֹועָה עַם אֲחָיו אֶת
 הָאָן וַיָּבָא וְסָף דְּבָתָם¹ רְשָׁה אֶל אָבִיהם וְיִשְׁנָאוּ
 אֹתוֹ אֲחָיו² וְלֹא בָּכְלוּ דְּבָר עַמּוּ לְשָׁלוּס³ וַיַּעֲקֹב
 אֶחֱבָ אֶת יוֹסֵף מִכְלָב בְּנֵיו וְעַשָּׂה לו בְּתִנְתָּה פְּסִים.

וַיְהִי הַיּוֹם וַיָּלֹכֶד אֲחֵיו לְרֻעָות, בְּשָׁכֶם, וַיַּתְמַחְמָהוּ שָׁם. וַיֹּאמֶר יַעֲקֹב אֶל יוֹסֵף לְךָ נָא, בְּנֵי וְרָאָה אֶת שְׁלוֹם אֲחִיךָ, וְהַשְׁיבָנָיו. דָבָר, בַּי לֹא יִדְעַת מִדְיעָה בְּשָׁחוֹן רְיוֹם לְבוֹא מִתְמֻולָה שְׁלָשָׁם. וַיֹּלֶךְ יוֹסֵף בְּאָשֶׁר הָגָר אֱלֹהִים אָבִיו. וַיְהִי בְּאָשֶׁר הָקָרְבָה אֱלֹהִים, וַיַּקְהַלְהוּ וַיְשַׁלְיכוּ אֹתוֹ בְּאֶחָד הַפּוֹרוֹת אֲשֶׁר שָׁם. וַיֹּשְׁאֹו עֲנִינָם וַיֹּרְאֹו וַיַּגְהֵן אֲרְחָת סְוִטְרִים עֲוָרִים לְלַכְתָה מִצְרִים, וַיַּעֲנֹצֹו וַיַּחֲדֹיו לְמִפּוֹר אֹתוֹ תְּיִשְׁאָלָה לְסּוּתְרִים. וַיִּמְשְׁכוּ אֶת יוֹסֵף וַיָּלֶלֶת אֹתוֹ מִן הַבּוֹר וַיִּמְבְּרוֹהוּ בְּעַשְׂרוֹם בְּסָף. וְאֶת בְּתַנְתָוּ לְקַחְוּ וַיַּטְבְּלֵיהֶן בְּדַם שְׁעִיר עַזִּים אֲשֶׁר שְׁחַטָּוּ וַיְשַׁלְחֵה אֶל אֲבִיהם לְאָמֶר: זֹאת מִצְאָנוּ בַּדָּרֶךְ. וַיֹּרֶר יַעֲקֹב אֶת בְּתִנְתָה בְּנֵי וַיִּקְרַע שְׁמַלְוֹתָיו וַיֹּאמֶר: חִיה רְשָׁה אֶכְלָתָהוּ וַיַּתְאֵל עַלְיוֹ יְמִים רַבִּים: יוֹסֵף הַוֹּרֶד מִצְרִים, וַיָּקְהַלְהוּ שֶׁר הַטְּבָחִים אֲשֶׁר לְפָלֵד מִצְרִים. וַיְהִי יוֹסֵף בְּבֵית שֶׁר הַטְּבָחִים וַיָּשַׁרְתָה אֹתוֹ.

- literally—⁶ מִחְמָה ⁷ or מִחְמָה ⁷ רַעַת ⁶ אָח ⁸ אָב ⁹ בְּוֹא ¹.
for peace, i. e. peaceably.
- literally—¹⁰ שָׁוב ¹¹ בּוֹשָׁת ¹² ¹³ יַלְך ⁹ אָח ⁸ יַלְך ¹⁰ שָׁוב ¹¹ בּוֹשָׁת ¹² ¹³ literally—¹⁴ תְּמֻולָה ¹⁵ לְקָח ¹⁶ גַּנְשָׁא ¹⁷ צִוְן ¹⁸ רְאָה ¹⁹ אֲרְחָת ²⁰ יַעַז ²¹ יַלְך ²² מִצְרִים ²³ Egypt. ²⁴ see Glossary under ²⁵ עַלְהָה ²⁶ see Glossary under ²⁷ גַּחְקֵי ²⁸ עַז ²⁹ נְכָר ³⁰ שְׁמַלְחָה ³¹ קְנָה ³² יַרְדֵן ³³ אֶבֶל

אֲתָרֵי הַכְּבָרִים הָאֶלְهָ וַיְהִלּוּם פְּרֻעָה מֶלֶךְ מִצְרָיִם
 חֲלוֹם: וַיַּגַּה שֶׁבַע פְּרוֹת: טוּבוֹת וּבְרִיאוֹת: עֲולֹת:
 מִן הַיּוֹרֶה וַיַּגַּה שֶׁבַע פְּרוֹת אַחֲרוֹת: רְעוֹת וְדִקּוֹת:
 עֲולֹת אַחֲרֵיהֶן וְתַאֲכֵלָנָה אֶת שֶׁבַע פְּרוֹת הַרְאָשָׁוֹנוֹת,
 וְלֹא נִזְדַּעַן בֵּין בָּאוֹי אֶל קָרְבָּנָה: בֵּין מַרְאֵיהֶן: רַע
 בְּאָשָׁר בִּתְחָלָה. וַיְהִי בַּבְּקָר וַיַּשְׁלַח פְּרֻעָה וַיַּקְרָא
 לְכָל חַבְמָיִי מִצְרָיִם וַיַּסְפֵּר לָהֶם חֲלוֹמוֹ וְאֵין פּוֹתֵר
 אָתוֹ. וַיַּדְבֵּר שֶׁר הַמְשִׁקִּים אֶל פְּרֻעָה וַיֹּאמֶר: הַגָּה
 אֲנִי נְדַעַתִּי אִישׁ עָבָרִי עֲבָד הוּא לִשְׁרָה הַטְּבָחוֹם,
 וְהָוָא יִפְתַּר לְאָדָני הַמֶּלֶךְ אֶת הַחֲלוֹם אֲשֶׁר חָלָמָת,
 בֵּין אֱלֹהִים מֶלֶא אָתוֹ חַכְמָה וִתְבוֹנָה מִבְּלָה הָאָדָם.
 וַיַּשְׁלַח הַמֶּלֶךְ וַיַּקְרָא לְוַקְף, וַיָּבוֹא אֶל פְּרֻעָה. וַיַּסְפֵּר
 פְּרֻעָה לְיוֹסֵף אֶת חֲלוֹמוֹ וַיֹּאמֶר יוֹסֵף: זֶה בְּתַרְנוּ
 שֶׁבַע פְּרוֹת שֶׁבַע שָׁנִים" הַגָּה, שֶׁבַע פְּרוֹת הַטוּבּוֹת
 שֶׁבַע שָׁנִים שֶׁבַע, וּשֶׁבַע פְּרוֹת הַרְעוֹת שֶׁבַע שָׁנִים
 רָעַב. הַגָּה שֶׁבַע שָׁנִים בָּאוֹת שֶׁבַע בְּדוּל בָּאָרֶץ
 מִצְרָיִם, וְקָמוּ שֶׁבַע שָׁנִים רָעַב אַחֲרֵיהֶן. וְגַשְׁפָחָה כָּל
 הַשְּׁבָע, בֵּין בְּגָד וְתִיהְיָה דָּרָעַב בָּאָרֶץ. וְעַתָּה אִם עַל
 הַמֶּלֶךְ טֹב אַיִלָּצָח": יַפְקֵד פְּרֻעָה פְּקִידִים" בְּכָל
 מִלְכֹותָו וַיַּצְבְּרוּ בָר בְּשֶׁבַע שָׁנִים הַשְּׁבָע, וְתִיהְיָה הַאֲכָל
 לְפָקְדוֹן לְשֶׁבַע שָׁנִים הַרְעָב. וַיֹּוטֵב" הַקָּרְבָּר מִאָד
 בְּעִינֵי פְּרֻעָה. וַיֹּאמֶר פְּרֻעָה אֶל יוֹסֵף: אֲתָרֵי הַוְדִיעָה"
 אֱלֹהִים אָתָּךְ אֶת כָּל זֹאת, אֵין גְּבוּן וְחַכָּם בְּמוֹה,
 הַיְה אַתָּה עַל בֵּיתִי" וְעַל כָּל מִדְינּוֹת" מִלְכֹותָי עַל
 פִּיךְ" יִשְׁקָה כָּל עַמְּפִי", רַק הַבְּשָׂא אָגְדָל מִפְּקָד. וַיָּשֶׂם"

פרעה אֵת יוֹסֵף לְאָדוֹן וַיִּמְוֹשֶׁל בְּכָל אֶרֶץ מִצְרַיִם.
וַיַּקְהֵל לוֹ יוֹסֵף אֲשֶׁר בָּאָרֶץ מִצְרַיִם וַתַּלְדֵל לוֹ אֵת
מִנְאָה וְאֵת אֱפֻרִים.

- אַחֲרֵי ⁵ עַלְחָ ⁴ בְּרִיא ² בְּרִיה ¹.
- חַכְמָם ¹⁰ מִרְאָה ⁹ בָּרוֹא ⁷ תְּרַבָּ ⁸ יְדֻעָ ⁶.
- פָּקָד ¹⁵ שְׁבָח ¹² קָומָ ¹³ יְעַזָּ ¹⁴.
- פָּתָח ²⁰ טְקִינָה ¹⁹ בֵּית ¹⁸ יְדֻעָ ¹⁷ יְטַב ¹⁶.
- קָם ²² literally—to kiss, i. e. to pay homage by kissing, as it is customary in eastern countries. Compare Ps. ii. 12. לְקָח ²⁴ שָׂום ²³.

וְתַחְלִינָה שְׁבָע שָׁנָיו דְּרֻעָב לְבֹוא, וְזַהֲיוֹ רַעֲבָ בְּכָל
הָאָרֶצֶות, וּבָאָרֶץ מִצְרַיִם קָהָה לְחָס. וַיַּבְאוּ מִמֶּלֶךְ
הָאָרֶצֶות מִצְרַיִם לְשִׁבָּר אֶכֶל, יוֹסֵף הוּא תְּמִשְׁבֵּר
לְכָל הַבָּאִים. וַיַּרְדוּ אֲחָיו יוֹסֵף מִצְרַיִם, בַּיּוֹצֵק
דְּרֻעָב גַּם בָּאָרֶץ בְּגַע. וַיַּבְאוּ בְתוּךְ הַבָּאִים אֶל
יוֹסֵף לְשִׁבָּר אֶכֶל. וַיַּפְרֵר יוֹסֵף אֶת אֲחָיו, וְהַם לֹא
הַבִּירְחוּ. וַיַּתְנַגֵּר יוֹסֵף אֲלֵיכֶם וַיְדַבֵּר אֲתֶם קְשׁוֹת,
וַיִּתְנוּ אֲוֹתֶם כְּמַרְגָּלִים אֵת הָאָרֶץ. וַיַּרְאֵוּ דְּאָנְשִׁים
מְאָד וַיֹּאמְרוּ אֲרִישׁ אֶל אֲחָיו: אֲשֶׁר מִתְּנִיחַנִּי
עַל אֲחָינוּ יוֹסֵף אֲשֶׁר רָאָנוּ בָּצֶרֶת נִפְשָׁו וְלֹא
חַמְלִינוּ עָלָיו, עַל גַּן עִשְׂרָה אַלְזִוִּים וְאֶת לְנוּ. גַּם
בְּשַׁוּבָתָם אֲלֹיו שְׁנִית לְשִׁבָּה הַצּוֹק לְהַמְּאָד. וַיַּרְא
יוֹסֵף בַּיּוֹנְבָנָיו וַיַּכְרֵב לְהַמְּאָד, וְגַם גַּתְמָו עַל הַרְעָה
אֲשֶׁר עָשָׂו לֹו, וְלֹא יָלֶל עוֹד לְהַתְאַפֵּק, בַּיּוֹנְבָנָיו
רַחֲמָיו עַלְהָם, וַיַּתְנוּדֵע אֲלֵיכֶם וַיֹּאמֶר: גָּשֹׁו אֲלֹי

אתו ושקו" לוי, כי אני יוסף אחיכם". ולא בלו אחיו לענות" אותו, כי נבחלו" מאד. ויפל" יוסף על צואריהם" וישק" להם ויחבק להם ויבך" ואחלי בנו דברו אחיו" אותו. ויאמר אליהם יוסף: מהרו ועלו" אל אבי, והגרתם" לו את כל בבורי" במצרים, ומחרתם והורדתם" את אבי ואת כל אשר לו הצעה, ואכלפלו" אחכם ואת טפכם" ואת גשיכם", ואכלו את חלב הארץ. ויתנו להם יוסף עגלוות" על פיו" פרעה, לשאת" ביהו את ابو ואת הנשים" ואת הטע.

ירד	⁵	בוא	⁴	ארץ	³	שנה	²	חולל	¹
נבר	⁶	נבר	⁷	אך	⁸	נבר	⁹	for the different significations of this verb in <i>Piel</i> and <i>Hithpael</i> , see Glossary.	
נבר	¹⁰	נבר	¹¹	נבר	¹²	מרגל	¹³	ירא	¹⁴
נבר	¹⁵	אך	¹⁶	אשם	¹⁷	ראח	¹⁸	ראח	¹⁹
צוק	²⁰	שוב	²¹	גָּמֵש	²²	צוק	²³	ראח	²⁴
עשות	²⁴	ידע	²⁵	יכל	²⁶	גָּמֵש	²⁷	ראח	²⁸
אה	²⁹	עננה	³⁰	בחל	³¹	נפל	³²	צפאר	³³
נכון	³⁴	בכח	³⁵	אך	³⁶	עליה	³⁷	נכד	³⁸
כבל	³⁹	ירד	⁴⁰	ככל or כול	⁴¹	רעה	⁴²	טע	⁴³
אשחה	⁴³	ענלה	⁴⁴	פח	⁴⁵	נכאה	⁴⁶	אשחה	⁴⁷

ונעלו' אחוי יוסף ממצרים, ויבאו' ארצה, בנש אל אביתם, ונגידו' לו לאמרי': עוד יוסף תי ויהיא מושל בכל הארץ מצרים. נישמה יעקב מאד, ויאמר: רב, עוד יוסף בני חי, אלכחה ואראו' בטרכ אמות". ונפע" יעקב בכל אשר לו הארץ מולדתו".

וירד מצרימה. וישמע יוספ כי בא אביו יקסם "ויאמר מרבבתו" ויצא לקרהת אביו ונפגשנו בנסן, ופל על ציורי אביו וישק לו ויבך "עוד". ויבא יוסוף את אביו ויעמידו לפניו פרעה. ויאמר פרעה אל יוסוף: תהא הארץ מקרים לפניה היא, במייטב הארץ הושב את אביך ואת אחיך. ויאשב יוסוף את אביו ואת אחיו בארץ רעמסס, ויאחו בה ויפרוי וירבו מאד. ויהי יעקב בארץ מקרים שבע עשרה שנה, ויהיו כל ימי יעקב שני חייו שבע ואربعים ומאת שנה, ימות. וישאו אותו בניו יוסוף ואחיו ארצה בנסע ויקברוה בקברות אבותיו במערת המכפלה, ואחריו בן שבו מצרימה וישבו שמה.

אב	⁶	ארץ	⁴	בלח	¹
מות	¹⁰	ראח	⁹	נגד	²
6 אמר	⁷	ילד	⁸	אמיר	³
11 מרבבה	¹²	ירד	¹³	מולדה	¹⁴
16 יצא	¹⁷	גפל	¹⁸	צנאר	¹⁹
21 a long while, a good while.	²²	בוא	²³	אב	²⁴ see
Glossary under פְּנִים.		ישב	²⁵	אח	²⁶
28 פרחה	²⁹	רבח	³⁰	חייה	³¹
33 שנה	³⁴	ח'רים	³⁵	מור	³⁶
38 אח	³⁹	ארץ	⁴⁰	גבר	⁴¹
48 שוב	⁴⁴	ישב		אב	⁴²

ויהי אחרי מות יוסוף וכל אחיו יקסם מלך הארץ על מקרים אשר לא ידע את יוסוף. וירד בבנוי ישראל בפרק, וימרר את חילום בעבודה

קָשָׁה בְּחַמֵּר וּבְלִבְגִּנִּים' וּבְכָל עֲבוֹדָה בְּשֶׁדֶחֶת. וַיַּצֹּו לְבִנּוֹתִי לוֹ אָרוֹן מִסְכְּנוֹת, לְמַעַן עֲזִים" בְּסֶבֶלּוֹתָם". וְכָאֵשֶׁר עֲזָה אָוֹתָם, בָּנוּ רְבּוֹ" וּבָנוּ פָּרְצִיו, וַיַּעֲצִמוּ מַאֲדָה. וַיַּצֹּו הַפְּלִדָּל לְכָל עַמּוֹ לְאמֹר": בָּל הַבָּנוּ הַפְּלִדָּל" לְעַבְרִי הַיּוֹרֵה תִּשְׁלִיכָהוּ לְבָלְתִי" נָטוּ שֵׁם וְשָׁאָרִית לְבִתִּי" וַיַּשְׂרָאֵל. וַיַּהַי בְּגִימִס" הַהָּם וַתַּהַרְא" יַוְכִּיד אַשְׁתָּה" עֲמָרָם בָּנוּ קָרְתָּה בָּנוּ לְיוּ וַתַּלְדֵּד" בָּנוּ וַתַּצְפְּנָהוּ שֶׁלְשָׁה" וַרְחִים". וְלֹא יָבֵלָה עַד הַצְפִּינוֹ, וַתַּקְחָה" לְהַתְבָּת" גַּמְאָ, וַתַּשְׁלַׁשָּׁם" בָּהּ אֶת בָּנָה", וַתַּשְׁלַׁשָּׁם אֶת הַתְבָּת עַל שְׁפָת" הַיּוֹרֵה. וַתַּחֲנַב מִרְאָם אֲחֹתוֹ" מַרְחִוק לְרָאוֹת" מַה יַּעֲשֶׂה לוֹ. וַתַּגְהַה בַת הַפְּלִדָּל פְּרֻעָה זָרְדָה אֶל הַיּוֹרֵה לְרָחוֹן, וַתַּרְא" אֶת הַתְבָּת, וַתַּשְׁלַׁח אֶת אַמְתָּה" וַתַּקְחָה". וַתִּפְתַּח וַתַּרְא, וַתַּגְהַה גַּעַר בּוֹבָה". וַתִּחְמֹל עַלְיוֹ, וַתֹּאמֶר: מִילְדי" הָעֲבָרִים אַתָּה בְּנִי, אֶל תִּקְאָה" לְאַתְמֹות", אֲנַבֵּי אֲתָּה לְהָלָם, וְאַתָּה תְּרֻחָה לְיַלְלָנוּ. בְּשָׁמוּעַ מִרְאָם אֶת רַבְרוֹת" וַתִּקְרַב אֶלָּה וַתֹּאמֶר: הַאִלֶּד" וַקְרָאתִי לְךָ אֲשֶׁר מִינְקָת מִן הָעֲבָרִות" וַתִּגְנַּיק" לְךָ אֶת הַיָּלֵד. וַתֹּאמֶר בַת פְּרֻעָה: לְבִי". וַתַּלְדֵּד מִרְאָם וַתִּקְרַא אֶת יוֹכָד אֶם הַיָּלֵד. וַתֹּאמֶר לָהּ בַת פְּרֻעָה: הַיְנִקי לִי אֶת הַיָּלֵד הַזֶּה, וְאֲנַבֵּי אַתָּה" אֶת שְׁבָרֶך", וְאַתָּה גַּמְלָד אָתוֹ הַשִּׁיבְיוֹת" לְיַיִן. וַתַּעֲשֵׂה" בָּנוּ יוֹכָד וַתִּגְנַּק אֶת בָּנָה. וַתִּבְיאָהוּ אֶל בַּת פְּרֻעָה, וַיַּהַי לָהּ לְבָנוּ, וַתִּקְרַא אֶת שְׁמוֹ מִשְׁהָ.

עיר	10	בנה	9	צוה	8	לgebach	7	חאים	6
אמר	11	עם	14	רבח	13	סבלח or סבל	12	ענח	11
בלתי	15	לבלתי	16	סבלח	17	for the difference between	see		
Glossary.				יום	19	חרחה	20	אשכח	21
ילד	22	ילד	23	ירח	24	לקבח	25	טום	26
גון	27	שפח	28	אחות	29	ראח	30	אפקה	32
מות	33	ירא	36	ילד	35	בקח	34		37
ילד	38	ינק	41	ילד	39	עבריה	40	צבר	42
נתן	43	שבח	46	שבר	44				

הוא מְשָׁה אֲלֵי הָאֱלֹהִים וַיַּדַּיְד יְהוָה, אֲשֶׁר לִפְנֵיו
 לא קָם בָּמוֹהוּ וַאֲתָרוּ לֹא יְהוָה, לְכָל הָאוֹתוֹת
 וְהַמּוֹפְתִים אֲשֶׁר עָשָׂה לְעֵינֵי כָּל יִשְׂרָאֵל. הוּא מְשָׁה
 אֲשֶׁר שָׁלַח יְהוָה לְהֹצִיא אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מִאֶרֶץ
 מִצְרָיִם בָּאוֹתוֹת וּבַמּוֹפְתִים גְּדוּלִים, בַּי בִּימִים
 הַרְבִּים. הָהֵם, בָּאֲשֶׁר צִקְרוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל מִן הַשְׁבּוֹדָה
 הַקְשָׁה אֶל יְהוָה וְתַעַלְמָה שְׁרֻעָתָם אֶל הָאֱלֹהִים, וַיִּשְׁמַע
 יְהוָה אֶת קוֹלֵם וְאֶת נַאֲקָתָם, וַיֹּאמֶר יְהוָה לְהַאֲילָם
 מִיד פְּרֻעָה וּמִיד עַמּוֹ וְלַחֲלֹוֹתָם "מִן הָאָרֶץ הַזֹּאת
 אֶל אָרֶץ טוֹבָה וּרְחָבָה, וְלָתֵת" אֶזְתָּה לָהֶם. וְיָרָא"
 אֲבָרְכָם יָצַח וַיַּעֲלֵב, וְלָתֵת "אֶזְתָּה לָהֶם. וְיָרָא"
 יְהוָה אֶל מְשָׁה, וַיֹּאמֶר אֲלֵיו: רָאָה רְאִיתִי אֶת עַנִּי
 עַמִּי בְּמִצְרָיִם, וְאֶת מִבְּאֹבוֹיו בְּנֵעוֹתִי וְעַפְתָּה לְךָ אֶל
 פְּרֻעָה מֶלֶךְ מִצְרָיִם, וְאֶמְרָת אֲלֵיו: כֹּה אָמַר יְהוָה
 אֱלֹהֵי הָעָבָרִים, שְׁלַח אֶת עַמִּי אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
 לְחַפֵּשִׂי. וְאַנְיַדְעֵתִי בַּי לֹא יַתְּנוּ פְּרֻעָה אֶתְכָּם לְהַלְךָ
 וְהַרְבִּיתִי" אָתוֹתִי וּמוֹפְתִי בָּאָרֶץ מִצְרָיִם, וַיַּדְשֵׁבּ

אני יהוּה, ואחריו כן ישלח אוטם. וילך" משה אל פרעה, וידבר אליו בן. ומماו פרעה לשלח את העם. וינגע יהוּה אותו ואת מצרים גנעים גדולים ורבבים. אך בבד לב פרעה ולא שת ליבו לבל אלה, באשר דבר יהוּה אל משה.

רב	⁶	יום	⁵	גון	⁴	יצא	³	קום	¹
עלח	¹¹	נצח	¹⁰	גאנקוח	⁹	שׁוּחָה	⁸	עלח	⁷
ילד	¹⁷	ראח	¹⁶	נתן	¹⁴	אב	¹⁸	מנור	¹²
בע	²²	ילד	²⁰	רבח	²¹	חלד	¹⁹	נתן	¹⁸
שות	²³	לֵב	²⁴	שׁוֹת					

ויהי בליל ה' למחשה עשר יום להחדש בראשון בחציו שליל, נתרוג יהוּה כל בכור הארץ מצרים, מבכור אדם עד בכור בהמה, מבכור פרעה אשר ישב על כסאו עד בכור המשפחות. ואת בתיהם בני ישראל האיל. ותהי צקה גדוֹלה מaad במצרים, כי אין בית אשר אין שם מת. וישלח פרעה ויקרא למשה, ויאמר אליו: קומ מהר צא. מתוד עמי ועירי, גם אתה נס' כל בני ישראל, גם צאנכם גם בקרבתם קחו נלבו. ולא בכלו בני ישראל לעשות להם צדקה לרעה, כי מהרו אוטם המצרים, ונישאו העם את בזקם טרם ייחמץ צורור בשמלותם על שבטים. וישעו ביד רמה מרעמסס ספotta, בנסי מאות אלף גברים לבד מטהף. ויאפו את הבזק אשר הוציאו ממצרים ענות מכות. על גן

וְאֶבֶל בָּנֵי יִשְׂרָאֵל מִצּוֹת מַחֲמֵשָׁה עַשֶּׂר יוֹם לְחֶדֶשׁ
הַרְאָשׁוֹן עַד יוֹם שְׁנִים וְעֶשֶׂרִים בָּו: חֲקַת^ט עַלְם
לָהֶם וְלְדוֹרוֹתֶם.^ז

¹ the force of the prefix **ל** in this word is not necessarily that of the genitive *of*, as some may perhaps suppose it to be, but may be that of the dative *to*; in the night [belonging] *to* the fifteenth day; the Israelites considering always the night as belonging to the succeeding and not to the preceding day.

² יִצְאָה ^ט שְׁפֵחָה ^ט בֵּית ^ט נִצְלָה ^ט.

³ גַּם also; when repeated in the same sentence (גַּם . . . גַּם) it signifies *both . . . and*. Compare Gen. xxiv. 25. ⁸ בְּקָר.

⁹ בְּאֵקָר ¹⁰ לִיקָּח ¹¹ עַשְׂתָּה ¹² נִשְׁאָה ¹³ לְקָח.

¹⁴ שְׁמַלְחָה ¹⁵ שְׁכָם ¹⁶ גַּמֵּעַ ¹⁷ the force of the prefix **כ** in this word is that of *about*. ¹⁸ גְּבָר ¹⁹ מְאֻחָה.

²⁰ בְּלִבְדֵּל ²¹ אֶפְחָה ²² יִצְאָה ²³ עַגְמָה ²⁴ חֲקַח ²⁵ מְאֻחָה. ²⁶ קָרָב.

וַיַּסְעוּ מִסּפּוֹת וַיַּלְכְּוּ דָּרְךָ הַמְּדָבֵר יְמָה^ט סָוףָ^ט
וַיַּחַנוּ שָׁם. וַיַּרְאֵה הַפְּדָךְ אֶת לְבָוֹ אֶל הָעַם וַיַּגְחֵם
בַּי שְׁלַח אֶת יִשְׂרָאֵל מֵאֶרְצָו^ט, וַיְדַבֵּר עַל לֵבָו עַמּוֹ
לְאמֹר: חִזְקוּ וְאִמְצְאוּ וְנִרְדַּפְהָ אֶת חֲנִיתָם, אֶל תִּירָאוּ
מִפְגִּיחָם^ט, כִּי אָנֹכִי אַצְאָה^ט לְפָנֵיכֶם, קָוָmo וְהִיוּ לְבָנִי
תְּלִיל^ט. וַיַּרְאֵה מִצְרָיִם אֶחָרֵי בָנֵי יִשְׂרָאֵל בְּתִיל בְּבָד
מִאָד. וַיַּשְׁוִינוּ אֹתָם חֹנוּתָם^ט עַל דִּים. וַיַּרְאָה^ט בָנֵי
יִשְׂרָאֵל אֶת מִצְרָיִם נֹסְעִים אֶת חֲנִיתָם, וַיַּרְאָה^ט מִאָד

וַיָּצְעַקְוּ אֶל יְהוָה . וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל מֹשֶׁה : דַבֵּר אֶל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַיְסֻעוּ . וְאַתָּה נְתַחֵת אֶת מִטְחָה¹ עַל חֵם וַיִּקְרַעַ הַמִּים , וַיְבוֹאוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל בְּתוֹךְ חֵם בַּיְבָשָׁה . וְאַנְיָה² אֲחַזֵּק אֶת לֵב מִצְרָיִם , וְרֹפֵא אֲתָרֵיכֶם , וַיַּדְעָו כִּי אָנָּי יְהוָה . וַיֹּתְּנֵת³ מֹשֶׁה אֶת מִטְחוֹן⁴ עַל חֵם , וַיָּשֶׂם⁵ יְהוָה אֶת חֵם לְחַרְבָּה , וַיְבוֹאוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל בְּתוֹךְ חֵם בַּיְבָשָׁה . וַיַּרְדֹּף פְּרֻעַה וְכָל חִילוֹ⁶ אֲחֲרֵיכֶם אֶל תֹּוךְ חֵם , וַיֹּהֹהֵה הַשִּׁיבָה⁷ אֶת חֵם לְאַתָּנוּ וַיִּשְׁבוּ בְנֵי חֵם , וַיְכַסְּטוּ⁸ אֶת חַרְבָּב וְאֶת הַפְּרָשִׁים⁹ לְלֵל חִיל פְּרֻעַה הַבָּאִים¹⁰ אֲחֲרֵיכֶם , וַיַּטְבְּעֵי בְּחֵם . וַיַּרְא¹¹ יִשְׂרָאֵל אֶת הַיד הַגְּדוֹלָה אֲשֶׁר עָשָׂה יְהוָה בְּמִצְרָיִם , וַיִּבְרְכוּ אֶת יְהוָה בְּקוֹל רָגֶה וְתוֹדָה .

1. נְסָע¹ 2. יְלָד² 3. 4. יְם סְתָף³ the sea of reeds, the red sea; the affix in ח נְפָח denotes tendency or motion towards a place. 5. חַנָּה⁵ 6. לֵב⁶ 7. אָרֶץ⁷ 8. חַנָּה⁸ 9. יְרָא⁹ literally—to speak to the heart, i. e. to persuade. 10. see Glossary under חַנָּה¹⁰ literally. 11. יִצְאָה¹¹ 12. קָנִים¹² 13. נְשָׁבָג¹³. 14. חַנָּה¹⁴ 15. רָאָה¹⁵ 16. יְרָא¹⁶ 17. נְסָע¹⁷ 18. מִטְחָה¹⁸ 19. the personal pronoun is sometimes added to the verb to give it emphasis. 20. שָׁוב²⁴ 21. מִטְחָה²¹ 22. שָׁוּם²² 23. חִיל²³ 24. רָאָה²⁴ 25. בָּסָת²⁵ 26. קָרְשָׁן²⁶ 27. בָּוָא²⁷ 28. רָאָה²⁸.

וַיְהִי בְּגַם מֵשֶׁם הַרְדֵּךְ הַמְּדָבֵר וְלֹא הִיה לְחַם לְעַם , וַיִּקְתְּלוּ הָעַם עַל מֹשֶׁה וַיֹּאמְרוּ : מָה זֶה עֲשִׂית¹ לְנוּ , לְמָה בָּבָאתָנוּ² אֶל הַמְּדָבֵר הַזֶּה מִקּוֹם³

אשר חסרנו כל בו. ויצו עק משה אל יהוה, ויאמר יהוה אליו: הבקר אל בני ישראל פה אמר יהוה, חנני ממתר לכם لكم מן השמים, ויצאו העם וילקטו דברי יום ביומו. נידבר משה כן אל בני ישראל. הבקר אור ותהי שבתת' על סביב למתנה, ותעל' שבבת הפל והגה על הארץ רק בזעע גדר, ועינו בעין הבדלה. ויראו בני ישראל ונשאלו מון הוא. ויאמר להם משה: הוא הלחים אשר נתנו יהוח لكم לאכלה, לקטו ממן איש לפיו אכלו. וישוטו העם וילקטו באשר הבקר אלהים משה, ותחנו ברתיהם או דכו¹ במדבח, ובשלו בפרור או עשו² אותו ענות. ויתר ביום הששי נימרו³ בעומר את אשר לקטו והגה לקטו لكم משנה מתמול שלשים, ונגידו⁴ למשה. ויאמר משה: העיחו⁵ העודף למשמרת עד מחר כי שבת מחר ליהודה, לא תמצאוهو בשדה. ששת ימים תלקתויהו, וביום הששי لكم יומם. ויקראו בני יהוח لكم ביום הששי لكم יומם. ויקראו בני ישראל את שם הלחים מון⁶. את הפנו אכלו ארבעים שנה, כלumi ריותם⁷ במדבר, עד בואם אל קאה⁸ הארץ בזעע.

¹ the verb *קחל* when construed with *אל* signifies—to assemble around one, to join one in a collective body; but when construed with *על* it generally signifies—to assemble or rise against one in a collective body. ² בוא ³ עשה ⁴ מיקום ⁵ קבר ⁶ שבקה ⁷ see Glossary, note on this word. ⁸ see page 17, note 4.

עליה⁷ ראות⁸ עין⁹ what?¹⁰ עגלה¹¹ עשה¹² עגלה¹³ דיך¹⁴ יומם¹⁵ ננד¹⁶ ינח¹⁷ מdad¹⁸ see note 10.
 20. חייה¹⁹ חייה²⁰.

בוחך השלishi לצאת בני ישראאל מארץ מצרים
 באוי אל הר סיני. הוא הר האלים, כי שם ננלה
 מראה בבוד יהוה לעינו. כל ישראאל, ויקבר מותוד
 האש אמר:

1. אָנֹכִי יְהוָה אֱלֹהִיךְ אֲשֶׁר הוֹצֵאתִיךְ מִמִּצְרַיִם.
2. לֹא יְהִי לְךָ אֱלֹהִים אֶחָדים, לֹא תִשְׂתַחֲוו
 לְהָם וְלֹא תַעֲבֹדָם.
3. לֹא תִשְׁאָו אֶת שְׁם יְהוָה אֱלֹהִיךְ לִשְׁוֹא.
4. שְׁמַרْ אֶת יוֹם הַשְׁבָּת לְקָרְשׁוֹ.
5. בְּבֵד אֶת אָבִיךְ וְאֶת אָמֵךְ.
6. לֹא תַּرְאֵת.

* צן or צאן (Chaldee,—Syriac צְנָה) signifies—who? or what? See Ezra v. 3, 4. The great disadvantages under which the Israelites, when under the yoke of Egyptian tyranny, must have laboured, with regard to their education, were the cause of their occasionally neglecting the purity of the Hebrew dialect, and of their allowing the dialects of its cognate languages to creep into their conversation. Thus in this instance they exclaimed צן, instead of צאן. See Exod. xvi. 15, where the translation of the first part of the verse should be: And when the children of Israel saw [it], they said one to another (צן צאן), What [is] it? for they wist not what it [was]. As translated in the authorised version, the passage is scarcely intelligible.

† It will be perceived that the Jews divide the ten commandments otherwise than the Christians.

7. לא תִּנְאָפֶן.
8. לא תִּגְנַבֶן.
9. לא תִּעֲנַה בְּרֹעֶשׁ עַד שָׁקָר.
10. לא תִּחְמַד פָּלֵי אֲשֶׁר לְרֹעֶשׁ.

אחר הדברים האלה עליה משה אל דבריו ויהי שם ארבעים יום וארבעים לילה, ויצו ה' יהוה חקקים ומשפטים למלך את בני ישראל ולעשותם "באארץ אשר עברו שמה לרשותה". וಹם בתובים בספר תורה" משה אשר נשאר לנו עד היום הזה.

שחח ⁵ יצא ¹. בוא ². עין ³. יצא ⁴. נושא ⁶. ⁷ the infinitive mood is sometimes used imperatively; so in this instance, ^{שׁמֶל} signifies [it behoves you] to keep or observe; [you ought] to keep or observe, (somewhat like the Latin gerunds in *dum* when connected with the verb *est*). Compare Deut. xvi. 1; Exod. xx. 8. ענה ⁸. ⁹ any [thing]. צוח ¹⁰. עשה ¹¹. חק ¹². ירש ¹³. ¹⁴ חיה with affix סך. ¹⁵ תורה.

ויעשו בני ישראל על פי יהוה ביד משה את המטבח וכל כליו את אהרון את הכהנים את הפונרה ואת הפטורה את אהל מועד וכל אשר לו, ואת בנדי. הבחגה אשר לשרתו הכהנים בכם בקדש, וכל אשר צוח משה כן עשו. בעת הריא הבריל משה את מטהו. לו מתוך בני ישראל, ומשה את אהרון אחיו ואת בניו אותו לבחגה.

עוֹלָם, וְאֵת הַלּוּסִים¹ לְקַח וַיְמַלֵּא² אֶת יְדֵם³ לְעַבְדָּךְ
עֲבָדָתִי וְהַזָּה, וְלִשְׁרָת אֶת אָחָרֶن וּבְנָיו, וַיְתַן⁴ לְצַדְקָתְךָ
אֶת חָקָם⁵ מִתְּרוּמוֹת⁶ וּמִקְדְּשָׁי⁷ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל.

גָּלִיל⁸ כְּלֵי⁹ גַּד¹⁰ עַשְׂתָּה¹¹ בְּפַח¹² מִטְּחָה¹³ עַל¹⁴ גַּדְעָן¹⁵
כְּחַמָּה¹⁶ אַחֲלָה¹⁷ בְּגַד¹⁸ מְלָא¹⁹ עַלְבָּדָה²⁰ גַּדְעָן²¹ חָקָם²²
נָתַן²³ לְגַדְעָן²⁴ תְּרוּמָה²⁵ הַקָּרְבָּן²⁶

וַיָּשַׁעַר מֹשֶׁה חָלוֹק¹ וְנָסּוּעַ הַיְּרָדֵנָה², אֲשֶׁר בְּקָצָה,
אֶרְץ בְּגַשְׁשָׁ מִזְרָחָה. וַיִּשְׁלַח מֹשֶׁה מְלָאכִים³ אֶל
סִיחוֹן מֶלֶךְ דָּאָמְרִי לְאמֹר: אַעֲבָרָה נָא בָּאָרֶץ שְׁדָה
מִקְוָמֵי⁴. וְלֹא נָתַן⁵ סִיחוֹן אֶת יִשְׂרָאֵל עַלְבָּר בְּגַבְלוֹ⁶,
וַיָּצַא לְקַרְאָת⁷ יִשְׂרָאֵל לִמְלָחָם⁸. וַיַּבְחֹוו⁹ יִשְׂרָאֵל
לְפִי¹⁰ חָרֵב וַיַּרְשֵׁה¹¹ אֶת בָּל אָרְצָו¹². וַיַּעֲלוּ¹³ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
לַרְדָּךְ הַבָּשָׁן¹⁴, וַיָּצַא¹⁵ עָוֹן מֶלֶךְ הַבָּשָׁן¹⁶ לְקַרְאָתָם וַיַּלְחַם
בָּהֶם, וַיַּכְבֹּד¹⁷ נָם אֹתוֹ וְאֶת בָּל¹⁸ עַמּוֹ וַיַּרְשֵׁה¹⁹ אֶת
אָרְצָו²⁰. וַיְתַן²¹ מֹשֶׁה אֶת אֶרְץ סִיחוֹן תַּעֲונֵן לְבַנֵּי
רַאֲיוֹן²² וְלְבַנֵּי נְדָר²³ וְלְחַצִּי שְׁבַט מִנְשָׁה²⁴ בָּנוֹ וַיָּסֶף
לְאַתְּזָה²⁵, בַּיִּמְנָה רַב הַיָּה לְאֱלֹהָה, וְהָאָרֶץ הַזֹּאת
אָרְץ מִקְנָה דִּינָה. וַיַּקְרְבוּ יְמִינֵי מֹשֶׁה לְמוֹתָה, וַיַּקְרַב
בָּל עֲדַת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל, וַיַּצְוֹם²⁶ לְאַחֲבָה²⁷ אֶת יְהֻדָּה
וַיַּרְאֶה²⁸ אֹתוֹ, לִלְכַת²⁹ בְּדַרְכֵי וְלִשְׁמֹור מִצְוֹתָיו³⁰
וְחַקְמוֹת³¹ בָּל תִּמְמָוָס³². וַיְהִי מִקְצֵן אֶרְבָּעָם שְׁנָה
לְצַאת³³ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מִצְרָיִם, וְמַתָּה³⁴ מֹשֶׁה
בְּעֶרֶבּוֹת³⁵ מֹאֲב, אֲשֶׁר עַל פְּנֵי הַיְּרָדֵן. וּמֹשֶׁה בָּנוֹ

מֵאַה וְשָׁנִים שֶׁנֶּה בְּמֹתָיו, לֹא כְּהַתָּה "עֲנוֹ" וְלֹא
נֶס "לְחוֹ".

- בְּצִחָה ¹. נִסְע ² the verb is used here adverbially and in
connexion with the verb : see page 20, note 6.
- בְּלָאָז ³ מִקּוּם ⁴ to suffer, or permit.
- ל ⁵ יָצָא ⁶ גַּבְל ⁷ גַּבְיל ⁸ see Glossary under letter ל.
- נִכְח ⁹ יָרְש ¹⁰ see Glossary under פָּח an edge.
- נִתְנָן ¹¹ אָרְצָה ¹² נִכְח ¹³ יָצָא ¹⁴ עַלְה ¹⁵ נִכְח ¹⁶ יָצָא ¹⁷ צָרוֹה ¹⁸ לְאַחֲב ¹⁹ יָלְד ²⁰ infinitive Kal of with ח paragogic for
לְאַחֲב ²¹ infinitive Kal of with ח paragogic.
- מוֹת ²² יָצָא ²³ חַקָּת ²⁴ יוֹם ²⁵ מִצְחָה ²⁶ צִיּוֹן ²⁷ נָס ²⁸ צִרְבָּח ²⁹ פְּנִים ³⁰ לְח ³¹.

אחרי מות משה היה יהוה עם יהושע בן נון
משרת משה, ויצו יהו לאתא ולבוזא לפניו בני
ישראל, ולהងחיל אותם את הארץ אשר דבר לחת
לهم. ויקם יהושע ובל ישראל עמו ויעבור את
הירדן, וילחם עם ישבי הארץ ההייא. ויתנו יהוה
אותם בידו ויבטם לפיו חרב זירש ³² את ארצם,
וישבו בניו ישראל בה. ימים רבים עשה יהושע
את ישבי הארץ מלחה, עד תת' יהוה אותם
תחת רגליו, אך הולש ³³ לא הזרשו בני ישראל
את כל ישבי הארץ, כי יהוה חייה מרים לשבת
בתוך בני ישראל, למען נסות ³⁴ בס את ישראל,
הsharpים הם את פרך יהוה כאשר שמרו אבותיהם
אם לא. ויתנו יהושע את הארץ לנחלה לישראל
במחלקותם לשבטים : על פי הגורל חיל את

הארץ לתחעת השבטים, שמעון, יהודה, משלקה,
גבלון, דן, נפתלי, אשר בנימין, אפרים בן יוסוף,
ולחציו שבט מנשה בן יוסוף, כי עני השבטים ראובן
ונדר וחציו שבט מנשה לקחו בטלתם" בעבר תירדן
מזרחה. ולשבט לוי לא נתנו נחלה, כי אם בני
ישראל גתנו לך מנהלתם ערים" ארבעים ושמנה
לשבות" ביהו, ומגרשיהם" סביב לבתמתם" כאשר
זכה משה איש האלים.

¹ צורה ^{2 3} the verb *יצא* when connected with the verb *יצא* literally—*to go out and come in*) signifies, *to know how to go about a thing, to know how to live in the world, to be well acquainted with the dealings of this world.* Compare 1 Kings iii. 7. Again, ⁴ *אתם יצאת לפנִי* when followed by *before* (*לפנִי*) literally—*to go out and come in before . . .*) signifies, *to be the manager of . . ., to be the leader of . . ., or to preside over . . .* Compare 1 Sam. xviii. 16. ⁵ *קָרְבָּן* see Glossary under ⁶ *קָרְבָּן*. ⁷ *נָתַן* ⁸ *נָכַח* ⁹ see ¹⁰ *פֶּה* ¹¹ *יָשַׁב* ¹² *גָּזֵן* ¹³ *יָשַׁב* ¹⁴ *נָתַן* ¹⁵ *יָרַשׁ* ¹⁶ *יָנַח* ¹⁷ *יָשַׁב* ¹⁸ *שָׁבֵט* ¹⁹ *אָבִבָּן* ²⁰ *נָתַן* ²¹ *מִתְּלִקָּה* ²² *נָסָה* ²³ *מִקְרָשָׁה* ²⁴ *נָחָלה* ²⁵ *עִיר* ²⁶ *יָשַׁב* ²⁷ *מִקְרָשָׁה* ²⁸ *גְּחֻפָּה*.

וימת' יהושע בן' נון בן מאה רעשר שנים, ונם
כל הדור ההוא נאסף אל אבותינו. ויקם' דור אחר
אשר לא ראה את הפעשה אשר עשה יהונה
ליישראל ויעverbו בני ישראל את יהונה אלהי אבותם,
וילכוי' אחריו' אלדים אחרים / מאלהי העמים' אשר
סביבותיהם' נבעשו את יהונה. ויחר' אף יהונה

בְּבָנֵי יִשְׂרָאֵל וַיֹּתְגַּם בַּיּוֹד אֲוֹבָדָה מִסְבֵּבָה, וְאֶל
 יְבָלוּ שָׁעֵד לְעַמּוֹד לְפָנֵי שׁוֹסְטָם וַיַּצְרֵר לָהֶם מָאָד.
 וַיַּעֲקֹב אֶל יְהוָה בְּעֵת אַרְתָּם וַיַּחֲגֹן אֶלְיוֹן וַיַּעֲתֵר
 לְהָם וְקָם שׁוֹפְטִים וַיּוֹשִׁיעָם מִיד שׁוֹסְטָם. וְדָחַת
 כָּל יְמֵי הַשׁוֹפֵט וַיַּעֲבֹדוּ אֶת יְהוָה, וַיָּאֹהֶר מוֹת
 הַשׁוֹפֵט, וַיָּשׁוּבוּ וַיַּחֲחִתוּ אֶת דָּרְכָם מִאֲבוֹתָם.
 וְאֶלְהָה שְׁמוֹת הַשׁוֹפְטִים אֲשֶׁר שִׁפְטוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
 בָּיִם הַרְבִּים הָם. עַתָּנִיאֵל בֶּן קָנָז הוּא הַבָּה
 אֶת מֶלֶךְ אֶרְם נָהָרִים, וַתַּשְׁלַׁקְתָּה הָאָרֶץ אַרְבָּעָם שָׁנָה.
 אַהֲרֹן בֶּן גַּרְאָה הוּא הַאֵיל בֶּן קָנָז, הוּא הַבָּה
 מוֹאָב, וְהָאָרֶץ שִׁקְטָה שְׁמוֹנָם שָׁנָה. שְׁמַגְרָבָן עֲנָתָה
 הוּא גַּלְחָם אֶם הַפְּלִשְׁתִּים וַיַּכְבַּס. דָּבָרָה אֲשָׁה
 גְּבָרָה הִיא הַוְּשִׁיעָה אֶת יִשְׂרָאֵל מִיד מֶלֶךְ בְּנָשׁוּן,
 וַתַּשְׁקֹות הָאָרֶץ אַרְבָּעָם שָׁנָה. גַּדְעֹן בֶּן יוֹאָשׁ הוּא
 הַבָּה בִּשְׁלַׁשׁ מֵאוֹת אִישׁ אֶת מִחְנָה מִדּוֹן וַעֲמִיק
 וּבֶן קָרְם, וַיַּשְׁבַּבּוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לְבַתָּה בְּאַרְצָם
 אַרְבָּעָם שָׁנָה. אֲבִימֶלֶךְ בֶּן פִּילָּנֶשׁ גַּדְעֹן אֶבְרוּי
 הוּא הַמִּתְהָרֵךְ אֶת אֲחִיוֹ בֶּן גַּדְעֹן בְּשָׁבָעִים אִישׁ
 וַיַּהַלֵּחַ הַשִּׁיבָה רְעַתּוֹ בָּרָאשׁוֹ, בַּי מִקְץ שִׁלְשׁוֹןִים
 הַוָּמֶת בְּמִלְחָמָה אֲשֶׁר גַּלְחָם עַם אֲנָשֵׁי תְּבִזָּה, בַּי
 בְּגַשְׁתָּוֹ אֶל הַמְּגַנְּלֵל אֲשֶׁר בְּתוֹךְ הַשָּׁרֵר לִשְׁרָפוֹ
 בָּאָשׁ, חַשְׁלִיכָה אֲשָׁה אֶחָת פֶּלֶח רַכְבָּה עַל רָאשׁוֹ
 וַתִּשְׁבַּר אֶת גִּלְגָּלָתוֹ. אֲחִיוֹ קָם לְהַזְּשִׁיעָה אֶת
 יִשְׂרָאֵל תּוֹלֵעַ בֶּן פּוֹאָה, וְאֲחִיוֹ בֶּן אֵיר הַגְּלָעִדי. אֲחִיוֹ
 בֶּן שְׁפָט אֶת יִשְׂרָאֵל וַיַּפְתַּח הַגְּלָעִדי אִישׁ גָּבָור תִּילָּ

וְחוֹא חַבָּה¹ בְּבִי עַמּוֹן מִבָּה גְּדוֹלָה מְאוֹד. וְמַתָּחָה, נִשְׁפּוֹת אַחֲרָיו אֶבְצָוּ מִבֵּית לְחֵם. וְמַתָּחָה אֶבְצָוּ
וְנִשְׁפּוֹת אַחֲרָיו אַיְלוֹן הַזּוּלָגִי. אַחֲרָיו שְׁפָט עַבְדָּיו²
בָּן חָלֵל, וְאַחֲרָיו שְׁפָט אֶת יִשְׂרָאֵל שְׁמַשׁוֹן בָּן מְנוּחָה,
הָוָא תְּחֵה גְּבוּר תִּלְמָאוֹד, בְּאָשָׁר יֹאמֶר³ הַיּוֹם:
בְּשְׁמַשׁוֹן גְּבוּר חִיל. הָוָא חַבָּה בְּלִיחֵי⁴ חַמּוֹר אֶלְפָ
אַרְשָׁ מְפֻלְשָׁתִים. אָנוּ אָמֶר: בְּלִיחֵי⁵ חַמּוֹר⁶ חַבָּה
חַמּוֹר⁷ חַמּוֹרִתִים. וַיְהִי הַיּוֹם וַיְלַךְ⁸ שְׁמַשׁוֹן עַתָּה
בָּאָרֶץ פְּלִשְׁתִים. בְּשָׁמוּעָה הַעֲתִידִים לְאָמֶר: בָּא שְׁמַשׁוֹן
הַגָּהָה, וַיְשַׁמְחָה מְאוֹד, בַּי אָמְרוּ: בְּתָנוּ אֱלֹהִים אֶתְהָזֵן
בַּיְדֵינוּ, בַּי נִסְגַּר בַּעַיר רְלָתִים⁹ יְבִרְיתִי, וְעַד אֹור
חַבּוֹקָר וְהַרְגָּנוֹהוּ. וַיָּקָם שְׁמַשׁוֹן בְּחָצֵי חַלִּילָה וַיַּאֲחֹזֵן
בְּדִילָתֹת¹⁰ שַׁעַר הַעָרָה, וַיַּסְעֵם¹¹ עִם הַבְּرִיתָה, וַיַּשְׁיַם¹²
עַל בְּתֵפְיוֹ¹³ וַיְלַךְ לְדִרְכֵוּ. וַיַּתְּרַגְּמַן¹⁴ גְּבוּרוֹתָיו¹⁵ אֲשֶׁר
עָשָׂה הַלָּא הָןָן בְּתוּבּוֹת בְּסֶפֶר שׁוֹפְטִים. אַחֲרָיו מִותָּה
שְׁמַשׁוֹן שְׁפָט עַל הַפְּהָנוֹ אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל. וְמַתָּחָה
וְנִשְׁפּוֹת שְׁמוֹאֵל¹⁶ בָּן אַלְקָנָה¹⁷.

1. מות¹. 2. synonymous with בָּן the constructive form of בָּנָה: see Glossary. 3. בְּנָה: see Glossary. 4. קָרָם⁴. 5. יְלָךְ⁵. 6. see אֶבְבָּא³. 7. אַחֲרָי⁷. 8. עַמּוֹן⁸. 9. see Glossary under Glossary under בְּנָה. 10. חַרְחָה¹⁰. 11. בָּנָה¹¹. 12. נִתְּנָה¹². 13. סְבִיבָה¹³. 14. אַוְיָב¹⁴. 15. יְכָלָה¹⁵. 16. פְּגִינִים¹⁶: see Glossary under אַוְיָב. 17. שְׁסָחָה¹⁷. 18. יְצָרָה¹⁸. 19. חַנְןָה¹⁹. 20. קָרָם²⁰: see Glossary under חַנְןָה. 21. *

* (note 4) should be carefully distinguished from בָּנָה (note 21); the first, being *Kal*, signifies, *and he or it stood up or rose*; but the second, being *Hiphil*, signifies, *and he caused to stand up*, i. e. *he raised up*:—as the 1 which converts the future into the past tense causes the accent to

גָּזֶב	25.	גְּמַח	26.	גְּכָח	27.	גְּצֵל	
לִחְמָה	28.	נְכָחָה	29.	יְשָׁעָה	30.	יְשָׁבָה	31.
אֲרֹץ	33.	מְרוֹת	34.	אֲחָד	35.	מְתֻנָּה	36.
בָּ		in this instance is that of <i>about</i> .				the force of the prefix	
מוֹת	39.	אִישׁ	40.	כְּנַשׁ	41.	שָׁוב	37.
Glossary under		אַחֲרָה		גְּלִילָה	42.	שְׁחָדָה	38.
						see	
						יְלִדָּה	43.
						which signifies <i>an ass</i> , as well as <i>a heap</i> .	44.
						יְלִדָּה	45.
						גְּבִירָה	46.
						שָׁוּם	47.
						נְסָעָה	48.
						גְּלִילָה	49.

וַיְהִי בְּאַשְׁר זָקָן שְׁמוֹאֵל וַיַּתְקַבְּצָו אֱלֹהִים בְּלֹא זָקָן
וַיַּשְׁרָאֵל וַיֹּאמְרוּ: הָגָה אַתָּה זָקָנָתִי, וְבָנֵיךְ לֹא קָלְבוּ
בְּדָרְכֵיהֶם, עַתָּה שָׂים לְנוּ מֶלֶךְ, וְתַהֲנוּ בְּכָל הָגּוֹןִים,
וְשִׁפְטָנוּ מִלְגָנוֹנוּ וַיָּאָתָּה לְפָגִינוֹנוּ וְנַחֲחָתָ אֶת מִלְחָמֹתֵינוּ:
וַיַּרְאָה תְּקַרְבָּר בְּעִינֵינוּ שְׁמוֹאֵל. וַיֹּתְהֵה אָמֵר לוֹ: שָׁמַע
בְּקוֹל הָעָם וְהַמְלָכָת לְהָם מֶלֶךְ. וַיִּמְשַׁח שְׁמוֹאֵל אֶת
שָׁאוֹל בָּנוֹ קִישׁ מִטְפָּה בְּגַמְנִין לְמֶלֶךְ עַל יִשְׁرָאֵל.
וַיַּלְחַם שָׁאוֹל עִם אֹזְבִּיו מִסְבֵּיבָה, וַיַּדַּי בְּרַם מִכָּה
גְּדוֹלָה. וַיֹּהֵי הַיּוֹם וַיֹּאמֶר שְׁמוֹאֵל אֶל שָׁאוֹל: כִּי
אָמֵר וַיֹּתְהֵה: פְּקִדָּתִי אֶת אַשְׁר עָשָׂה עַמְלָק לַיִשְׁרָאֵל
בְּעַלּוֹתָם מִמְּצָרִים, עַתָּה לְךָ וְתַחֲרַמְתָּ אֹתוֹ וְאֶת
כָּל אֲשֶׁר לוּ, מִזְקָן עַד עַוְלָל, מִשּׁוֹר וְעַד שָׁה. וַיַּקְםָ "וְ
שָׁאוֹל וַיַּלְחַם בְּעַמְלָק וַיַּדַּק אֹתוֹ לְפִי" חָרֵב. וַיַּחֲמֹל
שָׁאוֹל וְהָעָם עַל מִיטָּב הַצָּאן וְהַבָּקָר וְלֹא אָבוֹ"

withdraw from the *ultimate* to the *penultimate*, טְמַנָּה, which is the form of the *Kal*, becomes טְמַנָּם; and טְמַנָּה, which is the form of the *Hiphil*, is changed into טְמַנָּן.

החרים, ויקחום" ליזבח ליהוה בגולגול. ויחר" אָף
 שמויאל בשאול על הקרב הזה, ויאמר לו: המכפץ
 ליהוה בעלות" זובחים" בשמווע בקளו, הגה שמוע
 טוב מזבח, והקשב מהלב אילם", יש מאסת את
 רבר יתוח נימאסד יהוח מהיות מלך. וילך שמיאל
 לדפיו, ולא יסף" לראות" את שואול, רשות עלה אל
 ביתו סר וגאנב. ומן היום היה הוא החקלא" רוח רעה
 לבעת את שואול פעםים" רבות. ויאמר אחד מעבדיו
 שואול אליו: הגה נא זרעתי בו ליש בית הלחמי
 דוד שמו, איש תאר ויודע גנו בכנור, יבא נא
 לפניך, ונגנו בכנור וטוב לך. וישלח שואול ויקרא
 לדוד, ובא אליו. ודרעה בחירות רוח רעה אל
 שואול ונגנו דוד בכנור, וטוב לשואול, ויאהברתו
 שואול מאד. ודוד הלא רשב" מעל שואול לרעות"
 את צאן אביו" בביתם.

פניהם	³ see Glossary under	מִלְחָז	²	גּוֹי	¹
עליה	⁸	נַכְחָה	⁷	יען	⁶
מלחתה		מִלְחָמָה		ירע	⁵
ילך		ילך		קום	¹⁰
				פֶת	¹¹ see Glossary under <i>an edge</i> .
אבוח		לבוח	¹³	חרדה	¹⁴
אליל		*יסף	¹⁸	עוזלה	¹⁵
שוב	²³	רעה	²⁴	ראת	¹⁹
				חליל	²⁰
				פעם	²¹
				אָב	²⁴

• *וְאֵין קָרְבָּה לְאַחֲרָה* and he did not see again. The verb *יקח* (to add) when in connexion with another verb (mostly in the infinitive mood) is frequently used adverbially to denote the repetition or continuation of the act expressed by the verb with which it is coupled. Compare Gen. iv. 2; ibid. xviii. 29.

וְתֵהַרְיָה עַד מִלְחָמָה בֵּין פָּלֶשְׁתִּים וּבֵין בָּנֵי יִשְׂרָאֵל. וּבְמִתְגַּנָּה פָּלֶשְׁתִּים הִיה אֲישׁ אֶחָד גָּלוֹת שְׁמוֹ / גָּבוֹר חִיל, גָּבְהָוִי נִשְׁשָׁ אַמּוֹת. זָוָרָת, מִשְׁקָלָן שְׁרוֹנוֹ חַמְשָׁת אֱלֹפִים. נְשָׁקְלִים. נְחַשָּׁת, וּמְשֻׁקָּל לְהַבְּתָ חַנְתוֹ שְׁשָׁ מְאוֹת. שְׁקָלִים בְּרִזְל. נִיאָא. מִן הַמִּתְגַּנָּה הַשְּׁגָם. וְתֵהַרְבָּ "וְתֵיתְאָב" נִיאָרָא אֶל מַעֲרָכָות". יִשְׂרָאֵל לְאָמֵר: לְפָה תִּצְאָוּ בְּלָכְסָם. לְעֹרֶך מִלְחָמָה, בְּרוּסָם לְכָס אֲישׁ וַיַּרְדָּ אַלְיָ אָס וַיַּכְלֵל לְהַלְחָם אַתְּיָ וְחַנְנִי וְחַיְנוּ לְכָס לְעַבְדִּים" וְאָס אַוְבָּל "לוֹ וְהַבְּתִיו". וְחַיְיתָם לְנוּ לְעַבְדִּים. בְּכָה עָשָׂה אַרְבָּעִים יוֹם. וְלֹל אֲישׁ יִשְׂרָאֵל בְּרָאָתָם" הָאֲלִישׁ הַזָּה נְסָוִי" מְפִגְנִיו" וַיַּירְאָוּ מְאֹוד. וְהַגָּה דָּוד בָּא" אֶל הַמִּתְגַּנָּה לְרָאָת" אֶת שְׁלוֹם" אֲחוֹו" הַגְּדוֹלִים" וְלִשְׁמַע רַבְּרִי" הַפָּלֶשְׁתִּי וַיֹּאמֶר אֶל הָאֲנָשִׁים" הַעֲמָדִים אֲצָלוּי" לְאָמֵר: מַי הַפָּלֶשְׁתִּי הַזָּה בֵּי חַרְף וְגַדֵּף אֶת עַם" יִשְׂרָאֵל, אֲנִי אַרְד" אַלְיוֹ וְאַלְחָם אָטוֹ. נִינְגִּדוּ" דָּבְרִי" דָּוד לְפָנָי" שָׁאוֹל וְיִקְחָהוּ. וַיֹּאמֶר דָּוד אֶל שָׁאוֹל: רֹועֶה דָּנָה עַבְדָּךְ" לְאָבִיו בָּצָאן, וּבָא הָאָרִי גַּנְשָׁא שְׁהָ מְהֻעָדר, וְיַצְאָתִי" אֲתָּרוֹ" וְהַבְּתִיו" וְהַמִּתוֹו". וְעַתָּה יְהֹוָה אֲשֶׁר הָאֲלִגִּי" מַעַד" הָאָרִי הוּא אֲזִילָנִי מִעֵד הַפָּלֶשְׁתִּי הַזָּה. וַיֹּאמֶר שָׁאוֹל אֶל דָּוד: לְךָ" וַיְהִי וַיְהִי עַפְדָּה. וַיַּלְךְ דָּוד וַיְבַחרְתָּ לוֹ חַמְשָׁה אֲבָנִים" וַיִּשְׁמַם" אֲוֹתָם בְּעִלּוּקָת אֲשֶׁר לוֹ, וְקַלְעָו" וְמַקְלָו" בְּיַדְוָיו וַיַּגְשֵׁשׁ" אֶל הַפָּלֶשְׁתִּי. וְכָרָאות" הַפָּלֶשְׁתִּי אֶת דָּוד וַיַּהַזְּהָו" וַיֹּאמֶר לוֹ: חַכְלָב אָנָּבִי

כִּי אַתָּה בָּא" אֱלֹהִים בְּמֶלֶךְ, בָּא חֶגֶת, וְאַתָּנוּ אֲתָּה
בְּשָׂרֵךְ" לְעוֹף הַשָּׁמַיִם וְלִבְהַמּוֹת" הַשָּׁדָה. וַיַּהֲיוּ בְּקָרְבָּן
הַפְּלִשְׁתִּים וַיִּמְהַר דָּיוֹד וַיַּקְחֵה" אֲבוֹן מִן תִּלְקָוֹת וַיַּקְלַע
נִיד" אֶת הַפְּלִשְׁתִּים אֶל מִצְחָוָה" וַיַּטְבִּיעַ הָאָבוֹן בְּמִצְחָוָה"
וַיַּפְּלֹל" עַל פְּנֵיו" אֶרְצָה, וַיַּרְאֵץ" דָּיוֹד וַיַּקְחֵה" אֶת חֶרֶב
הַפְּלִשְׁתִּים וַיִּבְרוֹת בָּה אֶת רָאשׁוֹ. וַיַּרְאֵוּ הַפְּלִשְׁתִּים
בַּיּוֹתֶר" גְּבוּרָם וְגִינּוּסָו" וַיַּרְדְּפּוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל אַחֲרֵיהֶם
וַיַּפְּנוּ" בְּחַסְמָה גְּדוֹלָה. וַיַּקְחֵה" שָׁאוֹל אֶת דָּיוֹד
אֱלֹיו, וְלֹא נָתַנוּוּ לְשׁוֹבֵב אֶל בֵּית" אָבוֹיו וְיִשְׁמְחוּוּ עַל
אָנְשָׁיו" הַמְּלָחֶמֶת וַיַּתְּנֵן" לוֹ אֶת מִיכָּל בַּתּוֹ" לְאָשָׁה.
וְכֹל יִשְׂרָאֵל אָהָבוּ אֶת דָּיוֹד, כִּי הוּא יָצָא" וּבָא"
לְפִגְיָהָם, וַיַּהֲיוּ בְּכָל דָּרְכֵיכֶם" מִשְׁבֵּיל.

אֱלֹהִים	5.	מִשְׁקָל	4.	אֲפָחָה	3.	גָּבָה	2.	גָּבָה	1.	שְׁמָם
חַשְׁגִּים	6.	מִשְׁקָל	7.	מִאָחָה	8.	וְצָא	9.	וְצָא	10.	in the
morning and in the evening; being both infinitives <i>Hiphil</i> used										
adverbially: see Glossary.										
אמַר	13.	מִעֲרָכָה	12.	יִצְבַּח	11.	יִצְבַּח	10.	יִצְבַּח	9.	in the
יְכַל	18.	יְכַל	17.	יְרַדֵּךְ	16.	בְּרַדָּה	15.	בְּלָל	14.	רַצָּא.
צָבֵד	22.	צָבֵד	21.	חִיה	20.	נְכָח	19.	אֶת	18.	אֶת
רָאָח	26.	רָאָח	25.	רָאָח	24.	נְכָח	23.	נְכָח	22.	נְכָח
רָאָח	30.	רָאָח	29.	בּוֹא	28.	רָאָח	27.	רָאָח	26.	רָאָח
רָאָח	35.	רָאָח	34.	דָּקָר	33.	גְּדוֹלָה	32.	אֶחָד	31.	אֶחָד
דָּקָר	40.	דָּקָר	39.	גְּנֶד	38.	יְרַדֵּךְ	37.	עַם	36.	אַצְלָה
רַצָּא	44.	רַצָּא	43.	עַכְּבָד	42.	לִקְחָה	41.	פְּנִים	40.	פְּנִים
נְצָל	48.	נְצָל	47.	מוֹת	46.	נְכָח	45.	אֶתְּחָדָר	44.	אֶתְּחָדָר
גָּלְעָה	53.	גָּלְעָה	52.	שְׁוּם	51.	אָבוֹן	50.	יְלָךְ	49.	יְלָךְ
בּוֹא	58.	בּוֹא	57.	בּוֹה	56.	רָאָח	55.	נְגַשָּׁה	54.	מִקְלָה
נְכָח	63.	נְכָח	62.	לִקְחָה	61.	בְּחַקְבָּה	60.	בְּשָׂרָה	59.	נְתָנוּ
לִקְחָה	68.	לִקְחָה	67.	רוֹצֵחַ	66.	פְּנִים	65.	נְפָלָה	64.	מִצְחָה
לִקְחָה	73.	לִקְחָה	72.	נְכָח	71.	נוֹס	70.	מוֹת	69.	רָאָח
נְתָנוּ	78.	נְתָנוּ	77.	שְׁוּם	76.	בִּתְּהַ	75.	בִּתְּהַ	74.	נְתָנוּ

בְּנָא וּמְלָא לִפְנֵי . . . , to be the leader of . . . , to preside over . . . : see page 37, note 2, 3. ^{80 81} בְּנָה ⁸² בְּנָה

ויהי בשוב העם מהפלחה ותצאנה חנושים מבל עברי וישראל בתפיסים ובשלשים לקרנות שאיל הפלך. ותעינרה חנשים המשתקות ותאמנה: הפחה שאיל באלו. ודוד ברברתיו. ויתר לשאיל מאד וירע בעינוו, ויאמר: לו נתנו רכבות ולוי האלפים, ועוד לו אד הפלוכה. יונגן שאיל בדור מחוים והוא וחלאה. ובאשר הצליח בוד כלל אשר תליה, בנו גדרה קגנת שאיל ניקש להמית את דוד. ויברכ דוד מפניו, ויתקבעו אליו באربع עמות איש, ויהי דוד עליהם לשאר. ויבקשחו שאיל כל הימים ולא נתנו אלהים בידיו. ויהי היום וניגד לשאול לאמր: הנה דוד בעין גדי. ויקם שאול לבקש את דוד. ובלבתו בךך וירא ויהגה מערה בשרה, ויבא שאיל להסכך רגליו שם. ויהגה דוד ואנשיו מסתתרים בירבמי המערה. ויאמר אנשיו דוד אליו: זה היום אשר נתנו יהוה את איבך בידך, קום עשה לו בטוב בעינויך. ויאמר דוד: תילקה לי מעשות פרבר היה, לשולח יד במשיח יהוה, אלהים יריב ריבי, וידי אל תחיה בו, ואולס זארת אעשה, להראות כי היה לאל ידי לעשות עמו רע. ויקם דוד ויבוא אלו בלאת ויברות את בנף המעיל אשר לשאול.

וְאַחֲרֵ קֶם "שָׁאוֹל מִהְמֻעָרָה וַיַּלְךְ" לְדָרְבּוֹ, וַיֵּצֵא
דָּוד וַיָּקָרָא אֶתְרָיו" שָׁאוֹל, וַיַּרְא הָיוֹ בְּנֵי מְעַלְןָ,
וַיֹּאמֶר: אָבִי, לְפָנֶיךָ תִּשְׁמַע דְּבָרָיו" אָדָם לְאָמֵר,
בָּרוּךְ מַבְקָשׁ רְשָׁתָךְ", רָאָה נָא בְּנֵי מְעַלְןָ בְּיֹדִי,
וַיֹּדַע" בַּי אֵין בְּיֹדִי רְשָׁתָךְ וְפִשְׁעָיו, וְאַתָּה צְדָקָה אֶת
נְפָשִׁי לְקַחְתָּה". וַיֹּשֵׂא" שָׁאוֹל קָולוֹ וַיַּבְךְ וַיִּבְרַךְ אֶת
בָּרוּךְ, וַיָּשַׁבְּ "לְבִיתוֹ" וַיַּדַּוד וְהַאֲגָנִים" אֲשֶׁר אָתָו"
הַלְּכָיו לְדָרְכָם. וַיַּרְבּוּ תִּמְיִסּוּ וּפְלִשְׁתִּים גַּלְחָמוּ
עַם יִשְׂרָאֵל, וַיַּגְּסֹוּ אָנְשָׁיו" יִשְׂרָאֵל מִפְנֵי פְּלִשְׁתִּים
וַיַּפְלוּ חֲלָלִים" בְּחַרְבְּלָבָעַ. וְגַם שָׁאוֹל מֵת" בַּיּוֹם
הַהוּא עִם שְׁלֹשָׁת בָּנוֹיו", יְהוֹנָתָן, אַבְיוֹנָדָב וּמְלִכְשָׁוּעַ.

- 5 see Glossary
under letter ל. 6. נְכָח 7. אֲשֶׁר 8. עַנְחָה 9. אֲלָף 10. וְכָאֲשֶׁר . . . פָּנָן 11. חַרְחָה 12. עַזְנִים 13. יְרֻעָה 14. בְּקָבָה 15. קְנָאתָה 16. מוֹת 17. see Glossary under אֲשֶׁר. 18 the force of the prefix פְּנִים is that of
—about. 19. מְאֹתָה 20. יוֹם 21. גַּדְגָּד 22. קְוּם 23. סְתָר 24. רָאָה 25. יְלָךְ 26. see Glossary under סְכָךְ. 27. עַשְׂתָה 28. עַזְנִים 29. אִישׁ 30. אָוֹבֵב 31. צַיְן 32. קְוּם 33. רָאָה 34. רָובָבָה 35. *בְּדָד 36. קְוּם 37. לְאַטְמָה 38. see Glossary under לְאַטְמָה. 39. בְּגַנְתָה 40. קְוּם 41. יְלָךְ 42. רָאָה 43. יְצָא 44. see Glossary under אַחֲרָה. 45. דְּרָךְ 46. נְשָׂא 47. רְצָחָה 48. יְדָעָה 49. לְקַחְתָה 50. אִישׁ 51. בְּכָה 52. שָׁוֹבֵבָה 53. בֵּיתָה 54. אִישׁ 55. preposition
—with. 56. רְבָה 57. יוֹם 58. נְוָסָה 59. אִישׁ 60. see Glossary under פְּנִים. 61. נְפָלָה 62. חַלְלָה 63. מוֹת 64. בְּגַן.

* בְּגַן לְיָדָה בְּגַן should be construed as though it were written [there] was power in my hand. A similar misplacing of prepositions will be perceived in Gen. xxxi. 29; 2 Kings ix. 30; and Ps. lxxiv. 7.

וַיְהִי אַחֲרֵי כֵּן וַיָּמֹשְׁתּוּ אֶנְשֵׁי יְהוּדָה אֶת קְדוּמָה לְמַלְךָ עֲלֵיכֶם, וַיָּשַׂבֵּעַ דָּוד בְּחֶבְרוֹן. וַיָּתַר הַשְׁבָטִים חַמְלִיכוּ אֶת אֲשֶׁר בְּשַׁת בֵּן שָׁאוֹל. וַתָּהֻיוּ מִלְחָמָה בֵּין בֵּית שָׁאוֹל וּבֵין בֵּית דָוד, וַדָּוד הַוָּלֶד. וְחַק, וַבֵּית שָׁאוֹל הַוְלָכִים. וְדָלִים. וּמִקְצָע שְׁבע שְׁנִים וַיּוֹמֶת אֲישׁ בְּשַׁת, וַיָּמַלְךָ דָוד עַל כָּל יִשְׂרָאֵל. וַיְהִי יְהוָה עִם דָוד וַיָּכְרַתּוּ בְּכָל אֲשֶׁר הוּא עָשָׂה, וַיָּעִשֶּׂה לוֹ שֵׁם בְּשָׁם תְּגִדּוֹלִים אֲשֶׁר בָּאָרֶץ. וַיָּלַחַם דָוד עַם אַיִּבוֹ מִסְבֵּיב וַיַּכְנִיעַס, וַיָּהִי לוֹ לַעֲבָדִים נְשָׁאי מִנְחָה. וַיָּרַחֵב דָוד אֶת גְּבוּל יִשְׂרָאֵל מִבְּלָי עַבְרִי, אֶת אֶרֶץ פְּלִשְׁתִּים מִמִּעָרָב, וְאֶדְוָס מִגְּנָב, וַבְּנוּ עַמּוֹן וּמוֹאָב מִפְזָחָה, וְאֶנְסָס מִאָפָון. וַיָּשַׂבֵּב קְדוּמָה עִם אֲבוֹתֵינוּ וַיָּקַרְבֶּר בְּמִזְדַּת צִיּוֹן, הַיָּאָה עִיר דָוד. בֵּן שְׁלֹשִׁים שָׁנָה הָיָה בְּמַלְכוֹ, וַאֲרַבְעִים שָׁנָה מַלְךָ. וַיָּמַלְךָ שְׁלֹמֹח בְּנוֹ תְּחִתּוֹ. וַיָּרַא אֱלֹהִים וַיְהִי חֲלֹום חֲלִילָה, וַיֹּאמֶר לוֹ: שְׁאַל מָה אַתָּה "לְךָ". וַיֹּאמֶר שְׁלֹמֹח: אָם מִצְאָתִי חַנוּ בְּעִינֶיךָ "אַדְנִי", תַּן לַעֲבָדָךְ לְבִבְקָס וְגַבְוּן לְשִׁפּוֹת אֶת עַמְךָ הָרַב הָזֶה, בַּיְ נַעֲרָ אֲנָכִי וְלֹא אָדָע "צָאת" בְּבָא". וַיֹּאמֶר יְהוָה אֱלֹהִים: יְשֻׁן אֲשֶׁר שְׁאַלְתָּה הַדָּבָר הַזֶּה, וְלֹא שְׁאַלְתָּה לְךָ עַשְׂרֵ אָוֹ קְבוּד אוֹ יָמִים" רַבִּים, הַגָּה אֲנָכִי אָשַׁעַת בְּדָקְרִיהָ, וְגַם אֶת אֲשֶׁר לֹא שְׁאַלְתָּה אַתָּה "לְךָ". וַיְהִי בָּנָי, וַתָּרַב" חַבְמָת שְׁלֹמֹח מִתְכַמְתָה כָּל בְּנֵי קָדָם, וּמִתְכַמְתָה מִצְרָיִם. וַיָּבֹיאוּ מִבְּלָי תְּעִמִּים לְשָׁמוּעָתָה, וַיְהִי שָׁמְעוּ בְּכָל הָאָרֶץ. וַהֲפָרָה מִבְּיאִים"

אִישׁ מְגֻתָּתוֹ, פְּלֵי¹ בְּסֶפֶר וַתָּבֵב, נְשָׁק, בְּשָׁמִים² סְוִסִּים וְפְּרִידִים³ רַבְּרַיִם⁴ שְׁנָה בְּשָׁנָה. גַּם אֲנִיות⁵ עֲשָׂה הַמֶּלֶךְ שֶׁלֶמֶחְ בְּעָצִיוֹ גָּבָר עַל שְׁפָתָי יִם⁶ סְוִיףָי, וְיַבָּאוּ אֲוֹפִירָה וַיַּקְחָוּ מִשְׁם זְהָב וְכֶסֶף רַב וְחַפְצָים⁷ רַבִּים. וּבְשָׁנַת⁸ אֶרְבָּע לְמַלְכוֹ הִיא שָׁנַת אֶרְבָּע מֵאוֹת וְשָׁמְנוֹת לְצַאת⁹ בְּגַי יִשְׂרָאֵל מִארְץ מִזְרָח, בְּנֵה הַבַּיִת הַגָּדוֹל לִיהוָה בָּעֵיר יְרוּשָׁלָם בָּמְקוֹם שְׁבָתוֹ. וַיַּשְׁבַּט¹⁰ יִשְׂרָאֵל לְבִטְחָה כָּל יְמֵי¹¹ שֶׁלֶמֶת, כִּי שָׁלוֹם הִיה לוֹ מִסְבִּיב. וַיָּמֻלוּ שֶׁלֶמֶת אֶרְבָּעים שָׁנָה, וַיָּמַת¹².

חַלְדָּה ¹³	בֵּית ¹⁴	יִשְׁבַּט ¹⁵	אִישׁ ¹
נָתָן ¹⁶	רָאָה ⁹	עָשָׂה ⁷	מוֹת ⁶
יּוֹם ¹⁷	*בּוֹא ¹⁸	יְדֻעָה ¹²	עַיִן ¹¹
נָחָן ¹⁹	רַבָּח ²⁰	חַקְמָה ¹⁸	מְנֻחָה ²¹
כָּלֵד ²²	בָּוָא ¹⁹	בְּפָנָם or בְּפָנָם ²²	קָבֵר ²⁴
Glossary.	לְקָתָה ²³	יִם ²⁷	פָּרֶד ²³
יּוֹם ²⁹	יִצְאָה ³¹	שְׁפָתָה ²⁶	אֲנִי ²⁵
מוֹת ³⁵	יִשְׁבַּב ³²	שְׁנָה ³⁰	

וַיַּדְיָ רְחַבָּעָם בֶּן שֶׁלֶמֶת שְׁבָמה, כִּי שֵׁם הַתְּאֵפוֹ בָּנֵי יִשְׂרָאֵל לְהַמְלִיכוֹ תְּחִתָּ אָבִיו. וַיַּדְבְּרוּ אָלָיו לְאָמֶר: אָבִיךָ הַקְשָׁה אֶת עַלְנוּי וְעַתָּה הַקְלָל. מַעַלְוָי חַבְד וְנַעֲבֹדָךְ. וַיֹּאמֶר אָלִיכֶם: לְכָוּ עַתָּה וְשׁוּבוּ אֲלֵי בְשָׁלַשָּׁת יָמִים. וַיַּעֲזַב²⁶ רְחַבָּעָם אֶת הַזְּקָנִים²⁷ אֲשֶׁר

* literally—and I know not [how] to go out and come in, i. e. I know not how to go about or how to make shift for myself in the world. See page 37, note 2, 3.

עַמְדוּ לִפְנֵי שָׁלֹמָה, וַיֹּאמְרוּ אֲלֵיכוֹ: אִם דָּיוֹס תַּחֲרַחַת
לְעַם וְדִבְרַת אֲלֵיכֶם רְבָרִים¹ טוֹבִים, וַיְהִי לְךָ לְעַבְדִים
לְעוֹלָם. וַיֹּעַשׂ גַּם אֶת הַילְדִים² אֲשֶׁר גָּדַלְוּ עָמוֹ,
וַיֹּאמְרוּ אֲלֵיכוֹ הַילְדִים: פֵּה תַּעֲנַה אֶת הָעַם הַזֶּה,
קָטָנִי³ עַבְתָּה "מִפְתָּנִי" אָבִי, אָבִי יְסִיר אֶתְכֶם בְּשָׁוֹטִים
וְאַנְיִ אִסְפֶּר אֶתְכֶם בְּעֲקָרְבִים. וַיַּעֲזֹב רְחַבָּעַם אֶת
עַצְתָּה⁴ הַזָּקְנִים, וַיַּעֲנוּ אֶת הָעַם בְּעַצְתָּה הַילְדִים⁵,
בְּשָׁמוּעַ הָעַם רְבָרִי הַמֶּלֶךְ קָמוּ⁶ וַיַּלְכְּלוּ⁷ לְדָרְכָם.
וַיַּמְלִיכוּ עַלְתָּם אֶת גְּרָבָעַם בּוֹ נְבָט מִשְׁבַּט אֲפָרִים.
לֹא הִיה אַחֲרֵ בֵּית⁸ כִּי דָוִד רָק יְהוָדָה וּבְגִימָן לְבָרָם.⁹
גַּם הַכְּנָנִים¹⁰ וְהַלְוִים עָזְבוּ אֶת מִגְרַשֵּׁיהֶם¹¹ וְאַחֲזָתָם¹²
בְּעָרֵי¹³ יִשְׂרָאֵל וַיַּשְׁבּוּ¹⁴ בְּעָרֵי¹⁵ יְהוָדָה וּבְגִימָן¹⁶ בַּיִ
הַזְּנוּחִים גְּרָבָעַם וְהַמְּלָכִים אֲשֶׁר מָלְכוּ אַחֲרֵי¹⁷ מִפְּחוֹן
לְיוֹחָה:¹⁸

יְלָד ¹	עַל ²	קָלָל ³	עַל ⁴	יְלָד ⁵
דָּבָר ⁶	פְּנִים ⁷	יְמָנוֹ ⁸	see Glossary under ⁹	יְמָנוֹ ¹⁰
יְמָנוֹ ¹¹	יְלָד ¹²	קָטָנָן ¹³	יְמָנוֹ ¹⁴	יְמָנוֹ ¹⁵
יְלָד ¹⁶	עַנְחָה ¹⁷	עַצְחָה ¹⁸	יְלָד ¹⁹	יְלָד ²⁰
לְבָד ²¹	בֵּית ²²	בֵּית ²³	לְבָד ²⁴	לְבָד ²⁵
אַחֲזָת ²⁶	מִגְרָשָׁה ²⁷	מִגְרָשָׁה ²⁸	עִיר ²⁹	עִיר ²⁹
-

וְאֵלֶּה שְׁמוֹת מִלְגַּי¹ יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר מָלְכוּ עַל עִשְׁרַת
הַשְּׁבָטִים² עַד יוֹם גָּלוּתָם מִאָרֶצָם³: (1) גְּרָבָעַם בּוֹ
נְבָט. (2) גָּדָב בְּנוֹ. (3) בָּעֵשָׂא בּוֹ אַחֲיה מִמְּפָתָה⁴
יְשָׁבָר. (4) אֱלֹהָ בְּנוֹ. (5) עַבְדָוִן זָמְרִי. (6) שָׁר אַבָּא

עַמְדִי, הוּא בָנֵח אֶת הָעִיר שְׁמַרוֹן וַיְכִוְנֵהוּ לְמִשְׁמָן¹
 מִלְכִיּוֹ וִישָׂרָאֵל, וַיַּעֲלֵ שְׁמָה² תְּקָרָא כָל הָאָרֶץ לְהִיא
 אָרֶץ שׁוֹמְרוֹן. (2) אָחָב בָנו. (3) אָחָזָנוּהוּ בָנו. (4) אָחָזָוּ
 יְהוָם. (5) יְהוָא, שֶׁר צָבָא לְמַלְךָ וִישָׂרָאֵל. (6) יְהוָה אָחָזָ
 בָנו. (7) יוֹאָשָׁ בָנו. (8) יְרֻבָּעָם בָנו. (9) זְבָרְדָהוּ בָנו.
 (10) עַבְדוּ שְׁלוֹם בָנו יְבָשָׁ. (11) מְנַחָם בָנו גָדי. (12) פְּקָדִיה
 בָנו. (13) שְׁלִיחָנוּ פָקָח בָנו רַמְלִיחָו, בְּצָמוֹו¹³ אֶלָּחָ תְּגִלָת
 פְּלָאָסָר מַלְךָ אֲשֹׁור וַיַּקְחֵ אֶת אָרֶץ רָאוּבוֹ וַיַּדְרֵ וַחֲצֵ
 שְׁבָט מְנַחָה אֲשֶׁר מַעֲבָר לְרֹהֵן מִזְרָחָה וּבָל הַגְּלִיל,
 וַיַּגְּלֵ אֶת יְשִׁבְתֵיכֶם¹⁴ אֲשֹׁוֹרָה. (15) הַוּשָׁע בָנו אֶלָּה. בָל
 מְלָכִים¹⁵ תְּשַׁעַה עַשֶּׁר. וּבְשִׁנְתָה תְּתַשִּׁיעַת לְהַוּשָׁע לְבָד
 שְׁלִמְנָאָסָר מַלְךָ אֲשֹׁור אֶת שׁוֹמְרוֹן וַיַּגְּלֵ בָל יִשְׂרָאֵל
 אֲשֹׁוֹרָה וַיַּשְׁבֵ אֶתְּנָם בְּחַלָה וַיַּחֲבֹר עַל גַּהָר¹⁶ גַּוְזָן
 וַבְעָרִי¹⁷ מָקִי. בַּי עַשְׂוֵי¹⁸ בָנו יִשְׂרָאֵל הַרְעָבָעִי
 יְהוָה וַיִּמְאָסוּ חַקְיוֹ¹⁹ וַתְּרוֹתְחוֹ²⁰ וַיַּלְכְוּ אַתְרֵי²¹
 הַחַל וַיִּהְבְּלֵוּ²² עַשְׂוֵי²³ בְּתוּבָות²⁴ הַעֲפִים²⁵ אֲשֶׁר
 סְבִיבּוֹתֵיכֶם²⁶, עַל בָנו הַבִּיאָ²⁷ יְהוָה עַלְיָהָם הַרְעָה
 הַזֹּאת.

אָרֶץ ⁵	גָּלָה ⁴	שְׁבָט ³	מַלְךָ ²	שָׁם ¹
מִשְׁמָן ¹⁰	כָּוֹן ⁹	עַכְד ⁸	מִתְחָה ⁷	גָּנוֹ ⁶
גָּלָה ¹⁵	לְקָח ¹⁴	יּוֹם ¹³	מַלְךָ ¹²	שָׁם ¹¹
עִיר ²⁰	גַּהָר ¹⁹	יְשָׁב ¹⁸	מַלְךָ ¹⁷	יְשָׁב ¹⁶
יְלָך ²⁵	תְּוֹרָה ²⁴	חַק ²³	עַזְוֹ ²²	עַשְׂח ²¹
עַשְׂח ²⁸	חַבְלָ ²⁷	אַחֲר ²⁶	כָּוֹא ³²	סְבִיבּוֹת ²⁸
²⁶ see Glossary under אַחֲר.				
²⁹ בָּוָא ³⁰ תְּזַעְבָּה				

ואלה שמות מלבי יהודה אשר מלכו על יהודה
ובנימיו: (1) רחבעם בן שלמה. (2) בנו אביס, הוא
אביה. (3) אסא בנו. (4) יהושפט בנו. (5) יהורם בנו,
הוא למד את בת אחאב המרשעת לאשה, ובמיוחד
פצע אדים מתחת יד יהודת. (6) אחיהו בנו,
אותו הכהן יהוא בן נמי מלך ישראל נימתו
בבא אחיהו לראתו את יהורם בן אחאב, כי חלה
היה. (7) עתליה אמו כי באשר ראתה כי מת
בנה ותאבד את כל צרע הממלכה, אך השבע
אחות אחיהו אשת יהונתן הכהן גדול לקחה
את יוֹאש בן אחיהו מtower בני הפלד המומתים
ותסתירתו מפני עתליה שש שנים, ובסנה
השביעית התחזק יהונתן ואותו שרי התיל אשר
באו עמו בברית, ומשחו את יוֹאש בבית יהוה
למלך, ואת עתליה המתו בחרב בית הפלד.
(8) יוֹאש בן אחיהו. (9) אמץיה בנו. (10) עיריה היה
עיזיהו בנו, ויידי מצורע וושב בגות חחפית
ויתם בנו שפט את עם הארץ. בימי החל ישעהו
בן אמון להגיא על יהודה וירושלים. (11) יותם
בנו. (12) אחו בנו, איש רע בעיניו יהזה וילדה
בדרכ מלבי ישראל ועובד אללים אחרים. בימי
פשתו פלשתים בגין יהודה וילבדו ערים רבות
וישבו בהן. (13) חזיהו בנו, איש צדק ויראה
אללים. בשנית שש למלך נלבדה שומרון. וארבע
עשרה שנה למלך עלה סנחריב מלך אשורי במלחיל

בְּבָד מְאֹוד עַל יְרוּשָׁלַם לְתִפְשֵׁה, וַיַּתְפַּלֵּל חִזְקִיָּהוּ
אֶל יְהוָה, וַיַּעֲתֵר לוֹ יְהוָה נָזֶן בְּמַתְנָה אֲשֶׁר
מִבָּה גְדוּלָה מְאָה, וַסְגָחָרִיב שָׁב לְבִתּוֹ אֲשֶׁר
בְּנִינָה. (14) מְנַשָּׁה בֶּן חִזְקִיָּהוּ, אֲישׁ רֹעֶה מְעָלִים.
(15) אָמוֹן בֶּנוּ, גַּם הוּא עָשָׂה הַרְעָה בְּעָנִי יְהוָה,
וַיַּקְשֵׁרִי עַבְדֵי עַלְיוֹ נִימִתּוּהוּ. (16) יַאֲשִׁיחוּ בֶּנוּ
אֲשֶׁר טוֹב וַיָּשֶׁר. בְּיָמָיו הַחְלָל וַרְמִיחוּ בֶּן חִלְקִיָּהוּ
לְהַגָּא, וּבְיָמָיו עַלְהָה פְּרֻעָה נְכָה מֶלֶךְ מִצְרָיִם עַל
מֶלֶךְ אֲשֶׁר לְחַלְמָס, וַיַּלְךְ יַאֲשִׁיחוּ לְקַרְאָתוֹ
לְבָלְתִי" גַּתָּנוּ אֹתוֹ עַבְור בְּגַבְיוֹלִי. נִימִתּוּהוּ פְּרֻעָה
נְכָה בְּבַקְשָׁתִי" מְגַדֵּו. (17) יְהוָאָחָז בֶּנוּ. אֹתוֹ
הַסִּיר פְּרֻעָה נְכָה, וַיַּתְנוּ עַנְשׁ עַל דְּאָרֶץ
מֵאָה כְּפָר" בְּסָף וּכְפָר זָהָב, וַיִּמְלִיךְ תְּחִתָּיו" אֶת
אֲחוֹ אַלְקִים בֶּן יַאֲשִׁיחוּ, וַיַּסֵּב" שָׁמוֹ (18) יְהוּקִים.
(19) בֶּנוּ יְהוּכִין הוּא יְבָנָה. עַלְיוֹ עַלְהָה בְּבוֹכְדָגָא צָרָ
מֶלֶךְ בְּבָל נִיבְיאָהוּ" גָוְלָה בְּבָלָה עַם אַמּוֹ" וַיַּשְׁוֹ"
וַסְרִיסִיוּ וַחֲשָׁרִים וְכָל גַּבּוֹרִי הַחַיל, וְכָל אַזְרוֹת"
בֵּית" יְהוָה וּבֵית הַמֶּלֶךְ. וַיִּמְלֹךְ מֶלֶךְ בְּבָל תְּחִתָּ
יְהוּכִין אֶת רְדוֹן מַתְנָה, וַיִּסְבֶּבֶת שָׁמוֹ (20) צָדִיקִיהוּ.
בְּיָמָיו" נְבָא יְחִזְקָאָל בֶּן בּוּזִי. וַיַּעֲשֵׂה" צָדִיקִיהוּ בְּבָל
הַתוֹעֲבֹת" אֲשֶׁר עָשָׂי" מֶלֶכִי" יְשָׁרְאָל, גַּם שְׁרִי
הַפְּהָנִים" וְהָעָם הַרְבּוּ" לְפִשְׁוּעָה. כָּל מֶלֶכִים עָשָׂרִים.
וַיִּמְלֹךְ צָדִיקִיהוּ בְּמֶלֶךְ בְּבָל. וַיַּהַי בְּשָׁנָה הַתְשִׁיעִית
לְמֶלֶכּוּ בָא בְּבוֹכְדָגָא צָרָה הוּא וְכָל חִילוּ" עַל יְרוּשָׁלַם
וַיִּתְהַנֵּן עַלְיהָ. וַתַּהַבָּא" הָעִיר בְּמַצּוֹר עַד עַשְׁתִי עַשְׁתִה

שנח לפלד צדקיהו. ותבקע חער, ויבריח צדקיהו
דרך גן הפלד, וירדף חיל בבל אחריו, ונשיגנוו"
בערבות" ורחו, ויעלוהו" אל מלך בבל, ויתרונו מלך
בל את בני צדקיהו וכל שבירו לעניו", ואת עני"
צדקהו עור ניאסרוו בנחותם ויביאו בבל.
ובתדרש החמישי בא נבוואראן רב טבחים למלך
בל ירושלים נישרוף את בית יהוה ובית הפלדה,
ויתוו" כל חומות" ירושלים ואת העיר שם"
לשמה. וינל" כל העם בבל. רק מרלת" הארץ.
השair נבוואראן ביהודה לבורים" ולעבד השדה.

שנח ¹	לפלד ²	צדקיהו ³	חער ⁴	יבריח ⁵	צדקהו ⁶	דרך ⁷	גן ⁸	הפלדה ⁹	ברוח ¹⁰	ויבריח ¹¹	יעלוהו" ¹²	מלך ¹³	נאסרוו ¹⁴	בבל ¹⁵	טבחים ¹⁶	למלך ¹⁷	נישרוף ¹⁸	את בית ¹⁹	יהוה ²⁰	ויביאו ²¹	בל ²²	טבח ²³	ברוח ²⁴	see Glossary under letter מ.																						
רואה ²⁵	רואה ²⁶	רואה ²⁷	רואה ²⁸	רואה ²⁹	רואה ³⁰	רואה ³¹	רואה ³²	רואה ³³	רואה ³⁴	רואה ³⁵	רואה ³⁶	רואה ³⁷	רואה ³⁸	רואה ³⁹	רואה ⁴⁰	רואה ⁴¹	רואה ⁴²	רואה ⁴³	רואה ⁴⁴	רואה ⁴⁵	רואה ⁴⁶	רואה ⁴⁷	רואה ⁴⁸	רואה ⁴⁹	רואה ⁵⁰	רואה ⁵¹	רואה ⁵²	רואה ⁵³	רואה ⁵⁴	רואה ⁵⁵	רואה ⁵⁶	רואה ⁵⁷	רואה ⁵⁸	רואה ⁵⁹	רואה ⁶⁰	רואה ⁶¹	רואה ⁶²	רואה ⁶³	רואה ⁶⁴	רואה ⁶⁵	רואה ⁶⁶	רואה ⁶⁷	רואה ⁶⁸	רואה ⁶⁹	רואה ⁷⁰	לרכם ⁷¹

מוסר אב.

לבי בנים! שמעו לי: יהוה אלתינו יהוה אחד,
ואין עוד מלבדו. בידו גוף כל חי ורוח כל איש.
הוא ישיקוף על כל מעליי איש, הטובים והרעם,
גם אם' יסתיר איש אותם במקתרים, יהנה וראם.
הוא יודע לבות בניו אדם, ומיחסותיהם לא נעלמו
מןנו. ישלים לצדיק בצדתו ולרשע בראשתו.
על גן אנבי מצוחה אתם הימים לאבהה את יהוה
בכל לבבכם ובכל נפשכם, ולשמור מוצתו
וחקומו כי או תצליחו וטוב لكم גם כל הימים
אשר אתם חיים על הארץ הזאת, גם אתי גן
לעלם ונעד. ואם בשגגה חטאתם ליהוה, שבוי
אליו בכל לבבם, הגחמו על הרעה אשר עשיתם
ולא תוסיפו לעשיותם עוד, כי אל רחום ותנוון הוא
ורב חסד, לא יחפוץ בענוש החטא, כי אם
בשובו מרכבו רעים, ולעשיות הריש בעני יהוה.
— ומה יהוה אלחים שואל מבני האדם, כי אם
לדעתוatto, לגבינו פעלתו, ולעשיות צדקה
ומשפט. וכן אמר שלמה: עשה צדקה ומשפט
גבחר ליהוה מזבח.

לבד ⁸, by one's self, alone, only;
גון ². ילך ¹ or מלבד
ד' ⁴. See page 30, note 20.

מעללים⁵ גם אם⁶ literally—*also if*, i. e. *although*.
 רשות⁸ גזקה¹¹ בון¹⁰ לב⁹ ראה¹².
 נפש¹³ צורה¹⁴ לאות¹⁵ לubb¹⁶ synonymous with. ¹⁷ מצונה¹⁸ חקח¹⁹ גם²⁰ *also*; for the force of this particle when repeated in the same sentence (גמ...), see page 30, note 7. ²¹ see Glossary under עד. ²² חטא²³ כי אם²⁴ but. ²⁵ עשה²⁶ ידע²⁷ גורע²⁸ יסתה²⁹.
 בין או בון³⁰ עצלה⁴.

בני אהב את אביך' ואות אמתך' ובגד אתם.
 התי אונך' למצתותם', ולא תמריח את פיהם: אל
 תעzieב אותם ולא תבעיסם. זכור תופר את הטוב
 אשר גמלוך מון היום אשר בו יצאת מבטן אמתך'.
 נוותים לך מאכלך ומשתך' ובגדיך' ועיניהם'
 פקוחות عليك לשפרך מכל רע, ובארתך' להם
 צר. על בן בני, גם אם תנידל והיית" לאיש,
 שמווע תשמע בבלם, ויראותם" תריה על פניה"
 תמיד. כי לא ינקה יהזה את אשר לא ישמע בבל
 אבו ובקל אמו.

מצונה ⁶	אם ²	אב ¹	נתח ³	אנון ⁴	צון ⁹	ארחה ¹⁰
זרחה ¹¹	פחה ⁷	טשפח ⁸	גבגד ⁸	עון ⁹	פחים ¹²	יראה ¹³

* The verb **נָסַךְ** (which originally signifies—*to add*), when connected with the infinitive of another verb, frequently serves to indicate the *repetition* or *continuation* of the act which the other verb expresses, and may then be considered as being used *adverbially*, in the acceptation of *again*; for example, **וְנָסַךְתְּ** (Gen. iv. 2) and she *again* bare. So here in the text, **וְאַתָּה** **וְלֹא** **וְלֹא** **וְלֹא** **וְלֹא** **וְלֹא** **וְלֹא** and ye shall not *again* do [so] any more.

וְרָא' אֶת מִזְרָחֵךְ בְּנֵי וְכַבֵּד אֹתוֹ. הַקְשִׁיבָה לְדָבְרָיו
לְכָל אֲשֶׁר יַצְוָה, לֹא תִסּוּר מֵהֶם יְמִין וְשָׁמָאל, שְׁמֹר
מִצְוֹתָיו וְתָרְתִּיו. בְּאַישׁוֹן עִגּוֹת, בַּי הָיָה מַדְרִיכָה
בְּאֶרֶחֶת חַיִים וַיְנַחֵת בְּגַנְתִּיבוֹת אֶצְקָה וַיַּשְׁרֵךְ. חַיָּא
מַלְפֵד אֶתְךָ דָּרְכֵי חַכְמָה וִתְבוּנָה, וַדְעַת לְגַפְשָׁךְ
מְגֻנָּים. לְכָנוֹ הַבִּיאָה. לְמוֹסְרוֹ לְבָד וְאֶל תָּקוֹזִי
בְּתוּכָהוּ. וְאֵם לֹא תִוְטִיב בִּימֵי גַּעֲרִיךְ וְתִקְשַׁח
אֶת עַרְפָּה¹, וְנַחֲמַת בִּימִים הַבָּאִים² לְאמֹר: אֵיךְ
שְׁגָנָרָתִי מוֹסֵר וְתוּכָה תַּגְאַז לְבֵי, אֵיךְ לֹא שְׁמָעַתִּי
בְּקוֹל מָרוֹי³, וְלֹא הַקְשִׁבָּתִי אֶל דָּבָר מַלְפֵדי, וְעַתָּה
הַגְּנִי לְמַשֵּׁל וְלִשְׁנִינָה בְּתוֹךְ אַתְּיִ⁴ וּקְרוּבֵי⁵.
וְלֹד מַבְין⁶. יִשְׁמַח בְּבָאוֹ אֶל בֵּית מָרוֹי, וְהַפְסִיל
יִשְׁמַח בְּאַתְּיוֹ⁷ מִפְנֵיו. בְּשַׁבְּט וְנִסְרֵר⁸ הַפְסִיל,
וּבְדָבָרים בָּן מַבְין.
וְכָנוֹ אָמַר שְׁלָמָה: תַּחַת⁹ גַּעֲרָה בַּמַּבְין, מַהְפּוֹת¹⁰
בְּסִיל מַאֲהָה¹¹.

נַחַת ¹²	תַּפְרִח ¹³
וְטַב ¹⁴	תַּפְנִיחָה ¹⁵
גַּתְבִּיה ¹⁶	כּוֹא ¹⁷
מַזְרָח ¹⁸	מַזְרָח ¹⁹
יִסְרֵר ²⁰	בֵּין or בָּנוֹ ²¹
מַאֲהָה קָצְבָּמִים ²²	נַחַת ²³

a hundred times; a similar ellipsis will be found in Eccl. viii. 12.

בְּנֵי שׂוֹد מַצְוָה אֶחָת אֶנְבִּי מַצְוָה²⁴ שְׁמָרָה בְּלֶבֶךְ,
וְלֹא חַמּוֹשׁ²⁵ מִפְרִיךְ, בַּי יַקְרָה הָיָה בְּעֵינֵי אֱלֹהִים
וְאָנָשִׁים²⁶. אֶת כָּל רַע בְּעֵינֶךָ לֹא תָאַנְהָר²⁷ לְעַמִּיתֶךָ²⁸.

בַּי אָמַר אֶחָד תְּאַהֲבָהוּ בָּמוֹךְ, בְּדָלֶן בְּעִשֵּׂיר, בְּקַטְּן
בְּגַדְול, בְּנַכְּרִי בְּאַחִיך. הַלָּא אָב אָחֵד לְכָלָם, אָל
אָחֵד בְּרָאָם, בְּנֵיו הַמְּתָה בָּמוֹתָם בָּמוֹךְ. וּבַי תְּחִרּוֹשׁ
עַל בְּנוֹיו" רְעוֹה בְּלָא" חַמֵּס בְּכָפָט", הַיְיִתְבּ "בְּעִיטָן
וְהַו. שָׁמַע אֶת אָשָׁר סְפִּרוּ חַקְמִינוֹ":
גְּבָרִי אָחֵד בָּא אֶל הַלְּלִי הַגְּשִׁיא, וַיֹּאמֶר לוֹ לְאָמֶר:
אַתְּנִיחָד", אָם תְּלִמְדִינִי תּוֹרָת" אַלְהִיך" בְּעוֹד"
אַנְיָ עָומֵד עַל רְגֵל אַחֲת. וַיֹּעַשׂ הַלְּל וַיֹּאמֶר: זֹאת
הַתּוֹרָה אֲשֶׁר תִּשְׁמַר לְעַשְׂוֹת", וְאַהֲבָת לְרַעַע"
בָּמוֹךְ.

עֲמִיתָ⁵ אַנְחָ⁴ אִישׁ³ מַשְׁ² צָוָה¹
or עֲמִיתָ⁶ the prefix בְּ in this, and the repetition of
the same in the next word, are equivalent to the English—as
well as; the prefixes in the words following have the same force.
לָל⁷ literally—as they as thou, i. e. they as well as thou.
בְּגַן⁸ not⁹ literally—with not, i. e. without.
תְּזִירָה¹⁰ לֹא¹¹ יְחִיד¹² בְּקַטְּן¹³ יְמִתְבָּא¹⁴ אַלְזִים¹⁵
לְעַד¹⁶ גַּעַד¹⁷ again, yet, still; literally—in yet,
i. e. whilst yet, during the time that. Compare 2 Sam. xii. 22.
עַכְתָּה¹⁸ רְעַע¹⁹ עַכְתָּה²⁰.

בְּכָל חַפְאִיךְ קִנְחָה חַבְמָה וִקְנָה דְּשַׁתִּי, בַּי טֻבָּה
חַבְמָה מִבְנִים, וְדַשְׁתִּי נְבָחר מְהֻוּן וְעַשְׁר רְבָה.
בִּרְבּוֹת הַוְּנָך גּוֹן תְּרִבְיָה דְּאָנוֹתִיהָ דְּרִגְבִּתָה חַבְמָה

* נָבָן, the name of a Rabbi of whom frequent mention is made in the Talmud. He lived in Jerusalem about a century before the destruction of the Jewish empire by the Romans, and was celebrated for his great learning, as well as for his meekness and inexhaustible patience.

ונדרת, הרביה, נעם לנפש. הhone יאטמד מז' בועליו, ותחכמיה תשמור את בעליה. על בן יאמרו חמשלים, hone עובד. באדינו, ותחכמיה עובדה את אדינו.

בני גם אם באח חכמה בלביה, אל תהי חכם בעיניך, ועל בינהך אל תשע. שמע עצה וחווף לך, כי בבריל בבריל יותד, בן איש יותד ברעהו. ליה חכם ישרא, הלומד מבל אדם.

¹ so, i. e. in the same ratio, in the same proportion. Compare Exod. i. 12. ² by. ³ בון. ⁴ רבח. ⁵ משל. ⁶ בעל. ⁷ עבד ב. ⁸ the verb to work or serve, when construed with ב, that is . . . signifies sometimes—to make one work or serve. Compare Lev. xxv. 39; Jer. xxii. 13; but, when construed with את, i. e. את, signifies—to serve one, wait upon one, be a slave to one. ⁹ אדון. ¹⁰ בינה. ¹¹ שען. ¹² יסף. ¹³ חדד. ¹⁴ רע.

אל תחתבר עם רשעים, ולא תקרב אליהם, פן תאלף אוֹרחותם והיית בינם. אל תחרע את איש העיר, ובקהל בסילים אל תבא. בכל עת אהב להתרחבר עם חכמים. כי חולך את חכמים יתחכם, והוריד את כסילים יקח לו אולת ובלמה. מצורף לפסף וכור לזרחה, ואיש לפוי רעו.

¹ רשות. ² רעה: the particle את, by which this verb is followed in the text, is a preposition signifying—with; see Glossary. ³ לפקח: see Glossary. ⁴ פח: see Glossary.

בְּנֵי אָם חֲנִינָה¹ וְהַזָּה אֶלְהִים בְּעֶשֶׂר וּבִנְכָסִים, לֹא
תָּמַצֵּן אֶת לְבָבֶךָ מְאַחִיךָ הַעֲנִי וְהַאֲבִיוֹן. פָּתָוח
תִּפְתָּח אֶת יָדֶךָ לְתַתָּה² לוֹ, בְּפִי אֲשֶׁר גְּרַבָּךָ יְהוָה.
אֶל תֹּאמֶר³ לוֹ: לְךָ, שׁוֹב, וּמְחַר אַתָּנוּ. בַּי אָם אֶת
אֲשֶׁר תַּתְנוּ, תַּن הַיּוֹם, בַּי לֹא תַּדְעַ אָם יְשָׁלָל
יְדֶךָ לְתַתָּה⁴ מְחַר. הַיְה אָב לְעַנְיִים⁵ וּרְעֵעַ לְאֲבוֹנִים,
אֶל תְּלֻעֵג וְאֶל תְּבֹועֵג⁶ לָהֶם, בַּי לֹא תַּדְעַ מִמְּה תְּחִיה
אַחֲרוֹתָה; אַוְילִי בְּקִימִים תְּבָאֵים יְבָאֵ אַיְדָה, וְהִיא
בְּמַוְתָּם. הַיְוִיטָב⁷ אָוְקָאת בְּעַנְיָךְ⁸.
וְכוֹ אָמֶר שְׁלָמָה: אָוְטָם אָזְנוֹ⁹ מִזְעַקָּת¹⁰ כָּל, נִמְזָקָה
הָוָא וְקָרָא וְלֹא יַעֲנָה¹¹.

¹ חֲנִינָה see Glossary under חֲנִינָה. ² לְבָב. ³ נָתַן. ⁴ יְשָׁלָל. ⁵ יְלָך. ⁶ נָתַן. ⁷ יְלָך. ⁸ יַדְעַ. ⁹ אָמֶר. ¹⁰ לְדָרָך. ¹¹ עַנְיָה. ¹² בָּוֹז. ¹³ יַדְעַז. ¹⁴ יְמָתָב. ¹⁵ עַזְוֹן. ¹⁶ אָזְנוֹ. ¹⁷ זַקְנָת.

לֹא תַּטְוֵר אָפָח לְאַרְיָה, וְאֶל תְּשִׁיב¹² גְּקָם לְנוּמָלִיחָ
רַע. אֶל תֹּאמֶר: בְּאֲשֶׁר עָשָׂוִי לְיִי, כְּנָא אֲשָׁלָם לָהֶם. בַּי
אָם תְּעַשֵּׂה זֹאת, בְּמַה וּנְדַע¹³ בַּי טָב אַתָּה מְהָם.
בְּגִפּוֹל אָוִיבָךְ, אֶל תְּשִׁמָּח, וּבְקִשְׁלוֹ אֶל גִּילִי לְבָה. אָם
רַעֲבָ שְׁנָאָךְ¹⁴ הַאֲכִילָהוּ לְחַסְמָ, וְאָם צָמָא הַשְׁקָחוֹ¹⁵
מִים, וַיְהִי הַשְׁלָם לְךָ.
שְׁלַשׁ אֶלְהָה הַרְחָק מִפְּךָ, אָם תְּשִׁמָּר מִצְרוֹת¹⁶.
גְּפַשְׁךָ: דּוּבָר שְׁקָרִים¹⁷, אִישׁ חֲנִיףָ, וְחוֹלֵד רַכְבֵּל. אֶל

תָבָא אֲלֵיכֶם, וּבְבִיתְךָ¹ אֵל יְהוָה מְנוֹחָה לְכֹפֶר רַגְלָם,
בַי תֹּועֶבֶת² יְהוָה בְּלַעֲשָׂה³ אֱלֹהָה.

אָוִיב ⁴	שָׁוב ⁵	עַשְׂחָה ⁶	יְדֻעָה ⁷	נְטָר ⁸
אָזָקָר ⁹	שְׁאָא ¹⁰	שְׁחָה ¹¹	אָרְחָה ¹²	גִּיל ¹³ או גּוֹל
				בֵּית ¹⁴
			תֹּעֲבָה ¹⁵	עַשְׂחָה ¹⁶

כִי רְשָׁאָלָד¹⁷, אֲיַשׁ, אֵל תְּבַחֵל לְהַשְׁיבָוִי טָרָם תָּבִין,
אַתְ אָשָׁר שְׁאָלָד¹⁸.

מְשִׁיב דָּבָר בְּטָרָם יִשְׁמַע, אִוְלָת הִיא לו וּבְלִמָּה.
אֵל תְּרַבָּה, לְדָבָר, בַי בָּרוּב דָבָרים יְנוּדָעָה חֲסִיל.
רְבָרִי תְּכָס מַעֲטִים וּטוּבִים, וְדָבָרִי כְּסִיל רְבִים
וּרְעִים. הַחֲסָם עֲוָבֵד¹⁹ בְּלִשְׁוֹנוֹ, וְחֲסִיל עֲוָבֵד אַת
לִשְׁוֹנוֹ. מְנוֹת וְתִיְם בַּיד לְשֹׁוֹן, נְצָר לְשֹׁוֹנוֹ שָׁוֹמֵר
גְּפָשָׁוֹ.

בְּכָל עַת יְהוָה בְּגַדְיך²⁰ לְבָנִים²¹, וְאֵל תְּגַאֵל מִלְבָוּשֶׁיך²²,
פָּנִים תְּהִיאָה לְבוֹו בָּעֵינִי רְוָאִיך²³. פָּאָשָׁר יֹאמֶר מִשְׁלָוִי²⁴
הַקְּדָמָנִי: שְׁמָך²⁵ יְכַדֵּד בָּאָרֶץ מַוְלַדְתָּךְ²⁶, וּבְגַדְיך²⁷
יְכַדְּדוּ בָּאָרֶץ גְּבָרִיה.

רְאִיקָת²⁸ אֲרִישׁ לְבֹושׁ בְּגַדִּים בְּלִים²⁹ יִמְטָלָאִים³⁰,
חֲקוֹר אֲתוֹ. אִם פֶל הַוָּא וְאוֹ יְדוֹ מַשְׁגַת³¹ קְרַבָּהוּ
אֱלֹהָה, וְאִם עַשְׁיר הַוָּא, הַרְחִיקָהוּ מִפְּמָד, בַי בְּלִי³² הַוָּא
רַעַל בְּנֵי בְּלִי³³ רַעַם. וּבַי תְּرֵא אֲרִישׁ לְבֹושׁ בְּגַדִּים
צְוֹאִים³⁴, אֵל תְּחַקּוּר וְאֵל תְּדִרְוֵשׁ, בַי בְּגַדְיוֹ עַנוֹ³⁵
בּוֹ לְאָמָר: לֹא יְהִיא לְקַצְוֹן³⁶ לְךָ.

בְּאַלְמָם אֱלֹהִים נִבְרָא הָאָדָם, עַל כֵּן לֹא יָרָא בָּנוּ
עֲרוּתָה" בָּכֶר כָּל יְמֵי חַיּוֹ.

ידע⁵ . רְבָח⁴ . בֵּין or בָּוּן³ . שׁוֹב² . שְׁאַלָּל¹ .
אָתָה⁶ בְּ for the force of this verb when construed with
see page 57, note 8. רְאָתָה⁹ . לְבָנָן⁸ . גְּנִיד⁷ .
בְּלָחָה¹⁴ . רְאָתָה¹³ . מְזֻלְּחָתָה¹² . שְׁם¹¹ . קְשָׁלָל¹⁰ .
צְוֹאָה¹⁹ . בְּלִי¹⁸ . פְּיָלוּ = בְּלִי¹⁷ . נְשָׁגָן¹⁶ . טְלָא¹⁵ .
בְּעַנְחָה²⁰ : for the force of this verb when construed with
see Glossary. literally—for a pleasure, i. e. pleasant,
agreeable. עֲרָוּתָה²¹ nakedness; also—indecency: an indecent thing.

לְפָלָל שָׁתָה: שָׁתָה לְלִמּוֹד וְעַת לְשַׁחַק. אָם לְמִדְתָּת
הַרְבָּה בַּיּוֹם וְגַם עֲשִׂיתִי כָּל מְלָאכָתָה, בְּטוּב בְּעָנִי
מוֹרִיךְ" אָז וְרוּחָה לְכָה תְּעַכֵּב לְהַגְּפֵשׁ וְלַחֲתָעֵג. רָק
הַשְׁמֵר לְכָה פָּוּ וְפִתְחָה לְבָבֶךָ וְתְּהִרְחֵה בְּבָנִים לֹא אָמְנוּתִים,
אֲשֶׁר בְּבָיוֹתָם לֹא יָשְׁבְּנָנוּ רְגִילִים, פְּעָם בְּחוֹצֹות, פְּעָם
בְּרַחְבוֹת עִיר וּבְיוֹם שְׁמַחָה וּבְמוּעֵד רַוְקִדים
בְּאַיִלִים, וּעֲתוֹדִים עַל הַרִּים וּגְבֻעוֹת. אֶל בְּנֵי אַלְלָא
תָּלִמְד לְעַשּׂוֹת בְּמַעֲשָׂה הַשְׁוּילִים" הָאָלָה. בַּי אָם
שָׁב² בְּבִיתָה וְהַתְּעַלֵּס עַם חַבְרִיךְ בְּשַׁחַק אֲשֶׁר בָּוּ
מוּעֵל. בַּי גַּם בְּשַׁחַק וְתִנְגֶּר¹ נָעַר מָה וְרוּחָה מְשֻׁפְטוֹ
וּמְעַשְׂהוֹ" בִּימִים" דְּבָאים".

אַיִל ⁴	אָמְנוֹן ⁸	עַשְׂחָה ¹
נִכְרָה ⁹	חַבְרָה ⁸	גְּבֻעָה ⁵
בּוֹא ¹²	יְשָׁבָה ⁷	צְוִיל ⁶
מְעַלְּחָה ¹⁰	יּוֹם ¹¹	בְּוֹא ¹

אל בני אל לְחַבְמִים שָׁתָה יוֹן וְלַגְבּוֹנִים אֵין שָׁכֶר.
 אל תְּשִׂים בְּפֹום עַגְגָה, אל תְּרִא, יוֹן פִי וְתָאָדָם,
 וְכִי יִגְעַם מָאָד. חֲלֵק מְשֻׁמָּן דָּעַה לְחַבְדָה, וְבָקָרְבָה
 וְהִיא לְמִרְלָתָה פְּתַנְגִים: הָרָג וְאָבְדוּ גְּבִיאָה אַתְוָיָה,
 הָרָג לְגַזְחָה וְאָבְדוּ לְפָשָׁש. רְבִים חַלְלִי שָׁכֶר מְחַלְלִי
 חֲרֵב. רְבִים אֲשֶׁר בְּלָה תְּיוֹן מְאַשֶּׁר בְּלוֹ הָרָעָב
 וְהַקְּבָרָה. עַל גָּן יָאמְרוּ הַמְשֻׁלִים: *
 יוֹן אֵין מְסָפֵר.—[Ed.]

אָדָם	⁵	רְאָה	⁴	צָיוֹן	⁸	שִׁים or שְׁוּם	²	גְּבוּן	¹
בָּוָא	¹⁰	פְּתַחַן	⁹	מְלָרָה	⁶	קָרְבָה	⁷	חַזָּעָה	⁶
אָתָה	¹¹	preposition— <i>with</i> .		חַלְלָל	¹²	in the Piel— to consume, destroy.		כְּלָה	¹³
מְשַׁלֵּל	¹⁴			מְשַׁלֵּל	¹⁴	כְּבָחָה	¹⁵	אֲלָף	¹⁶
חָרָג	¹⁷			חָרָג	¹⁸	רַקְבָּה			

* Passages marked [Ed.] are from the pen of the editor.

משלים.

האריה והעכבר.

אריה אחד ישן על משוביו מבא עכבר וידלן
וינתר עליו ויערתו משןתו. ויחר אף האריה מאד
על זאת, ובקש להミתו. ויתהנו העכבר ויאמר:
אנא אדוני שא נא לפשע עבד אך הפעם, כי לא
במץ עשיתי זאת. ואני חני לך עבד גאנז, ובכל
פחי עבדך לבל אשר תצוני. וצחק האריה בקרבו
לאמר: מה יושענני זה. ואל העכבר אמר: לך
מפניiolala קטנת בעני מאך כי עתה הרגתיה.
וירוי מימים מלך האריה לטרוף טרף במשפטו. הוא
בא עד שדה הרועם, ופל בראות אשר טמננו
לרגליו. בראשות האריה כי קלטה אליו הרעה ונישא
קולו ונישאגן. ושמע העכבר את קול האריה, ונמהר
מיירב אליו וירא והגה האריה גאנז בחבלי רשותו.
ויזפוך את הטוב אשר גמל אותו, ויבורות בשינוי
את המבלים מעט מעט עד אשר נתקה הרשות,
ויאא האריה לחפשי. אז אמר העכבר אל האריה:
תגה בית לי נתחשבניא לא יוועל, ועתה ראה ראיית

ארת עבודתי אשר עבדתיך בחצאיי אורתך מיד
אוייבך. לבנו שים זאת לזכרון בכלבך:
בכל עת אהבת הרע ואהך לאורה יולד.

השועל והערב.

השועל ראה ערב עומד על עץ גבולה ובשר בפיו.
ויאמר השועל: עמה ערום אערים לטרוף התבש
מפני הערב. ויעמוד מתחת לעץ, ניקרא אל הערב
ויאמר: מרחוק שמעתי שמע כי צפת וכי געתה
מאת, ואין ערוץ אליו בכל עוף הרים, גם קילך
קול ערב משפח לבב השומע, ותכל נפשי לראותך
בגיים בפנים, וגם בקשתייך זמים רבים ולא מצאתה,
והגה זה היום אשר קויתיהו. ועתה אחורי אשר הרᾳ
אליהם את פניך, אנה השמיעני נא גם את קולך.
ויחק הערב על דבריו השועל כי האמינו לחלוקת
לשונו, ונישא את קולו לשירה, ובפתחו את פיו נפל
תבשך הארץ. ויקח השועל את התבשך וילך לה
ובלבתו אמר אל הערב: אמם חננה אליהם ולש
לה כל ולא חסרת דבר בלתי-מעט תבוננה.
בן ארחות כל דובר חלקות, בשפתיו יכבר ולבו
בל עמו.

האריה והשועל.

אריה אחד זקן ובא בימים אמר אל לבו: הנה

בָּא נִקְנַתִּי וְאֹור עֲנֵי אֵין אָתִי, וְלֹא אָוֶל עַד לְצַאת
הַשְׁדָּה לְטַרְוֹף טַרְוף בְּאָשָׁר עָשָׂתִי, וְעַתָּה אִמּוֹת
בְּרַעַב. אֵין לִי טֻוב כִּי אִם אַתְּחַלֵּ, רְשַׁמּוֹ
הַחַיוֹת וְיַבָּאוּ לְרָאוֹתִי, וְאֵן אָדָע מֵה לְעַשׂוֹת,
וַיַּעֲשֵׂנִי. וַיָּבֹא גַּם חַשְׁוּעֵל בְּתוֹךְ הַבָּאִים, וַיַּעֲמֹד
בְּפֶתַח וַיַּשְׁתַּחַתּוּהוּ לוֹ וַיַּשְׁאַל לוֹ לְשָׁלוֹם. וַיֹּאמֶר אַלְיוֹ
הָאָרִיה: לְמַה תַּעֲמֹד בְּחוֹזֵן בְּנֵי, בָּא אַלְיוֹ וְאַבְּרָכָה
לִפְנֵי מוֹתִי. וַיַּעֲשֵׂנִי חַשְׁוּעֵל וַיֹּאמֶר: כִּי רְאִיתִי רַבִּים אֲשֶׁר
בָּאוּ אַלְיוֹ מַאֲשֶׁר יָצָאוּ מִמֶּנּוּ.
עֲרוֹם רְאָה רְשָׁעָה נִסְתַּרְתִּי, פְּתַאֲמִים עָבְרוּ נִעְנְשָׂי.

הַאֲלִיל וְצַלְמוֹ.

אַלְיוֹ אֶחָד עַמְּד עַל אַפְקַי מִסּוּס, וַיַּרְא בָּהֶם אֶת צְלָמוֹ
וַיֹּאמֶר: אֲמָנָם לִי יִתְּרֵשָׁאת וְלִי יִתְּרֵעַ מִפְּלַת תִּיעַת
הַשְׁדָּה. בִּי חַנְגַּן אַלְהִים וַיַּתֵּן לִי קְרָנִים גְּבוּחוֹת
יְפוּת תְּאֵר וְטוּבּוֹת מִרְאָה, וְאוֹלָם בֶּל זֶה אַינְגַּני
שְׁוֹה לִי בְּכָל עַת אֲשֶׁר אַנְיָ רְוָאָה אֶת רְגָלֵי הַפְּלוּת
וְהַרְבּוֹת, כִּי لֹא רְאִיתִי בְּהַגָּה לְרֹעַ בְּכָל חַיּוֹת
הַשְׁדָּה. וַיְהִי בְּאָשֶׁר בְּלָה לְדִבֶּר וַיִּשְׁאַל אֶת עִינֵּיו
וַיַּרְא וְהַגָּה אַרְיָ רַצְןָ קְרָאתָנוּ. וַיַּרְא דָאַלִיל מִאֵד
וַיַּגַּס בְּתוֹךְ הַיּוֹרֵד לְהַמְלֹט מִיד הַאַרְיָ, וַיַּבְּחַפְזוּ לְנוֹסָס
וְהַגָּה הִיא גַּאֲחֹז בְּסַבָּד בְּקָרְנוֹי וְלֹא יִכּוֹל לְגַטּוֹת יְמִין
וְשְׁמָאֵל, וַיַּרְדֹּף הַאַרְיָ אַתְּרִיו וַיַּשְׁיגֵהוּ אַחֲרָיו בְּסַבָּד,
וַיַּטְרַפְּהוּ. וַיְהִי בְּאֶתְנָפְשׁוֹ וַיֹּאמֶר: אָכְנוּ נִסְבְּלָתִי

בַּאֲדָם כִּי שְׁנַאי תֵּחֶזְקֵלְיָה רְגָלִי אֲשֶׁר יָכֹלְוָה לְהַאֲצִילֵנוּ,
וְכִי אַהֲבָתִי אֶת קְרָנוֹתִי אֲשֶׁר דָּיו בְּעַזְבָּרִי לְתַתִּי בְּיַדְךָ
רוֹדְפִי.

כִּי אַרְחָות בְּסִילִים לְמַרְאָה עִינֵיכֶם וְשִׁפּוֹתֶה, עַל
כִּי יִמְרוּ טֻוב בְּרָע וְרָע בְּטוּב.

הַכְּלָב הַשְׁחָה.

כָּלָב שְׁחָה עַל פָּנֵי הַנְּהָר וַיַּזְדִּיב בְּפִיו רָאָה אֶת
צָלָמוֹ בְּשִׁבְלַת הַמִּים, וַיַּמְלֵב תְּשִׁוְקָתוֹ לְבָלָע אֶת אֲשֶׁר
בְּפִי הַאֲלָגָה וְחִפּוֹ לְפִתְחָה אֶת פִּיו וַיָּאֶבֶד מִמְּנָוֶן נִסְטְּרָפָו
אֲשֶׁר בֵּין שְׁנָיו.

אֵץ לְהַעֲשֵׂר לֹא יִגְּקַתָּה.—[Ed.]

הַצְּנוּ וְתִמְנוֹת.

זָכוּ וְשִׁבע זָמִים בְּשִׁבוֹת הַעֲרָה מִן הַנִּשְׁעָר וְאַגְדָּת
עָזִים אֲשֶׁר גְּרָת שָׁם עַל בְּתַפְּיו וְהַוָּא עַף וְגַעַג
וַיַּחֲלַשׁ עַל פָּנֵי הַשְׁדָה, כִּי בְּבָדָה עַלְיוֹ הַמִּשְׁא, וַיְשַׁאֲלֵי
אֶת גַּפְשׁוֹ לְמוֹת, וּבְמַרְדוֹחָה אַעֲקָב בְּקָל בְּחִי וְוִילָה:
הַהָּ, מַוְתָּה, לְפָה זֶה תַּעֲמֵד מִרְחָק, וְאַנְיִכְלְתָה גַּפְשֵׁי
לְרָאוֹתֶךָ. וַעֲתָה חֹשֶׁה נָא לְשַׁעַרְתִּי בְּיַד אַמְלָל אַנְיִי
וְאִם אַתָּה לֹא תְּחֻס עַלְיוֹ—מַר לִי מַר.—הַוָּא טְרַם
בְּכָה לְדִבָּר וְהַגְּרָה הַמִּזְרָח לְקַרְאָתוֹ, וַיְהִי אֶת שְׁנָוֶן

* See note at the bottom of page 61.

תיקרא אליו בקהל רעם: מה לי וiquid כי הרגנותני
מפיקומי לבא אליך. ואתה בן אדס, חנני לבל
אשר תצוה עלי הגד לי מה חפצך ותעש.—בראות
הראש את המלאך המפלהית עמד לפניו וחרבו
שליפה בידיו ותפעם רוחו, כי נורא המראה עד
מאד. ויש אותו בערמה ויאמר: כי אדני אל נא
ויחר אפה בעבדך, כי רק לערני לעם על שבמי
את המשה אשר לרגלי קראתיך.
קשה יום ואמר בפיו: קצתי בתייה והוא לא בן
ירמה. בשפטיו יקרה למוות, ולבו בל עמו.—[גפ]

הkopf והשועל.

“מי הוא בקהל החיים אשר יעשה קטן או גדל
ואני לא אוכל לעשות במעשהיו ובמשפטו.—חינה
אם תדע.”

בן חתפкар הקוף על השועל. וישן השועל ויאמר:
“ואתה חיה נא גם אתה מי הוא נבזה ונקלה בקהל
ה חיים לחתפкар ולהתברך בלבבו לאמר כי יוכל
לעשות במעשה ובמשפטך.”

ענה בסיל באולתו, פו רעה חם בעניין.—[גפ]

החצין.

איש אשר عمل וبنע כל זמי ל לעשות עשר ולרכש

רכוש, ואשר גם הצליח את רפו על האדמה ויהי לו שדות וכרמים, מקנה צאן ומקנה בקר, מעבה רבה, לא חתירה במלאתו ביום זקנתו בבימי עיריו, וכן אחר אשר נס לחיו וכן עינו בהתה מזקן עוד לא הרפה ידיו מלעבך את עובדת האדמה לחרש חורישו ולקוצר קצירו באשר הסדין לעשות בימי עולםיו. ויהיו הימים ויצא השדה בפעם בפעם לעבד עבדתו, והימים ימי קציר חיטים, ותך המש על ראשו כחם הימים, והוא בן תשעים שנה מאלים אלפים בתוך השדה באחד האברים, וחילש ניתעלף ויחדל מעשנת את מלאכתו וילד לו לשבת ולהנפש תחת אחד השיטם. הוא בא עד הארץ הרענו אשר בקצתו שדהו, אך נחו כפות רגליו בצל הארץ, והגתה לפניו תמונת איש גביד ונושא פנים לבוש ארוכמו ותארו בתאר שר ומלאך. בראשות האיש התקנו את המראה אשר לנגידו לא קמה רוחו בו ובגן לבו כי לא האמין אם בתקין גראתך אליו המראה חגדולה זאת, או אם חלום תzion לילה הוא. עידנו עומדת משתחאה מחריש לדעת מה זה וממי זה אשר רואות עיניו, וישמע קול מדבר. אלו לאמור: אל תיראبني ולא תעה לא תאנה אליך וגנע לא

* (סח'גער for פְּגַעַר). Compare Numb. vii. 89; Ezek. ii. 2; ibid. xlvi. 6, in which three instances the *Hithpael* of the verb seems to be intentionally introduced, to denote that the words, as being miraculous and supernatural, were uttered, as it were, of themselves, and not through the medium of the usual organs of speech. See Mendelssohn's *תנ"ך* on Numb. vii. 89.

יקיר באנדרט. כי כה יתירה באהר
טוב אֲבָקַדְתָּ לְזִקְנֵתֶךָ
בו רוד כָּלְבָּדְתָּ
מליצה מה רְבָצְעָךְ
לְךָ וּמָה כָּלְבָּדְתָּ
סְולִית.—**בְּכָלְבָּדְתָּ**
בעחת ובטהר כָּלְבָּדְתָּ
ויאמר: **בְּיַאֲבָדְתָּ** כָּלְבָּדְתָּ
ואל תור אֲבָדְתָּ כָּלְבָּדְתָּ
פָּנֵי אלדיות רְבָצְעָךְ. צויה אם גְּדוֹלָה זו דואת-
שלמה אֲהָרָן כָּלְבָּדְתָּ
חַשְׁאָל לְמַעַשְׂךָ יְהִיבָּדְתָּ.—**בְּלָא** צויה שְׁלָמָה אֲהָרָן
הגמלה לראות רְבָצְעָךְ וְתָהָם מְפַתְּחָךְ. מְפַתְּחָךְ אֲהָרָן
ובו אעשה בו אֲבָדְתָּ כָּלְבָּדְתָּ
מאכל.—**בְּאַשְׁר** בְּלָא רְאֵשׁ הַקּוֹל בְּהַבְּרִי אֲלֹוי סְנִיר לאמור:
האלה וינשמע את הקול בְּהַבְּרִי אֲלֹוי סְנִיר לאמור:
אמנים בני פו הַקּוֹל אֲשֶׁר דברות כי לְלֹד הַלְּבָתָה אל
הגמלה באשדר צויתך. אולם דוג תודע כי אפס קאה
דרפה ראיית ובלו לא ראיית. ועעה אַיְזָקָד שְׁמַע
בקולי, שוב לך אל הגמלה שניית ראייה רְבָצְעָךְ וְתָהָם
גם אתה למצווא מְרַגְּלָת לְגַשְׁתָּה בְּבָא רְבָצְעָךְ אֲבָר
או בְּהָם חָצֵץ. לְצַמֵּח בְּהַלְּקָה, לְצַמֵּח יְלַבְּשָׁת
מְמֻעָשִׂיך וּמְשַׁבְּצָיך דָּד בְּחַרְף סְנִיר.
לְכָל זָמֵן וְתַהְתֵּן לְכָל הַכָּן—[82]

דברי חפץ מלשנות העמים.

Man makes a death which nature never made ;
Then on the point of his own fancy falls,
And feels a thousand deaths in fearing one.

YOUNG.

ג' חמשה ומליל.

מוות מותים בדאו מלכט אל לא עשרה
בליהות אימה וחרשו עליו או ותמהו
אבל על חרב דמיונם ופלוי בעודם בתיים,
כל עוד ייראו מוות יראו מוות אלפיים.

[Ed.]

An angel's arm can't snatch me from the grave ;
Legions of angels can't confine me there.

YOUNG.

מרקחת שחת מלאך אל לא יוכל האל נברה,
אף מתחנה אללים קאצחה יד מלסנרג עלייו הקבר.

[Ed.]

Man is to man the sorest, surest ill :
A previous blast foretells the rising storm ;
O'erwhelming turrets threaten ere they fall ;
Volcanoes bellow ere they disembogue ;
Earth trembles ere her yawning jaws devour ;
And smoke betrays the wide-consuming fire :

Ruin from man is most conceal'd when near,
And sends the dreadful tidings in the blow.

YOUNG.

ג' מהשווים ומלל.

מְרַעַת אָדָם לֹאָדָם אֵין רָע בָּאָדָם,
הַסְּעָר וְרָעָם בִּזְעָפָט רָם בָּאַתְּקָרֶץ,
מְנַלְל עַשׂ עֲדֵי יְפָל וְתָרֵיד עַם זְנָה בְּחָרֶת,
הַרְרֵי אַשׁ עֲדֵי יְבָקֵשׁ בְּקָל יְהָמֵם יְתָה,
עַד בְּצָת פִּיהָ חַלָּא תְּרֻעָשׁ אָדָם אֶפְתָּנוּעָ,
נִם הַעֲשָׂו יְתָעוּה בַּי אַשׁ נְכוֹן לְבָלָע.
אָכְנוּ גְּכָלִי אָנוֹשׁ יְתָחְפְּשָׁו בְּגַנְשָׁתָם אַלְנָנוּ,
בְּלָגְדָע מְגַנְפָתָם עַד אָם הַרְבּוּ פְצָעָנוּ.

[Ed.]

Crescit amor nummi, quantum ipsa pecunia crescit.—JUVENAL.

בְּרִבּוֹת הַהּוּן כֵּן תְּרֵבָה אַהֲבָת הַהּוּן.

[Ed.]

Amor et melle et felle est fecundissimus.—PLAUTUS.

הַאֲהָבָה תִּמְתִּיק צָוֹפִיהָ מְדֻבָּשׁ אֲלֹשֶׁר תְּעִשְׂיָה הַרְבָּרִים
וְהִיא נִם הִיא תְּשִׁבְיָעָנוּ רָאשׁ וְלִעְנָה וּמְרָרִים.

[Ed.]

Mors sola fatetur

Quantula sint hominum corpuscula.—JUVENAL.

אֵד חַמּוֹת יוֹרְנוּ
הָוָא אֵד הוּא יוֹדְעָנוּ

בַּיְדָךְ כְּחִנְבִּים בְּעֵינֶיךָ גְּוִיתִינוּ,
וְאָם הַמָּה בְּגַפְלִים יְהִי בְּעֵינֶיךָ.

[Ed.]

Who steals my purse, steals trash ; 'tis something, nothing ;
'Twas mine, 'tis his, and has been slave to thousands ;
But he, that filches from me my good name,
Robs me, of that which not enriches him,
And makes me poor indeed.

SHAKSPEARE.

ג' חטשה ומשלל.

מעט קט ורע לי נקב בי וגבב אמתחתוי
הן על רכוש בל אופען, על הוון לא בטהתי.
מי ברית ברית עם עשר בי לא ישבנו,
או עם בצע בי לעבד עולם יקחנו,
מיד אל יד ילקבו אלה, עם מי יעמודו,
משרתי בסיל דיו בסילים אלף עוד יעבדו
גם בוואם גם לברתם מהבל הטענה
על גו לסתם בל אידאן, אף לא אדע בחד.
אך אם שם טוב יקר מפו מני גזלה,
חי אני זיה, כי איז הרסתה, לא חמלת,
הן שתתים רעות עשית, אותי שבלת,
ולך מה חוספת, או מה טוב לך פעלת.

[Ed.]

Vice is a monster of so frightful mien,
As, to be hated, needs but to be seen ;

Yet seen too oft, familiar with her face,
We first endure, then pity, then embrace.

POPE.

ג' חנשוח ומלעל.

בְּשָׁרֶץ נִבְזָה וַגְּאַלְחָ בָּן יְתָרִיד פָּנִי הַרְשָׁעָ,
לֹא תִּאֲרֵ לֹא מְرָאָה לוֹ רְאָהוּ וַתְּעַבְּנוּ.
אוֹלָם הַשְּׁמֵר לְהָ, תַּדְלֵ מְהֻבֵּיט אֶל פְּשָׁעָ,
פָּנִים תִּסְכְּנוּ גַּפְשָׁךְ עַפְנוּ לְבָלְתִּי עוֹד שְׁקָצָנוּ,
פָּנִים תִּחְמַלְלָ, פָּנִים תִּרְחַמְמָהוּ תְּחַת שְׁגָאָתָה,
אַחֲר תִּדְבַּק גַּפְשָׁךְ בָּוּ לְאַתְּבָה בְּבָסְתָּהָ.

[Ed.]

Mais des penchants faciles à surmonter nous entraînent sans résistance : nous cédons à des tentations légères dont nous méprisons le danger. Insensiblement nous tombons dans des situations périlleuses dont nous pouvions aisément nous garantir, mais dont nous ne pouvons plus nous tirer sans des efforts héroïques qui nous effraient, et nous tombons enfin dans l'abîme, en disant à Dieu : Pourquoi m'as-tu fait si foible ? Mais malgré nous il répond à nos consciences : Je t'ai fait trop faible pour sortir du gouffre, parceque je t'ai fait assez fort pour n'y pas tomber.

JEAN JACQUES ROUSSEAU.

ג' חנשוח ומלעל.

מִמְּסָלוֹל הַיוֹשֵׁר בַּי יְסֹור תְּעֵה רֹוח
בְּלִי וַרְאָה בַּי הַרְשָׁת עַל רַגְלָוּ סְרוּחָ,
מִהָּר וַבְשָׁל יְפָל בְּפָח שְׁתָם הַעֲוָן,
בֵּין מַצּוֹּלה—אֵין מַפְלָט, מַשְׁם מַזְאָ אֵין.
אֵין בְּאָל וַתְּנוּ לְפֵי וַבְטָא בְּשָׁפְתִים
לְאָמֵר : מִזָּה אַיְדָא אַצָּא וְאַנְיַ רַפָּה יְדִים.

GLOSSARY.

ABBREVIATIONS.

adj.	stands for adjective.	K.	stands for <i>Kat.</i>
adv.	adverb.	lit.	literally.
advly.	adverbially.	m.	masculine.
collect.	collectively.	metaph.	metaphorically.
com. g.	common gender.	n.	noun.
comp.	compare.	<i>Niph.</i>	<i>Niphal.</i>
conj.	conjunction.	p.	participle.
constr. w.	construed with.	p. a.	participle active.
dem. pron.	{ demonstrative pronoun.	p. p.	participle passive.
du.	dual.	<i>Piel.</i>	<i>Piel.</i>
e. g.	for example.	<i>Pilp.</i>	<i>Pilpel.</i>
f.	feminine.	pl.	plural.
fut.	future.	pref.	prefix.
<i>Hiph.</i>	<i>Hiphil.</i>	prep.	preposition.
<i>Hithp.</i>	<i>Hithpael.</i>	pron.	pronoun.
<i>Hithpalp.</i>	<i>Hithpalpel.</i>	<i>Pu.</i>	<i>Pual.</i>
<i>Hoph.</i>	<i>Hophal.</i>	q. v.	which see.
i. c.	in construction.	r.	root.
i. e.	that is.	rel. pron.	relative pronoun.
imp. v.	impersonal verb.	trans.	transitive.
inf.	infinitive.	v.	verb.
interj.	interjection.	viz.	namely.
intrans.	intransitive.	w. af.	with affix.
i. q.	the same as.	= (sign of equality) the same as.	

א

אָבִי, אָבִיךְ, אָבִינוּ or אָבִינוֹתִי; אָבִי* — i. c. w. af. אָבִי or אָבִינוֹתִי; אָבִי* — i. c. w. af. אָבִוֹת — a father, head of a family.

* In one instance only בָּבֶן, viz. in בָּבֶן כָּלִיל a father of a multitude of nations, Gen. xvii. 4, 5; where the anomaly was in all probability introduced in order not to disturb the sound of אָבְרָם, the original name of the Patriarch.

- * **אָבֹד** *M.* מְאֹד K. to perish, be ruined; constr. w. מִן to be lost [to one]; *Pi.* to destroy; *Hiph.* to cause to perish.
- אָבֵחַ** —i. c. אָבֵחַ —destruction, ruin.
- † **אָבֵחַ** i. q. אָבֵחַ .
- אָבָה** K. to be willing, be content.
- אָבָס** —p. p. *K.* of אָבָס —fatted, stalled.
- אָבִיב** a corn-ear; (likewise) the season when the corn is in the ear, spring.
- אָבִיזָן** needy, a needy man.
- אָכָל** K. to mourn, lament; *Hiph.* to cause to mourn; *Hithp.* to mourn, lament.
- אָכָל** verily, indeed, but, however.
- אָבוֹן** —w. af. אָבוֹן; pl. אָבוֹנִים —a stone.
- אָנְגָה** —i. c. אָנְגָה —a bundle.
- אָגָר** K. to gather.
- אָגָר** a vapor, mist.
- אָדָם** red.
- אָדָם** K. to be red; *Hiph.* to paint red; *Hithp.* to sparkle with a red colour (used of wine in Prov. xxiii. 31.)
- אָדָם** a man; also the name of the first man; Adam.
- אָדָמָה** —i. c. אָדָמָה —ground, earth.
- אָדוֹן** —i. c. אָדוֹן —a Lord, master, possessor, owner.
- אָדוֹב** K. to love, like, be fond of; *Niph.* to be loved.
- אָדָבָה** —i. c. אָדָבָה —love, friendship.
- אָדָלָה** —pl. אָדָלָה —a tent, tabernacle.

* The roots of verbs will be given without points through the whole of this Glossary.

† Words given in this Glossary with only one, i. e. the absolute form, are either not commonly used with the constructive form, or have the same form for their constructive and absolute state.

- מִזְבֵּחַ** the tabernacle of the congregation.
אוֹרֶה or.
אָיָב — w. af. **אָיָבָה**, (strictly p. a. K. of one hating, i. e. an enemy.
אֲיָלָה perchance, peradventure.
אֲיָלָם but, however, nevertheless.
אֲיָלָת — w. af. **אֲיָלָתָה** — folly.
אָוֹן strength, wealth.
אֲוֹפֵר a country celebrated for its gold mines.
אָרֶץ K. to hasten, be hasty; *Hiph.* to press, urge.
אֲוֹצָר — i. c. **אֲוֹצָרָה**; pl. **אֲוֹצָרוֹת** — a treasure, magazine.
אָוָר K. to shine; *Niph.* to be enlightened; *Hiph.* to cause to shine, to enlighten.
אָוָרֶה — pl. **אָוָרִים** — a light.
אָוָתָה — pl. **אָוָתּוֹת** — a sign.
אָזֶן then.
אָזֶן — w. af. **אָזֶןָה**; du. **אָזֶנְגִים** — an ear.
אָוָרֶת K. to put on as a girdle; *Niph.* to be girded; *Pi.* to gird; *Hithp.* to gird one's self.
אָחָה — i. c. **אָחָהָה**; w. af. **אָחָהָה**, **אָחָהָה**, &c.; pl. **אָחָהִים** — a brother.
אָיְשָׁה **אָיְשָׁהָה**. See **אִישׁ**.
אָחָד m. } One; used likewise as an indefinite article;
אָחָת f. } e. g. **אָיְשׁ אָחָד** a man, a [certain] man.
אָחָהָה a meadow.
אָחָהָה back side, hinder side.
אָחָהָה — i. c. **אָחָהָהָה** — a sister.

- אָחֹז** *K.* to seize, lay hold of; *Niph.* to be seized or taken; (likewise) to take possession of; *Pi.* to fasten; *Hoph.* to be fastened.
- אָחֹזָה** — i. c. **אֲחֹזָה** — a possession.
- אָחָר** m. — pl. **אֲחָרִים** — } other, another.
- אָחָרֶת** f. — pl. **אֲחָרוֹת** — }
- אָחָר** } after, behind.
- אָחָרִי**
- אָחָר** } afterwards.
- אָחָרִי כֵּן**
- אָחָרִית** an end, final state.
- אָחָרְבִּית** backward, backwards.
- אָחָת** See **אַחֲד**.
- אָטֵם** *K.* and *Hiph.* to stop, close, shut, (e. g. the mouth or ears).
- אֵי** (more frequently used in pl. אֵיִם) an island, isle.
- אֵיד** misfortune, calamity, ruin.
- אֵיה** where?
- אֵיךְ** how?
- אֵלֶּךָ** — pl. **אֵילָם** — a ram.
- אֵלֶּךָ** — pl. **אֵילָם** — a stag.
- אֵימָה** — i. e. **אֵימָת** — fear, terror.
- אֵן** nothing.
- אֵין** — w. af. **אֵינָנִי**, **אֵינְךָ**, **אֵינוֹנָךְ** — I am not, &c. — no,
- אֵין** there is no.
- מִאֵן** for want of, without.
- אֵישׁ** — pl. **אֱנוֹשִׁים** * — a man, each man, every man, every one; (also) a husband.

* In sublime language אֵישׁים.

GLOSSARY.

- אֶלְעָזָר** lit. [each] man
to his companion; or,
אֶחָד lit. [each] man
to his brother } one to another.
- אֵישׁ** lit. a little man; eye-ball, pupil (so called on account of the little image which men perceive in each other's eyes).
- אִיתָן** strength, vigour.
- אַךְ** but, only.
- אֲכֹר** cruel, a cruel man.
- אֲכֹרִי** cruel, merciless.
- אֶכְל** K. or Pi. to eat, consume; Niph. and Pu. to be eaten, be consumed; Hiph. to cause to eat, to feed.
- אֶכְלָל** food, victuals.
- אָכְנָן** verily, truly.
- אָכָר** a husbandman.
- אֵל** power, might; (hence also) God.
— w. af. אָלֵי, אָלֵיָה, אָלֵיכָם, אָלֵל, &c.— to;
(likewise) because of, on account of.
- אַל** not.
— com. g.— these.
- אַלְמָנִים** — pl. n.— i. c. — אַלְמָנִי — God; (likewise) an angel; judge.
- אַלְמָנָה** friend, head of a family, chief; (likewise) a bullock.
- אַלְמָח** Niph. to be filthy.
- אַלְמָם** Pi. to bind (e. g. sheaves).
- אַלְמָם** dumb, a dumb man.
- אַלְמָתָה** — i. c. — אַלְמָתָה — a sheaf of corn.

- אַלְמָן** a widower.
אַלְמָנָה a widow.
אֲלָפֶךְ — pl. **אֲלָפִים**; du. **אֲלָפֵם** — a thousand.
אָלָפָה *K.* to learn; *Pi.* to teach.
אִם — w. af. **אִמְתִּי**; plur. **אִמּוֹת** — a mother.
אִם if, whether, though, although; See **כִּי אִם**.
אִמָּה — w. af. **אִמְתִּי**; pl. **אִמְתּוֹת** — a female servant, maid-servant.
אִמְשָׁי strong, powerful.
אִמְשָׁי לִבְךָ lit. strong of heart, i. e. courageous.
אִמְנָה *K.* to nurse, bring up, educate; (likewise) to be true, be faithful, to secure; *Niph.* to be firm, be secure, be faithful; *Hiph.* to attach faith, regard as true, believe, trust.
אִמְנוֹן — p. p. *K.* — educated.
אִמְנוֹן interj. Amen !
אִמְלָלָה faint, languid, wretched.
אִמְנָם verily, certainly.
אִמְץ *K.* and *Hiph.* to be strong; *Pi.* to strengthen, make firm; *Hithp.* to strengthen one's self, to collect one's strength.
אִמְרָה *K.* to say, speak within one's self, i. e. to think. **לִאמְרָה** saying; *Niph.* to be called; *Hiph.* to declare solemnly; *Hithp.* to boast one's self.
אִמְתָּה truth.
אִמְתְּחִתָּה — w. af. **אִמְתְּחִתִּי** — a sack, bag.
אָנָא I pray, I beseech.
אָנָה *Pi.* to bring on, cause to befall; inflict; *Pu.* to happen, befall; *Hithp.* to seek occasion against [any one].

אָנָשׁ — pl. **אָנָשִׁים** — a man.

אָנְחָנוּ we.

אָנָי in pause
אָנָכִי } I.
אָנָה

אָנָי } — pl. **אָנָיוֹת** — a ship, vessel.
אָנָה

אָנָשִׁים See **אָיָשׁ** and **אָנָשׁ**.

אָסַף *K.* and *Pi.* to collect, gather; (likewise) to take away; *Niph.* and *Pu.* to be gathered, to be taken away; *Hithp.* to assemble, collect together.

אָסַר *K.* to bind, tie to, yoke (horses to a carriage); *Niph.* and *Pu.* to be bound.

אָף — du. **אָפָּיִם** — a nose; (likewise) anger.

אָפָּק lit. long of nose, i. e. slow to anger.

אָפָּצָר lit. short of nose, i. e. soon moved to anger. See p. 13, Note upon the notes 14, 15.

אָגָן also.

אָפָּה *K.* to bake; *Niph.* to be baked.

אָפָּקִים — i. c. **אָפָּקִים**; pl. **אָפָּקִים** — a stream.

אָפָּטָה nothing but, only.

אָפָּקָה *Hithp.* to restrain one's self, to check one's self.

אָגָל — w. af. **אָגָלֵי** — near, hard by.

אָרְבָּעָה m. — i. c. **אָרְבָּעָה** } four.
אָרְבָּעָה f.

אָרְבָּעָה forty.

אָרְבָּעָה purple.

אָרְזָן — i. c. **אָרְזָן** — a chest, ark.

אָרְחָה a way, path, manner.

- נִירָה** lit. path of plainness, i. e. plain path, way of rectitude.
- אַרְחָה** — i. c. **תַּחַת** — a course, manner; (also) a company of travellers, caravan.
- אַרְיֵי** } — pl. **אַרְיוֹת** and **אַרְיוֹם** — a lion.
- אַרְךָ** **K.** to be long; *Hiph.* to cause to be long, make long, prolong; *intrans.* to be long.
- אַרְךָ** long of (found only in construction).
- אַרְךָ רָוחַ** lit. long of spirit, i. e. patient, enduring, a patient man.
- אַרְךָ אֲקִים**. See **אָגָּג**.
- אַרְםָ** name of a country; Aramea, Syria.
- אַרְצָ** — w. af. **אַרְצִי**; pl. **אַרְצּוֹת** — earth, a land.
- אַרְשָׁ** *Pi.* to betroth.
- אַשְׁ** — w. af. **אַשְׁׁי** — fire.
- אַשְׁתָּ** — i. e. **אַשְׁתִּ**; w. af. **אַשְׁתִּי**; pl. **נְשָׁוֹם** — a woman, wife.
- אַשְׁתָּה** lit. [each] woman to her sister, one to another. Comp. **אַחֲרָן**. See **אִישָׁ**.
- אַשְׁוֹר** name of a country; Assyria.
- אַשְׁבָּלָ** — pl. **אַשְׁבָּלוֹת** — a cluster of the vine.
- אַשְׁמָ** **K.** to be guilty; *Hiph.* to pronounce [one] guilty.
- אַשְׁמָם** — pl. **אַשְׁמָמִים** — (strictly p. a. **K.** of **שָׁם**) guilty.
- אַשְׁר** rel. pron. which, who.
- **אַשְׁר** — lit. which — me } whom.
אַשְׁר — lit. which — thee, m. &c. }
שָׁם — **אַשְׁר** — lit. which — there, i. e. where.
- אַשְׁר** conj. that, so that.

עַל אֲשֶׁר because that.

בְּאַשְׁר in as much as, seeing that.

כְּאַשְׁר as, according to what.

כְּאַשְׁר ... בָּן ... as ... so, in proportion as.... .
so Compare Exod. i. 12.

אָשֶׁר lit. happiness (or rather happinesses) of; [O the] happiness of! it is commonly Englished by: *happy* is, or *blessed* is.

אַתָּה — w. af. **נָתָתִי, אֹתָתִי, &c.** — } is a mere mark of
אַתָּה (when it has no accent) } the accusative case.

אַתָּה — w. af. **נָתָתִי, אָתָתִי, &c.** — prep. *with*; (in a few instances) *from, out of*.

אַתָּה m.) thou.
אַתָּה f.)

אַתָּם m. }
אַתָּה or **אַתָּנה** f. } ye.

ב

בְּ — w. af. **בְּהֵךְ, בְּזִי, בְּגִי, &c.** — pref. in, on, with, at, by, out of, through, against, among, amongst.

בָּאָרֶת — pl. — a well.

בָּאָרֶתֶבֶעַ name of a place.

בָּאַשְׁר See **אֲשֶׁר**.

בָּנָד — w. af. **בָּנָדִים**; pl. — a garment.

בָּנָד K. to deal faithlessly.

בָּנָד faithlessness.

בָּרָא K. to invent.

בָּדָד K. to be solitary, to live in solitude.

בָּדָד solitary.

- בריל** tin.
- בדל** *Hiph.* to distinguish, set apart, separate; *Niph.* to be separated.
- בדלון** bdellium.
- בדל** *Niph.* to be confounded, be troubled, be frightened; *Pi.* to confound, trouble, frighten; (likewise) to be in haste; *Hiph.* to confound, trouble; (likewise) to hurry, hasten.
- בָּהֶמְתָּה** — i. c. בָּהֶמְתִּי; w. af. בָּהֶמְתִּי; pl. בָּהֶמְתֹּות — cattle, beast.
- בָּדָקֵין** See קַרְבָּן.
- בוא** *K.* to come, come in, enter; *Hiph.* to cause to come, i. e. to bring; *Hoph.* to be caused to come, i. e. to be brought.
- בָּזָן הַשְׁמַעַת** lit. the coming [down] of the sun, i. e. the setting of the sun, sunset.
- בָּזָן** *K.* to despise.
- { בָּזָן** or **{ בָּזָן** *K.* and only once in *Pi.* to understand, perceive, consider; *Niph.* to be intelligent; *Hiph.* sometimes intrans. like *K.*, and sometimes trans., to cause to understand, to cause to perceive, &c.
- { בָּזָן** — pl. בָּזָרוֹת — a pit, hole.
- בָּזָן** *K.* — fut. אֲבָזָן, יְבָזָן — to be ashamed; *Hiph.* to cause to be ashamed, i. e. to put to shame; *Hithp.* to be ashamed of one's self.
- בָּזָן** — perhaps בָּשָׁן — *K.* and *Pi.* to tarry, delay.
- בָּזָן** = בָּזָן *K.* and *Hiph.* to despise; *Niph.* to be despised.
- בָּזָן** — p. p. *K.* of בָּזָן — despised.
- בָּזָן** — pl. בָּזָנִים — a youth, young man.
- בָּזָן** — p. p. *K.* of בָּזָן — chosen.
- בָּחַל** *K.* — constr. w. ... בָּחַל בָּ... — to be disgusted with...

- בחן** *K.* to try, prove, explore, examine.
בחר *K.* to choose; when constr. w. בָּ (בְּחַר בָּ) it signifies: to prefer, be pleased with; *Niph.* to be preferable.
בטא *Pi.* to speak rashly.
בטע *K.* to trust, confide in, rely on, be confident; *Hiph.* to cause to be confident, inspire with confidence.
בטח security, safety.
לבטח likewise **בִּטְחֹן** (used advly.) safely, securely.
בטן — w. af. **בִּטְנִי** — womb, belly, inward parts.
בי (a particle of entreaty) I pray.
בין
{ ביןות} between, among, amongst.
בינה — i. c. — **בִּינַת** understanding, intelligence.
בית — i. c. ; w. af. ; **בֵּיתִי** ; pl. — a house.
בית אב lit. house of a father, father's house, i. e. a family.
בית הרחפה lit. a house of freedom, i. e. an isolated and quiet house. (According to some it signifies: a house of infirmity, an infirmary.)
בכה *K.* to weep, lament.
בכור firstborn.
בל not.
לבל that not, in order that not.
בלאט sometimes **בלט** — secretly, privately.
בלה *K.* to wax old, be worn out; *Pi.* to waste, spend.
בללה — pl. **בללים** — old, worn out.
בלחה — pl. **בלחות**; i. c. **בלחות** — terror.
בלתי not; **בבלתי** without.
לבלתי that not, in order that not.

- מִבְלָת** because that not, for want of.
- בָּלַע** *K.* and *Pi.* to swallow up; metaph. to destroy; *Niph.* to be swallowed up; *Pu.* and *Hithp.* to be swallowed up, be destroyed.
- בְּלֹתֶה** not, without, except.
- לֹבְלָתִי** not to, so that not.
- בֵּן** — i. c. * — *Banim*, *beni*, *ben* — pl. ; w. af. *בָּנָה* — son.
- בְּנָה** *K.* to build; *Niph.* to be built.
- בְּנָות** See *בָּת*.
- בָּעֵל** — w. af. *Bael*, *ba'al*, *ba'el* — a husband.
- בָּעֵל** — w. af. pl. of excellence with singular meaning — *בָּעֵלָה* — a Lord, owner, possessor, man.
- בָּעֵל** lit. possessor of wing, i. e. a winged being.
- בָּעֵל** lit. possessor of life, i. e. a living being.
- בָּעֵל חַיִם** living beings.
- בָּעֵל רְחִמָּת** lit. possessor or Lord of mercies, i. e. a merciful being.
- בָּעֵל** — pl. — name of an idol; *Baal*.
- בָּעַר** brutish, in the highest degree ignorant and foolish.
- בָּעַת** *Pi.* to trouble, terrify; *Niph.* to be afraid.
- בָּצָר** — i. c. *בָּצָר*; w. af. *בָּצִיר* — vintage, season of the vintage.
- בָּצָע** — i. c. — *בָּצָע* — gain, wealth (gotten by sordid means).
- בָּצָק** — i. c. *בָּצָק* — dough.

* In a few instances *בָּן*; particularly in the patronymic of *Joshua* *בָּן נָנוֹן* [the] son of *Nun*, where this form is constantly preserved.

- בקע** *K.* and *Pi.* to split, cleave, divide, break through, break open; *Niph.* to be broken open, burst; *Hiph.* to break through; *Hoph.* to be broken through; *Hithp.* to divide itself, to be rent.
- בקעה** — i. c. **בקעת**; pl. **בקעות** — a valley, low country.
- בקר** — pl. **בקרים** — morning.
- בקר** — i. c. **בקר**; w. af. **בקרי**; pl. **בקרים** — an ox, collect. horned cattle, herds.
- בקש** *Pi.* to seek, ask, beg; *Pu.* to be sought.
- בר** { corn.
- ברא** *K.* to create; *Niph.* to be created.
- ברא** — strictly p. a. *K.* of [One] creating, i. e. a Creator.
- ברך** hail, hailstone.
- ברה** *K.* to choose, select.
- בריה** m. } — p. p. *K.* of **ברך** — blessed.
f. } **ברכה**
- בריל** iron.
- ברח** *K.* to flee, run away; *Hiph.* to cause to flee, i. e. to put to flight.
- בריא** m. } stout, strong, fat.
f. } **בריאה**
- בריאה** n. a creation.
- ברית** a bar, bolt.
- ברית** a covenant.
- ברית** *Cerat* **ברית.** See **ברית.**
- ברך** *K.* to bend one's knee, to kneel down; *Pi.* to bless, salute; (of the *Kal.* only the p. p. and once the inf. are used in this acceptation See **בריזק**);

Niph. and *Pu.* to be blessed; *Hiph.* to cause to kneel down; *Hithp.* to bless one's self, give too much credit to one's self, boast.

ברק *K.* to lighten, to flash.

ברק — i. c. בָּרֶק; plur. בָּרְקִים — lightning, flash of lightning, flashing, glittering.

בשֵׁל *K.* to boil, be boiling; (hence) to mature, ripen; *Pi.* to cook or boil; *Pu.* to be boiled; *Hiph.* to cause to be cooked, to ripen.

בְּשֶׂם — w. af. בְּשֶׂמֶת; plur. בְּשֶׂמֶים — spice, sweet odour, fragrance.

בָּשָׁר — i. c. בָּשָׁרִי; w. af. בָּשָׁרִי — flesh, body, meat.

בְּשֹׁת — r. בְּשֹׁתִי — w. af. בְּשֹׁתִי — shame.

בת — w. af. בָּנָה; plur. בָּנָות — a daughter.

בתולה — i. c. בָּתוּלָה — a virgin, young woman.

ג

גאה גָּאָה — pl. גָּאָהִים — proud, haughty.

גאון גָּאוֹן — i. c. גָּאוֹן — sublimity, Majesty; (in a bad sense) pride, haughtiness.

גאל *K.* to redeem, free, claim as one's own; (likewise) to stain; *Niph.* to be redeemed; (likewise) to be stained, polluted; *Pi.* and *Hiph.* to stain, dirty, pollute, defile; *Hithp.* to defile or pollute one's self.

גבה גָּבָה — *K.* to be high; *Hiph.* to cause to be high, to make high, exalt.

גָּבָהּ m. גָּבָהּ — i. c. גָּבָהּ — high, lofty, proud.
f. גָּבָהּ

lit. proud of heart } i. e. one of a proud
lit. proud of spirit } disposition.

נֶבֶת — w. af. **גָּבְרִי** — height, majesty, pride.

נֶבֶל { a limit, border.
נֶבֶל

גָּבֹר mighty, strong ; a hero.

גָּבֹר חַיל lit. mighty of valour, i. e. a mighty hero, a valiant man.

גָּבֵשׁ — i. c. **גָּבֵעַת** ; pl. **גָּבְעוֹת** — a hill.

גָּבָר — pl. **גָּבָרים** — a man.

נְדָר coriander.

נְדוּלָה m. } great.
f. }

נָדַל K. to be great, to grow great, grow ; Pi. to elevate, exalt ; (likewise) to bring up ; Hiph. to cause to be great, to magnify ; Hithp. to shew one's self great ; (in a bad sense) to pretend to be great.

נָדַף Pi. to reproach, blame, blaspheme.

נָרִית — i. c. **גָּנוּתִי** ; w. af. **גָּנוּתוֹתִי** ; pl. **גָּנוּתוֹת** — body, human frame.

נָלַל Hiph. } to rejoice, exult.
or **נָלַל** Kal. }

נָעַ K. to give up the ghost, to expire.

נוֹפָה — i. c. **נוֹפָת** — a body.

נוֹר K. to sojourn ; (also) to fear, be afraid.

נוֹרֵל — i. c. **נוֹרְלוֹת** ; pl. — a lot.

נוֹלֵל K. to take away violently, to rob.

נוֹעַ — i. c. **נוֹעַ** — a stem of a tree.

נוֹרֵךְ K. to cut, divide, decide, decree ; Niph. to be cut off, be decided, be decreed.

נוֹחָן — w. af. **נוֹחֲנוּנִי** — belly.

נוֹלֵם pl. **נוֹלְמִים** — a heap ; (likewise) a fountain.

- * **גָּלִילִים** waves of the sea (found only in the plural number).
- * **גָּלְגָּלֶת** — w. af. **גָּלְגָּלֶתִי** — a skull; metaph. an individual.
- גָּלַה** *K.* to uncover, reveal; (*also*) to remove, wander, go into captivity; *Niph.* to be revealed, to appear; (*likewise*) to be carried away; *Pi.* to make manifest, disclose, reveal, uncover; *Hiph.* to cause to wander, to cause to go into captivity, to banish; *Hoph.* to be caused to go into captivity; *Hithp.* to uncover one's self.
- גָּלִילִים** idols.
- גָּלֵל** name of a country; *Galilee.*
- גָּמַם** also, even.
- גָּמַם** lit. also ... also; *i. e.* both ... and.
- גָּמַם אֲםָם** { lit. also if, even if; *i. e.* although.
גָּמַם כִּי
- גָּמָר** a bulrush, reed.
- גָּמָל** — w. af. **גָּמְלִים**; pl. **גָּמְלֵי** — a camel.
- גָּמַל** *K.* to bestow (good), inflict (evil); (*likewise*) to wean a child (from the breast); *Niph.* to be weaned.
- גָּדֵן** — w. af. **גָּדְנִים** — garden.
- גָּנָב** *K.* and *Pi.* to steal; *Niph.* to be stolen; *Pu.* to be brought secretly; *Hithp.* to steal one's self away, to sculk.
- גָּנְבָּב** a thief.
- גָּעָר** *K.* to rebuke.
- גָּעָרָה** — i. c. **גָּעָרָת** — rebuke, reproof.
- גָּפָן** — w. af. **גָּפְנִים**; pl. **גָּפְנֵי** — a vine.
- גָּפָרִית** brimstone.

* Hence: *Golgotha*, a place of a skull. Matt. xxvii. 33.

- גָּרַה** *Pi.* to excite, stir up, provoke; *Hithp.* to be excited, be provoked, fret.
גָּרֹן — w. af. **גָּרְנִי**; pl. **גָּרְנוֹת** — a threshing-floor, barn.
גָּרֵשׁ *K.* to drive, expel; (likewise) to carry along, cast up; *Niph.* to be troubled, be agitated, be driven or cast out; *Pi.* to drive away; *Pu.* to be driven away.
גָּשֶׁם — pl. **גָּשְׁמִים** — rain.

ד

- דָּאַג** *K.* — constr. w. **ל** (דָּאַג לְ...) — to care for, be anxious about.
דָּאָגָה care, sorrow.
דָּאָה *K.* to fly, hover, float about.
דָּבָה — i. c. **דָּבָת** — slander, obloquy, evil report.
דָּבָרָה — pl. **דָּבָרִים** — a bee.
דָּבַק *K.* to cleave to, stick to; *Pu.* to cleave together; *Hiph.* to cause to cleave together; (likewise) to pursue, overtake.
דָּבָר *K.* (found only in the participles) to speak; *Niph.* and *Pu.* to be spoken; *Pi.* and *Hithp.** to speak.
דָּבַר עַל־לִבְךָ lit. to speak to the heart, i. e. to persuade, try the power of persuasion (on one).
דָּבָר — i. c. w. af. **דָּבָרִי**; pl. **דָּבָרִים** — a word, thing, matter, business, concern.
דָּבָר יוֹם בָּיוֹמֹ lit. the business of [the] day in its day, i. e. the daily task, the thing requisite for the day.
דָּבָר pestilence, plague.

* The *Hithp.* of this verb seems to be particularly applied to supernatural speech. See Mendelssohn's **בָּאוֹר** on Numb. vii. 89.

- דְבָשׁ** — w. af. **דְבָשִׁי** — honey.
- דְגַן** — pl. **דְגִים**; i. c. **דְגִי** — a fish.
- דְגָנָה** — i. c. **דְגָנָה**; w. af. **דְגִינִי** — corn.
- דְבָבָן** — pl. **דְבָבִים** — a bear.
- דָדֶךָ** a pot, kettle.
- דָדָה** an uncle; (likewise) a friend, a beloved one.
- דָמָה** an aunt.
- דָקָה** *K.* to stamp, pound.
- דָרָה** — pl. **דָרֹות** in a few instances **דָרִים** — a generation.
- דָשָׁה** *K.* to thresh, tread under foot, trample upon; *Niph.* and *Hoph.* to be trodden or trampled upon.
- דֵי** — i. c. **דֵי** — sufficiency; (sometimes used advly.) sufficiently, enough.
- דְכָה** *K.* and *Niph.* to be crushed, be contrite; *Pi.* to crush, bruise.
- דֵל** — pl. **דֵלִים** — poor, thin, slender, weak; a poor man.
- דָלָג** *K.* (only once) and *Pi.* to jump, leap, skip about.
- דָלָה** — i. c. **דָלָת** — poorness, lowness, low condition; **דָלָת הָאָרֶץ** lit. low condition of the land, i. e. the lower class of the people of the land.
- דָלָת** — du. **דָלָתִים**; pl. **דָלָתוֹת**; i. c. **דָלָתוֹת** — a door, gate.
- דָם** — i. c. **דָם** — blood.
- דָמָה** *K.* to be like, resemble; *Niph.* to be made like; *Pi.* to liken, compare; (likewise) to think, imagine; *Hiph.* to liken one's self.
- דָמִיוֹן** image, idea, imagination.
- דָמָע** *K.* to shed tears, weep.

דעת r. ידַע knowledge.

דָּפִי blame, fault; **נָרַן דָּפִי** to attach blame, find fault.

דק m. } thin, fine.
דְּקָה f. }

דרום the south.

דָּרֶךְ K. to tread, step; *Hiph.* to cause to step, i. e. to guide.

דָּרֶךְ — w. af. **דְּרַכִּי**; pl. **דְּרָכִים**; i. c. — a way, manner, custom, usage. Sometimes used advly. through the way of, i. e. *through*; e. g. **דָּרֶךְ הַמִּרְבֵּר** through the way of the wilderness, i. e. through the wilderness.

דָּרְשָׁנָה K. to seek, enquire after, examine; *Niph.* to be sought, be enquired after.

דְּשָׂא grass.

ת

and { **תָּ** followed by *Dagesh*.
תָּ before any of the letters that cannot receive *Dagesh*. } the definite article: *the*.
תָּ before **תָּ** and **תָּ**.

and { **תָּ** (not followed by *Dagesh*) before any letter having *Sheva*. } indicates interrogation.

הָאָה interj. (exclamation of joy) *aha!*

הַבְּלָ K. to be vain, follow vain schemes; *Hiph.* to cause to be vain.

הַבְּלָ — w. af. **הַבְּלִי**; pl. **הַבְּלִים** — vanity, a vain thing; used advly. vainly, in vain.

חַנָּה *K.* to meditate; (likewise) to utter, sigh, mourn;
Hiph. to mutter.

הָהָה interj. (exclamation of woe) alas! woe!

* **הַזֶּה** pron. *he* or *it*; *self, same, selfsame*; **הַזֶּהָה** this, that, the same.

הַזְּהָה See **הַזֶּהָה**.

יֹם הַחַדְשָׁה — p. a. *K.* of **הַחֲדָשָׁה**—being, existing; lit. the day being or existing, i. e. the present day.

הַזָּהָב wealth, substance, riches.

הַזִּיא pron. *she* or *it*; *self, same, selfsame*. See note on **הַזָּהָב**; **הַזָּהָא** this, that, the same.

הַזֵּה *K.* to be, exist; when constr. with **ל** (…
it signifies: to become, be changed into, turn.
See p. 4, note 11. When followed by a dative case e. g. **הַזֵּה לִי**, **הַזֵּה לְךָ** (lit. [there] was to me, [there] was to him) it signifies, *I had, he had*.
See **שׁ**.

הַיּוֹם See **יֹם**.

הַיְצָבֵב —infin. *Hiph.* of **יַצְבָּב**, used advly.—well.

הַלְּאָה further, farther, onward, henceforth.

הַלְּחוֹת See **לְחוֹת**.

הַלֵּךְ *K. Pi.* and *Hithp.* to go, walk, walk about; *Niph.* to pass away; *Hiph.* to cause to go, to lead.
When coupled with another verb, the verb **הַלֵּךְ** is sometimes used advly. to express the continuance of the act denoted by the verb with which it is connected. See p. 20, note 6.

* The substantive verb *to be* is very frequently understood after this pronoun, and then it stands for: *the same is, that is.*

הלל *Pi.* to praise; *Hithp.* to praise one's self, boast; *conjugated like פָּקַד.*

Pi. to render foolish, make mad; *Hithp.* to be foolish, be mad, pretend to be mad. *conjugated like סְבַב.*

הַלֵּם hither, here.

הֵם { pron. *they* m.; *same, selfsame, the same* [are].
הִמְהָ

הַמָּה *K.* to make a noise, roar.

הַמְּמִיחָה — p. p. *K.* of **הַמָּה** — noisy, clamorous.

הַמְּמִיחָה — i. c. **הַמְּמִיחָה** — noise.

הַמְּמִיחָות noisy places, places of concourse.

הֵן { pron. *they* f.; *same, selfsame.*
הַנְּהָ

הֵן { behold! lo!
הַנְּהָ

הַנְּהָה adv. here, hither.

הַנְּהָה pron. See **הֵן**.

הַנְּהָה See **הֵן**; w. af. **הַנְּנִי** behold I, behold me; **הַנְּנִי**, behold thou, m. &c.

הַנְּנִי { See **הַנְּהָה**.
הַנְּנִי

הַעֲרָב — strictly, inf. *Hiph.* of **עָרֵב** (to do a thing in the evening) used advly. — in the evening. See **הַשְׁבָּם**.

הַפְּךָ *K.* intrans. to turn; trans. to turn; turn upside down, upset, change; *Niph.* to be turned, be changed; *Hithp.* to turn one's self, revolve.

הַר — pl. **הַרִּים** — a mountain.

הַרְבָּה See **רַבָּה**.

הַרְגֵּן *K.* to slay; *Niph.* and *Pu.* to be slain.

- הַרְגֵּן** slaughter, destruction.
- הָרָה** *K.* to conceive, be pregnant, be with child.
- הָרֶס** *K.* and *Pi.* to pull down, destroy; *Niph.* to be pulled down.
- הַרְרִי** — found only w. af. ; **הַרְרִי** and **הַרְרִי** pl. i. c.
- הַרְרִי** — a mountain.
- הַשְׁבֵּם** — strictly, inf. *Hiph.* of **שָׁבֵם** (to do a thing early in the morning) used advly.—in the morning.
- הַשְׁבֵּם וְהַעֲרֵב** morning and evening. See **הַעֲרֵב**.

- ! before either of the letters **פ**, **מ**, **ב**, (likewise) before words beginning with *Sheva.*
- ! before words beginning with **ו** in which case the letter **ו** becomes quiescent.
- ! (not followed by *Dagesh*) before words beginning with *Hataph Pathah.*
- ! before words beginning with *Hataph Segol.*
- ! in a few instances before nouns by way of euphony.
- ! followed by *Dagesh*,
- or ! before **נ** which cannot, of course, receive *Dagesh.*
- conj. signifying: *and, but, or, that, even, &c.* When prefixed to the past tense of a verb it converts it into the future, retaining at the same time its conjunctive signification.
- converts the future into the past tense, retaining at the same time the various conjunctive significations as specified in the preceding article.

תַּיִן See **תַּיִן**.

- אָבִים** — pl. — a wolf.
- זֶה** — definitely **הַזֶּה** — dem. pron. *this* f.
- זְבַח** *K.* and *Pi.* to slaughter, sacrifice.
- זְבֻחִים** — w. af. **זְבֻחֵי**; pl. **זְבֻחִים** — a sacrifice.
- זָר** arrogant, wicked, an arrogant and wicked man.
- הַזֶּה** {definitely **הַזֶּה** ; sometimes **הַלְּזֹה**} dem. pron. *this* m.
- בָּזָה** in this [place], here.
- מִזָּה** from this [place], hence.
- זָהָב** — i. c. **זָהָב** — gold.
- זָהָר** *Hiph.* to sparkle, shine, glitter; (likewise) to admonish, warn; *Niph.* to be warned.
- זָנָה** — strictly p. a. *K.* of **זָנָה** — a harlot.
- זָהָל** *K.* to creep, crawl; (likewise) to fear.
- זִית** — i. c. **תְּזִיתִי**; w. af. **זִיתִים**; pl. **זִיתִים** — an olive, olive tree.
- זָכָה** *K.* to be pure, be clean, be innocent; *Pi.* to cleanse, purify, keep in purity.
- זָכָר** *K.* to recollect, remember; *Niph.* to be remembered; *Hiph.* to cause to remember, i. e. to bring to remembrance, mention.
- זָכָרִים** — pl. — a male; (in opposition to female.)
- זְכָרוֹן** — i. c. **זְכָרוֹן** — a remembrance, memorial.
- זְמַת** — i. c. **זְמַת**; w. af. **זְמַתִּי** — a plan, purpose; (usually in a bad sense) wicked device, plot; (generally) wickedness.
- זְמַן** — w. af. **זְמַנִּי**; pl. **זְמַנִּים** — time.
- זָנָה** *K.* and *Hiph.* to cast off, reject.

- וְעַזָּה** *K.* to be angry, be furious.
וְעַזָּה — w. af. **וְעַזָּה** — anger, fury.
- וְעִזָּה** *K.* to cry, cry out, call out; *Niph.* to be called [together], i. e. to be collected or assembled together; *Hiph.* to call [together], i. e. to cause to assemble; (likewise) to proclaim.
- וְעַזָּה** — i. c. **וְעַזָּה**; w. af. **וְעַזָּה** — a cry, a crying out.
- וְקִים** sparks of fire, firebrands, live coals.
- וְזָהָן** *K.* to be old, grow old; *Hiph.* to wax old.
- וְזָהָן** m. } old.
וְזָהָנה f. } old.
- וְזָהָן** — i. c. **וְזָהָן**; pl. **וְזָהָנים** — an old man.
- וְזָהָן** old age.
- וְזָהָן** — i. c. **וְזָהָן**; w. af. **וְזָהָנֵי** — a beard.
- וְזָהָנה** — i. c. **וְזָהָנה**; w. af. **וְזָהָנָתִי** — old age.
- וְזָרָה** m. } — strictly p. a. *K.* of **וְזָהָן** — strange; a stranger.
וְזָרָה f. }
- וְזָרָה** *K.* and *Pi.* to fan, winnow, spread, strew, scatter, disperse; *Pu.* to be scattered or spread out.
- וְזָהָה** *K.* to rise, (spoken of the sun, also of light in general), to shine.
- וְזָרָעַ** *K.* to sow (seed); *Niph.* to be sown.
- וְזָרָעַ** — w. af. **וְזָרָעַ** — seed; metaph. offspring, issue, progeny.
- וְזָרָתָה** a span.

ת

- תְּבִירָה**
חֲבִירָה and } a sore, bruise, wound.
- חֲבִלָּה** — pl. **חֲבִלִּים** — a rope, cord, line.

- חֶבְלָה** — pl. חֶבְלִים — pain, pang, distress.
חַבְאֵלָת a lily*.
- חַבֵּק** *K.* and *Pi.* to embrace.
- חַבְקָקִים** the folding of the hands (to sleep).
- חַבָּר** *K.* and *Hiph.* to join (intrans.) ; *Pi.* to join (trans.) ;
Pu. to be joined ; *Hithp.* to join one's self, associate.
- חַבָּרִים** — pl. — a companion, associate.
- חַבְרָה** — i. c. חַבְרָת — a company, society.
- חַג** — w. af. חַנֵּי ; pl. חַגִּים — a feast, festival.
- חַגְבָּה** — pl. חַגְבִּים — a grasshopper, locust.
- חַנֵּג** *K.* to celebrate a feast-day.
- חוֹדֵד** *K.* to be sharp; *Hoph.* to be sharpened.
- חוֹהָה** *K.* to rejoice, be glad ; *Pi.* to make joyful.
- חוֹלֵל** *K.* to cease, leave off, refrain from, desist from.
- חוֹדֵר** — pl. חַדְרִים — a room, closet; metaph.}
חוֹרֵר i. c. חַדְרֵר the innermost part of a thing.
- חוֹשֵׁךְ** — w. af. חַדְשֵׁי ; pl. חַדְשִׁים — a month, the new moon.
- חוֹדֵשׁ יְמִים** lit. a month of days, i. e. the space of a month, a full month.
- חוֹהָה** *Pi.* to shew, declare, tell, announce.
- חוֹמָה** — i. c. חַוְמָת ; pl. חַוְמָות — a wall.
- חוֹנִין** — strictly p. a. *K.* of חַנֵּן — merciful, gracious.
- חוֹסֵךְ** *K.* to have mercy upon, spare, pity.
- חוֹף** See חַפְּצָה.

* According to Mendelssohn and Gesenius; according to others this word signifies: a rose. See שְׂרִישׁ.

חוץ } without.
חוצה

חוצה }
חוחוצה } out of doors, abroad.
מחוץ

מחוץ from without.

... **מחוץ ל'** out of ...

חוץ — pl. **חיצות** — a street.

חור a hole, cave.

חוש *K.* to make haste, hasten (*intrans.*) ; *Hiph.* to hasten (*trans.*), urge, accelerate ; (*likewise*) to make haste.

חיוון — i. c. **חיוון** ; w. af. **חיווני** ; pl. **חיוונות** — a vision.

חזק *K.* to adhere, take hold of; (*likewise*) to be strong ; *Pi.* to strengthen ; *Hiph.* to cause to be strong, make strong, take hold of, seize ; *Hithp.* to strengthen one's self, gain strength, feel one's self strong.

חזק m.)
חזקה f. } strong.

חתא *K.* to fail, miss, offend, sin ; *Pi.* to bear the punishment of an offence or sin, bring as a sin-offering, purify, purge ; *Hiph.* to cause to sin ; *Hithp.* to purify one's self.

חתן — strictly p. p. *K.* of חטא — a sinner.

חתא — w. af. **חטא'** ; pl. **חטאים** — a sin.

חיטה — pl. **חיטים** — wheat.

חטף a rod, scion, twig.

חי m. — i. c. **חי** ; pl. **חיים** — **חיות** } living, alive.
חיה f. — pl. **חיות** }

חיה *K.* to live, revive, recover (from illness) ; *Pi.* to enliven, quicken ; *Hiph.* to cause to live, preserve alive.

- חַיִּים** [as] I live, [as sure as] I live.
 — i. c. חַיָּה — a beast, a living creature.
חַיִּם — i. c. חַיִּים — life.
חַיִּים adj. living (pl. of חַיִּ q. v.)
חַיל — i. c. חַיל; pl. חַיְלִים — strength, valour, virtue, wealth, substance, a host, an army.
גָּבֹור See בָּבוּר חַיל.
חַיל בָּבֶד (חַיל בָּבֶד). See בָּבֶד. (חַיל בָּבֶד)
חַיק a lap, bosom.
חַיֵּשׁ hastily, quickly, soon.
חַזֶּה — w. af. חַכְּבִּי — a palate; metaph. organ of speech, mouth.
חַכְמָה K. to be wise, act wisely; Pi. and Hiph. to make wise; Hithp. to pretend to be wise, use craftiness, deal cunningly. Comp. Exod. i. 10.
חַכְמָם m. — i. c. חַכְמָם; pl. חַכְמִים — wise, a wise man,
 f. — i. c. חַכְמָתָה; pl. חַכְמָתָה — a wise woman.
חַכְמָה — i. c. חַכְמָתִי; w. af. חַכְמָתִי; pl. חַכְמָות — wisdom.
חַלְבָּן — i. c. חַלְבָּן; w. af. חַלְבָּן — milk.
חַלְבָּן — w. af. חַלְבָּנִים — the fat.
חַלְדָּה — w. af. חַלְדָּה — the world, worldly life, lifetime, a man's age.
חַלָּה K. to be ill, be sick, feel pain; Pi. and Hiph. to bring on illness on one, to put one to grief; Niph. Pu. and Hoph. to be exhausted, be wearied, become weak; Hithp. to bring sickness on one's self; to pretend to be ill.
חַלָּה — strictly p. a. K. of חַלָּה — a sick man.
חַלּוּם — pl. חַלּוּמוֹת — a dream.

- חָלֵי** — w. af. **חָלֵי**; pl. **חָלִים** — sickness, illness.
- חָלַה** far be it.
- חָלִילָה** far be it from me.
- חָלָל** K. to be pierced through or wounded; *Pi.* to wound, break (a covenant), profane, defile; *Niph.* to be profaned; *Hiph.* to break (a vow); (likewise) to begin; *Hoph.* to be begun.
- חָלֵל** — i. c. **חָלֵל**; pl. **חָלְלִים** — a person slain, a carcass.
- חָלֵם** K. to dream; (likewise) to be strong; *Hiph.* to cause to dream, cause to be strong, impart strength.
- חָלֵף** K. to pass, pass away, pass by, be renewed, grow up again; (likewise) to pierce through; *Pi.* to change (one's garments); *Hiph.* to cause to change, renew, grow up again.
- חָלֵק** K. to divide, apportion; (likewise) to be smooth; *Niph.* to be divided, to divide one's self; *Pi.* to divide, give a portion; *Pu.* to be divided; *Hiph.* (lit.) to cause to be smooth, make smooth (one's words) i. e. to flatter, use hypocrisy; *Hithp.* to divide.
- חָלֵק** — w. af. **חָלֵקִי**; pl. **חָלְקִים** — a part, portion.
- חָלֵק** smooth.
- חָלֵקה** — i. c. **חָלְקָת** — smoothness.
- חָלֵקת** lit. smoothness of tongue, i. e. flattering language, flattery.
- חָלֵשׁ** K. trans. to weaken, debilitate, disable, conquer; intrans. to be weak, be debilitated, feel weak.
- חָלֵשׁ** weak, a weak man.
- חָמֵם** warmth, heat.
- חָמֵם** — w. af. **חָמֵמי** — a father-in-law.
- חָמֵד** K. and *Pi.* to desire, covet, delight in; *Niph.* to be pleasant.

- חָמָת** — i. c. חָמָתִי — anger, rage, fury.
חָמָר an ass; (likewise) a heap.
חָמָות — i. c. חָמָותִי ; w. af. חָמָותִי — a mother-in-law.
חָמֵשׁ fifth.
חָמַל K. to have pity upon, spare.
חָמֶם K. to be warm, be hot; *Niph.* to become warm, grow warm, grow hot; *Pi.* to warm, heat; *Hithp.* to warm one's self.
חָמֶס K. to pluck off, shake off; (likewise) to wrong, violate.
חָמֶס — i. c. חָמֶסְ ; w. af. חָמֶסְ ; pl. חָמְסִים — wrong, violence.
חָמֶץ K. to ferment, be leavened; *Hithp.* metaph. to be grieved.
חָמֶר clay, morter.
חָמֶשׁ f. — i. c. שָׁחָם — }
חָמֶשׁתָה m. — i. c. חָמֶשׁתָה — } five.
חָמְשִׁים fifty.
חָנָן — w. af. חָנָני — favour, grace.
חָנָה K. to encamp, pitch one's tent.
חָנוֹן gracious, merciful.
חָנִיתָה — pl. חָנִיתּוֹת and חָנִיתִים — a spear.
חָנָן K. to favour, be favourable to, have mercy upon; *Niph.* to be favoured, be graceful; *Pi.* to favour, have mercy upon, impart gracefulness; *Hoph.* to be pitied; *Hithp.* to entreat, make supplication.
חָנָף K. to be polluted, be defiled, become corrupt; trans. to defile; *Hiph.* to cause to be polluted, defile, profane, corrupt.
חָנִיף — pl. חָנִיפִים — a corrupt man, a hypocrite.
חָסֵד — w. af. חָסֵדִ ; pl. חָסְדִים — kindness, favour,

חִסְכָּר mercy; (likewise) disgrace, a shameful and wicked thing.

חִסְר *K.* to fail, want, miss, lack, be in want of; *Pi.* to leave in want, expose to privation; *Hiph.* (intrans.) to want, be in want of; (trans.) to cause one to want, to deprive one of something, to cause something to fail.

חִסְרָה — i. c. חִסְרָה; strictly p. a. *K.* of חִסְרָה — wanting, lacking, deficient.

לֹבֶשׁ חִסְרָה — lacking understanding, deficient in intelligence. חִסְרָה דַעַת

חָרֵךְ a coast, shore.

חָפֵץ *K.* to hasten, make haste; *Niph.* to be in haste, make haste.

חָפֵץ *K.* to have delight in, have pleasure in, wish, desire.

חָפֵץ — w. af. חָפֵץ; pl. חָפֵצִים — delight, pleasure; (likewise) purpose, object, business, concern.

דְּבָרִי חָפֵץ acceptable words.

חָפֵשׁ *K.* and *Pi.* to seek, search, explore, investigate; *Niph.* to be searched through; *Pu.* to be hidden, be concealed (so as to require searching after); *Hithp.* to disguise one's self, mask one's self (so as not to be recognized without much investigation.)

חָפֵשִׁי free; (according to some it signifies also) infirm.

בֵּית הָחָפֵשִׁית. See בֵּית.

חָץ — w. af. חָץ; pl. חָצִים — } an arrow.
חָצִים }

חָצֵב half.

חָצֵיר — i. c. חָצֵיר — grass, hay.

- חָצֵר** — i. c. חָצְרִים and חָצֵרִים; w. af. חָצַר; pl. חָצְרִים — a court, court-yard, hall, village.
- חָקֶק** — w. af. חָקַקְיָה; pl. חָקִיקִים — anything ordained, decreed or appointed; a statute, law, limit, decree, appointment, portion.
- חָקָקָה** — i. c. חָקָקָתָה; pl. חָקֹקּוֹת — a statute, law.
- חָקָר** *K.* and *Pi.* to search out, fathom, sound, examine, enquire after; *Niph.* to be searched out, be fathomed, be enquired after.
- חָרָב** — w. af. חָרַבְיָה; pl. חָרְבּוֹת — a sword, any cutting instrument.
- חָרָב** *L.* פָּה. See פָּה.
- חָרָב** dryness, heat.
- חָרָב** m. } dry, desolate, waste.
f. } חָרָבָה
- חָרָבָה** pl. חָרְבּוֹת — a dry place.
- חָרְדָה** *K.* to tremble, labour under anxiety, be anxious, be careful, hasten; *Hiph.* to cause to tremble, i. e. to frighten, terrify, strike with terror.
- חָרְדָה** — pl. חָרְדִים — anxious, timorous, fearful, fearing.
- חָרָה** *K.* to be kindled, burn (peculiarly applied to anger), (hence) to be provoking, excite anger, be angry; *Niph.* to be angry (with one); *Hiph.* to cause to kindle (applied to anger), be zealous; *Hithp.* to put one's self into a passion, fret.
- חָרָז** See חָרָז.
- חָרִישׁ** — w. af. חָרִישׁיָה — ploughing, tillage, arable ground.
- חָרָם** *Hiph.* to consecrate, devote; (likewise) to destroy; *Hoph.* to be consecrated or devoted; (likewise) to be destroyed.
- חָרָף** *K.* and *Pi.* to reproach, expose to disgrace, blame,

defy; (likewise *K.*) to winter, remain during the winter; *Niph.* to be betrothed.

חָרֵב autumn; (sometimes used for the space of time that comprehends both autumn and winter.)

חָרַז *K.* to move diligently, be diligent, be active, bestir one's self; (likewise) to decide (in judgment), determine, decree.

חָרִיז — strictly p. p. *K.* — diligent, a diligent man.

חָרַק *K.* to gnash (with one's teeth).

חָרַשׁ *K.* to cut, grave, work, frame; metaph. to devise, plot; (likewise) to till, plough; (also) to be silent, hold one's peace; *Hiph.* to keep silence; *Hithp.* to be still.

חָרְשָׁ רָעָה, to devise evil.

חָרְשִׁים — pl. חָרְשִׁים — deaf, a deaf man.

חָשַׁב *K.* to think, consider, esteem, take one (or something) to be, account, deem, invent, devise; *Niph.* to be reckoned, be esteemed, be accounted, be considered; *Pi.* to count, reckon, reflect, consider, intend, be about; *Hithp.* to reckon one's self, be reckoned.

חָשֶׁךְ — w. af. חָשְׁכִי — darkness.

חָתָן — w. af. חָתָנִי — a father-in-law.

חָתָנוֹ — i. c. חָתָן; w. af. חָתָנִי — a son-in-law; (likewise) a bridegroom.

חֲתִינָה — w. af. חֲתִינִי — espousals, nuptials, wedding.

חֲתִינָתִי — w. af. חֲתִינִתִי — a mother-in-law.

חָתָת *K.* and *Niph.* to be broken, be dismayed, be confounded; *Pi.* to be broken; (also) to terrify; *Hiph.* to break, strike with terror.

ט

- טבח** *K.* to slaughter.
טבח — pl. — lit. a slaughterer; a cook; (likewise) an executioner (whose office, in oriental countries, devolves on the king's body guards).
טבל *K.* to dip; *Niph.* to be dipped.
טבע *K.* to sink; *Pu.* to be plunged, be drowned; *Hoph.* to settle down.
טהר *K.* to be clean, be pure; *Pi.* to cleanse, purify, pronounce pure; *Pu.* to be cleansed; *Hithp.* to cleanse one's self, purify one's self.
טהר m. } clear, pure.
טהרה f. }
טוב = *יטב* *K.* to be good, be pleasing, be pleasant;
Hiph. to do good, act properly.
טוב m. } good, fit, proper, fair.
טובה f. }
טוב adv. well.
טוב — w. af. — *טובי* — goodness, wealth, good, happiness.
טעם . See *טעם*.
طحن *K.* to grind, crush.
טית clay, mud, mire.
טל }
in pause — w. af. *טלוי* — dew.
טל }
טלא (found only in p. p. of *K.* and *Pi.*) to patch, spot, speckle.
טמן *K.* and *Hiph.* to hide, conceal; *Niph.* to be hidden, be concealed.
טעם *K.* to taste; metaph. to perceive, feel.

- טעם** — w. af. טעם — taste, savour; metaph. discernment, judgment, reasoning.
טָעֵם lit. goodness of judgment, i. e. sound reasoning.
- טָבַע** — w. af. טבָנִים — collective, n. children, little children, little ones.
- טוֹרֵה** — adj. f. — putrifying, fresh.
- טוֹרֵם** before, ere, not yet.
בְּטוֹרֵם when not yet, before.
- טוֹרֵף** K. to tear in pieces, snatch or catch (applied to prey); *Niph.* and *Pu.* to be torn to pieces; *Hiph.* to provide (with food), feed.
- טוֹרֵף** — w. af. טרֵפִי — prey, meat, food.
-
- יאוֹר** — pl. יאָרִים — a river.
- יבָּשָׂה** dry land, dry ground.
- ינוּ** K. to labour, toil, be weary, be tired; *Pi.* to tire out, fatigue; *Hiph.* to cause to be weary, weary.
- ינוּ** weary, fatigued; (likewise) labouring, toiling.
- בָּ** — i. c. בָּ; du. בָּיִם — hand, power, influence, assistance, side, room, place, space.
- בְּ** lit. by [the] hand of, i. e. by means of, by the medium of, through.
- בְּרֵמָה** lit. with an high hand, i. e. openly, publicly, triumphantly.
- זָהָן** K. and *Pi.* to cast, throw; *Hiph.* to confess; (likewise) to praise, give praise; *Hithp.* to make confession.
- צָדִי** — i. c. צָדִי; w. af. צָדִי — a beloved one, friend, favourite.
- perhaps

יְדַעַת K. to know, understand, perceive, notice; *Niph.* to be known, be perceived, become known, be made to feel, be punished; *Pi.* to make to know; *Hiph.* to cause to know, make known, instruct, inform, make to feel, punish; *Hithp.* to make one's self known.

יְהִידָה *Hithp.* to become a Jew, embrace or profess Judaism.

יְהֹוָה* the sacred name of JEHOVAH, supposed to be composed of **הָיָה** *He was*, **הָיָה** *being* (denoting present existence), and **יְהֹוָה** *He will be*, i. e. the self-existing and eternal One.

יּוֹם — pl. יּוֹמִים; i. c. יּוֹם; du. יּוֹמִים — day, time, fate.

day [by] day, day [after] day, daily.

day (lit. the day) this day, to-day.

all the days (lit. all the days) always.

חֶזֶשׁ יְמִינִים (lit. a month of days) the space of a month, a full month. See Note 4. pp. 9 and 10.

יְלֵן — i. c. **לֵן** — mire, mud.

יְנֵגֶק — strictly p. a. *K.* of **לְגַנֵּךְ** — a suckling.

יְוֹשֵׁב — strictly p. a. *K.* of **שָׁבַב** — a dweller, inhabitant.

יְמֻמָּד together, altogether, all one, all the same.

יְמֻמָּד } together, with one another.
יְמֻמָּד }

* Invariably pronounced by the Jews אֱלֹהִי in consequence of an ancient tradition which enjoins them to consider this sacred name as ineffable. In some books the abbreviated form אֱלֹהִי is introduced instead of the regular form here given. When connected with אֱלֹהִי it is pointed אֱלֹהִי יהֹוָה (יְהֹוָה). See Gen. xv. 8.) and is then pronounced by the Jews אֱלֹהִים.

- טוֹב** *K.* to be good, be well, be pleasing, be pleasant, be cheerful; *Hiph.* to do good, do [a thing] well, act properly; (likewise) to fit up, arrange, adorn, attire.
טוֹב used advly. See under letter **וָ**.
- וַיְמִין** — i. c. **וַיְמִין**; w. af. **וַיְמִינֵּנִי** — wine.
- וַיְכַח** *Hiph.* to argue, reason, prove, rebuke, blame, correct; *Hoph.* to be corrected; *Niph.* to be proved, be reproved, contend with; *Hithp.* to plead.
- וַיְכַל** *K.* (has no future); *Hoph.* to be able, be allowed, (used only in the future) prevail, overcome.
- וַיְלִדֵּ** *K.* to bring forth, bear (a child); (likewise) to beget; *Niph.* to be born; *Pi.* to help to bring forth, i. e. to perform the office of a midwife; *Pu.* to be born; *Hiph.* to beget; *Hoph.* (only in the inf.) to be born; *Hithp.* to give an account of one's own birth, declare one's own pedigree.
- וַיְלִדָּה** — pl. **וַיְלִדּוֹת**; i. c. **וַיְלִדָּה** — a child, boy, lad, young (of animals).
- וַיְלַךְ** = **וַיְלַךְ** *K.* to go, go away; *Hiph.* to cause to go, i. e. to lead, carry.
- וַיְלַלֵּת** *Hiph.* to lament.
- וַיְלַלְתָּה** — i. c. **וַיְלַלְתָּה**; w. af. **וַיְלַלְתֵּנִי** — a wailing, lamentation.
- וַיְלַקְּטָה** a shepherd's bag.
- וַיְמִים** — pl. **וַיְמִים** — a sea.
- וַיְמִינָה** See **סִגְנָה**.
- וַיְמִינָם** — i. c. **וַיְמִינָם** — pl. of **וַיְמִין** q. v.
- וַיְמִין** — i. c. **וַיְמִין**; w. af. **וַיְמִינֵּנִי** — right hand, right side; used advly. to the right.
- וַיְנַחֵת** *Hiph.* to lay, lay up, put, place, leave, permit, suffer, let one alone; *Hoph.* to be put, placed or left.

- נָאַק** *K.* to suck; *Hiph.* to give suck, suckle.
יִסְׁדֹּק — pl. יִסְׁדּוֹת and יִסְׁדּוֹת — foundation, ground-work, first principle or ground of a thing.
יִסְׁפֹּר *K.* and *Hiph.* to add, increase; when coupled with the inf. of another verb, the verb נָסַב is frequently used advly. to indicate the *continuation* or *repetition* of the act denoted by the other verb, e. g. וַיַּתְּשַׁפֵּר לְלִדְתָּה (Gen. iv. 2.) lit. and she added to bring forth, i. e. she again brought forth; *Niph.* to be added, be increased.
יִסְׁרָר *K.* and *Pi.* to instruct, warn, correct, chastise; *Niph.* to be corrected, be chastised; *Hiph.* to chastise.
יִלְּעַל *Hiph.* to profit, avail, be advantageous, assist, help; intrans. to gain. לֹא יוּלֶל, no profit, no use, useless.
יִעַזְרָן because, on account of, in consequence of.
יִעַזְרָה *K.* to counsel, advise; (likewise) to purpose; *Niph.* to be advised, consult together; *Hithp.* to advise mutually.
יִעַר — w. af. יִעַרְיָה; pl. יִעַרְיִים and יִעַרְיִים — a forest, wood.
יִפְּחַד *K.* to be handsome, be fair; *Pi.* to make beautiful; *Hithp.* to adorn one's self.

יִפְּחַת	m. — i. c. יִפְּחַת	handsome, fair.
יִפְּחַת	f. — i. c. יִפְּחַת	

}

lit. fair of aspect, i. e. of a handsome appearance, of a fair countenance.

lit. fair of shape, i. e. well shaped, well made.

יִצְאָה *K.* to go out, go forth, come out, proceed.
יִצְאָה הַשְׁמָשָׂה lit. the going forth of the sun, i. e. the rising of the sun, sun-rise; *Hiph.* to cause

- to go out**, i. e. to bring out, bring forth, produce;
Hoph. to be caused to go forth, to be brought out.
- צָבֵב** *Hithp.* to place or present one's self, set one's self up.
- צָרֵךְ** *K.* to be straitened, be distressed, be distressing.
- צָרֵר** *K.* to form, frame; *Niph.* and *Hoph.* to be formed.
- צָאֵר** — strictly, p. a. *K.* of **צָרֵךְ** — a former, creator; (likewise) a potter.
- צָרֵר** — w. af. **צָרֵרִי** — a work, something worked; (likewise) imagination, cogitation, thought.
- קָרֵר** *K.* to be precious, be esteemed, be valued, be rare; *Hiph.* to cause to be precious, make precious, make rare.
- קָרֵר** m. — i. c. **קָרֵרִי** — **קָרֵרֶת** f. — i. c. **קָרֵרֶתְּ** — precious, rare.
- ירָא** *K.* to fear, be afraid, stand in awe; *Niph.* to be feared, be awful; *Pi.* to awe, frighten.
- ירָא** — i. c. **ירָאָן**; strictly p. a. *K.* of **ירָא** — fearing, fearful, afraid, timid.
- ירָאתָה** — i. c. **ירָאתְּ**; w. af. **ירָאתִי** — fear, awe.
- ירַדֵּךְ** *K.* to go down, descend; *Hiph.* to cause to go down, i. e. to bring down; *Hoph.* to be caused to go down, be brought down.
- ירַהֵךְ** *K.* to cast, throw, shoot; *Niph.* to be shot; *Hiph.* to throw, shoot; (likewise) to point out, direct, instruct, teach.
- ירֹקֵךְ** green.
- ירֹחֵךְ** the moon.
- ירֹחִים** — pl. **ירֹחִים** — a month.
- ירֹפְתִּים** — i. c. **ירֹפְתִּי** — sides, innermost part.

- יָרַע** *K.* to be grievous, be unpleasant, displease; to be grieved, be vexed, go ill (with one); (likewise trans.) to do harm.
- יְרָק** greenness, verdure.
- יְרָק עֲשֵׂב** lit. greenness of herb, i. e. green herb.
- יָרַשׁ** *K.* to possess, take possession of, inherit; *Niph.* to be impoverished; *Pi.* to take possession, usurp; *Hiph.* to cause to possess, give for a possession, take into possession; to dispossess, drive out; (likewise) to cause to be poor, make poor.
- שׁ** (without the accent שׁ) imp. v. *there is, there are.* This verb sometimes receives affixes, and then it ceases to be impers. e. g. קְשׁוּ thou art; יְשִׁיבָם ye m. are, &c.
- שׁ אֲשֶׁר** there is [a case in] which, i. e. it happens sometimes that. See Note 9, p. 5.
- לְשׁ** there is to me, i. e. I have; (*est mihi*).
- לְךָשׁ** there is to thee, i. e. thou hast, &c.
- יָשַׁב** *K.* to sit, settle, dwell, inhabit, abide; *Niph.* to be inhabited; *Hiph.* to cause to sit or dwell, make to be inhabited, people; *Hoph.* to cause to be inhabited, to be placed.
- יְשִׁירָבָן** — pl. יְשִׁירָבָנִים — a very old man.
- יְשִׁירָה** — f. — p. a. *K.* of יָשַׁן — sleeping, asleep.
- יָשַׁן** m. — p. a. *K.* of יָשַׁן — sleeping, asleep.
- יָשַׁר** *Hiph.* to help, assist, deliver, save; *Niph.* to be assisted, be delivered.
- יְשִׁירָבָן** — i. c. יְשִׁירָבָן; pl. יְשִׁירָבָנִים — straight-forward, right, upright; an upright man.

- יָשֵׁר** — w. af. **יְמִשְׁרִי** — uprightness, rectitude.
יְתֻמָּם — pl. **יְתֻמִּים** — an orphan.
יַחֲרֵךְ — w. af. **יְיִצְרֵרִי** — remainder, rest, overplus, abundance, excellence.
יִתְרֹן profit, advantage, superiority, excellence.

ב

- כִּי** pref. as, like, when, about, thereabout. **כִּי** **כִּי** as well as ...
פָאָשֵׁר See **אָשֵׁר**.
כָּבֵד *K.* to be heavy, be hard, be grave, be honourable; *Niph.* to be laden, be burdened, be honoured, be glorified; *Pi.* to harden, honour, revere; *Hiph.* to cause to be heavy, make heavy, cause to be hard, make hard, harden; *Hithp.* to make one's self honourable, pretend to be honourable.
כָּבֵד — i. c. — **כָּבֵד** — hard, heavy, grave, important.
כָּבֵד { **חַיל** כָּבֵד } an important army, i. e. a great army.
כָּבֵד { **חַיל** כָּבֵד }
כָּבֵוד — i. c. **כָּבֵוד**; w. af. **כָּבֹודִי** — honour, glory.
כָּבֵר already, before now.
כָּבֵשׂ *K.* and *Pi.* to subdue, conquer, force; *Niph.* to be subdued.
פָּה so, thus; here, there.
פָּה וּלְהָ this way and that way.
עַד פָּה as far as there, yonder.
עַד פָּה וּעַד פָּה in the meanwhile.
כְּהָה *K.* to be dim, (e. g. the eyes); *Pi.* to become dark, be gloomy, be faint; trans. to check, restrain.

- כהן** — pl. — פְּרִזְבִּים — a priest.
- כהנָה** — i. c. — כְּהַפֵּת — the priest's office, priesthood.
- כוכֶבֶת** — i. c. ; כּוֹכֶבֶת pl. — כּוֹכָבִים — a star.
- כל** K. to measure; *Pilp.* to contain; (likewise) to sustain, support; *Hiph.* to measure, contain, sustain, endure.
- כוֹן** *Niph.* to be fitted up, be prepared, be proper, be right; *Pi.* to prepare, establish, make firm, confirm; *Pu.* to be prepared, be established; *Hiph.* to provide, prepare, establish; *Hithp.* to be founded, be established.
- כּוֹסֶת** — pl. — פְּסָות — a cup, goblet.
- כּוֹרֶם** a furnace.
- כְּבָבֶשׂ** — pl. — כְּבָבִים — falsehood, lie.
- כח** power, strength, vigour.
- כִּי** for, because, seeing that, when, if, that, though, although, surely, yea, indeed.
- כִּמְעָד** but.
- גִּמְעָד**. See גִּמְעָד.
- כִּילֵי** i. q. כִּילֵי a churl, miser.
- כִּכְהָה** i. q. כִּיהָ so, thus.
- כְּבָרֶךָ** — i. c. כְּבָרֶךָ; pl. כְּבָרִים — a talent (a coin); (likewise) a plain or level ground; a mass, morsel.
- כָּל** — w. af. כָּלֹן, כָּלָקָה, כָּלֵי, &c. — { all, every, any, whole.
(when it has no accent).
- כָּל עַזְדָּה** all the while, as long as.
- כָּלָב** pl. כָּלָבִים — a dog.
- כָּלה** K. to be ended, be at an end, be completed, be determined, be spent, be consumed, fail, long for; *Pi.* to end, finish, complete, put an end to, cause to fail, cause to long, give the finish, consume, destroy.

- בָּלָה** — w. af. **בָּלָה**; pl. **בָּלָות** — a bride; (likewise) a daughter-in-law.
- בָּלִי** — pl. **בָּלִים** — a vessel, cup, pot, any tool or utensil; (generally) thing, garment.
- בָּלִי** (in pause) i. q. **בָּלִי** a churl, miser.
- בָּלְכָל** *Pilp.* of **בָּלֶל**, q. v.
- כָּלֵם** *Hiph.* to put to shame, tease one by ridiculing him; *Hoph.* to be put to shame, be confounded; *Niph.* to be ashamed.
- בָּלְמָה** — i. c. **בָּלְמָה**; w. af. **בָּלְמָתִי**; pl. **בָּלְמָות** — shame, disgrace.
- כָּמוֹ** — w. af. **כָּמוֹן**, **כָּמוֹן** . . . **כָּמוֹן** like; (likewise) when.
- כָּמַר** *Niph.* to be burned, grow warm; metaph. to be excited (spoken of the affections); to yearn (spoken of the bowels).
- כֵּן** right, upright, honest; advly. rightly.
- כֵּן** adv. so, thus.
- אַחֲרֵי** **כֵּן**. See **אַחֲרֵי**.
- לִכְנָה** therefore.
- כָּנָר** — pl. **כָּנָרות** — a stringed instrument, a harp.
- כָּנָע** *Hiph.* to humble, subdue, overcome; *Niph.* to be humbled, humble one's self.
- כָּנָף** — i. c. **כָּנָף**; du. **כָּנָפִים** — a wing; (likewise) extremity, end, skirt.
- כָּסָא** — w. af. **כָּסָא**; pl. **כָּסָאות** — a stool, seat, throne.
- כָּסָה** *K.* (only in the participles) and (more usually) *Pi.* to cover, cover one's self, conceal; *Niph.* and *Pu.* to be covered; *Hithp.* to cover one's self.
- כָּסִיל** a fool.

- בָּטַלְתָּה** folly.
- בָּסְמָת** spelt; (according to some) rie.
- בָּסָף** — w. af. — **כָּסֵף** — silver, money.
- כָּעֵם** *K.* to be angry, be vexed; *Pi.* and *Hiph.* to cause to be angry, i. e. to vex, provoke.
- כָּעֵם** — w. af. — **כָּעֵם**; pl. — anger, vexation, care, sorrow.
- כָּבֶשׂ** — w. af. — **כָּפֹות**; **כָּבֵד**; pl. (properly: something hollowed out) the hollow hand, palm, hand, spoon.
- כָּבֶשׂ רְגִלָּה** sole of the foot.
- כָּפֹר** hoar frost.
- כָּפֶר** — i. c. — **כָּפָרִים**; **כָּפָר** — } a village.
- כָּפָר**
- כָּרֵם** — w. af. — **כָּרְמִים**; **כָּרְמִי** — a vineyard.
- כָּרֵם** a vine-dresser.
- כָּרַת** *K.* to cut, cut down, hew down; *Niph.* and *Pu.* to be cut off, be cut down; *Hiph.* to cause to be cut off, destroy; *Hoph.* to be caused to be cut off.
- כָּרַת בְּרִית** lit. to cut a covenant, i. e. to make an agreement or covenant; a phraseology derived from the custom of the ancients to slaughter beasts and cut them asunder on occasions of making a covenant. Comp. Gen. xv. 9, 10.
- כָּשֵׁל** *K.* and *Niph.* to totter, stumble; *Hiph.* to cause to totter, cause to stumble; metaph. to cause to err.
- כָּרַב** *K.* to write; *Niph.* to be written, be written down, be inscribed; *Pi.* to write, prescribe.
- כְּתַנְתָּן** — w. af. — **כְּתַנּוֹת** and **כְּתַנְתִּי**; pl. **כְּתַנְתָּנוֹת** — a coat, tunic.

כְּתָף — i. c. **כְּתָפֹת** pl. ; **כְּתָפִי** w. af. ; **כְּתָפָה*** side (of a building, or of the sea).

כַּתֵּר *Hiph.* to assemble round, surround, encompass, adorn, crown.

ל

לִי — w. af. **לִי**, **לִוְיָה**, **לִי**, **לִי**, &c. — pref. to, [belonging] to, in order to, for the purpose of, respecting, concerning, at, for, before.

לֹא not, no.

לְאַתָּה { See **בְּלֹאַתָּה**.

לִבְיָה — **לְבוֹת** pl. ; **לִבְיִי** } heart,

לִבְבָּה — i. c. **לְבָבֹת** pl. ; **לִבְבִּי** } mind, intelligence, courage; metaph. middle, midst.

לִבְדֵּךְ — w. af. — **לִבְדֵּךְ** alone, only.

{ **לִבְדָּר** } except, besides.
{ **לִבְדָּךְ** }

מִלְבָד besides. See p. 80. Note 20.

לִבְלֵל See **בְּלֵל**.

לִבְלַתִּי See **בְּלַתִּי**.

לִבְנֵה *Hiph.* trans. to cause to be white, i. e. to cleanse, purify; intrans. to be white, become white, turn white; *Hithp.* to cleanse one's self.

{ **לִבְנָה** m. } white.
{ **לִבְנָה** f. }

* In one instance **כְּתָף**. Isai. xi. 14.

† In some instances **לִי** is prefixed to nouns in the accusative case; Comp. Lev. xix. 18. Job v. 2: xii. 23. Prov. xxii. 6.

- לְבָנָה** — i. c. **לְבָנִית**; pl. **לְבָנִים** — a brick.
- לְבַשׁ** K. to put on; *Pi.* (only p. p.) to clothe; *Hiph.* to clothe, put on.
- לְחֵת** — w. af. **לְחֵתִי** — inf. K. of **יָלֹד** q. v.
- לְהָ** See **לְ**.
- לְחָבֶת** a flame; the flaming or glittering part of a weapon.
- לְהָם** { See ... **לְ**.
- לְהָנוּ**
- לְהָןָה**
- לְחָתָה** — pl. **לְחָתֹות** and **לְחָזֹות** — a tablet, board.
- לְיִם** Levites (a tribe to whom no inheritance like that of the other tribes of Israel was given, but only certain cities with their suburbs as recorded in Josh. xxi.)
- לְלִיאָה** if not, unless.
- לְלִילָה**
- לְשׁוֹ** K. to knead.
- לְעֵ** — w. af. **לְעֵזִי** — (lit. moisture, juice) freshness, activity, vigour.
- לְחֵי** — w. af. **לְחֵזִי**; du. **לְחֵזִים** — } a jaw-bone, cheek.
(in pause)
- לְהַמָּם** K. to eat, consume, feed on; (likewise) to war, fight; *Niph.* to fight, contend.
- לְחַם** — w. af. **לְחַמִּי** — bread, food.
- לְטַשׁ** K. and *Pi.* (only p. p.) to sharpen, whet, polish.
- לִי** See **לְ**.
- לִילָה** — i. c. **לִילִ** —
- לִילָה** { — pl. **לִילּוֹת** — night; (likewise)
לִילָה (more commonly) by night, in the night-time.

לְלִילָה this night.

לְקַחַת { See **קָחַת**.

לְכַר *K.* to take, take out, pick out, catch, captivate, capture; *Niph.* to be taken, be caught, &c. *Hithp.* to take hold of each other, to hold together.

לְכַמֵּם { See **קָמֵם**.

לְכַנוֹ therefore, see **כָּנוֹ.**

לְכַתַּת — w. af. **לְכַתָּה** — inf. *K.* of **לְקַחַת** q. v.

לְמַד *K.* to learn, accustom one's self (to any thing); *Pi.* to teach; *Pu.* to be taught, be accustomed, inured.

לְמַה why? wherefore?

לְמַה lit. why this? i. e. why then? wherefore then?

לְמַעַן — w. af. **לְמַעַן**, **לְמַעֲנֵי**, **לְמַעֲנֵנִי** — (before nouns) on account of, because of, according to; (before verbs) that, so that.

לְמַעַן אֶשְׁר in order that.

לְנַגֵּן See **נַגֵּן.**

לְעַגֵּן *K.* and *Hiph.* to mock, deride, laugh at; *Niph.* to speak unintelligibly.

לְעוֹלָם See **עוֹלָם.**

לְעַנְהָה wormwood.

לְפָנֵי before. See **פָנִים.**

לְפָנִים forwards; (likewise) formerly, in ancient times. See **פָנִים.**

לְקַחַת *K.* to take, seize, lay hold of, take away, receive, capture; *Niph.* to be taken, be taken away, be

received; *Pu.* to be taken, be taken away, be brought; *Hithp.* (only *p. a.*) to take hold of each other, hold together.

לִקְחָה — w. af. **לִקְחָה** — doctrine, knowledge, speech, fair speech; (in a bad sense) flattery.

קָרְבָּן *K.* and *Pi.* to collect, gather; *Pu.* to be gathered or collected; *Hithp.* to assemble, come together.

לִקְרָאת — strictly inf. *K.* of **קָרָא** to meet, or befall; w. af. — adv. to meet, (*obviam*).

שׁוֹא **לְשׁוֹא** See .

לְשׁוֹן — i. c. **לְשׁוֹן**; w. af. **לְשׁוֹנוּנִי**; pl. **לְשׁוֹנוֹת** — a tongue, language, speech.

۲

<p>בּ followed by <i>Dagesh</i>.</p> <p>בּ before any letter that cannot have <i>Dagesh</i>.</p>	<p>pref. (for בּ) — w. af. מִמְּנִי, מִמְּנָךְ — from, out of, by, more than, because of, by dint of*.</p>
--	--

מַזְעֵם strength, force, might; used advly. very, exceedingly.

עד מֶאָר in the highest degree.

מֵאָה — i. c. **מִאתָה**; pl. **מֵאוֹת** — an hundred.

אור — **אורות** — a light.

מְאַכֵּל r. i. c. — **אַכֵּל** — food.

IND *Pi.* to refuse, decline.

JND *Pi.* to refuse, decline.

דָּנֵן *K.* to despise, reject; *Niph.* to be rejected, despised.

* In some instances the prefix נִ or נְ expresses a negative, e. g. וַיַּבְאֶר עֵינָיו מִרְאָת (Gen. xxvii. 1.) And his eyes were dim so that he could not see.

- מִבּוֹא** r. — **מִבּוֹא** pl; **מִבּוֹא** i. c.; **מִבּוֹא** w. af. — **בוֹא** — an entrance, inlet.
- מִבְּאֵל** r. **מִבְּאֵל** or **נַבָּל** a flood, deluge, inundation.
- מִבְּטָח** r. — **מִבְּטָחִים** pl; **מִבְּטָחִי** i.c. — **בְּטָח** confidence, safety, security.
- מִבּוֹן** — strictly p. a. *Hiph.* of **בָּוּן** — intelligent, an intelligent man.
- מִנְדָּח** r. — **מִנְדָּחִים** pl — a precious gift, excellent and delightful produce (particularly of nature).
- מִגְּדָּל** r. — **מִגְּדָּלוֹת** and **מִגְּדָּלִים**; **מִגְּדָּל** — a tower.
- מִגְּנוֹרָה** r. pl. i. c. — **מִגְּנוֹרִי** — a dwelling, sojourning, residence.
- מִגְּנָמָה** r. i. c. — **מִגְּנָמָת** — direction, view, intention, desire.
- מִגְּרָש** r. — **מִגְּרָשִׁי** — **גָּרָש**; **מִגְּרָש** pl. i. c. — a suburb, a space of ground for pasture, a common.
- מִרְבָּר** r. — **מִרְבָּר** — a wilderness, desert.
- מִדָּר** K. and Pi. to measure; *Niph.* to be measured; *Hithp.* to stretch one's self.
- מִדוֹן** r. — **מִדוֹןִים** or **מִדוֹנִים** pl. — **דוֹן** — strife, contention.
- מִדְיָע** wherefore? on what account?
- מִרְיָה** — **מִרְיָה** pl. — a province, country.
- מִדְכָּה** r. **דוֹךְ** a mortar.

מַה
מַה
מַה

lit. what [affair is there that is common] to me and to thee? i. e. what have I to do with thee? Comp. 1 Kings xvii. 18.

לְפָה See under letter **ל**.

- מהה** (only in *Hithpalp.*) to linger, tarry, delay.
מַחְלָךְ r. — i. c. מַחְלָךְ — the going, way, journey.
מַהְלֵל — p. p. *Pi.* of הַלְלָה — praised.
מִרְחָם m. } See מֶ.
מִחְנוֹן f. }
- מחמה** See מהה.
- מחר** K. and *Pi.* intrans. to hasten, make haste; *Pi.* trans. to hasten, urge on; *Niph.* to be over hasty, be rash, be inconsiderate.
- מחר** adv. hastily, quickly.
- موت** K. to move, totter, shake, slide, decline; *Niph.* to be moved, totter; *Hiph.* to cause to decline, cause to fall, let come down; *Hithp.* to shake, totter, be moved.
- מול** { **טיול** before, over against.
 מול אֶל מַל towards.
 מול מִמֶּל from before.
- מולחת** r. יָלֵד — w. af. מַולְחָתִי — birth, origin, kindred, posterity.
lit. land of my birth, i. e. my birth-place, native country.
- מים** a stain, blemish, bodily defect.
- מושך** r. יִסְרָאֵר — i. c. מַשְׁךְרִי — a correction, chastisement, warning, instruction.
- מועד** r. יָעֵד — w. af. מַזְעֵדים pl. — an appointed or definite time, season, festival, meeting, congregation.
מועד אֲנָה לְמוֹעֵד. See under letter נ.
יום موֹעֵד a festival day.
- מושיע** — strictly p. a. *Hiph.* of יְלִיל — profit, advantage.
- מושפעת** r. יִפְתָּח — pl. מַזְפּוּתִים — a wonder, prodigy, miracle.

מִזְאָה	r. יֵצָא a going out, coming forth ; (likewise) rising (of the sun).
מַרְגָּשׁ or מִירָא	{ <i>Hiph.</i> to change, exchange, undergo change. r. יָדָא fear, awe.
מִזְרָחָה	— strictly p. a. <i>Hiph.</i> of יָרָה — a teacher, instructor.
מִשְׁׁחָה	<i>K.</i> and <i>Hiph.</i> to move, depart, cease ; trans. to put away, remove.
מוֹת	<i>K.</i> to die ; <i>Pi.</i> to kill, slay ; <i>Hiph.</i> to cause to die, i. e. to put to death ; <i>Hoph.</i> to be put to death.
מוֹתָה	— i. c. — מוֹתָה — death.
מוֹתָר	r. יִתְרָה — i. c. — מוֹתָר — pre-eminence, excellence.
מוֹבָחָה	r. זָבֵחַ — i. c. w. af. מוֹבָחָה pl. ; מוֹבָחִי — מוֹבָחָות — an altar.
מוֹבָחָה	r. זָבֵחַ — pl. — מוֹבָחָות — thought, plan, cogitation ; (in a good sense) discretion ; (in a bad sense) evil devices, wickedness.
מוֹרָה	r. זָהָר — i. c. — מוֹרָה — lit. the rising (of the sun), the East.
מְחוֹלָה	r. חָלֵל or חָלֵל — i. c. ; w. af. מְחוֹלִי ; pl. מְחוֹלוֹת — a dance.
מְחַלְקָה	r. חָלֵק — pl. מְחַלְקֹות — a division.
מְחַנֶּה	r. חָנָה — i. c. ; pl. מְחַנּוֹת * — an encampment, host, army, company.
מְחַסֵּר	r. חָסֵר want, poverty.
מְחַרָּה	to-morrow, on the morrow.
	מְחַר = לְמַחְרָה .
מְחַרְתָּה	i. c. מְחַרְתָּה — the morrow.
מְחַשְׁבָּה מְחַשְׁבָּת	r. חָשַׁבְתִּי ; pl. מְחַשְׁבָּתִים — a thought, design, plan.

* In one instance **מְחַנִּים**. Numb. xiii. 19 ; a form more frequently used with affixes.

- מְטָה** r. i. c. — **מְטָה** — **מְטָה**, **מְטָה נָה** ; w. af. **מְטָה** — a staff, rod; (likewise) a tribe.
- מְטָר** *Hiph.* to cause to rain, bring on rain; *Niph.* to be rained upon.
- מְטָר** — i. c. — **מְטָר** — a rain.
- מַיִ** who?
- מִיטָב** r. i. c. — **מִיטָב** — the best (of any thing).
- מִים** — i. c. and **מִים** — water.
- מִין** — pl. — **מִינִים** — a kind, sort, species.
- מִינְקָה** r. w. af. — **מִינְקָה** — a nurse.
- מִישָׁוֹר** r. i. **ישָׁר** a plain, level country; (likewise) plainness, straightness; (in a moral sense) rectitude.
- מִכְאֹבֶב** r. pl. — **מִכְאֹבֶב** and **מִכְאֹבֶבִים** — pain, sorrow, grief.
- מִכְבָּד** — p. p. *Pi.* of **כָּבֵד** — honoured, honourable.
- מִפְתָּח** r. i. c. — **מִפְתָּח** ; w. af. — **מִפְתָּח נָה** — a smiting, slaughter; (likewise) a wound.
- מִכְמָם** m.) See **מִכְמָם**.
f.) **מִכְמָן**.
- מִכְרָר** K. to sell; *Niph.* to be sold; *Hithp.* to sell one's self.
- מִכְתָּב** r. i. c. — **מִכְתָּב** — a writing, letter.
- מִלָּא** K. intrans. to be full, become full; trans. to fill, make full; *Niph.* to be filled, be full, come to an end; *Pi.* to fill, fulfil, complete; *Hithp.* to assemble or come together (in full number).
- מִלְאָךְ** lit. to fill [the] hand (of one), i. e. to transmit to one the office of a priest, consecrate.
- מִלְאָכִים** r. i. c. ; **מִלְאָכִי** ; w. af. — **לְאָךְ** — **מִלְאָכִים** ; **מִלְאָכִי** — a messenger; particularly: a messenger of God, an angel.

- מַלְאָךְ הַמִּשְׁחָה** the destroying angel.
- מַלְאָכָה** r. **מַלְאָכָת** — i. c. **מַלְאָכָת** w. af. — work, labour, business.
- מַלְבֵּישׁ** r. **מַלְבִּישִׁים** — pl. **לֹבֶשׁ** — a garment.
- מַלְכָה** r. **מֶלֶךְ** a kingdom, reign.
- מַלְכִּיהָ** **עִיר הַמֶּלֶךְ** the royal city.
- מַלְכָה** **זָרָע וְמֶלֶכֶת** the royal progeny, the royal line.
- מַלְחָה** salt.
- מַלְחָמָה*** r. **מַלחֲמָה** w. af. **מַלחֲמָות** pl. **לָחֶם** — war, battle.
- מַלְחָמָה** **עֲדָן מַלְחָמָה**. See **עֲדָן**.
- מַלְט** *Pi.* to let escape, deliver ; (likewise) to lay eggs ; *Niph.* to be delivered, escape ; *Hiph.* to deliver ; (likewise) to bear, bring forth ; *Hithp.* to escape.
- מַלְךָ** *K.* to reign, become king ; *Hiph.* to cause to reign, i. e. to make one king ; *Hoph.* to be made king ; *Niph.* to take counsel, consult.
- מַלְכָה** — w. af. **מַלְכִים** ; **מַלְכִי** — a king.
- מַלְכָה** — i. c. **מַלְכָת** ; **מַלְכָת** pl. **מַלְכָות** — a queen.
- מַלְכָה** — pl. **מַלְכִיּוֹת** — royalty, reign, kingdom.
- מַלְמֵד** — strictly p. a. *Pi.* of **לִמּוֹד** — a teacher.
- מַמְּךָ** m.
- מַמְּךָ** f.
- מַמְּנָה**
- מַמְּנָה** 3d person singular m. and
- מַמְּנָה** 1st person pl. c. g.
- מַמְּפִי**

See **מַ**.

* In one instance **מַלְחָמָת**. 1 Sam. xiii. 22.

מן from, out of, by. Comp. **מִן**.

מן { (Chaldee) what? See p. 33, Note (*).

מן Manna.

מןני = **מַפְנֵי**. See **מִן**.

מנוחה — i. c. — **מנוחת** — r. **נוח** a resting-place, rest, state

— w. af. ; **מנוחות** pl. — **מנוחתי** of quietness.

מנורה r. — **מנורת** — i. c. pl. — **מנורת** a candlestick.

מנחה — i. c. ; w. af. — **מנחת** a present, gift, offering, oblation.

מְפֻכָּה r. — **מְפֻכָּת** pl. ; **מְפֻכָּת** — a molten image.

מְסִכּוֹת r. stores, magazines.

מְסִלָּל r. — **סִלָּל** a way, path.

מסס K. (only once) and *Niph.* to dissolve, melt; metaph. to faint (from fear); *Hiph.* to cause to faint, discourage.

מְסִפּוֹא r. provender, fodder.

מְסִתָּר r. — pl. — **סִתָּר** — a place of concealment, secret place, hiding-place.

מְעַנְל r. — **עַנְל** — a path.

מעט K. and *Pi.* to be little, be few ; *Hiph.* to cause to be little or few, diminish, give little or less.

מעט { a little, a few.
מעט

little [by] little [and] little, by degrees.

מעיל — pl. — **מעילים** — an upper garment.

מעין r. — **מעין** pl. ; **מעין** — i. c. ; w. af. — **עין** — **מעינות** — a spring, fountain.

- מעל** r. עלה found only with pref.
from above, above.
- מעלים** r. עלי — i. c. — deeds, works, actions.
- מערב** r. ערָב the place of sun-set, the west.
- מערה** — i. c. מערות; pl. — a hole, cave, cavern.
- מערכה** — pl. מערכאות — i. c. order of battle, an army in battle-array.
- מעשה** r. עשה — i. c. מעשִׁים; pl. — a deed, action, business, concern, work, labour.
- מפלט** r. פְּלַט an escaping, getting off.
- מפני** See פניהם.
- מצא** K. to find, find out, get, obtain, meet, befall; *Niph.* to be found, be acquired; *Hiph.* to cause to find, deliver up.
- מצה** r. מצן or מצות — pl. — an unleavened cake, unleavened bread.
- מצחה** r. נצח strife, contention.
- מצודה** — i. c. מצידה; w. af. מצדָת; pl. — a fortress, citadel.
- מצווה** r. צוה — i. c. מצוֹת; w. af. מצוֹתִי; pl. — a command, commandment, injunction, charge.
- מצילה** r. צל — מצילות — depth.
- מצילה** lit. mire of [the] depth, a deep mire.
- מצור** r. צור a siege, wall, bulwark.
- מצח** — w. af. מצחֵי — [the] forehead, brow, front.
- מצרע** r. צרע — pl. מצרעים — leprous, a leper.
- מצרכ** r. צרכֶךָ a crucible.
- מקה** r. קוה — מקוה — [the] gathering together (of water).

- מִקּוֹמֹת** — i. c. **מִקּוֹם*** — pl. קֶם; w. af. **מִקּוֹמִי** — a place.
- מִקְלָה** — i. c. **מִקְלָה** and **מִקְלָל** — pl. מִקְלָות — a staff, rod.
- מִכְנָה** — i. c. **מִכְנָה** — something bought, possession, cattle, herd.
- מִקְרָה** — r. קְרָה — i. c. **מִקְרָה** — an accident, chance, fate.
- מַר** m. } **מַר** [it is] bitter to me, i. e. I am grieved or troubled.
- מִרְאָה** r. רָאָה — i. c. **מִרְאָה** — an aspect, appearance, form; (likewise) a sight, vision.
- { **יִפְהָה** מִרְאָה } See **יִפְהָה**.
- מִרְאָה** r. רָאָה — pl. **מִרְאֹת** — a sight, vision.
- מִרְגֵּעַ** r. רָגֵעַ rest, a resting-place.
- מִרְגֵּל** — strictly p. a. *Pi.* of **רָגֵל** — a spy.
- מִרְדֵּז** K. to rebel, revolt.
- מִרְדֵּךְ** rebellion.
- מִרְהָה** K. and *Hiph.* to be rebellious, be refractory, rebel against.
- מִרְומָם** r. רָום — i. c. **מִרְומָם** — height, or high (spoken of the heavens).
- מִרְומִים** — pl. of **מִרְומָם** — [the] heights, high places, the higher regions, the heavens.

* Before the relative pronoun **אֲשֶׁר** (whether expressed or understood) the constructive form **מִקְוּם** is sometimes elegantly used. Comp. Gen. xxxix. 20; Ps. civ. 8. In some instances **מִקּוֹם אֲשֶׁר** are used advly. for: *where*; Comp. Est. iv. 3; viii. 17.

- מְרַחֶם** — strictly p. a. *Pi.* of רָחֵם — compassionate, merciful.
- מְרַפְּבָה** r. *Rabb.* — i. c. ; מְרַפְּבָת w. af. ; pl. — a chariot, waggon.
- מְרַמָּה** r. *Rama* — pl. מְרַמּוֹת — deceit, deception.
- מְרַק** K. to cleanse; *Pu.* to be cleansed, be rinsed.
- מְרַר** K. to be bitter, be grieved; *Niph.* to become bitter; *Pi.* and *Hiph.* to make bitter, imbitter; metaph. to afflict; *Hithpalp.* to be irritated.
- מְרַהָּה** r. *Merahah* — i. c. ; pl. מְרַרוֹת — bitterness, gall, poison, venom.
- מְרַדִּים** r. *Merdims* — bitter things, bitter herbs.
- מְרַשְׁעַת** r. *Rashat* wickedness; (used as an adj. f. concrete) wicked, a wicked woman.
- מְשַׁא** r. *Nesha* — w. af. מְשַׁא — a burden.
- מְשֻׁבְּרִים** r. *Moshbirim* — i. c. — breakers, waves, billows.
- מְשַׁח** K. to rub with oil, anoint, consecrate; *Niph.* to be anointed.
- מְשַׁחִית** — strictly p. a. *Hiph.* of שָׁחַת — destroying, [one] destroying.
מְלָאָךְ הַפְּשִׁיחַת. See **מְלָאָךְ**.
- מְשַׁחַת** r. *Moshchath* — w. af. שָׁחַת — something marred or corrupted.
- מְשִׁיחָה** r. *Moshiach* — i. c. ; w. af. מְשִׁיחָה — an anointed one, (hence) *Messiah*.
- מְשַׁךְ** K. to seize, draw, draw out, extend; *Niph.* to be drawn out, be extended; *Pu.* to be pulled out, be put off, be delayed.
- מְשַׁכֵּב** r. *Shkab* — i. c. — a lying down, couch, bed.
- מְשַׁפְּלֵל** m. } — strictly p. a. *Hiph.* of שְׁפֵל — intelligent, prudent; (likewise) prosperous.
f. } מְשַׁפְּלֵל

- מַשְׁכָּן** r. — i. c. **שָׁכֵן** — a dwelling, tent, tabernacle.
- מִשְׁלָל** K. to have dominion, rule; (likewise) to speak in parables, use similes; *Niph.* to be compared, become similar; *Pi.* to speak in parables; *Hiph.* to cause to rule, appoint ruler; (likewise) to compare; *Hi/hp.* to be similar, be like.
- מִשְׁלֵל** — strictly p. a. *K.* of **מֶלֶךְ** — a ruler, governour.
- מִשְׁלֵל** — i. c. **מִשְׁלֵל**; w. af. **מִשְׁלֵלים** — a parable, proverb, sentiment, maxim.
- מִשְׁלָטִים** — strictly p. a. *K.* pl. of **מֶלֶךְ** — rulers; (likewise) those that utter parables.
- מִשְׁמָרָה** r. — w. af. **שְׁמָרָה** — a keeping, preserving, watching, what is observed, a law, commandment, charge.
- מִשְׁנָה** r. — i. c. **שְׁנָה** — a doubling, duplicate, double; (likewise) one second in place or rank.
- מִשְׁפָּחָה** r. — i. c. **שְׁפָחָה**; w. af. **מִשְׁפָּחָת**; pl. **מִשְׁפָּחוֹת** — a family.
- מִשְׁפָּט** r. — i. c. **שְׁפָט**; w. af. **מִשְׁפָּטִי**; pl. **מִשְׁפָּטִים** — a judgment, right, law; (likewise) a manner, mode, custom.
- מִשְׁקָה** — strictly p. a. *Hiph.* of **שָׂרֵךְ** — one that causes to drink, a cup-bearer, butler.
- מִשְׁקָל** r. — i. c. **שְׁקָל** — a weight.
- מִשְׁרָתָה** — strictly p. a. *Pi.* of **שְׁרָתָה** — a servant, minister.
- מִשְׁתָּחַ** K. to touch, feel; *Pi.* to search, feel, fumble, grope (in darkness); *Hiph.* trans. to cause to feel; intrans. to feel, handle.
- מִשְׁתָּחָה** r. — i. c. **שְׁתָּחָה** — a drinking, banqueting, feast, banquet.
- מִתָּ** — strictly p. a. *K.* of **מוֹתָה** — a dead person, dead body.

מֵתִי when?

לִפְתַּחֲתִי {
עַד מֵתִי } how long?

מְתִים r. — i. c. — men.

מְתִינָם r. — i. c. w. af. — loins.

מְתֻקָּה K. to be sweet, become sweet; *Hiph.* trans. to cause to be sweet, make sweet, sweeten; intrans. to be sweet.

מְתַתָּה r. — found only i. c. — a gift, present.
 or **מְתַתָּה**

נָא (a particle used to express respectful entreaty or exhortation) *I beseech, I pray*; (it likewise signifies) now. Comp. **אָנוֹא**.

נָאָלָחַ — strictly p. a. *Niph.* of **אָלָחַ** — filthy, dirty.

נָאָמֵן — strictly p. a. *Niph.* of **אָמֵן** — faithful, true, firm, secure.

נָאָפֶךְ K. and *Pi.* to commit adultery.

נָאָזַן K. to despise; *Pi.* to despise, provoke, excite, stir up, blaspheme; *Hithp.* to be despised; be blasphemed.

נָאָקָה — i. c. **גָּאָקָה**; w. af. **גָּאָקָתִי**; pl. **גָּאָקָות** — a groaning, cry, lamentation.

נָבָא *Niph.* to prophesy, predict future events; *Hithp.* to prophesy; (strictly) to make a prophet of one's self, i. e. to train one's self in the way of prophecy; (in a bad sense) to pretend to be a prophet.

נָבָז — strictly p. a. *Niph.* of **בָּזַן** — intelligent, an intelligent man.

נָבָזָה — strictly p. a. *Niph.* of **בָּזָה** — despicable, contemptible.

נָבָחר — strictly p. a. *Niph.* of **בָּחַר** — preferable.

- נִבְטָה** *Niph.* (only once*) and *Hiph.* to look, behold.
נִבְיאֵי — w. af. — נִבְיאִים; pl. נִבְיאִי — a prophet.
נִבְיאָה נִבְיאָה a prophetess.
נִבְלָה K. to wither, fade, fall off, wear away; (likewise) to act foolishly; *Pi.* to esteem lightly, slight.
נִגְבָּה the south.
נִגְבָּה to the south, southward.
נִגְדָּה *Hiph.* to declare, tell, shew, announce; *Hoph.* to be told.
נִגְדָּה — w. af. — [what is] before, in front.
נִגְפָּר over against, against, away from, away.
נִגְהָה K. to shine, give light, beam; *Hiph.* to cause to shine, enlighten.
נִגְנָה K. (only p. a.) and *Pi.* to play (on an instrument).
נִגְעָה K. to touch, reach; (in a bad sense) to injure, hit, strike; *Niph.* to be struck, be beaten; *Pi.* to smite, plague; *Pu.* to be plagued; *Hiph.* intrans. to touch, reach, come up to; trans. to cause to touch.
נִגְעָה — w. af. נִגְעִי; pl. נִגְעִים — a plague, wound, stroke, blow.
נִגְשָׁה K. and *Niph.* to draw near, approach; *Hiph.* to cause to approach, bring near; *Hoph.* to be caused to approach, be brought near; *Hithp.* to draw near together, assemble.
נִרְיָב — i. c. נִרְיָב; pl. נִרְיָבים — liberal, a liberal man, a noble minded man.
נִרְפָּה — strictly p. a. *Niph.* of דְּכַה — contrite.

* Viz. לְאַרְצָן **וַנִּבְטַח** Isai. v. 30. Gesenius however takes it to be the *Piel* and not the *Niphal* of the verb **נִבְטָה**.

- נֶרֶד** a lamentation.
- נֶרֶר** — i. c. נֶרֶר; pl. נֶרֶרים and נֶרֶרות — a river.
- נָשַׁת** *K.* to rest, repose, have rest, encamp; *Hiph.* to cause to rest, give rest; (likewise) to let or set down; *Hoph.* to have rest given, be allowed to be at rest.
- נוֹסֵם** *K.* to flee; *Hiph.* to cause to flee, put to flight; (likewise) to save by flight, i. e. to remove in good time.
- נוֹעֵד** *K.* to move, be moved, shake, wander, stagger; *Niph.* to be shaken; *Hiph.* to cause to move, shake, disturb, drive about.
- נוֹרָא** — strictly p. a. *Niph.* of אִירא — awful, frightful.
- נוֹלֵךְ** *K.* to flow, run, dissolve; *Hiph.* to cause to flow.
- נוֹהָה** *K.* and *Hiph.* to lead, guide.
- נוֹאֵל** — pl. נֶחָלִים — a brook; (likewise) a valley.
- נוֹחַלָה** — i. c. נֶחָלָה; w. af. נֶחָלָתִי; pl. נֶחָלוֹת — an inheritance, possession.
- נוֹמֵם** *Niph.* to repent, regret, reflect; (likewise) to be comforted or consoled; *Pi.* to comfort, console; *Pu.* to be comforted; *Hithp.* to console one's self; (likewise) to repent one's self.
- נוֹחַם** — strictly p. a. *Niph.* of חָמֵד — pleasant, pleasing, delightful.
- נוֹחַשׁ** — i. c. נֶחָשׁ; pl. נֶחָשִׁים — a serpent.
- נוֹחַשְׁתָה** — w. af. נֶחָשְׁתִי and נֶחָשְׁתִּי — brass, copper; (likewise) a brazen fetter.
- נוֹחַשְׁתִּים** fetters.
- נוֹחַת** *K.* and *Niph.* to descend, go down; metaph. make an impression; *Pi.* to press down; *Hiph.* to cause to come down, bring down.
- נוֹחַת** r. נֶחָת quietness, rest.

- נָתַח** *K.* to stretch out, incline, decline, turn ; *Niph.* to be stretched out, be extended, stretch itself out ; *Hiph.* to cause to be stretched out, spread out, cause to incline, cause to decline or deviate, pervert.
- נְטוּע** *K.* to plant, ingraft, establish, fix ; *Niph.* to be planted.
- נְטֹר** *K.* to guard, keep, retain (spoken of anger).
- גְּבָרֶךָ** — strictly p. a. *Niph.* of כָּבֵד — honourable, glorious.
- נְכַח** *Hiph.* to smite, strike, beat, kill ; *Hoph.* to be caused to be beaten, be smitten ; *Niph.* and *Pu.* to be smitten.
- נְכֻנוֹן** — strictly p. a. *Niph.* of כָּוֹן — established, prepared, ready, right, upright.
- גְּכֻונָה** uprightness ; a right or honest word, (for דָּבָר גְּכֻונָה). See *Aben Ezra* on Ps. v. 10).
- גְּכִלּוֹת** — i. c. גְּכִילִי — devices, evil designs, plots.
- גְּכִסִּים** wealth, riches, goods.
- נְכַר** *Niph.* to be known ; (likewise) to dissemble ; *Pi.* to know, regard ; (likewise) to behave strangely ; (also) to deliver up ; *Hiph.* to regard, perceive, know, recognise ; *Hithp.* to be known, be distinguished ; (likewise) to pretend to be a stranger, dissemble.
- גְּכַר** — i. c. גְּכַר — foreignness, a strange place.
- בְּגַנְּכָר** a stranger.
- אֱלֹהִי נְכָר** strange gods.
- m. } **גְּכָרִי** f. } strange, a stranger.
- גְּמַלִּים** — pl. גְּמַלָּה — an ant.
- נְסָה** *Pi.* to try, put to the test.
- נְסַע** *K.* to move, march, journey ; *Niph.* to be removed, depart ; *Hiph.* to cause to move, remove, cause to march, lead, guide.

- נָעִירִים** — pl. n. ; w. af. **נָעַרְיִי** — boyhood, youth.
- נָעִים** — i. c. **נָעִים** — pleasant, agreeable.
- נָעִים** sweets, pleasures, delights.
- נָעֵם** *K.* to be pleasant.
- נָעֵם** pleasantness.
- נָעָר** — w. af. **נָעָרִי**; pl. **נָעָרִים** — a boy, lad, youth.
- נָעָרָה** — pl. **נָעָרֹת** — a girl, damsel.
- נָפִיחַ** — p. p. *K.* of **נָפַח** — boiling, seething.
- נָפַח** *K.* to breathe, blow, kindle; *Pu.* to be kindled; *Hiph.* to cause to breathe out, cause to expire, blow away.
- נָפְלִים** giants.
- נָפַל** *K.* to fall; *Hiph.* to cause to fall, throw down, cast; *Hithp.* to throw one's self down.
- נָפְשָׁה** *Niph.* to take breath, refresh one's self (after fatigue).
- נָפְשָׁה** — w. af. **נָפְשִׁי**; pl. **נָפְשּׁוֹת** **נָפְשִׁים** once **נָפְשָׁה**. (Ezek. xiii. 20.) — breath, soul, life, living being, person; (likewise) a body, dead body.
- NOTE. With the affixes this word frequently forms a periphrasis of the reflective pronoun: *self*; e. g. **נָפְשִׁי** *myself*; **נָפְשֶׁךָ** *thyself*, &c.
- נָפָת** r. **נָפָת** honey-comb.
- נָצָח** and **נָצָח** ever, for ever.
- נָצַל** *Pi.* to rob, spoil; *Hiph.* to take away; (likewise) to deliver, free; *Niph.* to be delivered; *Hithp.* to take away from one's self, i. e. to strip one's self (of something).
- נָצַר** *K.* to guard, keep, preserve, watch.
- נָקְבָּה** a female (in opposition to **אֲכָרִיךְ** a male).
- נָקָה** *K.* (only once used in the inf. coupled with the *Niph.*); *Niph.* to be pure, be innocent, be un-

- נִקְלָה** punished ; (likewise) to be emptied out, be stripped or laid waste ; *Pi.* to pronounce innocent, acquit.
- נִקְלָה** — strictly p. a. *Niph.* of **קָלָה** — contemptible, one that is despised.
- נִקְםָה** — i. c. **נִקְםָה** — } vengeance, revenge.
- נִקְרָה** — i. c. **נִקְרָה** — } found only i. c. **נִקְרָת** — a cavity or cleft.
or **נִקְרָה**
- נֵר** — pl. **נִירוֹת** — a light, lamp.
- נָשָׂא** *K.* to lift or raise up, bear, carry, bring, take, take up, utter, speak, pronounce, swear, regard, accept, forgive ; *Niph.* to be raised up, be elevated, be borne, be carried away ; *Pi.* to lift up, exalt ; (likewise) to make presents ; *Hiph.* to cause to bear ; *Huhp.* to lift one's self up, exalt one's self.
- נִשְׁאָתָףְלָה**. See **תִּפְלָה**.
- נִשְׂוִיא פָּנִים** one that is much esteemed, one that is very respectable.
- נִשְׁבַּב** *K.* to blow ; *Hiph.* to cause to blow, let blow.
- נִשְׁגַּן** *Hiph.* to reach unto, overtake, befall, obtain, get sufficiently, have sufficient means (for doing a certain thing).
- אֵין ذֶ מִשְׁנַת** he has not the means.
- נִשְׂוִיא פָּנִים** See **נִשְׂאָתָףְלָה**.
- נִשְׁיָא** — i. c. **נִשְׁיָאים** ; pl. **נִשְׁיָאים** — a chief, prince.
- נִשְׁמִים** the plur. of **אֲשֶׁר** q. v.
- נִשְׁמָה** — i. c. **נִשְׁמָת** ; w. af. **נִשְׁמַתִּי** ; pl. **נִשְׁמֹות** — breath, soul.
- נִשְׁקָה** *K.* and *Pi.* to kiss ; metaph. to do homage ; (likewise) to arm ; *Hiph.* to join, touch.
- נִשְׁקָה** and **נִשְׁקָה** a weapon, arms, armour.

- נֶשֶׁר** — pl. נֶשֶׁרִים — an eagle.
- נֶתֶב** — i. c. נֶתֶבְּ —
- נֶתֶינָה** — w. af. נֶתֶינָהִתְהִי; pl. נֶתֶינָהִתְהִיּוֹת — a path, way.
- נַתֵּן** K. to give, yield, set, place, put; (likewise) to suffer, allow, permit; *Niph.* to be given, be placed; *Hoph.* to be caused to be given.
- נַתֵּח** K. and *Pi.* to tear down, break, crush, destroy; *Niph.* *Pu.* and *Hoph.* to be torn down, be crushed.
- נַתֵּק** K. to tear off, draw away (from a place); *Pi.* to tear asunder, break; *Hiph.* to draw off; *Niph.* to be broken, be drawn away, be withdrawn; *Hoph.* to be drawn away.
- נַתֵּר** K. to leap, jump; metaph. to shake, tremble; *Pi.* to leap; *Hiph.* to let loose, free; (likewise) to drive asunder.

S

- סָבָב** K. to turn, turn away, turn about, turn back, go round, surround; (likewise) to be the cause or occasion; *Niph.* to be assembled round, be turned away, &c.; *Pi.* to go about, go round, make a diversion, divert, encompass; *Hiph.* to cause to turn, turn about, change, alter.
- סָבָבָה to change [one's] name; *Hoph.* to be turned, be surrounded.
- סָבָה** — i. c. סָבָהִת — a cause.
- סָבָיב** and מִסְבָּיב round about.
- סָבָיבוֹת** the country round about; round about.
- סָבָד** a thicket.
- סָבָלָה** — found only in the constructive pl. and or סָבָלָהִת in pl. w. af. — hardship, burdensome service.

- סְגִילָה** — i. c. **סְגִילַת** — a peculiar property, peculiar excellency.
- סְגַר** *K.* to shut or close up; *intrans.* to be shut up; *Niph.* to be shut; *Pi.* to deliver up, give up; *Pw.* to be shut up; *Hiph.* to shut up; (*likewise*) to deliver up, give up.
- סֵם** — pl. **סֵמִים** — a horse.
- סֵף** a reed.
- יָם סְמִךְ** the sea of reeds, i. e. the red sea.
- סִיפָה** — pl. **סִיפּוֹת** — a whirlwind, tempest.
- סָרָר** *K.* to turn, depart, pass away, turn in; *Hiph.* to turn away, turn aside, take off, remove; *Hoph.* to be removed.
- סָחָר** — pl. **סָחָרים** — a merchant.
- סֶפֶה** — i. c. **סֶפֶת**; w. af. **סֶפְתִּי**; pl. **סֶפּוֹת** — a booth, tabernacle.
- תְּנִינָת תְּמִימָנוֹת** the feast of tabernacles.
- סְכָר** *K.* and *Hiph.* to cover; *metaph.* to protect; *Hoph.* to be covered.
- NOTE. **הַסְכָּד רְגִילּוֹ** (lit. to cover one's feet), to obey a call of nature.
- סְכַל** *Pi.* to turn into foolishness, frustrate; *Niph.* and *Hiph.* to act foolishly, play the fool.
- סְכַלְּךָ** — pl. **סְכַלְּמִים** — foolish; a fool.
- סְכִן** *K.* to be useful, be profitable; be benefited; (*likewise*) to nurse, take care of, manage; *Hiph.* to be accustomed, become acquainted; *Niph.* to be in danger.
- סְלָה** *K.* to forgive; *Niph.* to be forgiven.
- סְנִפְרִיר** a fin.
- סְעַד** *K.* to sustain, support, assist.
- סְעַד לְבָבְךָ** lit. to sustain the heart, i. e. to refresh the stomach (by taking food).

- סָעַר** *K.* to move with violence, rage ; be tossed about ;
Niph. to be moved or disquieted ; *Pi.* to scatter ;
Pu. to be blown away.
- סָעַר** — **סָעָרָה** — pl. **סָעָרוֹת** } a storm, tempest.
- סָפִיר** — pl. **סָפִירִים** — a sapphire.
- סָפֵר** *K.* to number ; (likewise) to write (found only in the p. a.) ; *Niph.* to be numbered ; *Pi.* to count, number ; (likewise) to narrate, relate, tell ; *Pu.* to be related, be told.
- סָפֵר** — w. af. **סָפְרִי** ; pl. **סָפִירִים** — a writing, book, letter.
- * **סָר** m. } displeased, dejected, sullen.
סָרָה f. } *S.*
- סָרָה** *K.* to stretch out, hang over, hang down ; *Niph.* to vanish ; become corrupt.
- סָרִים** — i. c. **סָרִים** ; pl. **סָרִים** — an eunuch, court-officer.
- סָפִחָה** } winter.
or **סָפִחָה**
- סָתַר** *K.* to hide one's self (found only once) ; *Niph.* to be concealed, be separated ; hide one's self ; *Pi.* to hide, conceal ; *Hiph.* to cause to be hidden, cover, hide, conceal ; *Hithp.* to hide one's self.

ג

- עֲבָד** — i. c. **עֲבָד** ; pl. **עֲבָדִים** and **עֲבָדָה** — darkness, a cloud ; (likewise) a thicket.
- עֲבָד** *K.* to labour, work, serve, cultivate (the ground) ; **עֲבָד בָּבֶן** to impose labour or service upon one.

* r. **סָרָה** according to some, and **סָרָר** according to others ; the latter derivation seems to be more warranted by the first radical having *Pathah* in the masculine form. Comp. 1 Kings xx. 43; xxi. 4.

See page 57, Note 8 ; *Niph.* to be laboured, be served, be cultivated ; *Pu.* to be laboured, be made to serve ; *Hiph.* to cause to work.

עבד — w. af. עָבֹד ; pl. עֲבָדִים — a servant, slave.

עבדה — i. c. עֲבָדָה ; w. af. עֲבָדָתִי — labour, work, service.

עבדה a body of servants, domestics ; (according to some) husbandry.

עבה K. to be thick.

עבר K. to pass, pass on, pass over, pass by, pass away, go ; *Niph.* to be passed over ; *Pi.* to bar ; (likewise) to gender ; *Hiph.* to cause to pass over, carry, conduct, turn away, remove ; *Hithp.* to become angry.

עבר — w. af. עָבֵר ; pl. עֲבָרִים — the other side, what is on the other side, beyond, side, quarter.

* **עָבָרִי** — pl. עֲבָרִים and עֲבָרִיּוֹת — a Hebrew.

עָבָרִיה — pl. עֲבָרִיות — a Hebrewess.

עֲנָה — i. c. עֲנָה ; pl. עֲנָות — a cake.
and **עֲנָה**

עַנְלָה m. } round.
f. }

עַנְלָה — i. c. עַנְלָה ; w. af. עַנְלָתִי — a heifer.

עַנְלָה — w. af. עַנְלָה ; pl. עַנְלָות — a cart, waggon.

* It is not easy to decide whether this name was given by the Canaanites first to Abraham and his race and afterwards to Joshua and his followers, on account of their having come over to them from (עָבָר) the other side (of the rivers *Euphrates* and *Jordan*), or whether Abraham and his progeny have themselves assumed this name as descendants of (עָבָר) *Eber*. Comp. Gen. x. 21, 24; Numb. xxiv. 24.

עַד eternity ; (likewise) booty, prey.

לְעוֹלָם for ever.

עַד־עוֹלָם to eternity.

לְעוֹלָם מִתּוֹךְ for ever and ever.

עַד־עוֹלָמִים עַד to all eternity.

עַד } unto, until, even, even to, during, while, whilst.
עַד־י }

עַד אֶת }

עַד אֲשֶׁר }

עַד כִּי

עַדָּה r. **עַד** — i. c. **עַדָּת** ; w. af. **עַדָּתִי** — a congregation, assembly.

עַדָּה r. **עַדָּות** — pl. — a testimony, witness.

עַדָּות r. **עַד** a testimony, precept, ordinance.

עַדָּר — w. af. **עַדָּרִים** ; pl. **עַדָּרִי** — a herd, flock.

עַדָּד — w. af. **עַזְּבָנָה**, **עַזְּבָנִי** — yet, whilst yet, still, again, repeatedly, a long while.

בַּעֲדָה whilst yet, during the time that, within yet.

כֵּל עַדָּה as long as.

עַדָּף — strictly p. a. K. of **עַדָּה** — what remains, the remainder.

עַוְלָל — pl. **עַוְלִילִים** — an ungodly or naughty man ; (likewise) a young boy (or perhaps : a naughty boy).

עַוְלָל — w. af. **עַוְלִילִי** — iniquity, injustice.

עַוְלָל an iniquitous or wicked man.

עַוְלָה — i. c. **עַוְלָה** ; w. af. **עַוְלָתִי** ; pl. **עַוְלָות** — a burnt-offering.

עוֹלָם — pl. **עוֹלָמִים** — eternity.

לְעוֹלָם to eternity, i. e. for ever.

לְעוֹלָם עַד. See **עַד.**

מִן הַעוֹלָם עַד הַעוֹלָם from eternity to eternity, from everlasting to everlasting.

עוֹלָמִי עַד. See **עַד.**

עָוֹן — i. c. **עָוֹנוֹן**; w. af. **עָוֹנֵן**; pl. **עָוֹנוֹת** — iniquity, sin.

עָזֶף *K.* and *Pi.* to fly, fly away; *Hiph.* to cause to fly, let fly; *Hithp.* to fly away.

עָזֶב a bird; collect. birds, fowl.

עָזָר — pl. **עָזָרוֹת** — skin (of the human body), hide (of animals).

עָרָר (quiescent) *K.* to awake, be awake; *Niph.* to be awakened or roused; *Pi.* to awaken, stir up; *Hiph.* to cause to be awake, awaken, stir up; *Hithp.* to rouse one's self, awake.

עָרָר (not quiescent) *Pi.* to blind, deprive of the sight.

עָרִיר — pl. **עָרִירִים** — blind, a blind man.

עָרָה — pl. **עָרִים** — a goat.

עָרָה r. **עָרָה** — w. af. **עָרֵה** and **עָרֵי** — strength, might, power.

עָרָה m. } — strictly p. a. *K.* of **עָרָה** — strong, mighty.
f. }
עָרָה — *Niph.* and *Pu.* to be forsaken.

עָזֶר *K.* to help, aid, assist; *Niph.* to be helped; *Hiph.* (only found in p. a.) to bring help, give help.

עָזֶר — w. af. **עָזְרֵי** —
עָזֶרֶת — i. c. **עָזְרֵתִי**; w. af. **עָזְרֵתִי** } help, aid, assistance.

עָזָן — i. c. **עָזָן**; w. af. **עָזֵן**; du. **עָזִינִים** — an eye, appearance, colour, sparkling (spoken of wine).

שָׁוָם שָׁוָם. See **שָׁוָם**.

עַיִן — i. c. **עַיִן**; pl. **עַיִנוֹת** — a fountain.

עִירָה m. } — strictly p. a. *K.* of **עִירַה** — faint, languishing,
exhausted, tired.
עִירָה f. }

עיר — pl. **עִירִים**, **עָרִים**, (once) **עִירִים** — a city.

עֲכָבֶר a mouse.

עַכְר *K.* to trouble, occasion grief and affliction; *Niph.* to be troubled, be brought into adversity.

עַל — w. af. **עַלְיוֹן**, **עַלְיוֹן**, &c. — on, upon, over, in addition to, above, concerning, respecting, at, near, against, for, because of.

עַל אֲשֶׁר because that.

עַל בָּנָו therefore. See page 2, Note 14, 15.

כִּי עַל בָּנָו seeing that.

מֵעַל from above, &c.

עַל — w. af. **עַלְיוֹן** — a yoke; metaph. bondage, servitude.

עַלְוָה *K.* to ascend, go up, rise; *Niph.* to be brought up, be led away, be exalted; *Hiph.* to cause to go up, lead up, bring up, offer up; (likewise) to light; *Hoph.* to be caused to go up, be brought up; *Hithp.* to exalt one's self.

עַלְהָה — i. c. **עַלְהָה** — a leaf.

עַלְמִים — w. af. **עַלְמִי** — youth, youthfulness.

עַלְיוֹן m. } upper, higher, superior, most high.
עַלְוָה f. }

עַלְלָה — pl. **עַלְלִים** — } a child, an infant.

עַלְלָה — pl. **עַלְלִים** — } a child, an infant.

עַלְם *K.* (found only in p. p.) to conceal, hide, cover; *Niph.* to be concealed or hidden; *Hiph.* to cause to be concealed, conceal (from any one); *Hithp.* to conceal or hide one's self, withdraw.

עַלְם a lad.

עלם *K.* to rejoice; *Niph.* to be joyful or delightful; *Hithp.* to give one's self up to rejoicings, delight or take pleasure (in something).

עלף *Pu.* to be covered; (likewise) to faint, swoon; *Hithp.* to cover one's self; (likewise) to faint away, become faint.

עם — w. af. עָם; pl. *עֲמִים — a people, nation.
עם — w. af. עַמְדֵי, עַמְדָה, or עַמְדִי, &c. — with, along with, before.

עמד *K.* to stand, rise, stand up, arise, stand still, stand firm, stay, abide, endure; *Hiph.* to cause to stand, make to stand firm, erect, place; *Hoph.* to be caused to stand, be placed.

עטדי = עַטְדֵי. See **טוד**.

עמית — found only w. af. עַמִּיתִי, עַמִּיתָה, &c. — a neighbour, friend, fellow-man.
עמית

عمل *K.* to labour, toil.

עמס *K.* to lift up, load, carry; *Hiph.* to cause one to carry, burden (any one).

עמק m. { deep.
עמקה f. }

עַמְקִים — w. af. עַמְקֵי; pl. עַמְקִים — a valley, low plain.

עמר an *Omer* (a certain measure).

ענב — pl. עֲנָבִים — a grape.

ענג *Pu.* to be delicate; *Hithp.* to take delight in, delight in.

ענה *K.* to answer, begin a speech; (likewise) to sing; (also) to be oppressed; constr. w. בְ (בָּיִת) to

* This word, with the definite article prefixed (עֲמִים), commonly denotes: *the other nations besides the Israelites, the non-Israelites.*

bear witness against (one); *Pi.* to sing, oppress, humble; *Pu.* to be afflicted; *Niph.* to be answered, be oppressed; *Hiph.* to afflict, humble; *Hithp.* to humble one's self.

עֲבָד
עֲבָדִי
עֲבָדָה
עֲנָשׁ
עֲנָשֶׂת
עַץ
עַצְבָּן
עַזָּה
עַזְלָה
עַזְלָתִים
עַם
עַם	— pl. עֲבָדִים — meek, humble, a meek or humble man. — pl. עֲנָסִים — poor, helpless, a poor and helpless man. — i. c. עָנָן; pl. עֲנָנוֹנִים — a cloud. — i. c. עָנֵף; pl. עֲנֵפִים — a bough, branch. <i>K.</i> to punish, impose a fine; <i>Niph.</i> to be punished, be fined. a punishment, fine, contribution. lead. — pl. עֲזָזִים — a tree, gibbet, gallows, wood. <i>K.</i> trans. to occasion or give pain, afflict; intrans. to feel pain, suffer pain; <i>Niph.</i> to be hurt, be vexed, be grieved; <i>Pi.</i> to make, fashion, form; (likewise) to vex, grieve; <i>Hiph.</i> to make one vexed, excite to anger; <i>Hithp.</i> to grieve one's self, be vexed. — i. c. עַזְבָּן — labour, toil; (likewise) pain. r. — i. c. עַזָּתִי יְמִין; w. af. — עַזָּות; pl. עַזָּתִים — counsel, advice. a sluggard. sloth, laziness, indolence. <i>K.</i> to be strong; (likewise) to be numerous; <i>Hiph.</i> to cause to be strong, make strong; <i>Pi.</i> to break one's bones. w. af. — עַצְמוֹת עַצְמִי; pl. עַצְמִים and עַצְמָה — a bone; (likewise) the same, very.

- בעצם הַיּוֹם הַזֶּה** on that *very* day.
- בעצם פָּחוֹן** in his *very* vigour, i. e. in the fulness of his vigour.
- עֲקָרְבָּן** — pl. עֲקָרְבָּנִים — a scorpion; (likewise) a thorn, brier.
- עֲרֵב** *K.* to be sweet, be pleasant.
- עֲרֵב** sweet, pleasant.
- עֲרֵב** evening.
- הַשְׁבָּם וְהַעֲרֵב**. See under letter **ה**.
- עֲרֵב** — pl. עֲרֵבִים — a raven.
- עֲרֵבָה** — pl. עֲרֵבּוֹת — a plain, waste, desert.
- עֲרֵוֹתָה** — i. c. w. af. עֲרֵוֹתִי — nakedness, shamefulness, offensiveness.
- עֲרֵוֹתְּךָ** lit. offensiveness *of* a thing, i. e. an offensive thing.
- עֲרִים** — pl. עֲרִים — prudent; (likewise) cunning.
- עֲרֵיזָה** — pl. עֲרֵיזִים — strong, one strong; (in a bad sense) one violent, a tyrant, an oppressor.
- עַד** *K.* to arrange, prepare; (likewise) to compare.
- עַד מִלחָמָה** to arrange the battle, put one's self in battle array; *Hiph.* to value, appraise.
- עַרְמָה** *K.* (only once); more frequently *Hiph.* to be cunning; (likewise) to be prudent.
- עַרְמָה** cunning, craft, deceit; (also) prudence.
- עַרְמוֹן** a chesnut-tree; (or: maple-tree).
- עַרְףָה** — w. af. עַרְפֵּי — the neck.
- עַרְפָּל** a fog, mist.
- עַשְׂבָּה** — i. c. עַשְׂבֵּי — a herb; collect. herbs.
- עַשָּׂה** *K.* to make, do, perform, fit up, produce, get, acquire (e. g. riches); *Niph.* to be made, be done; *Pu.* to be made.

עֲשָׂה — strictly p. a. *K.* of **הַשְׁׂה** — [one] making ;
a maker.

עֲשִׂיר — pl. **עֲשִׂירִים** — rich, a rich man.

עֲשִׂירִי
עֲשֹׂור

עֲשֹׂעַ — i. c. **שְׁעַעַעַ** and **שְׁעַעַעַ** ; w. af. **עֲשַׂנֵּי** — smoke.

עָשָׂר *K.* to be rich ; *Hiph.* to make rich ; (likewise
intrans.) to become rich, get rich ; *Hithp.* to
pretend to be rich.

עָשָׂרֶת — w. af. **עֲשִׂירִי** — riches.

עֲשֹׂור m.

more commonly

עֲשָׂרָה m. — i. c. **עֲשָׂרָה**

עֲשָׂעַר m. in composition with the units to ex-
press the numbers from 11 to 19.

עֲשָׂעַר f.

עֲשָׂרָה f. in composition with the units to ex-
press the numbers from 11 to 19.

עֲשָׂרִים twenty.

עֲשָׂעַת clearness, brightness *.

עֲשָׂעַת עָשָׂרִי עָשָׂר m. = **אַחֲד עָשָׂרִי** } eleven.

עֲשָׂעַת עָשָׂרִי עֲשָׂרָה f. = **אַחֲת עֲשָׂרָה עֲשָׂרָה**

עֲשָׂתָנוֹת thoughts, cogitations.

עַתָּה — w. af. **עַתָּה**; pl. **עַתִּים** and **עַתִּות** — time,
season ; advly. at the time when, whenever,
when.

* According to Buxtorf, who renders this word by: *nitor*. *Aben Ezra* seems to have taken it in the same acceptation, as have also the authors of the authorized English version of the Bible. See Song of Sol. v. 14.

עַתָּה now.

עַתָּד — pl. **עֲתָתִים** — a he-goat.

עַתִּיד ready, impending, being about.

עַתָּר *K.* and *Hiph.* to pray, entreat; *Niph.* to be entreated (by one.)

פ

פָּאָר *Pi.* to adorn, beautify, glorify; (likewise) to search the branches, glean; *Hithp.* to glorify one's self; (constr. w. **לֹעֵל**) to glory over, boast.

פְּגֻנָּע an occurrence, incident, accident.

פְּנַשׁ *K.* and *Pi.* to meet; *Niph.* to meet together.

פְּדָה *K.* to redeem, deliver; *Niph.* to be redeemed or delivered; *Hiph.* to cause to be redeemed; *Hoph.* to be caused to be redeemed.

פָּה here, hither.

פָּה — i. c. **בָּיִז**; w. af. **פָּזָה** or **בָּיִז**, **בָּיִז**; pl. **פְּזִוִּת** — a mouth, word, command, opening; an edge; (likewise) a part, portion.

כְּפִי according to.

לְפִי according to, in proportion to.

לְפִי חֶרֶב with the edge of the sword.

עַל בִּי according to the word or command, according to, in proportion to.

פָּנוּח *K.* to be faint, faint; *Niph.* to become weak, be debilitated.

פָּנוּחַ pure gold.

פָּחַ — pl. **פְּחִים** — a snare.

פָּחָד — w. af. **פְּחָדָה**; pl. **פְּחָדִים** — fear, terror.

פָּלָח a piece, fragment.

- פָּלֵל** *Pi.* to judge, think, believe; *Hithp.* to pray.
פָּלֵם *Pi.* to weigh, ponder; (likewise) to level, make straight (a path or way).
פָּנִים — i. c. פָּנִי — face, appearance, surface, front or forepart; (likewise) anger; used advly. before, forwards; (in opposition to אַחֲרָה behind).
לְפָנִים forwards; (likewise) formerly, in former times.
עַל פָּנִי (lit. on the surface of), upon.
עַל פָּנֵי הַשָּׂדֶה in the open field. Comp. Lev. xiv. 7.
לְפָנִי, לְפָנִיךְ, &c. — w. af. לְפָנִי — before.
מִלְפָנֵי from before.
מִפָּנִים from the presence of, before; (likewise) on account of, because of.
פָּנִים n. pl. gems, jewels; (according to some: pearls; according to others: corals, rubies.)
פָּסָח — pl. פָּסָחים — lame, a lame man.
פָּסִים bits, pieces, little pieces.
בָּתָן (according to *Kimchi*) a coat [made up] of [little] pieces, (probably of different colours, which, in eastern countries where every thing gay and variegated is looked upon as being very nice and ornamental, may have been considered as a very splendid and elegant dress).
פָּסֶל — w. af. פָּסֶלים; pl. פָּסֶלי — a graven image, an idol.
פָּעַל *K.* to work, make, prepare, do (either good or evil).
פָּעַלה — i. c. פָּעַלה; w. af. פָּעַלתי; pl. פָּעַלות — a work, action; (likewise) a reward, wages.

- פָעֵם** K. to agitate, move; *Niph.* and *Hithp.* to be agitated or troubled.
- פָעַם** — pl. — a foot, footprint; (likewise) a time, repetition; (also) an anvil.
- בְּהַפְעָם this time, now.
- כִּי פָעַם בְּפָעַם sometimes . . . sometimes . . .
- פְּעַמִּים twice.
- כִּי בְּפָעַם בְּפָעַם this time as the other; as at other times. Comp. Judg. xvi. 20.
- פָצַח** K. to open; (likewise) to deliver.
- פָצַע** — w. af. פְּצַעַי; pl. פְּצַעִים — a wound, bruise.
- פָצַר** K. to urge, press, entreat very urgently.
- פָקַד** K. to visit, review, number; (likewise) to miss; (also) to command, charge, deposit, lay up; *Niph.* to be visited, be missed; *Pi.* (once) to muster; *Pu.* to be numbered, be missed; *Hiph.* to cause to visit, appoint visitor; (likewise) to deposit; *Hoph.* to be caused to be visited, be appointed, be deposited; *Hithp.* to be numbered, be reviewed.
- פְּקָדָן** a deposit, store.
- פְּקָדִים** commands, precepts.
- פְּקָדִים** { commands, precepts.
- פָקַח** K. to open; *Niph.* to be opened.
- פָקַיד** w. af. פְּקַידַי; pl. פְּקַידִים — an overseer, officer.
- פָרַד** K. (found only in p. p.) to separate; *Niph.* to be separated, separate one's self, be divided or dispersed; *Hiph.* to make a separation, separate, scatter, disperse; *Hithp.* to be separated.
- פָרַד** — w. af. פְּרַדַי; pl. פְּרַדִים — a mule.
- פָרָה** — w. af. פְּרַתִי; pl. פְּרָתֹות — a cow.
- פָרָה** K. to be fruitful; *Hiph.* to cause to be fruitful, make fruitful.

פְּרָאֵר a pot, kettle.

פְּרָה *K.* to sprout, blossom; *Hiph.* trans. to make to flourish; intrans. to flourish, blossom.

פְּרָה — w. af. **פְּרָהִי**; pl. — a flower, blossom.

פְּרִי
in pause } — w. af. **פְּרִיָּה**, **פְּרִיָּהִי** — fruit.
פְּרִי

פְּרַקְךָ
in pause } rigour.
פְּרַקְךָ

פְּרַץ *K.* to break forth, spread itself, increase; (likewise = q. v.) to urge with entreaties; *Niph.* to spread abroad; *Hithp.* to break away.

פְּרַשׁ — pl. **פְּרַשְׁׂׂים** — a horseman.

פְּשַׁט *K.* to put off (a garment); spread one's self out; *Pi.* to strip, plunder; *Hiph.* to cause to put off, strip, flay; *Hithp.* to strip one's self.

פְּשֻׁעַ — w. af. **פְּשֻׁעַיָּה**; pl. **פְּשֻׁעִים** — a trespass, transgression.

פְּתָה *K.* to be open, be wide; (likewise) to be seduced, be enticed or deceived; *Niph.* to be enticed; *Pi.* to persuade, entice, seduce; *Pu.* to be persuaded, be enticed; *Hiph.* to make wide, enlarge.

פְּתָח *K.* to open; *Niph.* to be opened; *Pi.* to open, loosen, plough, furrow, engrave; *Hithp.* to loose from one's self.

פְּתִי — pl. **פְּתִיאִים** and **פְּתִיאִים** — simple, foolish, a fool; (likewise) simplicity, folly.

פְּתַן — pl. **פְּתַנִּים** — an adder.

פְּתַר *K.* to interpret (dreams).

פְּתַרוֹן — pl. **פְּתַרוֹנִים** — an interpretation.

צ

- צָאן** sheep, a flock.
צָבָא — i. c. צָבָא; w. af. צָבָאִ; pl. צָבָאות — a host, an army.
צָבֵי — pl. צָבָאים and צָבָאים — a stag, hart.
צָבע — pl. צָבָעים — a colour.
צָבַר K. to heap up.
צָדָה r. צָדָה food, provision.
צָדָה K. to seek or hunt after, lie in wait for; *Niph.* to be laid waste.
צָדִיק — pl. צָדִיקים — just, righteous; a righteous man.
צָדֵק — w. af. צָדֵקי — } righteous.
צָדָקה — w. af. צָדָקָתִי — } righteousness.
צָהָרָם noon, mid-day.
צָאָה dirty, filthy.
צָנָרִים בְּגָדִים צָנוֹרִים dirty garments.
צָוָאָה — w. af. צָוָאתִי — dirt, filth.
צָוָאָר — i. c. צָוָאָר; pl. i. c. צָוָאָרִים — the neck.
צָהָה Pi. to command, bid, charge; *Pu.* to be commanded.
צָנָף — pl. צָנָפִים — honey, honey-comb, sweets.
צָן *Hiph.* } to flourish, blossom; (likewise) *Hiph.* to peep.
 or **צָן** K. to pour out; *Hiph.* to straiten, afflict, oppress, urge, press.

* Pl. w. af. צָוָאָרִי, צָוָאָרִיךְ, צָוָאָרִיּוֹ, &c.—The plural of this noun is sometimes elegantly used of an individual. Comp. Gen. xlvi. 14.

- צִיר** — pl. **צָרִים** — a rock.
- צַחַח** *K.* to be white, be clear, be bright.
- צַחַח** m. } — strictly p. a. *K.* of **צַחַח** — white, clear, bright.
צַחַח f. }
- צַחַק** *K.* to laugh; *Pi.* to jest, joke, sport.
- צַיֵּד** — i. c. **צַיִיד**; w. af. **צַיִידִי** — hunting, game, venison, food, provision.
- צַיִן** — pl. **צְבִיאִים** — a flower, blossom.
- צָלֵל** — w. af. **צָלֵלִי** — a shadow.
- צָלָה** *K.* to be fit, be successful, prosper; *Hiph.* trans. to cause to be prosperous; intrans. to prosper.
צָלָה he was prosperous in his ways, he was successful in his undertakings. Comp. Deut. xxviii. 29. Josh. i. 8.
- צָלֵל** — found only w. af. **צָלֵלִי**; pl. **צָלֵלים** — a shadow.
- צָלֵם** — w. af. **צָלֵמִי**; pl. **צָלֵמִים** — an image, a shadowy image, shadow.
- צָמָא** *K.* to thirst.
- צָמָא** — strictly p. a. *K.* of **צָמָא** — thirsty.
- צָמָא** — w. af. **צָמָאִי** — thirst.
- צָמָח** *K.* and *Pi.* to sprout, spring up, grow; *Hiph.* to cause to spring up, cause to grow.
- צָמָח** — w. af. **צָמָחִי** — a shoot, plant.
- צָמָר** — w. af. **צָמָרִי** — wool.
- צָעַק** *K.* and (once) *Pi.* to cry, call out; *Hiph.* to call together, cause to assemble; *Niph.* to be called together, come together.
- צָעַקְתָּה** — i. c. **צָעַקְתִּי**; w. af. **צָעַקְתִּי** — a cry.
- צָפֹן** the north.
- צָפֹר** — pl. **צָפֹרִים** — a bird.

- צָבֵק** K. to hide, conceal ; (likewise) to lay up, treasure up ; *Niph.* to be concealed, be laid up ; *Hiph.* to conceal, hide.
- צָרֵל** — w. af. צָרֵל ; pl. צָרִים — (strictly p. a. *K.* of * צָרֵר) an adversary, enemy.
- צָרֵר** affliction, distress.
- לִצְרֹר lit. [there is] צָרֵר — I am distressed.
- לִצְרֹר thou art distressed, &c.
- צָרָה** — i. c. צָרָה ; w. af. צָרָה ; pl. צָרָות — distress, anguish.
- צָרָעַת** — w. af. צָרָעַת — the leprosy.
- צָרֵר** K. to bind or tie up ; (likewise) to be hostile to, persecute.

P

- קְבֻרָה** K. and *Pi.* to bury ; *Niph.* and *Pu.* to be buried.
- קְבָרָה** — w. af. קְבָרָה ; pl. קְבָרוֹת and קְבָרִים — a grave, sepulchre.
- קְרֹהֶה** K. trans. to make to burn ; intrans. to kindle, burn.
- קְדֹם** (strictly) what is before or in front ; (hence) the east ; (likewise) former times.
- מִקְדָּם towards the east ; (likewise) from former times.
- קְדֹמֶנִּי** eastern ; (likewise) belonging to former times, ancient.

* According to Gesenius; Buxtorf derives it from צָרֵר.

- מִשְׁלֵחַ קָדוּשָׁי** a proverb of the ancients, an old proverb.
- קָדָר** *K.* to be black, be dark or gloomy ; be in mourning ;
Hiph. to make dark, cause to mourn ; *Hithp.* to blacken one's self, become black or dark.
- קָדָר** — strictly p. a. *K.* of קָדָר — [one] mourning, a mourner.
- קָדָשׁ** *K.* to be sacred or holy ; *Niph.* to be sanctified ;
Pi. to make holy, consecrate, sanctify ; (likewise) to prepare, appoint, proclaim ; *Hiph.* to consecrate, sanctify ; (likewise) to appoint, set apart ; *Hithp.* to sanctify or purify one's self, shew one's self holy ; (likewise) to be celebrated (spoken of a festival).
- קָדָשׁ** — w. af. קָדְשִׁי ; pl. קָדְשִׁים and קָדְשִׁי — holiness, a holy place, sanctuary, what is holy or sacred.
- קָדָל** *Hiph.* to cause to come together, call together ;
Niph. to assemble, come together. See page 32, Note 1.
- קָדָל** — i. c. קָדָל ; w. af. קָדְלִי — an assembly, congregation.
- קָהָה** *K.* (only in p. a.) and *Pi.* to wait, look for, hope ;
Hiph. to cause to gather together ; *Niph.* to be gathered together.
- קָוֵל** — pl. קָוֹלוֹת — a voice, sound, noise, report, roaring (of thunder).
- קָם** *K.* to stand or get up, rise ; (likewise) to last, remain.
 לֹא קָמָה רָחוֹב in his spirit did not remain in him, i. e. his courage failed him ; *Pi.* to raise up ;
Hiph. to cause to stand up, raise up, establish, accomplish ; *Hoph.* to be caused to stand, be raised up ; *Hithp.* to raise one's self up, rise up.
- קָומָה** — i. c. קָומָת ; w. af. קָומְתִי — height, stature.
- קָומְמִית** adv. upright.

- קָרַז** K. constr. w. בְּ (בְּרַזְבָּן) to loathe, abhor; constr. w. מִפְנֵי (קָרַז מִפְנֵי) to be afraid of; *Hiph.* trans. to stir up, excite, vex; intrans. to awake (from sleep).
when awake. בְּרַקְעַזְזָן
- קוֹרֶה** K. to dig (for water); *Hiph.* to gush out, flow, diffuse.
- קָטָן** a little *. קָטָן a very little.
- קָטָן** K. to be small, be little; *Hiph.* to make small.
- קָטָן** m. — pl. קָטָנים — } adj. little, small, young, in- f. — pl. קָטָנות — } significant.
- קָטָן** — w. af. קָטָני — n. [the] little finger.
- קָרְבָּן** — w. af. קָרְבָּן — summer; (likewise) the fruits of the summer.
- קָלָל** m. } — strictly p. a. K. of קָלָל — light, swift. f. }
- קָלָה** K. to be light or swift, become less, abate; (likewise) to be mean or vile; *Niph.* to be easy, be light or swift; (likewise) to be lightly esteemed, be despised; *Pi.* to curse; *Pu.* to be cursed; *Pilp.* to polish; *Hiph.* to make light, ease; (likewise) to despise; *Hithpalp.* to move lightly, shake.
- קָלָעַ** — w. af. קָלָעַ — a sling.
- קָמָה** meal, flour.
- קָנוֹן** — i. c. קָנוֹן; w. af. קָנוֹן — a bird's nest. pl. קָנוֹנים cells, small rooms.
- קָנוֹן** *Pi.* intrans. to be zealous, be jealous or envious of, emulate; trans. to excite to jealousy; *Hiph.* to cause one to be jealous, move one to jealousy.

* According to *Yarchi*, *Kimchi* and *Buxtorf*. See Ezek. xvi. 47. The authors of the authorized English Version have also translated it so.

- קָנָה** — i. c. **קָנָה**; w. af. **קָנָהִי**; pl. **קָנָות** — zeal, jealousy, envy.
- קָנָה** *K.* to get, gain, acquire, obtain, possess; *Niph.* to be bought, be possessed; *Hithp.* to teach one how to keep cattle.
- קָנָה** — i. c. **קָנָה**; pl. **קָנִים** — a stalk of corn, reed, rod, branch.
- קָפֵף** — pl. **קָפִים** — an ape.
- קְפַא** *K.* to coagulate, curdle, be congealed; *Hiph.* to cause to curdle.
- קָדֵם** — w. af. **קָדֵם** — an end.
- מִקְדָּם** (lit. from the end) at the end of, after.
- קָצָה** — i. c. **קָצָה** — extremity, border; [extreme] part.
- קָצִיר** — i. c. **קָצִיר** — harvest; (likewise) [the] harvest-man.
- קָצַר** *K.* to cut, mow, reap; (likewise) to be short; *Pi.* and *Hiph.* to shorten.
lit. my hand is short, i. e. I have it not in my power. Comp. Numb. xi. 23: Isai. l. 2.
- קָצָר** — pl. **קָצָרים**; strictly p. a. *K.* of **קָצָר** — a reaper.
- קָצָר** — i. c. **קָצָר** — adj. short.
- קָצָר אֲפִים** impatient. See **קָנָה**.
- קָצָר יָד** lit. short of hand, i. e. powerless, weak, feeble. Comp. Isai. xxxvii. 27.
- קָצָר רָוחַן** lit. short of spirit, i. e. impatient, irritable.
- קָרֵר** cold.
- קָרָא** *K.* to call, invite, call by name, name; (also) to read; (likewise) to befall, meet; *Niph.* and *Pi.* to be called, be named; (likewise) *Niph.* to meet, happen by chance; *Hiph.* to cause to happen.
- קָרֵב** *K.* and *Niph.* to approach, draw near, be near; *Pi.* to bring near; *Hiph.* trans. to cause to draw

- קָרְבָּן** — near, cause to come near, bring near; (likewise) to bring or offer (a present or sacrifice); intrans. to draw near.
- קָרֵב** — w. af. קָרְבִּי — middle; inner part (of the body).
בְּקָרֵב in the midst, within.
- קָרְבָּן** m. — pl. קָרְבָּנִים — near; (likewise) kindred, related, allied; a kindred, relative.
קָרְבָּנוֹת f. — pl. קָרְבָּנוֹת — relative.
- קָרֵחַ** — w. af. קָרְחִי — ice, cold, frost.
- קָרֵן** — w. af. קָרְנִי; du. קָרְנִים — a horn.
- קָרֵעַ** K. to rend, tear; *Niph.* to be rent.
קָרֵץ destruction.
- קָרְקָעַ** a floor, pavement; (likewise) the bottom (of the sea).
- קָשָׁה** stubble, chaff.
- קָשַׁב** K. (only once) to be attentive, hearken; *Hiph.* intrans. to pay attention, attend; trans. to cause to attend, incline attentively (one's ear).
- קָשָׁה** K. to be hard, be heavy, be difficult; *Niph.* (only participle) to be hardly pressed; *Pi.* to labour, have hard labour; *Hiph.* to cause to be hard, i. e. to harden; (likewise) to occasion difficulties.
m. — i. c. קָשָׁה — }
f. — i. c. קָשָׁת — } hard, heavy, difficult.
- קָשָׁה יּוֹם** one whose day is hard, i. e. an unfortunate or ill-fated man. See Job xxx. 25.
- קָשְׂקָשָׁת** — pl. קָשְׂקָשִׁים and קָשְׂקָשָׁות — a scale (of a fish.)
- קָשָׁר** K. and *Pi.* to bind; (likewise) K. to league or enter into a conspiracy; *Niph.* to be bound, be joined; *Hithp.* to league, conspire, join in a conspiracy.
קָשָׁת — w. af. קָשְׁתִּי; pl. קָשְׁתּוֹת — a bow.

ג

- רָאַה** K. to see, look, look on, look out, choose, enjoy ;
Niph. and *Pu.* to be seen, shew one's self, appear ;
Hiph. to cause to see, shew ; *Hoph.* to be made to see, be shewn ; *Hithp.* to look on one another.
- רָאַה חַיִם** to enjoy life, live happily. Comp. Eccles. ix. 9.
- מְרָאָה**. See under letter מ.
- רָאֵשׁ** — pl. רָאֹשִׁים — a head ; metaph. chief, first, top, beginning.
- רָאֵשׁ** } r. רָאֵשׁ — pl. רָאֹשִׁים, רָאֹשִׁים, רָאֹשִׁים — poor, a poor man.
- רָאֵשׁ** } gall, a bitter or poisonous thing.
- רִאשִׁית** a beginning ; first, first in its kind, firstling.
- בִּרְאִשְׁתָּו** in the beginning.
- רַבָּב** K. to be or become many, be or become great.
- רַב** multitude, abundance, greatness.
- רַב** a chief, head, captain.
- רַב** m. — pl. רַבְבִּים — } (strictly p. a. K. of רַבָּב) much,
- רַבָּה** f. — pl. רַבְבּוֹת — } many, great.
- רַב** used advly. exceedingly, sufficiently, enough, [it is] enough.
- רַבְבָּה** — pl. רַבְבָּות ; w. af. רַבְבּוֹתִי — a myriad.
- * **רַבָּה** K. to be or become many, be or become great ;
Pi. to make numerous, increase ; (likewise) to bring up ; *Hiph.* to cause to be many, great, or numerous, increase, give much ; intrans. to have much.

* This verb, when joined with an infinitive, is used advly. for : much ; e. g. הַרְבָּתָה לְהַתְפִּילַל. She prayed much. 1 Sam. i. 12.

- רָבַּה** — strictly inf. *Hiph.* used advly.— much.
- רָגַן** K. to tremble, be moved, be disquieted, rage; *Hiph.* to cause to tremble, disquiet; provoke to anger; *Hithp.* to rage, be in a rage.
- רָגֵן** — w. af. **רָגַנִּי**—disquiet, trouble, raging, anger.
- רָגֶל** — w. af. **רָגְלִי**; du. **רָגְלִים**—a foot.
- רָהַ** K. to rule, domineer; *Hiph.* to cause to rule.
- רָדַף** K. and *Pi.* to run after, pursue, persecute; *Niph.* and *Pu.* to be pursued, be persecuted; *Hiph.* to cause to run, chase.
- רָוֹב** or **רִיב** { K. and *Hiph.* to contend, plead.
- רָחָת** — pl. **רָחוֹת**—wind, air, breath, spirit, mind; (likewise) quarter or side.
- קָצֵר** **רָוחַת**. See **קָצֵר**.
- אַרְבָּעָה** **רָחוֹת** lit. [the] four winds, i. e. the four quarters of heaven.
- רָם** K. to be lifted up, be exalted, be high; *Pi.* to raise, lift up; *Hiph.* to raise up, heave; *Hoph.* to be heaved up; *Hithp.* to exalt one's self.
- רִיחַ** *Hiph.* to smell; metaph. to take delight (in a thing).
- רָעַ** = **רָעַי** *Hiph.* to make evil (one's doings), act wickedly, do or treat ill.
- רָזַח** K. and (once) *Pi.* to run, rush upon; *Hiph.* to cause to run; (hence) to fetch in haste.
- רָצִית** — strictly p. a. K. of **רָצֵחַ**—a murderer.
- רָחַה** m. } **רָחַה** f. } lean.
- רָחַה**
- רָחַב** K. to be wide; *Niph.* (only participle) being wide or large; *Hiph.* to cause to be large, enlarge.
- רָחַב** m. — i. c. **רָחַב** — f. — i. c. **רָחַבת** } wide, broad, large.
- רָחַבה** — **רָחַבת**

רַחֲבָה	— pl. — רַחֲבּוֹת — a wide street, wide place, market-place.
רַחֲמָה	merciful, compassionate.
רַחְםִים	a mill.
רַחֲם	K. to love; <i>Pi.</i> to have compassion, pity; <i>Pu.</i> to find mercy.
רַחֲמִים	— i. c. רַחֲמִי — bowels, love, affection, pity, favour, grace.
רַחֲף	K. to shake; <i>Pi.</i> to hover, float, flutter.
רַחֲזָה	K. trans. to wash, wash away, cleanse; intrans. to wash one's self, bathe; <i>Pu.</i> to be washed; <i>Hithp.</i> to wash one's self.
רַחֲם	K. to be removed, be distant; <i>Pi.</i> to put far away; <i>Hiph.</i> to cause to be distant, i. e. to remove; intrans. to be distant.
רַחֲקָה	רַחֲקָה — strictly inf. <i>Hiph.</i> used advly. — at a distance, far off.
רַחֲקָה	m. } remote, distant.
f. } מַרְחָקָה at a distance.
רַיבָּה	— pl. רַיבּוֹת and רַיבִּים — a strife, contention, matter of contention, cause.
רַיִם	an empty or vain thing; vanity.
רַיִם or רַקְ	m. } רַיִם empty, vain, base.
f. } רַקְהָה weak.
רַקְ	m. } — strictly p. a. K. of רַכְךָ — tender, delicate,
f. } רַבְּחָה weak.
רַקְ	lit. tender or weak of heart, i. e. timid, fearful.
רַכְבָּה	— w. af. — רַכְבֵּי — a chariot; collect. a train of chariots, war-chariots.
רַכְבֵּשׁ	substance, goods, possessions.
רַכְלֵל	calumny, slander.

רָכֶל to go about as a talebearer.

רְכֵשׁ *K.* to get, acquire.

רַמָּה a worm.

רַמֹּן a pomegranate, pomegranate-tree.

רִםָם = **רָם** *K.* to be high, be exalted; *Niph.* to be lifted up, rise.

רַמְשָׁ *K.* to move, creep, move upon.

רַמְשָׁ that which moves or creeps, a moving thing.

רַנְחִי — w. af. — a cry, shout of joy.

רַעַ — w. af. **רַעַי**, **רַעַךְ** or **רַעַעַ**; pl. — **רַעֲםָ** — a companion, friend, neighbour, fellow-being.

רַעַחַג. See **אֵישׁ אֶל רַעַחַג**.

רַע	}	m.	}	adj. bad, evil.
רַעַ				
רַעַה	f.			

רַעַב *K.* to be hungry, hunger; *Hiph.* to cause to be hungry.

רַעַב	}	m.	}	— strictly p. a. <i>K.</i> of רַעַב — hungry.
רַעַבה				

רַעַב a famine, hunger.

רַעַה a trembling.

רַעַה — i. c. **רַעַת** — evil, calamity.

רַעַה *K.* to feed, graze, pasture; (likewise) to associate with; *Pi.* (once) and *Hithp.* to have intercourse, make friendship (with one).

רַעַה — strictly p. a. *K.* of **רַעַה** — one feeding (sheep), a shepherd; (likewise) one associating with.

רַעַיָּן a thought*.

* According to *Aben Ezra*, *Buxtorf*, and *Mendelssohn*.

- רָעֵם** *K.* to roar, rage, thunder; (*likewise*) to be agitated; *Hiph.* to cause it to thunder; (*likewise*) to cause agitation, provoke to anger.
- רָעֵם** a raging, roaring, thunder.
- רָעַנְןָה** green (spoken of trees in full growth).
- רָעֵשׁ** *K.* and (*once*) *Niph.* to be shaken, quake, tremble; *Hiph.* to cause to tremble, put in motion.
- רָפָה** *K.* to slack, hang down, sink, be weak; *Niph.* to be remiss, be idle; *Pi.* to slacken or loosen; *Hiph.* to let go, let alone; *Hithp.* to behave one's self slackly or remissly.
- רָפָה** — i. c. **רָפִיה** — weak.
- רָפִיה יָדִים** weak-handed, powerless, weak.
- רָפֶשׁ** mire.
- רָצָה** *K.* to be pleased with, delight in, accept favourably; *Niph.* to be favourably accepted, be pardoned; *Pi.* to seek favour; *Hiph.* to satisfy; *Hithp.* to make one's self acceptable.
- רָצֹן** — i. c. **רָצֹן;** w. af. **רָצֹןִי** — grace, favour, good will, pleasure.
- רָצָה** *K.* and *Pi.* to slay, kill, murder; *Niph.* to be slain.
- רַק** only, excepting; (at the beginning of a sentence) surely, indeed.
- רָקֶד** *K.* and *Pi.* to skip, leap, dance; *Hiph.* to cause to skip.
- רָקִיעַ** — i. c. **רָקִיעַ** — [the] expanse, firmament.
- רָשָׁע** — pl. **רָשָׁעִים** — wicked, ungodly, a wicked man.
- רָשָׁע** — w. af. **רָשָׁעִי** —
- רָשָׁעָה** — i.c. **רָשָׁעָתִי**; w. af. **רָשָׁעָת** } wickedness, guilt.
- רָשָׁף** — pl. **רָשָׁפִים** — a burning coal, flame.
- רָשֶׁת** — w. af. **רָשֶׁתִי** — a net.

שׁ

- שׁ** (in a few instances שׁ) = שָׁרֵךְ. See p. 15, Note 28.
- שׁאַגְנָה** K. to roar, groan.
- שׁאַדָּה** K. to be laid waste; *Niph.* to make a noise; (likewise) to be laid waste; *Hiph.* to lay waste; *Hithp.* to gaze or wonder at.
- שׁאַזְלָה** a grave, pit, hell.
- שׁאַלְמָן** K. to ask, beg, demand, enquire; (likewise) to ask as a loan, borrow.
וַיֹּשֶׁלֶת נִפְשַׁו לְמוֹת and he asked death for himself. Comp. 1 Kings xix. 4.; *Niph.* to ask for one's self; *Pi.* to ask, beg, enquire; *Hiph.* to lend.
- שׁאַר** K. to remain; *Niph.* to be left, remain; *Hiph.* trans. to cause to remain, i. e. to leave; intrans. to remain.
- שׁאַרְךְ** a rest, remnant, remainder.
- שׁאַרְבָּרָךְ** flesh; (likewise) a relative, relation, kin.
שׁאַרְבָּרָךְ one related by blood, one near of kin.
- שׁאַרְיָהִת** a remnant.
- שׁבִּיעַ** — pl. שׁבָּעֹות and שׁבָּעִים — a week.
שׁבָּעַ
- שׁבָּטַה** — w. af. שׁבָּטִי; pl. שׁבָּטִים — a rod, staff, sceptre; (likewise) a tribe.
- שׁבָּלִים** ears of corn, (supposed to be the pl. of שׁבָּלָת Job xxiv. 24.)
- שׁבָּלָת** a stream; (likewise) an ear of corn; (see the preceding article).
- שׁבָּעָה** m. — i. c. שׁבָּעָת —
שׁבָּעָה f. — i. c. שׁבָּעָה — seven.

שְׁבָעִים seventy.

שָׁבֵר K. to break; quench (thirst); (likewise) to *buy* or *sell* (corn); *Niph.* to be broken; *Pi.* to dash to pieces; *Hiph.* to cause to break through; sell (corn); *Hoph.* to be broken, be hurt.

שְׁבַת — w. af. — **שְׁבִתִּי** (inf. constructive K. of *q. v.*)

שְׁבַת K. to cease to do (any thing), rest; (likewise) to cease to be, have an end; *Niph.* to cease to exist, have an end; *Hiph.* to cause to cease (from doing any thing), cause to rest, still, quiet; (likewise) to put an end to, put away, remove, leave (one) without (any thing).

שְׁבַת — i. c. **שְׁבִיתָה**; w. af. **שְׁבִתִּי**; pl. **שְׁבִתּוֹת** — a day of rest, sabbath-day.

שְׁגַנְבָּה — w. af. **שְׁגַנְבָּהִי** — an oversight, error, mistake.

שְׁוֹא what is vain or false, vanity, falsehood.

לֹא־שְׁוֹא in vain, or: on a falsehood.

* **שׁוֹב** K. to turn, turn back, return; *Pi.* to bring back, restore; (likewise) to pervert; *Hiph.* to cause to return, bring back, restore; (likewise) to cause to turn away, i. e. turn off, hinder; *Hoph.* to be brought back, be restored.

חֲשַׁבְתָּךְ to return word, answer.

חֲשִׁיבָה נֶפֶשׁ lit. to restore life, i. e. to refresh.

שָׁה K. to be equal, be like, be equivalent, be suitable or useful; *Pi.* to make plain or even; (likewise) to put, place; *Hiph.* to compare, liken.

* When joined to another verb, the verb **שׁוֹב** is used advly. for: *again*; e. g. אָשׁׁוּבָה אֶרְעָה I will *again* feed (Gen. xxx. 31.) וַיַּשְׁבַּח יְשָׁלָמָה and he sent *again*; (2 Kings i. 13.)

- שָׁהַ** — strictly p. a. *K.* of **שָׁהַ** — equivalent, satisfactory, useful.
- שְׁזִטּ** — pl. **שְׁזִטּוֹת** — a whip, scourge ; metaph. calamity.
- שְׁוֹטֵ** *K.* to go to and fro, rove, wander, ramble about ; (likewise) to row ; *Pi.* and *Hithp.* to run to and fro, run over, examine.
- שְׁמָם** m. } — strictly p. a. *K.* of **שְׁמָם** — waste, desolate.
שְׁמַמָּה f. } — strictly p. a. *K.* pl. of **שְׁנָה** — various, different, diverse.
- שְׁוֹעֵ** — (only) w. af. **שְׁוֹעֵי** — a cry, crying.
שְׁוֹעָה — (only) i. c. **שְׁוֹעָתִי** ; and w. af. **שְׁוֹעָתִי** — ing out.
- שְׁוֹעֵ** rich, opulent, noble ; a rich man ; **הִכַּר** **שְׁוֹעֵ** to regard or notice a rich man.
- שְׁעִילָּ** — pl. **שְׁעִילִים** — a fox.
- שְׁזֶפֶת** — strictly p. a. *K.* of **שְׁפָט** — a judge.
- שְׁזָרִים** — pl. **שְׁזָרִים** — an ox.
- שְׁוֹר** *K.* to see, behold, view, regard.
- שְׁוֹר** (to sing). See **שִׁיר**.
- שְׁגָן** — i. c. **שְׁגָנִת** ; pl. **שְׁגָנִים** — **שְׁגָנָה** } a rose*.
- שְׁוֹתֶ** } *K.* and *Hiph.* to lay, put, place, set.
שִׁיתֶ } **שִׁיתַת** לְבָ to set [one's] heart, i. e. pay attention
 (to any thing).

* According to Mendelssohn. Those who are bent upon giving to this word the signification of a *lily*, will have some difficulty in accounting for the figures in the Song of Solomon ii. 2, and v. 13. as we should then have, in the one instance, *lilies* placed among *thorns* ; and in the other, *lips like lilies* praised as a beauty.

- שְׁחָהָת** *K.* to bow down; *Hiph.* to cause to bow down; *Hithp.* (הַשְׁחָהָתָה) to prostrate one's self, bow one's self down, worship.
- שְׁחַט** *K.* to slaughter, slay; *Niph.* to be slaughtered.
- שְׁחִין** a boil, scab.
- שְׁחָק** — pl. שְׁחָקִים — the sky, heavens, cloud.
- שְׁחָר** m. } black.
שְׁחָרָה f. }
- שְׁחָרָה** the morning dawn.
- שְׁחַת** *Pi.* trans. to destroy, lay waste, cast off; intrans. to act in a corrupt and wicked manner; *Niph.* to be spoiled, be laid waste, be corrupt; *Hiph.* to corrupt, destroy, lay waste.
- שְׁחָרָה** מְלָאָךְ הַמְּשֻׁחָה. See מְלָאָךְ.
- שְׁחָתָה** מְשֻׁחָה. See under letter מ.
- שְׁחָתָה** a pit, grave.
- שְׁטֹפֵף** *K.* to gush, flow, overflow, overrun, sweep or wash away; *Niph.* and *Pu.* to be washed or rinsed.
- שִׁיר** *K.* and *Pi.* } to sing, praise; *Hoph.* to be sung.
or **שְׁוֹר** *Hiph.* and *Pi.* }
- שְׁכַב** *K.* to lay one's self down, lie, lie with (a person); *Hiph.* to cause to lie, lay down, cause to rest; *Hoph.* to be caused to lie, be laid down.
- שְׁכַבָּה** or שְׁכַבָּת — (found only) i. c. שְׁכַבָּת טָל — a lying, layer.
- שְׁכַבָּת טָל** a lying of dew, layer of dew.
- שְׁכַח** *K.* to forget; *Niph.* and *Hithp.* to be forgotten; *Pi.* and *Hiph.* to cause to forget.
- שְׁכַד** *K.* to settle, subside; *Hiph.* to cause to subside, still, quiet.

- שֶׁכֶל** *K.* to be bereaved; *Pi.* to deprive, bereave*, de-stroy; *Hiph.* to miscarry.
- שְׁכָם** in pause — w. af. **שְׁכָמִי** — the shoulder, upper part of the back; (likewise) a part, portion.
- שְׁכָם** *Hiph.* to rise up early, do any thing early.
- שְׁכָמָה** See under letter ח.
- שְׁכַנּוּ** *K.* to rest, dwell, encamp, inhabit; (likewise) to be inhabited; *Pi.* and *Hiph.* to cause to dwell.
- שְׁכָרָה** strong and intoxicating drink.
- שְׁלֹגָה** snow.
- שְׁלָלוֹם** — i. c. **שְׁלָלוֹם** — peace, welfare, prosperity.
- שְׁלַחַת** *K.* to send, send away; (likewise) to put forth, stretch out; *Niph.* to be sent; *Pi.* to send away, drive away, dismiss, let go, throw, shoot; *Pu.* to be sent away, be driven out; *Hiph.* to send.
- שְׁלַחֲנִים** — pl. **שְׁלַחֲנִים** — a captain; (likewise in pl.) a musical instrument (perhaps: *a triangle*); (also) a certain measure.
- שְׁלַחְנָה** third.
- שְׁלָמָה** *K.* to be completed or finished; (likewise) to live in peace, prosper; *Pi.* to complete or finish; (likewise) to make good, restore, reward, requite, repay; *Pu.* to be paid or rewarded; *Hiph.* to complete, execute, perform, make or have peace; *Hoph.* to be at peace.

* *Orbare* to deprive or bereave (*one of any thing*), as Buxtorf translates it, and not exclusively of *one's children* as Gesenius will have it. We meet with several instances in the Scriptures where this root must needs be taken in a more comprehensive sense than that which Gesenius ascribes to it. Comp. Lam. i. 20. Ps. xxxv. 12. Mal. iii. 11.

שְׁלִיטָם m. } complete, perfect, full, uninjured, integer,
שְׁלַמָּה f. } friendly, at peace.

שְׁלֹךְ K. to draw out, draw off.

שְׁלֶשֶׁת m. — i. c. — } **שְׁלֶשֶׁתָּה** — } three.
שְׁלֵשָׁה f. — i. c. — } **שְׁלֵשָׁה** — }

שְׁלִשָּׁם adv. three days ago, the day before yesterday;
(always joined with **תְּמִוֵּל** yesterday).

שְׁלִשָּׁם **תְּמִוֵּל** yesterday and the day before, i. e.
heretofore.

שְׁלִשָּׁם **תְּמִוֵּל** as yesterday and the day before,
i. e. as heretofore.

שְׁלִשָּׁם in time past, beforetime.

שְׁלִשָּׁם **נִמְמָה** both yesterday and the day
before, i. e. in time past.

שְׁלִשִׁים thirty.

שְׁמָה — w. af. **שְׁמִי**; pl. **שְׁמָות** — a name.

שְׁמָבָב **שְׁמָה**. See **סְבָב**.

שְׁמָה there.

אֲשֶׁר **שְׁמָה** lit. which there, i. e. where.

מִשְׁמָה thence.

שְׁמָה thither.

שְׁמִימִים — i. c. **שְׁמִימִי** — the heaven, heavens.

שְׁמָם K. to be waste, be laid waste; trans. to lay waste;
(likewise) to be amazed; *Niph.* and *Hoph.* to be
laid waste, be amazed; *Pi.* to ravage, lay waste;
Hiph. to lay waste, be amazed; trans. to amaze;
Hithp. to destroy one's self, be amazed.

שְׁמָמָה — pl. i. c. **שְׁמָמוֹת** — a waste, desolation.

שְׁמָנוֹן m. } fat; (spoken of persons) stout, robust.
f. }

- שְׁמַךְ** — w. af. **שְׁמַנִּי**; pl. **שְׁמָנִים** — oil, ointment.
- שְׁמַנָּה** m. — i. c. **שְׁמַנָּת** — } eight.
שְׁמַדָּה f. }
- שְׁמָנִים** eighty.
- שְׁמֻעָה** K. to hear, listen to, hearken, obey; (likewise) to understand; *Niph.* to be heard, shew one's self attentive and obedient; *Pi.* to summon, gather together or collect (people by a proclamation); *Hiph.* to cause to hear, cause to be heard, i. e. proclaim, announce, issue a proclamation, summon (by a proclamation).
- שְׁמֹעָה** — w. af. **שְׁמֹעָה** and **שְׁמֹעָה** — a report, rumour; (likewise) fame.
- שְׁמָרָה** K. to keep, observe, watch, guard, preserve; *Niph.* to be guarded, be preserved; (likewise) to take heed, beware, be on one's own guard; *Pi.* to observe, keep; *Hithp.* to be on one's own guard, take heed, beware; (likewise) to be observed, be kept.
- שְׁמַשְׁךְ** — w. af. **שְׁמַשְׁךְ** — the sun.
- שֵׁן** — w. af. **שֵׁן**; du. **שְׁנִים** — a tooth; metaph. a crag (of a rock); (likewise) ivory.
- שְׁנָה** K. intrans. to alter, change, be changed, vary, be different, be diverse; (likewise) to repeat, do a second time; *Niph.* to be repeated; *Pi.* trans. to change, alter; *Pu.* to be changed or altered; *Hithp.* to disguise one's self.
- שְׁנָה** — i. c. **שְׁנָתִי**; w. af. **שְׁנָתִי**; du. **שְׁנָתִים**; pl. **שְׁנָתִים** and **שְׁנָתִים** — a year.
- שְׁנָה** r. pl. i. c. **שְׁנָתִי**; w. af. **שְׁנָתִי**; — **שְׁנָותִי** — sleep.

* In poetical language; found only in the constructive form **שְׁנָותִי**, and w. af. **שְׁנָותִי**, **שְׁנָותִי**, **שְׁנָותִי**, &c.

שְׁנִי m. } second; the feminine form **שְׁנִית** is also
f. } used advly. *a second time.*

שְׁנִים m. — i. c. — **שְׁנִי** — } two.
f. — i. c. — **שְׁנִי** — } two.

שְׁנִים עָשֶׂר m. } twelve.
שְׁנִים עָשֶׂר f. }

שְׁנִינָה a by-word, sarcastic name or expression.

שְׁנִית a second time. See **שְׁנִי**.

שְׁסָה K. to spoil, plunder.

שְׁסָה — pl. — (strictly p. a. K. of **שְׁסָה**) a spoiler, despoiler.

שְׁעֵן *Niph.* to lean, rest; metaph. to rely upon.

שְׁעֵר — pl. **שְׁעָרִים** — a gate.

שְׁפַחַת — i. c. **שְׁפַחַת**; pl. **שְׁפַחּוֹת** — a maid-servant, hand-maid.

שְׁפָט K. to judge, do justice, plead; *Niph.* to be judged; (likewise) to contend with, dispute, execute punishment.

שְׁקָדָם — pl. **שְׁקָדִים** — an almond, almond-tree.

שְׁקָה *Hiph.* to make to drink, water (cattle); *Pu.* to be watered, be moistened.

שְׁקָט K. to rest, have rest, have peace; *Hiph.* to cause to be at peace, give rest, quiet, appease; (likewise intrans.) to be quiet.

rest, peace.

שְׁקָלָם — pl. **שְׁקָלִים** — a certain weight for weighing uncoined gold or silver, a *shekel*.

שְׁקָרָה *Niph.* and *Hiph.* to look, look out, look down; (likewise) to overlook, project (over a thing).

שְׁקָרָה — pl. **שְׁקָרִים** — a lie, falsehood; (likewise) a vain thing.

שְׁקָר { are sometimes used advly. *in vain.*
and **לְשָׁקָר**

שְׁרִוּן — pl. **שְׁרִוּנוֹת** and **שְׁרִוּנִים** — a coat of mail.

שְׁרַץ a creeping thing, reptile.

שְׁרַשׁ *Pi.* and *Pu.* to be rooted out; (likewise) to take root; *Hiph.* to take root.

שְׁרַשׁ — w. af. **שְׁרַשְׁיָה**; pl. **שְׁרַשִּׁים** — a root.

שְׁרָת *Pi.* to serve, wait upon, minister unto.

שְׁשָׁה m. — i. c. **שְׁשָׁתֶן** — } six.
שְׁשָׁ f.

שְׁשִׁי sixth.

שְׁשִׁים sixty.

שְׁתָה K. to drink; (likewise) to banquet, sit at table;
Niph. (once) to be drunk.

שְׁתִּי See **שְׁנִים**.
שְׁתִּים

שְׁתָם open.

שְׁתָם הָעֵין having his eyes open. See Numb. xxiv. 3, 15.

ש

שְׁאָת — w. af. **שְׁאָתִי** — (strictly inf. constructive K. of **אָשָׁת**) a rising, raising; (hence) exaltation, dignity; (likewise) acceptance, forgiveness.

שְׁבָ — strictly p. a. K. of **שָׁבַב** or **שָׁבַי** (to have grey hairs) — greyhaired, greyheaded; an aged man.

שְׁבֻעָ K. to be satisfied, be satiated, be filled; *Pi.* and *Hiph.* to satisfy, fill with.

- שְׁבָעַ** m.—i. c. שְׁבָעַ — שְׁבָעַ } full, satisfied.
שְׁבָעָה f. }
- שְׁבָעַ יְמִים** full of days.
- שְׁבָעַ** satiety; (hence) abundance, plenty.
- שְׁדָה** — i. c. שְׁדָה ; w. af. שְׁדָא, קְדָדָא, שְׁדֵי ; pl. شְׁדָות, שְׁדָהִים ; i. c. שְׁדֵי (once) شְׁדָות — a field, piece of cultivated ground, territory.
- שְׁהָ** — i. c. شְׁהָ ; w. af. شَيْدَه or شَيْدَه, شَيْهَ — a lamb, sheep.
- שְׁמָ** K. and *Hiph.* to set, put, place, appoint, establish, arrange.
- שְׁמַם לְבָ** lit. to set [one's] heart, i. e. to attend, consider.
- שְׁמַמֶּל** to lay to heart, take to heart.
- שְׁמַמְעַן** lit. to set one's eye, i. e. look attentively.
- Hoph.* to be put or placed.
- שְׁחָה** K. to swim ; *Hiph.* to make to swim.
- שְׁחָק** K. to laugh, laugh at ; *Pi.* to mock, deride ; (likewise) to play, sport ; *Hiph.* to laugh at, deride.
- שְׁחָקָה** laughter ; (likewise) sport, play.
- שְׁחָרָה** K. to meditate ; (likewise) to speak, converse, talk ; *Pi.* to meditate ; (likewise) to declare.
- שְׁחִירָה** — pl. شَحِيرَات — a plant, shrub, bush.
- שְׁכַל** K. (once) to act wisely ; *Pi.* to guide wittingly, direct intentionally ; *Hiph.* intrans. to have understanding, be intelligent ; trans. to make wise, instruct ; (likewise) intrans. to prosper ; trans. to cause to prosper ; (also) to look at, consider, take notice of, attend to.
- שְׁכַלְבִּיל** מִשְׁכַּבְלִיל. See under letter מ.
- שְׁכַלְבִּיל** }
- שְׁכַלְבִּיל** — w. af. شَكْلِي — شَكْلِي — understanding, intelligence.

- שָׁכֶר** — i. c. **שָׁכֵר**; w. af. **שָׁכְרִי** — hire, wages, reward.
- שָׁמַאל** the left side; (likewise) the left hand.
- שָׁמַאל** **מִשְׁמָאֵל** on the left.
- שְׁמָחָה** K. to be joyful, rejoice; *Pi.* to gladden, make joyful, cheer up; *Hiph.* to cause to rejoice.
- שְׁמָחוֹת** — i. c. **שְׁמָחוֹת**; w. af. **שְׁמָחוֹתִי**; pl. **שְׁמָחוֹת** — joy, rejoicing, mirth.
- שְׁמַלֵּת** — i. c. **שְׁמַלֵּת**; w. af. **שְׁמַלְתִּי**; pl. **שְׁמַלְותִּים** — a garment.
- שְׁנָא** K. to hate; *Niph.* to be hated; *Pi.* (only in p. a.) **מִשְׁנָא** [one] hating, an enemy.
- שְׁנָא** — strictly p. a. K. of **שְׁנָא** [one] hating, an enemy.
- שְׁעֹורָה** — pl. **שְׁעֹורִים** — barley.
- שְׁעָרָה** — i. c. **שְׁעָרָה** —
- שְׁעָרָה** — i. c. **שְׁעָרָה**; pl. constructive **שְׁעָרֹת** — **שְׁעָרֹת** hair.
- שְׁפָה** — i. c. **שְׁפָתִי**; w. af. **שְׁפָתִים**; du. **שְׁפָתִים** — the lip; (also) speech, words; (likewise) a border, brink, bank (of a river).
- שָׁרָךְ** — pl. **שָׁרִים** — a captain, chief, prince.
- שְׁרֵף** K. to burn; *Niph.* and *Pu.* to be burned.

ת

- תְּאַנְּחָה** — w. af. **תְּאַנְּחִי**; pl. **תְּאַנְּחִים** — a fig-tree; (likewise) a fig.
- תְּאַרְךָ** — w. af. **תְּאַרְךִּי**, **תְּאַרְרֹוּ...** — a form, shape, visage, beauty.
- יִפְהָה תְּאַרְךָ**. See **יִפְהָה**.
- תְּבַחַת** — i. c. **תְּבַחַת** — a box; an ark.

תְּבִנָה	r. — בֵין w. af. תְּבִנָות pl. — understanding, wisdom, intelligence.
תְּבִלָה	the world, earth, globe.
תְּבַן	straw.
תְּבַז	name of a place.
תְּבָזָה	r. זָה — i. c. תְּבָזָה ; pl. תְּבָזָות — praise, thanks, thanksgiving; (likewise) confession, acknowledgement.
תְּבַעַךְ	— i. c. הַזְבֵבֶן ; w. af. תְּבַעַךְ — the middle, midst. בְּתוֹךְ in the midst of.
תְּבַכָת	r. יְכַח — w. af. תְּבַכָות pl. — a reproof, an admonition, warning; (likewise) chastisement.
תְּבָלָדָות	r. יְלָד families, generations; metaph. events, history, a family history, genealogy.
תְּבָבָה	— i. c. תְּבָבָה ; pl. תְּבָבָות — an abomination, abhorrence.
תְּבָרָה	r. יְרָה — i. c. תְּבָרָה ; w. af. תְּבָרָה a law, doctrine, instruction, precept. — תְּבָרָות
תְּבָנִים	r. חֲנָן prayers, supplications.
תְּבָרֵת	— w. af. תְּבָרֵת, תְּבָרֵת or תְּבָרֵת under me, or instead of me, &c.—what is under or below; (likewise) what is in the place or instead of.
תְּבָרֵת	{ תְּבָרֵת } used advly. under, beneath.
	{ תְּבָרֵת } in the place of, or : instead of.
תְּבָרֵת אֲשֶׁר	{ תְּבָרֵת אֲשֶׁר } instead that, because that.
	{ תְּבָרֵת בַיִם } the lower part (of a thing).
תְּבָרֵת	— pl. תְּבָרֵות what is low or inferior; the

- תִּימָן** r. **ימָן** (strictly: what lies to the right) the south.
- תְּבִגָּה** r. **תְּבִגָּתִי** — i. c. — **כֹּן** ; w. af. — arrangement, structure, fashion, disposition.
- תְּבִלָּת** r. **כָּלֵה** completion, perfection, end, aim.
- תְּבִלָּת** blue.
- תְּלָאָה** r. **לְאָה** labour, trouble.
- תְּלִינָה** r. **לִין** — used only in pl. — **תְּלִינּוֹת** — murmurings, grumbling.
- תְּמַם** m. } perfect, plain, upright, innocent.
תְּמַה f. }
- תְּמָה** K. and *Hithp.* to wonder, be astonished, be amazed.
- תְּמָוֵל** yesterday.
- תְּמָוֵל שְׁלֵשֶׁם** yesterday [and] the day before yesterday, i. e. heretofore. See **שְׁלֵשֶׁם**.
- תְּמִינָה** r. **מִנִּיתִי** — i. c. — **תְּמִינָתִי** ; w. af. — a figure, image, sight, likeness, form.
- תְּמִיד** constant continuance; used advly. constantly, always.
- תְּמִים** m. } complete, whole, perfect, innocent, upright.
תְּמִימָה f. }
- תְּמִם** K. to be finished, be completed, be ended, be spent, be consumed, cease, be complete or in full number, be perfect; *Niph.* to be consumed, be destroyed; *Hiph.* intrans. come to the full, be complete or in full number; trans. to complete, finish, cause to cease, cause to be perfect.
- תְּמִרָּה** — pl. — a palm-tree, date-palm, date.
- תְּנוּמָה** r. **נוֹם** — pl. — slumber.
- תְּנוּר** — pl. **תְּנוּרִים** — a baking oven.

- תָּעַב** *Pi.* to loathe, abominate, abhor; *Niph.* to be an aversion or abhorrence; *Hiph.* to cause to be abominable, render abominable.
- תָּעַה** *K.* to wander about, go astray, err.
- תָּעִינֵג** [one] erring in mind, one of a deluded mind; *Niph.* to stagger, be giddy, be led astray, err; *Hiph.* to cause to wander, cause to stagger, cause to go astray, lead astray, seduce.
- תְּעִינָג** r. — pl. — *תְּעִינָגוֹת* and *תְּעִינָגִים* — עֲנָג — pleasure, delight, luxuriousness.
- תְּרִפְפִּים** — pl. — a tabret, kettle-drum.
- תְּפִלָּה** r. — i. c. ; *Tefillati* ; w. af. — פְּלִלָּה — *Tefilot* — a prayer.
- תְּנִשְׁאָה** תְּפִלָּה to lift up prayer, say prayer.
- תְּקִנָּה** r. — i. c. ; *Tekunot* ; w. af. — תְּקִנְתִּי — hope, expectation.
- תְּרִדְמָה** r. — i. c. — רִדְמָה — a deep sleep.
- תְּרִזְמָה** r. — i. c. , *Terimoth* ; w. af. — רִזְמָה — an offering, heave-offering, a gift (particularly : a gift to the priests).
- תְּשִׁקָּה** r. — w. af. — שִׁקָּה — *Teshikhi* — desire, longing.
- תְּשִׁיעִי** ninth.
- תְּשִׁעָה** m. — i. c. — תְּשִׁיעָה — }
- תְּשִׁיעָ** f. — i. c. — תְּשִׁיעָ — } nine.
- תְּשִׁיעִים** ninety.

A D D E N D A.

- אָמֶת** — i. c. **אָמֶת**; du. **אָמְתִים**; pl. **אָמֹת** — a cubit.
- גִּבְרִירָה** — w. af. **גִּבְרִירִתִי**; pl. **גִּבְרִירָות** — strength, might, power.
- גֵּנוֹי** — pl. **גִּנוֹיִם** — a people, nation; (especially: a *foreign* nation, *gentiles*).
- מַטָּה** r. **מַטָּה** or **מַטָּט** adv. down, downwards.
לְמַטָּה downwards, beneath, under, below.
מַלְמַטָּה beneath.
- מַנְגַּל** — strictly p. a. *Pi.* of **נָהַל** (to guide or lead safely and steadily) — a guide, leader; (strictly a *safe* or *steady guide*).
- מִצְרֵי** — pl. **מִצְרִים** — an *Egyptian*.
- מִצְרָם** *Egypt.*
- צִיה** — pl. **צִיוֹת** — dryness, aridity, a dry place.
אֲרֹץ צִיה a dry land.
- שְׁלַחַן** — i. c. **שְׁלַחַן**; pl. **שְׁלַחֲנֹת** — a table.
עֲرֹךְ שְׁלַחַן to prepare or set a table (for meal).
-

NOTE TO PREFACE.

(Page x, line 6 from the bottom).

תֹל קִסְם מִבֵּן עֵינֶךָ....תֹל קִרְחָה מִבֵּן עֵינֶךָ. (Take out the mote from thine eyes....Take thou out the beam from thine eyes).

There are some who read the above passage in the following manner: **תֹל קִסְם מִבֵּן שִׁיכְרָה....תֹל קִרְחָה מִבֵּן עֵינֶךָ.** (Take out the mote from thy teeth....Take thou out the beam from thine eyes). However, the reading adopted by the Editor is that quoted by Buxtorf, who, in all probability, has taken it from a copy of the *Bab. Talmud* superior to the one within the Editor's reach.

CORRIGENDA.

<i>Page</i>	<i>Line</i>	<i>For</i>	<i>Read</i>
6	7	תְּכִלָּת	תְּכִלָּת
19	9	וַיְהִי	*וַיְהִי
22	16	לְפָנֶיךָ	לְמִלְךָ
26	16	מִרְכָּבָה	מִרְכָּבָה
46	11	וְאַדְםָן	וְאַדְםָן
61	2	בְּפֹס	עַל פֹּס
67	3	הַתְּרֵפהָ	הַתְּרֵפהָ
—	15	וְתִּאֲרוֹן	וְתִּאֲרוֹן

* As the word יְהֹוָה is invariably pronounced by the Jews אֱלֹהִי. (See *Glossary*, p. xxxv. *Note*), the reason why the letters ל, ב, ב, ב, when prefixed to that most Sacred Name, should, contrary to the rule of Grammar, receive *Pathah* instead of *Hirick* is obvious; for the punctuation of the prefix is assimilated to the punctuation of the Word not as *written*, but as *pronounced*. The absence, however, under such circumstances, of the *Shevah* beneath the letter ' (which cannot, of course, be quiescent after *Pathah*) is not so easily accounted for, and must needs be regarded as a mere *Masoretic Anomaly*. It was not therefore deemed necessary to notice, under the Corrections, the few other instances in which the *Shevah* may, in similar cases, have been overlooked and retained.

